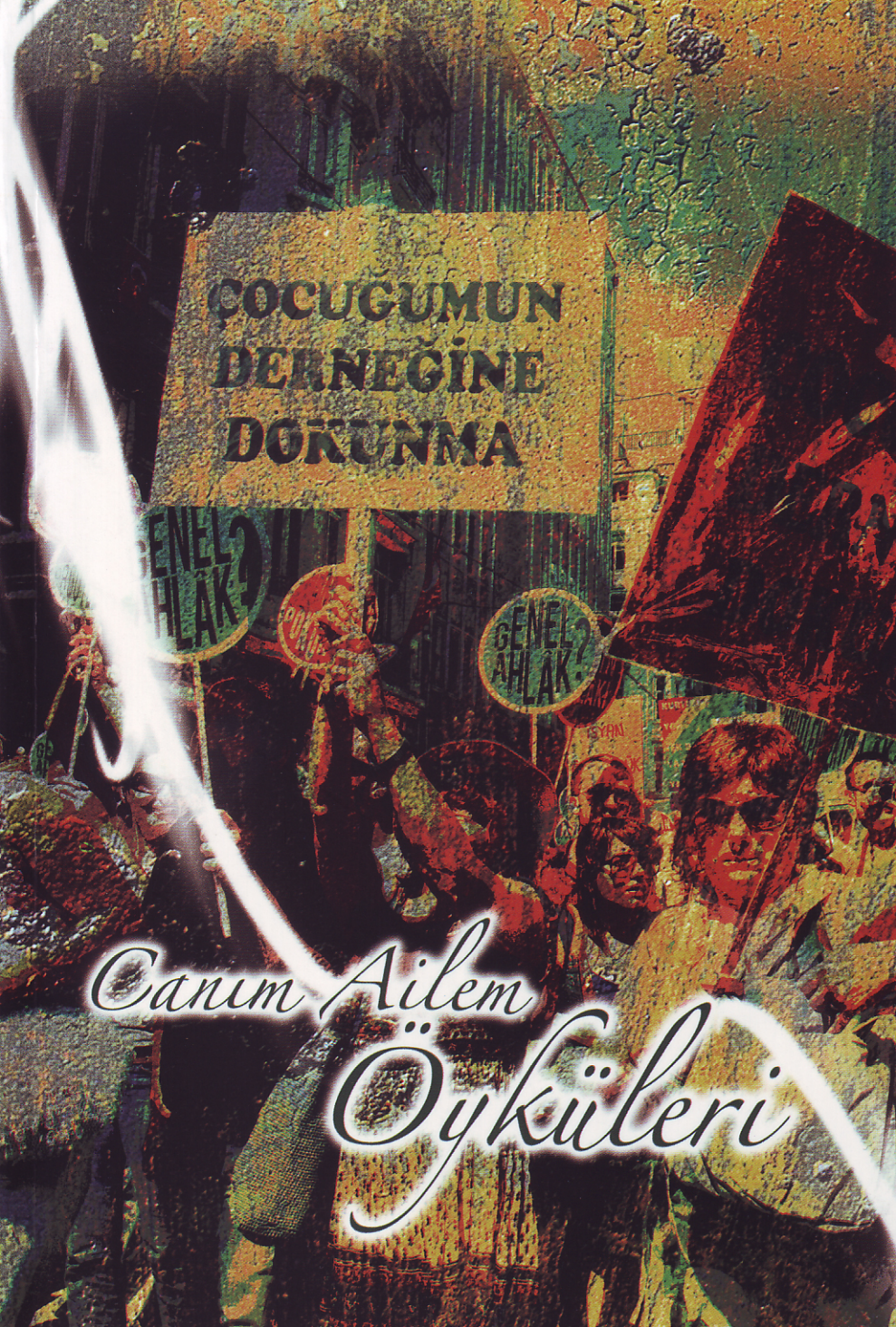

ÇOCUĞUMUN
DEĞNEĞİNE
DOKUNMA

*Canım Ailem
Öyküleri*

Baskı:

Ayrıntı Basımevi

www.ayrintibasimevi.com.tr

T:0.312.394 5590 F:0.312.394 5594

KAOSGL

2. Baskı İçin Önsöz,

Kaos GL Homofobi ve Transfobi Karşıtı Hareketin belleğini oluşturuyor. Bu belleğin içinde sadece Türkiyeli LGBT'lerin deneyimlerine değil, dünyanın farklı coğrafyalarından eşcinsel, biseksüel ve transların deneyimlerine yer vermeye çalışıyoruz. Aile alanında bizim için böyle alanlardan biri olageldi.

1994'den bu yana, Türkiyeli eşcinsellerin gündeminde aileleri hep özel bir yer tuttu ve bu özel yer dergide ve web sitesinde hep bir karşılığını buldu ve bulmaya devam edecek.

2006 yılında Dünya Bankası Küçük hibeler programının destekleriyle hazırladığımız "canım ailem" kitapçığı kaos glnin yayına hazırladığı en çok ilgi gören kitaplardan biri oldu. Bir çok eşcinsel, biseksüel ve trans ailesine açılma yöntemlerinden biri olarak masalarına, kitaplıklarına canım ailem kitabını yerleştirdiler aile bireylerinin görmesi için.

Bizde bu süreçte, durduğumuz yerde durmadık. Ailelerimizle iletişim kurmaya ve bu iletişimi kuvvetlendirmeye çalıştık. Özellikle Lambdaistanbul bünyesinde kurulan Aile grubu ile ailelerimiz daha görünür olmaya ve onur haftası başta olmak üzere bizimle birlikte yürümeye başladılar. Ankara'da aileler örgütlenmeye başlamasalar da kaos kültür merkezini ziyaret etmeye başlamaları ve bu ziyaretleri evlatlarıyla birlikte yapmaları bize umut veriyor. Bu kitabın güncelleniyor olması aslında 2006 yılından 2010 yılının sonuna doğru gelişmeleri aktarması açısından da tarih yazım süreci olarak okumak gerekir.

Bu kitapçığın ilk hali, Dünya Bankasının Küçük Hibeler Programı kapsamında hazırlandı. Geçen süreç içerisinde özellikle ailelerimizin sokaklar da meydanlarda bizimle birlikte yürümeye başlamasıyla birlikte bu süreçte kapsayacak şekilde revize ettik ve Açık Toplum Vakfının destekleriyle yayına hazırladık.

Ailelerimizle birlikte daha özgür bir dünya umuduyla

Kaos GL

Türkiye'nin ilk eşcinsel örgütlerinden Kaos GL, 1994 yılının Eylül ayında kurulmuştur. Kuruluş amacı ve gerekçesi; Türkiyeli eşcinselleri bir araya getirerek ortak bir hareket alanı yaratılmasını sağlamak, eşcinsellerin maruz bırakıldıkları şiddet ve ayrımcılığa karşı mücadele

etmek ve bu konuda duyarlık yaratarak kamuoyu oluşturmaktır.

Kaos GL, çalışmalarını aile, eğitim, çalışma yaşamı, psikoloji-psikiyatri, hukuk, insan hakları, medya ve cinsel sağlık alanlarında yürütmektedir.

Kaos GL, kadın ve erkek eşcinsellerin; özgürlükçü değerleri benimsemelerine, eşcinsel varoluşlarını gerçekleştirmelerine, kendilerini yetiştirerek demokrasinin ve toplumsal barışın gelişmesine bireysel, toplumsal, kültürel hayat ve davranışlarıyla katkıda bulunabilmelerine destek olmayı hedefler.

Kaos GL, kadın ve erkek eşcinsellerin özgürlük, adalet ve barışı temel değerler olarak kabul etmesine; dil, ırk, renk, cinsiyet, cinsel yönelim, felsefi inanç, din, mezhep, bölge ayrımı yapmaksızın insan haklarını bütün insanların hakkı olarak görmesine; hayatın her alanında cinsel yönelim ayrımcılığına karşı mücadele etmesine yardımcı olacak kültür, eğitim, sanat, spor faaliyetlerini ve buna benzer diğer etkinlikleri fiilen yürütür veya bu çerçevede yapılacak çalışmalara destek vermeye çalışır.

Kaos GL'nin kurulduğundan beri çıkardığı Kaos GL Dergisi, halen Türkiye'nin ilk ve tek "gey-lezbiyen kültür-yaşam" dergisidir. Kaos GL ayrıca, 2000 yılında Parmak adlı üç sayı devam eden bir gazete çıkarılmıştır.

Kaos Kültür Merkezi, 2000 yılının Eylül ayından beri kültürel etkinlikler, toplantılar, seminerler ve film gösterimlerini içeren programlarla etkinliklerini sürdürmektedir. Kültür Merkezi bünyesinde oluşturulan kütüphane, Türkiye'nin "ilk eşcinsel kütüphanesi"dir.

Kaos GL grubu 12 yıldır yürüttüğü eşcinsellere yönelik bilinç yükseltme faaliyetlerine paralel olarak gönüllü hukukçular ve psikolog-psikiyatrlar aracılığıyla hukuksal ve psikolojik destek hizmetleri de sunmaktadır. Kaos GL çatısı altında psikolog ve psikiyatrlar, ruh sağlığı alanında eşcinsellere yönelik homofobik uygulamaları deşifre etmek ve bunlara son vermek için mücadele etmektedirler. Hukuk, çalışma yaşamı, eğitim gibi toplumsal yaşamın her alanında, eşcinsellere yönelik baskı ve önyargıların sebep olduğu hak ihlalleriyle mücadele etmek ve eşcinsellerin "görünür" olması için çaba göstermek de Kaos GL'nin öncelikleri arasındadır.

Bölüm

Ailelerimizle Birlikte...

Dünya Bankasının 2006 tarihli “toplum katılımı küçük hibe programına” eşcinsel ailelerine yönelik bir broşür projesi sunduk. Kabul edilen proje, eşcinsellerin aileleriyle ilgili yaşadıkları sorunlar ve çözüm mekanizmalarının araştırılması ile alınacak yanıtlar doğrultusunda eşcinsel bireylere ve ailelerine yönelik bir broşürün hazırlanmasını kapsıyordu.

Bu rehberin hazırlanmasında Kaos GL Aile Destek Ekibi olarak eşcinsellerle konuyla ilgili görüşmeler yaptık. Eşcinsellerin ailelerine açılıp açılmadıkları, eğer açıldılarsa nasıl tepki aldıkları, açılmadıysa çekinceleri ve konuyla ilgili korkularını sorduk. Mülakatların yanı sıra Kaos GL’nin web sayfası üzerinden anketle de insanlara ulaştık ve açılma-açılmama bilgilerini ve tanıklıklarını derledik. Kaos GL arşivinde biriken aileye açılma tanıklıklarını da gün yüzüne çıkardık.

Nihayet eşcinsellere ve ailelerine yönelik destek ve yönlendirme amaçlı bu rehber kitapçığı oluşturduk. Aile kitapçığı eşcinsellere, eşcinsel ailelerine, sivil toplum örgütlerine; sağlık, aile, eğitim vb. konularda faaliyet gösteren kurum ve kuruluşlara dağıtılacak.

Kaos GL’nin bugüne dek eşcinseller ve eşcinsel aileleriyle yaptığı çalışmalar finansman sağlanamadığı için bir araya getirilip yayımlanamamıştı. Bu proje ile hem var olan bilgiler hem de bunlara eklenecek yeni verilerle eşcinseller ve eşcinsel aileleri için ihtiyaç duyulan bir çalışma gerçekleştirilmiş oldu.

Ayrıca bu çalışma, umuyoruz ki toplumun geneli ile eşcinseller arasındaki etkileşimi güçlendirecek bir adım olsun. Türkiye’de eşcinsellerin en büyük sorunlarından biri aileleri ve toplum nezdinde görünür olmalarıdır. Eşcinsellerin ailelerinde görünür olmaları ve kabul görmeleri toplumun eşcinsellere bakışını da olumlu yönde etkileyecektir. Toplumun eşcinselleri “cinsel yönelimleriyle” bir birey olarak kabul etmesi marjinal bir grup olarak görülmelerini ortadan kaldıracaktır. Eşcinsellerin toplumda birey olarak kabul görmesi ve marjinalleştirilmelerinin ortadan kaldırılması; ailelerin çocuklarını cinsel yönelimleriyle kabul etmesi toplumsal bir bilinç yükselmesine de zemin hazırlayacaktır.

Türkiye’de Eşcinsel Bireyler ve Aile

Türkiye’deki hâkim sosyal atmosferi geleneksel aile değerleri belirlemektedir. Aile içi ilişkiler ve akrabalık ilişkilerinin yavaş yavaş değişmekte olduğunu söylemek mümkünse de, bireylerin tutum ve davranışlarının üzerinde aile dinamiklerinin etki ve kontrolünün olduğu rahatlıkla söylenebilir. Ailelerin otoriter tutumları, sadece bireyler üzerindeki sosyal güçleri nedeniyle değil, ekonomik güçleri nedeniyle de sosyal düzeni belirlemede önemli bir etken olmaktadır.

Oğullarının veya kızlarının lezbiyen veya gey olduğunu, zorlanarak ya da kolayca kabullenen aileler varsa da, ayrımcı ve katı heteroseksist aileler, lezbiyen veya gey çocuklarını “değiştirmek”, “tedavi etmek” veya tehdit etmek ve baskılamak için değişik yöntemler kullanmaktadırlar. Bazen “duymama, konuşmama” yöntemini tercih eden ailelerin, genel olarak baskı yöntemleri şöyle sıralanabilir:

“Tedavi” amaçlı psikiyatra götürmek...

“Dejenere olmuş” sosyal ortamından ve arkadaşlarından yalıtılmak. Çünkü genelde gençler toplumda birer özne olarak değil, kurban olarak görülürler. Ailelere göre çocukları ancak başkalarının onu kandırmasıyla eşcinsel olabilir...

Tehdit, dayak, para kısıtlaması, vb. yöntemlerle cezalandırmak... Zorla evlendirmek...

Evden kovmak. Genç bir gey evden kovulduktan sonra kendi gibi insanları ararken travesti ve transeksüel alt kültürüyle tanışabilir ve Türkiye’de transeksüel olmanın bütün zorluklarıyla yüz yüze gelir...

Aile desteğini ve güvencesini kaybetme tehlikesi birçok insanı ailesine açılmaktan alıkoymaktadır. Türkiye’de birçok evli eşcinsel vardır. Şiddet, baskı, dışlama, damgalama, işimden, okulundan, ailesinden olma kaygı ve korkusundan dolayı eşcinsellik çoğunluk bir sır gibi yaşanmaktadır. Görünmezlik, ailelerin eşcinsel evlatlarına, eşcinsel bireylerin ise ebeveynlerine yönelik birincil elden sağlıklı bilgiye erişememelerine yol açmaktadır. Bilgisizlik ve birbirini tanıma durumu ise “ailelerimize rağmen değil ailelerimizle birlikte” dönüşmemizi engellemektedir.

“Canım Ailem” Öyküleri mülakat ve anket çağrısı Anne! Baba! Ben eşcinselim!

Kimimiz için bir sığınak kimimiz için de cehennemin ta kendisidir

aile. Ya yanı başımızda dururlar ya da karşımızda. Ama ne olursa olsun bir meseledir bizler için. Onların gösterdikleri sevgi, söyledikleri bir söz hayatıdır çoğu kez. Hele hele eşcinsel olduğumuzu öğrendiklerinde bize nasıl baktıkları hayatımızın dönüm noktalarından biri sayılır. İşte Kaos GL olarak bu dönüm noktası öykülerinizi bekliyoruz sizden. Ailenize açıldınız mı? Açıldığınızda ne dediler, hangi bakışlar yerleşti gözlerine, sesleri nasıl çıktı, sözleri ne söyledi? Siz hayatın neresinde durdunuz?

Ailesine açılmayanlar... Size eşcinsel olduğunuzu söylemenizi engelleyen neydi? Korkutan ya da?

Kimimiz için coşkulu ve gurur veren öyküler bunlar, kimimiz için de sıkıntılı ve yakıcı... Ama ne olursa olsun bunları belleğimize kaydedelim istiyoruz ve ailenize açılma ya da açılmama öykülerinizi bekliyoruz. Anlatmanızı kolaylaştırabilir belki diye de birkaç soru hazırladık.

Ailesine açılanlar için...

Yaş, cinsiyet, cinsel yönelim. Ailenizle birlikte mi yaşıyorsunuz? Ailenize açılma sürecinizi değerlendirebilir misiniz? Öğrendiklerinde ilk verdikleri tepki neydi? Ailenizden kimler eşcinsel olduğunuzu biliyor? Ailenizde tanıdığınız başka bir eşcinsel var mı? Aileniz sizi değişmeye zorladı mı? Eşcinsel olduğunuz için size herhangi bir şekilde baskı yaptı mı? Evlenmeye zorlandınız mı? Ailenizle ilişkiniz bugün nasıl ve nerede?

Ailesine açık olmayanlar için...

Açılmanızı engelleyen nedenler nedir? Ya da korkularınız? Ailenizin nasıl bir tepki vereceğini düşünüyorsunuz? Aileniz eşcinsel olduğunu bilseydi hayatınızda nasıl değişiklikler olurdu?

Açılmanın ilk adımıyla öncelikle "kendimize" açılırız. Hemen ardından açılırsak da açılmasak da en yakınımızda ailemiz bulunur. Aileler, oğullarının veya kızlarının eşcinsel olduğunu ilkin reddedebilirler. Kendi evlatlarının eşcinsel "eşcinsel" olamayacağını düşüneceklerdir. Ne yaptık da kızımız veya oğlumuz eşcinsel oldu diye sorup kendilerini suçlayabilirler. Rahatlayamayan ve evlatlarının eşcinsel olmasını kabul edemeyen ebeveynler birbirlerini suçlamaya yönelirler. Karşılıklı senin yüzünden eşcinsel oldu suçlamalarından bir sonuç çıkmayınca, suçluyu çevrede arayacaklardır. Arkadaşları mutlaka evlatlarının beynini yıkamıştır. Ortada bir suçlunun olmadığı anlaşılınca eşcinselliği bir pratik

olarak kabul ederler ama inkârı elden bırakmazlar. Evlatları eşcinsel ilişki yaşamış olabilir ama düzelebilir! O ana kadar avuçlarının içi gibi bildikleri evlatlarının yabancılaştığını sanırlar. O hâlâ bizim oğlumuz veya kızımız değil mi şüphesinin yersiz olduğunu fark ederler ve çocuklarının yine aynı evlatları olduğunu kabul ederler.

Ailelerin tüm bu süreci sağlıklı ve doğru bilgiyle tamamlayabilmesi için “açılma” hikâyelerini birincil elden “açık” eden tüm kadın ve erkek eşcinsellere teşekkür ediyoruz. Hiç kuşkumuz yok ki acı tatlı tüm bu açılma öyküleri sadece aileleri ve eşcinsel evlatları dönüştürmekle kalmayacak, barışçıl ve demokratik bir toplumun da önünü açacaktır. Ali Erol, Kaos GL

Bölüm, Açılmadan Önce...

Ne Beklediğinizi Bilin

Bu yazının amacı, ailelerine açıldıklarında erişkin eşcinselleri bekleyen aşamalar hakkında bilgilendirmektir.

Bu aşamalar şok, inkâr, suçluluk hissi, duyguları açıklama, kişisel karar ve kabullenme olarak adlandırılabilir. Bu aşamalar senin ailene açılıp açılmama konusunda düşündüğünü ve açılma kararını verdiğini varsayarak açıklanmıştır.

Aşağıda açıklanan girişim ve öneriler senin en azından ailedeki birinin bu konuyu olumlu karşılayacağına inanman temeline dayanmaktadır.

Ailenin bu konuyla gerçekten başa çıkamayacağına ve seninle ilişkilerini keseceklerine inanıyorsan bu satırlar sana yardımcı olamayabilir.

Aileler bu aşamalardan geçerken farklılık gösterebilir.

Uyarı: Her aile kendine has özelliklere sahiptir. Aşağıdaki aşamaları geçirmelerini beklemene rağmen farklı durumlar oluşabilir. Buradaki örnekler ve öneriler eşcinsel aileleriyle yapılan tartışmalardan derlenmiştir.

Çok az ‘model’ aile aşağıdaki açıklamalara tam olarak uyar. Seni nelerin beklediğini ve ne yapacağını bilmek açılma yolunda sana yarar sağlayacaktır.

Anne-Babanıza Açılmadan Önce Üstünde Düşünmeniz Gereken Bazı Sorular

Aşağıdaki sorulara vereceğiniz cevapların net olmalıdır:

Cinsel yöneliminizden emin misiniz?

Eğer "emin misin?" sorusuna kendinize güvenerek yanıt veremeyecekseniz konuyu hiç açmamanız yerinde olur.

Kafanızın karışık olması anne ve babanızın bunu bir tereddüt merak, endişe olarak geçici, değişebilir bir durum olarak görmelerine neden olacaktır. Söylediklerinize güvenlerini azaltacaktır.

Gey/Lezbiyen kimliğinizle ilgili sorunlarınız var mı?

Eğer hâlâ kimliğiniz nedeniyle suçluluk duyuyorsanız, kafanız karışıyor ve bunalıyorsanız, ailenize açılmak için bir süre daha beklemeniz; sorularınıza yanıt bulmak üzere eşcinsel gruplara ulaşmanız yerinde olur.

Ailenizden başka desteğiniz var mı?

Ailenizin ilk anda vereceği tepki karşısında size duygusal yönden destek olabilecek birilerinin bulunması gerekebilir. Bu desteği, yine ailenizden birilerinden alabileceğiniz gibi, yakın arkadaşlarınız da size yardımcı olabilirler. Değerli olduğunuz duygusunu ve kendinize güveninizi korumanız, yaşadığınız sorunlarla baş edebilmeniz için çok önemli. Eşcinsellik hakkında bilgili misiniz?

Aileniz büyük olasılıkla yaşamları boyunca homofobik bir toplumdan edindikleri bilgiler ışığında tepkiler verecektir. Sizin rahat bir şekilde kullandığınız birçok terimin, eşcinselin bile, ne demek olduğunu bilmiyor ya da sizden farklı şeyler anlıyor olabilirler. Olabildiği kadar sakin, olabildiği kadar açık ve net şekilde onlara bilgi vermeniz gerekecektir. İlk verecekleri tepkilerin, onlar bunu istemese bile sizi kırabileceğini akılda tutarak, onların kendilerince sarsıcı olan bu durumla baş etmeye çalıştıklarını düşünerek, anlayışlı ve sabırlı olmanız gerekecektir. Eşcinsellikle ilgili sormaları olası sorularla ilgili bilgi edinmiş olmanızda fayda vardır.

Evinizdeki duygusal atmosfer açılmanıza uygun mudur?

Anlatacağınız zamanı seçme şansınız varsa; ailenizin üzücü bir kayıp, ciddi bir ameliyat veya iş kaybı gibi sarsıcı sorunlarla meşgul olmadığı bir zaman seçin.

Sabırlı olabilecek misiniz?

Ailenizin bu durumu değerlendirmeleri zaman alacaktır. Her birimizin kendimizi anlamamız, kabullenmemiz, cinsel kimliğimizle sorunlarımızın

üstesinden gelmemiz o kadar uzun sürmüşken, ailelerimizden, bizim aksimize kendileri yaşamadıkları bir durumu, söylediğimiz anda anlamalarını beklememiz haksızlık olacaktır. Bu süreç aylar veya yıllarla ifade edilebilecek kadar uzayabilir. Genellikle de bu süreç kendiliğinden ilerlemez, ailenizin yanında olup, onlara rehberlik etmeniz, tüm sorular ve kafa karışıklıklarıyla (bunlar sizin için kırıncı olabilse de) yüzleşmeniz gerekecektir.

0 an açılmanızın altındaki amaç nedir?

Konuyu umarız onları sevdiğiniz ve bu konu yüzünden aranızda oluşan mesafeden rahatsız olduğunuz için gündeme getirmiş-sinizdir. Sakın bir kızgınlık anı veya tartışma sırasında, cinsel kimliğinizi silah olarak kullanarak açılmayın. Amacınız saldırmak, şaşırtmak, öfkelenlendirmek olacaksa, anlayış ve yakınlık dolu bir yaklaşımla karşılanmazsınız. Ailenizin sizden başka bu konuyla ilgili ulaşabileceği bilgi kaynağı var mı?

Eşcinsellik çoğu kişinin hakkında çok az şey bildiği ya da önyargılara sahip olduğu bir konudur. Aileniz için en önemli bilgi kaynağı siz olmakla birlikte, başka kaynaklardan, tarafsız olduğunu düşündükleri ya da bilimsel olduğuna inanmak istedikleri kaynaklardan bilgi edinmeye, anlattıklarınızı doğrulamaya ihtiyaçları vardır. Hatta size o an sormak istemeyecekleri bazı sorulara bu şekilde yanıt aramak isteyebilirler. Doğrudan vermek ya da daha iyisi, kendileri ulaşabilecekleri yerlere bırakmak şeklinde onlara bilgi verebilecek kitap, broşür sağlayabilir, eğer bu konuda anlaşırsanız konu üstünde yeterli, güvenilir ve gey/lezbiyen olmayan bir psikologa/psikiyatraya başvurmayı teklif edebilirsiniz. Ailenize ne kadar bağımlısınız?

Genellikle aileye açıldıktan sonra nasıl tepki verecekleri ve başımıza neler geleceği ile ilgili hepimizin kafasında felaket senaryoları vardır. Açılmış eşcinselleri dinlediğimizde bu senaryoların abartılı olduğunu düşünsük de, eğer ailenizin sizi eğitim giderlerini ödememe veya evden kovma gibi durumlarla tehdit etme olasılığı varsa, bunlarla ilişkili nasıl önlemler alacağınızı gözden geçirmelisiniz. Bu yönde imalarda bulunulduğunda bile kararlı olduğunuzu görmeleri, kabullenmelerine yardımcı olacaktır. Ancak aileyle ilişkiler sadece ekonomik bağlardan ibaret değildir.

Anne babanızın, onlar dışında kalan aile üyelerinin vereceği tepki,

kendi çevrelerinin öğrenmesi gibi endişeleri olabilir; bu duygularını onlara karşı kullanmayıp, saldırmamak, anladığınızı göstermek uygun olacaktır. Bu korkuları ancak onlar da eşcinselliğinizi sizin kendi kimliğinizi öne sürdüğünüz kadar güvenle savunabildiklerinde geçecektir. Bu süreçte ancak sizin, her şeye rağmen yanlarında olmanızla gerçekleşebilir. İpler koptuktan sonra bu değişim için çok olasılık kalmamaktadır.

Anne ve babanızla genel ilişkileriniz nasıl?

Eğer o güne kadar iyi anlaştıysanız ve karşılıklı sevgiye dayalı bir ilişki içerisinde olduysanız, bu konuya da eninde sonunda olumlu yaklaşacaklarından emin olabilirsiniz.

Ailenizin toplumsal ahlaka bakış açısı nedir?

Ailenizin genel olarak tutumlarını bilmeniz, ne tür soru ve sorunlarla karşılaşacağınızı kestirmekte yardımcı olabilir. Ama size verilecek tepkinin, ailenizin entelektüel olması, okumuş /okumamış olması, ekonomik durumu, politik görüşü, demok-ratlığı ile doğrudan ilişkili olmadığı, yaşadıkları toplum gereği homofobik olabileceklerini unutmamanız gerekir. Eğer toplumsal konuları iyi/kötü veya kutsal/günahkâr gibi terimlerle yargılamaya eğilim gösteriyorlarsa, cinselliğiniz konusunda daha ciddi sorunlarla karşılaşmayı bekleyebilirsiniz.

Bu sizin kendi kararınız mı?

Herkesin anne ve babasına açılması şart değildir. Tepkilerinin ne olacağını bilseniz bile açıldıktan sonra rahatlayacağınızdan emin değilseniz, kendinizi bu konuda baskı altında tutmayın.

C) 'Kayıp' Yaşayacaklar Ailen ve sen rol değiştirirsin:

Ailene açıldığında, aile-çocuk ilişkisinin bir süreliğine tersine döndüğünü görebilirsin. Senin tecrübelerinden bir şeyler öğrenmek isteyecekler. Ailen açılmanla karşı karşıya kaldığında, anne-baba rolünü üstüne almalısın, duygularını açıklamaları ve yeni olan bu duruma alışabilmeleri için onlara zaman tanımalısın.

Bu kolay olmayacak. Onların anlamalarını isteyecek ve eşcinselliğin hayatının önemli bir parçası olduğuna inandırmaya çalışacaksın.

Bu aşamada kolayca sabırsızlanabilirsin. Birçok şeyi tekrarlamak zorunda kalabilirsin. Bir kere söylemeniz onların duyduğu anlamına gelmez. Başlangıçta anlamaları zor -hatta acı verircesine zor- ve yavaş olacak. Duygusal cevapları, entelektüel anlayışlarına bağlı olarak

gelişecek. Onlara zaman tanıyın. Kendi geçtiğiniz aşamalara bir bakın, yıllardır bu konuyla uğraşıyorsunuz! Ailenizin geçeceği aşamalar sizinkilerle ne kadar benzerlik gösterse de, aranızdaki fark sizin önde olduğunuzdur. Sabırlı olun.

Dışlama ve kayıp:

Birçok aile bu haberi sanki sevdikleri oğullarının veya kızlarının kaybı-hatta neredeyse ölümü- gibi algırlar. Elizabeth Kubler-Ross sevdiğinin ölümü karşısında kişinin geçirdiği aşamaları reddetme, kırgınlık, kişinin kendi kendine muhasebesi, depresyon ve kabullenme olarak açıklıyor. Özetle eşcinsel ailelerin karşılaştığı ilk aşama dışlama ve kayıp oluyor.

“Ben mutfaktaki masada gazete okurken oğlumun kahvaltıyı hazırladığı bir sabahı hatırlıyorum. Ona baktım ve şöyle demek istedim: ‘Kim olduğunu bilmiyorum ama umarım gidersin ve bana oğlum Teoman’ı geri getirirsin...’”

Aileler, çocukları onlara açıldığında kayıp yaşarlar, ama bu muhtemelen geçici bir durumdur.

Kesin bir ilerleme olmayabilir:

Burada açıklanan aşamalar birçok aileye uygunsu da, her aile bu aşamalardan bu şekilde geçmeyebilir. Bazen aşamaların sırası değişir, bazen de bazı aşamalar atlanabilir. Bazı aşamalar üç ay alır, bazılarıysa yıllar.

Birçok aile çocuklarını doğumundan bu yana çok iyi bildiklerini ve anladıklarını sanırlar ve birçoğu çocuklarının içinde neler olup bittiğini bildiklerinden emindirler.

Çocukları hakkındaki algılarını bir anda kaybederler ve çocuklarının bu yeniden tanımlanmış halini sevip sevmeyeceklerinden bile emin değildirler. Çocukları onlara açıldıklarında en büyük kaybı yaşayacak olan aileler kayıp ve reddetme hissi duyacak olan ailelerdir.

Birinci Aşama: ŞOK

Eğer daha önceden eşcinselliğin hakkında bilgileri yoksa:

Eğer ailen paylaşacağı şeyin ne olduğunu bilmiyorsa bu durumda ailen şok geçirebilir. Bu durum 10 dakikadan bir haftaya kadar sürebilir ki genelde birkaç gün alır. Şok hepimizin yaşayabileceği acı ve üzüntüye

karşı oluşan doğal bir tepkidir.

Onlara karşı daha önce dürüst olamamaktan ve aradaki mesafeden rahatsız olduğunu onlara anlat. Onlara sevdiğini söyle. Bir kereden fazla söyle. Başlangıçta sevgine yanıtları olumsuz olsa da daha sonra yalnız kaldıklarında ve bu konuyu düşündüklerinde bu sözcükler onları etkileyecektir.

Onlara dün kimsen bugün de aynı kişi olduğunu hatırlat: "Beni açılmadan önce seviyordunuz, ben değişmedim. Dün kimsem bugün de aynı kişiyim."

Bazı aileler önceden biliyordur zaten:

Genellikle aileler şok yaşamazlar: "Senin farklı olduğunu hep biliyordum. Bunu da olasılık olarak düşünmüştüm. Sorun değil. Seni seviyorum. Gerçeği kabullenmem ve seni anlayabilmem için bana yardım etmelisin."

Bazen de şöyle derler: "Bunu uzun süredir biliyorduk. Geçen yaz masaya bıraktığın mektuptan okumuştuk. Bize anlatmanı bekliyorduk." Bu gibi durumlarda yapacakların daha da kolaylaşıyor; çünkü zaten kendi kendilerine birçok aşamayı geride bırakmış oluyorlar.

İkinci Aşama: İNKÂR Tehditten Korunmak:

İnkâr, insanın acı verici veya tehdit edici bir habere karşı kullandığı kalkandır. Şoktan farklı olarak inkâr insanın haberi aldıktan sonra savunma mekanizmasını çalıştırmasıdır. inkâr birçok şekilde olabilir: düşmanlık (Benim oğlum eşcinsel olamaz!), dikkate almamak (Bu çok güzel tatlım, akşama ne pişireyim?), değer vermemek (Eğer bu yaşam tarzını seçiyorsan, bunu duymak bile istemiyorum.), reddetme (Bu sadece bir geçiş dönemi; üstesinden gelirsin).

Ailenin eşcinselliğini kabullenme süreci homofobik toplumumuzdan duyduğu ve kabul ettiği yorumlarla sık sık bozulacaktır. inkâr, ciddi kendinden geçme, bağırma veya ağlama şeklinde nüksedebilir. Onun kafasının karıştığını düşündük:

Eşim ve ben heyecan verici ve tehlikeli olduğunu düşündüğü için oğlumuzun bir tür eşcinsel özgürlük hareketine katıldığını düşündük. Medyanın onu etkilediğini düşünüyorduk ve o da ne istediğini tam olarak bilmiyor gibiydi.

Her geçen gün artan sinirlilik halini düzeltmesi için bir psikiyatrla konuşmasını istedik. Biz de doktorla bir başka randevuda buluşmak için anlaşıştık. Teoman'ın iki veya üçüncü ziyaretinden sonra, psikiyatrla inkâr mekanizmamızı alt üst etti: "Şu ana kadar pek çok eşcinselle konuştum ve eminim bu bir sanı değil; tek bildiğim şey oğlunuz bir eşcinsel."

Danışmanlık almanı isterlerse:

Ailen kendilerinde oluşan kafa karışıklığını gidermek için danışmana başvurmak istediklerinde onlara isim vermek için hazırlıklı olmalısın. Bu kişinin eşcinsel olmaması ailenin tarafsız biriyle konuşması açısından daha iyi olabilir.

Yardıma ihtiyaçları olmadıkları konusunda ısrarlı olabilirler ama muhtemelen biriyle konuşmayı içten içe istiyorlardır.

Ailen 'normal' ile 'norm' arasındaki farkı ayırt edebilmek için yardıma ihtiyaç duyabilir. Eşcinselliğin normal olmadığını düşünebilirler. Eşcinselliğin 'norm' olmamasına rağmen senin için ne kadar doğal bir şey olduğunu onlara anlatabilirsin. Tüm canlılarda normların dışında istisnalar olabileceğini; mesela birçok insanın sağ elini kullanmasına rağmen solakların da olduğunu veya birçok insanın iki gözünün de aynı renk olmasına rağmen farklı renkte gözlere sahip insanların da olabileceğini onlara anlat.

Cinsel yöneliminin norm olmamasına rağmen senin için doğal ve gerçek olduğunu anlamaya ihtiyaçları var.

Muhalefete Rağmen İlerlemek:

Eğer inkâr "Bu konu hakkında konuşmak istemiyorum" gibi bir duruma dönüşürse ve bu durum bir haftadan fazla sürdüyse yumuşak ve dikkatli bir başlangıç yapmanın zamanı gelmiş demektir. Huzurlu bir anlarını yakaladığında: "Babacığım, yıllardır bu konuyu seninle konuşmak istiyorum; lütfen beni bir anda hayatından silme. Sana yalan söylemeye artık daha fazla katlanamıyorum. Seni seviyorum ve karşılığında beni sevmeye devam etmeni istiyorum." Savunma mekanizmalarını kırabilmek için söylemek istediğini olabildiğince kişiselleştir.

Sorduklarından daha fazlasını anlatmana gerek yok. Deneyimlerinden bahsetmen savunma mekanizmalarını güçlendirebilir. Sadece ne soruyorlarsa ona cevap ver. Zaten beklediğin bazı soruları zaman geçtikçe

soracaklardır. Soruları oluşturmada zorlanacakları için, cevap vermeden önce soruyu toparlaman doğru olabilir.

Biri Daha Yavaş Olabilir:

Gerektiğinde ailedeki kişilerle ayrı ayrı uğraşmaya hazırlıklı olmalısın. Annen veya baban diğerini geride bırakabilir ve bu olayı çözümlemesi diğerinden daha kısa olabilir. Anlayış konusunda daha yavaş olan aile ferdi için endişelenme.

Ailene açıldığında anne babanın arasının açıldığı pek görülmüş bir şey değildir. Elbette bu duruma farklı farklı tepki gösterebilirler ve de ortam gerilebilir, bu doğaldır.

Üçüncü Aşama: SUÇLULUK

Bir yerde hata yaptıklarına inanırlar:

Birçok kişi eşcinselliği anlamaya ilk başladıklarında bunu bir sorun olarak görürler ve sorarlar: "Ne sebep oldu?". Eğer bir sebep bulurlarsa çare de bulabileceklerine inanırlar.

"Bana göre bu soru kendi duygu ve düşüncelerimi incelememe yol açtı: 'Neyi yanlış yaptım?1. Sebebi genetik ya da çevre her neyse kendimi suçlu hissediyordum. Ona sağladığım erkek modelini sorguladım; kendimdeki 'erkeği' sorguladım. Bir süre için, hangi açıdan bakarsam bakayım, kendimi sorunun sebebi olarak görmeye başladım. Kendimi bu konuyu başkalarıyla paylaşamayacak kadar üzgün ve utanç dolu hissediyordum."

Her iki ebeveyn de kendini suçlu hissetmesine rağmen aynı cinsiyete sahip olan ebeveyn bunu daha çok hisseder.

"Ve bir gün karım şöyle dedi:'Kendini suçlaman çok da mantıklı değil, sen iki oğul yetiştirdin biri eşcinsel diğeri heteroseksüel. Bunda etkili başka faktörler de olmalı."

Boşanmış çiftler ekstra suçluluk hisseder:

Daha önce eşinden ayrılmış, boşanmış ya da eşini kaybetmiş çiftlerin daha fazla suçluluk hissetmeleri olasıdır: "Biliyorum, sana hem iyi bir anne, hem de iyi bir baba olamadım".

Aileler kendilerini suçlu hissettiklerinde ben merkezli olurlar. Henüz içinde bulunduğun durumu anlamaları güçtür. Bu aşamada kendileriyle uğraşmaktan seninle ilgilenemeyebilirler.

Ailen bu suçluluk duygusunu sana yansıtmak isteyebilir: "Bu korkunç şey başına benim yüzümden geldi. Benim yüzümden farklı oldu."

Onların Hatası Olmadığını Söyleyin:

Onlara birçok şekilde yardım edebilirsin. Onlara sebebin bu kadar basit olmadığını söyle. Bu konuda birçok teoreni olduğunu ve sebebin ne olduğunu bilmediğini söyle. Bu aşamada güvenilir bir dostla görüşme zamanları gelmiş elemektir.

Bazıları hacıya hocaya danışmak isteyebilir. Görüşmek istedikleri kişinin yardımcı olamayacağını düşündüğünde onları görüşmemeye ikna etmen biraz zor olabilir. Eğer daha önce başka ailelere bu konuda yardımcı olmuş bir kurum biliyorsan aileni oraya yönlendirebilirsin.

Eşcinsellikle ilgili dernekler onlara yardımcı olabilir ama ailen düşman kampı'na gitmemekte ısrar edecektir. Onlara daha önce yardım almış ve iletişime açık başka bir eşcinsel ailesiyle tanıştırebilirsin. Onlardan bu önerilere hemen olumlu cevap vermelerini bekleme; utanç ve suçluluk hissi onları engelleyebilir. Bu bilgileri yeni ektiğin tohumlarmış gibi düşün, meyve vermeleri zaman alacak.

Dördüncü Aşama: DUYGULARINI AÇIKLARLAR

Aileler kendi kendilerini suçlamanın onları bir yere götürmediğini anladıklarında artık soru sormaya, cevapları dinlemeye ve duygularını açıklamaya hazır hale gelmişlerdir. Bu aşama ailenle aranda geçebilecek en yapıcı konuşmaları içerir.

Şimdi onlardan şu gibi sözleri duyabilirsin: "Torunum olmaya-cağı için üzülüyorum.", "Lütfen bu konuyu ailede başkasına açma, kimseyle bu konuyu tartışmaya hazır değilim.", "Kendimi kırgın ve yalnız hissediyorum, keşke bilmeseydim.", "Bizi nasıl böyle kırabiliyorsun? Ölmüş olmayı yeğlerdim."

Homofobik bir toplumda yaşadığımız için sen de aynı duyguları yaşamışsındır (ayrıksıma, reddedilme korkusu, kırgınlık, karmaşa, gelecek korkusu v.s.). Aynı duyguları kendinin de hissettiğini onlarla paylaşabilirsin.

Fakat kendilerini ifade edebilmeleri için onlara bolca zaman tanı, kendi isteklerinin onlarinkini geçmesine izin verme. Halen kitap okuma-

dılsa veya başka ailelerle görüşmedilerse onları çözüme götürebilecek bu yolları bir kez daha öner. Kitaptan bir bölümü okuyup tartışmayı veya aile buluşmalarına onlarla gitmeyi de önerebilirsin.

Acı ve Kızgınlık:

“Oğlumuz Teoman daha önce sakıngan bir biçimde bizi sevgilisi Tarık ile tanıştırmak istemişti. Başlangıçta bu isteğe ilgisiz kaldık çünkü kendimizi suçlamayı durdurduğumuzda Tarık’ı suçlamaya başlıyorduk. Bu felaket başımıza geldiği için çok sinirliydim ve bunun hayatımızı mahvedeceğinden emindim.

Her zaman iyi bir aile olduğumuzu düşünüyordum, bunu hak etmiyorduk. Teoman’a olan kızgınlığımı belli etmemeye çalışıyordum, bununla başa çıkmam gerekiyordu.”

Kızgınlık ve acı belki de en çok hissettikleri duygular. Bazen de kine ve zalim duygulara kapılabilirler. Ailenin aşama kaydedebilmesi için duygularını dışa vurmaları gerek. Onları kontrol edebilmen zorlaşabilir. Sana bu konuyu hiç açmamışsın gibi davranabilir, bu durumu reddedebilirler.

Fakat dayanmalısın, artık geriye dönüş yok. Bu duyguları açığa vurmaları aslında durumun düzeldiğinin bir göstergesidir.

Beşinci Aşama: KARAR VERMEK

Duygusal travma yatıştığında ailen bu konuya daha akılcı yaklaşacaktır. Bu aşamada inzivaya çekilmeleri ve önlerinde uzanan seçenekleri değerlendirmeleri olasıdır.

Bu tıpkı yol ayrımına gelip hangi yoldan gideceğine karar vermek gibidir. Herkesin seçtiği yol aslında onun bu durumla başa çıkma refleksidir.

Anne ve baba aynı yolu seçmeyebilir. Hangi yolun seçileceğini etkileyen birçok faktör var. Eşcinsellik hakkında okumak ve diğer ailelerle paylaşımda bulunmak elbette onları sizi destekleyen bir yola götürür. Dini inançları da önemli bir rol oynar. Ne kadar liberal ya da muhafazakâr olduklarına bağlı olarak tutumları değişebilir.

Sizinle olan ilişkilerini eski haline getirebilmeleri önemli bir faktör. Bu konuyla başa çıkmaya çalışırlarken birçok faktör onları etkiler. Sonuçta üç çeşit karardan bahsedilebilir:

Destekleyici aileler:

Birçok aile çocuklarının cinsel yönelimini kabullenici ve destekleyici bir tavırla çocuklarını sevmeye devam eder. Aslında şimdi çocukla aile arasındaki ilişki karşılıklı dürüstlük ve güven seviyesine ulaşmıştır, bu aşamada pek çok aile ilişkilerinin öncekine kıyasla daha iyi olduğunu söylemiştir. Her iki taraf da olan bitenden pek memnundur.

Daha önce aldırıyormuş gibi görünmelerine rağmen, destekleyici aileler git gide senin ihtiyaçlarının daha çok farkına varırlar. Karşılaştığın sorunlarla daha fazla ilgilenmeye başlarlar.

“Bir süre sonra oğlumuzun ihtiyaçlarını ve içinde bulunduğu durumu daha iyi anlamaya başladık. Açıkçası bu kadar gerilimle ve sorunla bunca yıl nasıl başa çıkmış biz de inanamıyorduk. Durumun farkında olmamız ve ona olan sevgimiz, hayatındakarılaşabileceği bazı gerilimleri ortadan kaldırmaya yardımcı olmamızı sağlıyordu. Mesela üniversitede ona tek kişilik bir oda ayarlamıştık, o da böylece açıklama yapmak zorunda kalacağı bir oda arkadaşından kurtulmuştu. Tarık’ı eve daha fazla çağırmaya başlamıştık ve artık ailemizden biri olmuştu. Teoman erkek kardeşine açıldığında onun yanında olduk ve destekledik.”

Sabitlenmiş’ aileler:

Bazen aileler konunun artık daha fazla tartışılmamasının gerektiğine inanırlar. Konuyu tartışabilmelerine rağmen bu konuda çok kırılgan olabilirler. Bu kadar ilerleme kaydede-bilmişlerdir ve daha fazla ileriye götüremezler.

Bu size karşı negatif bir tutum içinde olduklarını göstermez. Sadece sınırlarını bilirler ve daha öteye gitmek istemezler. Bu tutuma karşı saygılı olmalısın ama daha ileriye götürmek yine de senin elinde.

Onları sevdiğini bilmelerini sağla, sözle ve içten. Dikkatli bir biçimde cinselliğinle ilgili yaptığın şeyleri, mesela katıldığın eşcinsel grupları, kültür merkezlerini vb. onlara anlat. Bu konuya ilgilerini çekmeye çalış.

Bazı arkadaşlarını onlarla tanıştır, diğer eşcinsel insanlarla tanışmak kafalarında oluşturdukları eşcinsel imajını gidermeye yardımcı olur.

'Savaşçı' aileler:

Bazı durumlarda cinsel yönelimin bir savaşa yol açabilir. Söylediğin ve yaptığın her şey probleminin bir parçasıymış gibi görünmeye başlar. Harcadığın saatler, dilin, arkadaş seçimin, işin, okuldaki notların v.s. Bu aşamada ne aile ne de çocuk 'kazanmış' durumda değildir. Genel olarak konuşmak gerekirse eğer anne veya babadan biri böyle bir tutum sergiliyorsa diğerinin de çok farklı bir tutum içine girdiği söylenebilir. Kapalı kapılar ardında anlaşamaları bile çiftler genelde çocukları konusunda birbirlerini destekleyici olurlar.

Başka ailelerle, özellikle destekleyici ailelerle konuşan ailelerin negatif tutumlarını sürdürmeleri pek olanaklı değil. Eğer aile buluşmalarına katılmazlarsa, belki bir aileyle sessiz bir restoranda buluşabilirler. Eğer bu çabalar sonuçsuz kalırsa durumun seni üzmesine izin verme. Bu durumda destek alabileceğin bir arkadaş ya da başka bir aile bul.

'Kötüye giden1 aileler:

Durumun daha kötüye gitmesi önemli bir durumdur. Problem çözmek ve insanların düşüncelerini değiştirmek bazen iki adım ileri bir adım geri şeklinde olur.

Onlara tekrar düşünüp çalışabilmeleri için zaman tanı. Bu durum seni üzebilir ama değişim de bu şekilde olur.

Altıncı Aşama: GERÇEK KABULLENME

Birçok aile çocuğunun yaşamını kabullenmemesine rağmen onu sevmeye devam eder. Bazılarıysa çocuklarının bu kadar özgün oluşunu kutlayabilecek kadar durumu ileri götürür. Bu aileler eşcinselliğin insan cinselliğinin mantıklı bir ifadesi olabileceğini düşünürler.

Çocuklarının değişmesini isteyip istemedikleri sorulduğunda da bazı aileler "Homofobik toplumumuzun değişmesini tercih ederdim; böylece çocuğum da reddedilme ve korkudan uzak bir yaşam sürerdi" gibi cevaplar verebiliyorlar.

Bu aşamada aileler kendi suçluluk duygularıyla başa çıkmaya çalışırlar. Yıllarca anlatıp güldükleri eşcinsel şakalarını düşünürler. Çocukları için bilmeden yarattıkları problemleri anlamaya başlarlar. Bu durum onların eşcinsellere farklı bir açıdan bakmalarını sağlar.

Eşcinsellere yönelik baskının karşısına geçerler ve bu konu hak-

kında sanki eğitiyormuşçasına arkadaşlarıyla konuşurlar. Kısacası aileler kendilerini rahatlatabilecek olumlu tutumlar içine girerler. Kimi cesurca, kimi sessizce.

Bizim Hikâyemiz:

Teoman'ın bize açılmasından yaklaşık iki yıl önce onun bizden uzaklaşmaya başladığını fark ettik. Bunu sadece onun içinden geçtiği bir aşama olarak görüyorduk, bu aşamadan geçtikten sonra kendine geleceğini ve eski yaşamımıza devam edeceğimizi düşünüyorduk.

Ona yardım etmek için birkaç kez onunla konuşmaya çalıştık. Bir ay onun arkadaşı olmaya çalıştık, yaptığı şeylerle ilgilendik. Hiçbir şey işe yaramadı.

Karım onu kaybetmeye başladığımızı düşünüyordu. Bu durumun tipik bir aile çocuk sorunu olduğunu düşünüyorduk. Mutsuz olduğunu biliyorduk ve yardım edemediğimiz için korkuyorduk. Onun eşcinsel olabileceği aklımızın ucundan bile geçmiyordu.

Şimdi düşünüyorum da, bu olayları planlanmamış bir yolculuk olarak görüyorum. Başımıza bu gelmişti ve pek de seçme şansımız yoktu.

Planlanmamış, ama üzücü değil. Bugün "iyi ki biliyoruz" diyoruz. 'Oğlumuza yolculuğunda yardımcı olabildik1 Umarım o da bunu söyleyebiliyordur: "Planlanmamış, ama üzücü değil"

Kaynak:

Tom Saureman & PFLAG Philadelphia, 1995

Çev: Onur Poyraz, kaosgl.org

Sorular kısmı, "Read This Before Coming Out To Your Parents" (1984) adlı kitaptan derlenmiştir. Çev: Doğan Hürkan, Kaos GL Dergisi, Kasım 1998, Sayı 51

Gey ve Lezbiyenlerin Açılma Süreci Savunma Stratejileri

Genç gey ve lezbiyenler, farklılıklarının bilincine erkenden varıyorlar: Her ne kadar bu farklılığın cinsel niteliğinden habersiz olsalar da. Genellikle, ilk öğrendikleri şey, bu farklılıklarının olumsuz bir şekilde nitelendirilmiştir.

ilk evre denen çocukluk ve ilk ergenlik dönemleri boyunca, farklılık hissi oldukça umuma dairdir ve akran grupların diğer üyeleriyle yapılan

karşılaştırmayla ortaya çıkmıştır diyebiliriz. Görüşme yapılan kimseler genellikle kendilerini diğerlerinden ayrı kişiler olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Cam bir duvarla ayrılmış, grubun bir parçası olamayan, gruba katılma imkânından yoksun gibi. Bu ilk evre boyunca ilk homoerotik arzu, ister gerçek ister hayali olsun, sıklıkla “eşcinsellik” kelimesinin anlamının bilincine varmaksızın, içten gelen ve kendiliğinden ortaya çıkan bir şey olarak görülür.

ikinci evre, arzunun anlam kazandığı evredir. Bu evrede eşcinsel ifadesine toplumsal damga ve sansürün karıştığına farkına varılır. Gençler kendi tecrübelerini, eşcinsellik denen o “gizemli obje” ile kıyas ederler. Öyle ki eşcinsellik hastalık ile işe yaramazlığın bir parçası ve hoşnutsuzluğun kaynağı olarak gösterilmektedir. En yaygın savunma biçimlerinden biri yok saymadır, diğer deyişle reddetme. Yok sayma, eşcinselliğin kavramsallaştırılması ve fantezileri üzerinden gerçekleştirilir. Eşcinsel arzu tekrar belirttiği takdirde, yok saymayı devam ettirebilmek için daha güçlü bir fiziksel çaba gerekir. Bu çaba sürekli bir acizlik sebebi olmaktan çok, duygusal bir engel doğurabilir. Yok sayma mekanizması bazen yıllarca sürdürülebilir ve bir çok gey ve lezbiyen ergen kendilerine yabancı olarak ve duygularının farkına varmadan erişkinliğe varabilir. Yok saymanın bazı biçimleri cinsellikle hiç ilişkilendirilmeden etkileyici bazı alanlarla genelleştirilebilir. Gençler duygularını daha az korkutucu bir nesneye yönlendirirler. Bazı gençler, kişiler arası ve sosyal yeteneklerinin gelişimini tehlikeye atarak, kendilerini “güvenli alanlara” kapatırlar. Bu güvenli alanlara, öğrenim ve hobiler örnek verilebilir. Bazı durumlarda savunma birden çöker ve böylece eşcinsel duygunun varlığıyla yüz yüze gelmek, çok yıkıcı bir biçimde gerçekleşebilir. Eğer kişi duygu, düşünce ve davranışlarının kabul edilemez olduğunu düşünür de, hemen onları bastırmaya girişirse, kendini hemen tepki mekanizmasının içinde bulur. Kendi egosunu ve eşcinselliği lanetlemekle takdir kazanma ve öz değer arayışına girer. Bir ergen, aşağılık duygusuna karşı durabilmek uğruna başkalarını memnun etmek için ve sürekli olarak kendisinin sevgi ve saygı duyulacak bir kimse olduğu fikrini geliştirmek için çabalar durur.

Bu strateji sıklıkla gençlerin öz kimliklerini kaybetmelerine ve öz gereksinimlerini göz ardı etmelerine yol açar. Bu kişilik bölünmesinde, kişi kimlik ve bilincin bütünlüleyici fonksiyonlarının geçici değişikliğine uğrar. Bazı eşcinsel kimseler birbirinden tamamen ayrı iki hayatı yaşa-

mak durumda kalabilirler. Bu demektir ki hem eşcinsel münasebetlerde bulunurlar, hem de ardından yaşananları “unutabilirler”.

Bazen cinsel duygu ve dürtüler, bir yansıma mekanizması biçiminde, diğer insanlara yüklenir. Bir genç, eşcinsel arzulara ilişkin olumsuz anlamları, özellikle eşcinsel olduğu daha kolay fark edilen kişilere yöeltebilir. Homofobi ve saldırganlık böylelikle daha kolay hedeflere ulaşabilir. Fakat genç, sıklıkla eşcinsel karşıtı bir tutum ve toplumla çatışan gey ve lezbiyenlere yönelik tikslenme duygusu geliştirir. Bazı “işini bilen” kişiler, kendi davranışlarını doğrulamadan ama içini rahatlatmaya yönelik açıklama biçimleri oluştururlar. Genellikle lezbiyenler cinsel yönlerini azaltıp önemsiz gösterirken, geyler ise duygusal içeriği yok saymaya meyilli olurlar. Önyargıları bertaraf etmeye yönelik diğer olası stratejilerden bazılarını sayacak olursak: Cinsel yönelimini gizlemek, kendini gey ya da lezbiyen diye tanımlamayı reddetmek, heteroseksüel bir ilişkiye başlamak, toplumun kendisinden beklediği kadınlık ya da erkekliği sürekli muhafaza etmeye çalışmak. Eşcinsellikle bir tutulan negatif kavramların yeniden anlamlandırılması ve kişinin bu yeni eşcinsel kavramıyla kendi kavramının bütünleştirmesi üçüncü evrede gerçekleşir. Genç, eşcinsel tecrübelerine daha iyi anlam verebilmek ve de toplumsal dışlanmanın üstesinden gelebilmek için bilgi arayışına girebilir, kendini diğer eşcinsellerle ya da gey lezbiyen alt kültürüyle karşılaştırabilir. Bu karşılaştırmayı ya kendini ve eşcinsel grubunu idealize etme yoluyla ya da grubu içindeki farklılıkların üstünde daha çok durarak yapar.

Genellikle, kişinin kendi cinsinden biriyle kurduğu içten ve sağlam ilk ilişkiye paralel olarak, kişinin kendi eşcinsel kimliğini kabul edişindeki gelişim de gerçekleşir. Bazı ruhsal ilerlemelerin tamamlanmamasıyla beraber, eşcinsel bir kimsenin gelişimini gerçekleştirdiği ağırlıklı evre, ergenlik ve ilk erişkinlik dönemleri içinde yer alır. Bazı savunma mekanizmalarında, şayet savunma aşırı güçlüyse ya da işe yaramama riski taşıyorsa, bunun sonu klinik bir safhaya varabilir. Ruhi bunalım riski özellikle ergenlik döneminde artar. Bazen de ruhsal bunalım, kendine zarar vermenin türlü şekilleri olarak karşımıza çıkabilir. Gey ve lezbiyenlerin hayatlarındaki en önemli an, açılmadır, diğer deyişle “coming out”. Coming out, utançtan öz saygıya geçişi gösterir. Coming out asla son bulmaz. Eşcinsel kişi, heteroseksüel olarak görüldüğünde, sorulduğunda, hiç kimsenin eşcinsellik olasılığını aklından bile geçir-

mediği bir anda ya da politik mücadele aracı olarak farklı durumlarda coming out'unu tekrarlaması söz konusu olabilir. Coming out, kâr ve zarar değerlendirmesinin bir sonucudur. Coming out hikâyeleri edebi bir tarz olarak, gey ve lezbiyen hayatının tarihsel perspektifini oluşturur.

Coming-out hikâyeleri, gizli kimliklerin üzerinden perdelerin kaldırılmasıdır. Eski kabile efsaneleri gibi, realitesini kabul ettirici ve bütünleştirici nitelikte hikâyelerdir onlar.

Kaynak: Luca Pietrantonio/Finisterrae, Çev: Sanem Akay, Kaos GL Dergisi, Aralık-Ocak 1999-2000, Sayı

Bölüm, açılma hikayeleri... "çocuğum daima benim çocuğum"

Bu sene Onur Yürüyüşü'nde yanı başımızda "Çocuğumun Derneğine Dokunma" yazılı pankartlar taşıdılar. Sesleri de sözleri de bizimle birdi. "Lambda Aile Grubu" bir zamanlar hayalimiz olan bir şeyin nihayet gerçeğe dönüşmesiydi. Onlar artık bizimle sokağa çıkıp bizimle birlikte gurur duyuyorlardı.

Grubun ailelerinden biri de Öner Ceylan'ın anne ve babası. Şule Ceylan; 59 yaşında, ressam. Ömer Ceylan; 66 yaşında, emekli ekonomist. Açılma sürecini ve sonrasını Öner'le değil; onlarla konuştuk. 1998 yazından bugüne neler değişti onların ağzından dinleyelim istedik.

barış sulu

Öner'le cinsellik konusunda rahatça konuşabiliyor musunuz?

Ömer Ceylan: Maalesef yeterince konuşabildiğimi düşünmüyorum. Çünkü bugüne kadar oluşmuş önyargıları ve tabuları yıkamadığımı düşünüyorum.

Şule Ceylan: Oğlum ilkokul 4. sınıftaydı. Bana "genlerin anneden çocuğa nasıl geçtiğini anlıyorum ama babadan nasıl geçiyor?" diye sormuştu. O gün onu tatmin edecek şekilde ve bana göre oldukça cesur yanıtlar vermiştim. Çok gençtim ve belki bu yüzden daha cesurdum. Ama sonraki yıllarda, hayır, ne yazık ki cinsellik konuları ne kızımın ne de oğlumla konuşabildiğimiz konulardan olamadı.

Toplumda cinsel yönelimleri ve cinsiyet kimlikleri nedeniyle baskı ve ayrımcılığa maruz kalan LGBTT bireyler, en fazla ihtiyaç duydukları, en yakın oldukları kişilere; ailelerine bile gizli olmak, yalan söylemek

zorunda kalıyor. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Ömer Ceylan: LGBTT bireylerin ailelerine bile açılmamaları tam bir felaket ve uzun sürecek bir travmanın başlangıcı. Eğer çocukları ile sağlıklı iletişim kurarlarsa kendilerine yalan söylemelerinin önüne geçebilir ve onlarla sağlıklı iletişim kurabilirler. Ancak toplumumuz maalesef "başkaları ne der" (komşular, akrabalar, vs.) diyerek, başkalarının değer yargıları ile yaşamaktadır. Kendi değer yargılarına ve çocuklarının düşüncelerine daha fazla değer vererek çocuklarını kazanabilirler. Aileler çocuklarını anlamaya çalışarak onlarla daha iyi iletişim kurabilirler.

Şule Ceylan: Kişilerin kimliklerini gizlemelerinin, bir yalanla yaşamalarının çok korkunç olacağını, onları kendi gerçeklerinin dışına itmenin, toplumun en büyük ayıbı olduğunu düşünüyorum. Öncelikle de ailelerin çocuklarına destek vermeleri, onların yanında yer almaları ve tüm sevgileriyle çocuklarının hayatlarını yaşamalarına yardımcı olmaları gerektiğini düşünüyorum, bunu diliyorum.

Öner'in size açılma sürecinde neler yaşadınız?

Ömer Ceylan: Önce kız arkadaşının olmaması gibi bazı durumlardan şüphelendim. Ama üzerinde durmadım. Ancak öğrendiğim zaman olumsuz bir tepki vermedim. Çünkü benimsediğim hayat felsefeme göre her birey özgür iradesiyle hayatına yön verir ve onu yaşar. Söylediğim tek şey, zor bir hayatının olacağı oldu. Çünkü toplumumuzun yetişme tarzı ve önyargıları çok olumsuz. Çocuğum daima benim çocuğum. Acısı da sevinci de benim acım ve sevincim olduğu için iletişimimizde bir sorun olmadı.

Şule Ceylan: Oğlum bize açılmadan uzun bir süre önce onun eşcinsel olduğunu hissetmiştim. Fakat bu durumu hiç bilinç düzeyime getirmedim. Düşünmezsem, konuşmazsam sanki onun eşcinselliği engellenecekti. Belki de durumu yok varsayıyordum. Sonra evine uğradığım bir gün yatağında oldukça yüksek bir yastık daha olduğunu gördüm. O anda artık inkâr edemeyeceğim gerçekle karşı karşıyaydım. Artık kabullenmek zorundaydım. Ve geceleri yatağıma yattığım zaman dua etmeye başladım, oğlum düzelsin diye. Bu kadar detaylı anlatmamın nedeni bizlerin de bu konuda ne kadar bilgisiz olduğumuzu ve çaresiz hissettiğimizi vurgulamaktı. O bize açıldığında ben ilk şoku atlatmıştım. Ama bugünkü duruma gelmemin çok kolay olduğunu söyleyemem.

“oğlum sayesinde çok bilgilendim”

Öner’in eşcinsel olduğunu öğrenmeniz eşcinseller ve eşcinselliğe dair düşüncelerinizi değiştirdi mi?

Ömer Ceylan: Oğlum açıldıktan sonra bilgilerimin çok yetersiz olduğunu, ayrımcılığın boyutlarını gördüm ve bilgilenmeye çalıştım. Bilgilendikçe de eski önyargılarımdan sıyrılıp onun ve arkadaşlarının örgütlü mücadelesini destekledim.

Şule Ceylan: Önceleri eşcinsellik konusu hakkında hemen hemen hiçbir şey bilmiyordum. Toplumda tanıdığım iki örnek vardı. Zeki Müren’in sanatçı kişiliğine saygı duyuyordum. Cinsel kimliği beni fazla ilgilendirmiyordu. Bülent Ersoy ise cesareti ve duruşu ile takdir ettiğim bir insandı. Zaten eşcinselliğin daha çok travestilik olduğunu zannediyor ve de bana çok uzak bir konu olduğu için de ilgi alanımın dışında tutuyordum. Şu anda hayatımın önemli bir konusu. Oğlum sayesinde çok bilgilendim. Cinselliğin sınırlanmasını, bu konudaki dayatma ve tabuları çok yanlış buluyorum. Herkesin seçimlerini özgürce yaşayabilmesi gerektiğini insan hakları bağlamında savunuyorum.

Ailelerin çocuklarını evlendirme, askere gönderme, torun sahibi olma gibi toplumsal beklentileri karşısında siz ne düşünüyorsunuz?

Ömer Ceylan: Başkalarının değer yargıları ile yaşamamayı öğrendiğim ve bireylerin özgür iradeleri ile seçtikleri hayatı yaşamaları gerektiğine inandığım için bunlar beni ilgilendirmiyor. İsteyen evlenir, istemeyen evlenmez.

Şule Ceylan: Bu konularda oğlumun beni eğittiğini kesinlikle söyleyebilirim. Kendimi ondan gelen eleştiri ve bilgilere her zaman çok açık tutuyorum. Oğlum askere gittiğinde henüz açılmamıştı. Şimdi vicdani retçi olsaydı ne yapardım, onu destekler miydim, doğrusu bilemiyorum. Ama şunu bildiğim kesin; acı çekmesini hiç istemem. Kendi hakkında vereceği kararı desteklerdim herhalde. Evlenmeyeceğini biliyorum. Eşcinselliğini gizleyerek evlenmesini asla istemem. Ama bizim ülkemizde ya da bir başka ülkede eşcinsellerin evlenmelerini ya da özgürce beraber olabilmelerini çok isterim.

Ve son söz...

Ömer Ceylan: Toplumu bilinçlendirerek, hiç kimsenin ayrımcılığa uğ-

ramadan hayatını yaşaması adına mücadelenizi sonuna kadar destekliyorum.

Lambdaİstanbul Aile Grubu'yla ilgili ayrıntılı bilgi için: <http://listag.wordpress.com/>

Kaos GL 102. Sayı

"gerçek oğlumu 30 yaşında tanıdım"

Keşke sana daha önce söyleyebilseydim eşcinsel olduğumu. Keşke onca sene, olmadığım biri gibi davranmasaydım. Herkesten çok senin hakkın yok muydu bunu bilmeye? Senin bunu öğrendiğin gece dediğin gibi, gerçek oğlunu 30 yıl sonra tanıdın. Tam 5 yıl; sana söylemeye karar vermemle söylemem arasında geçen süre. Yanıma taşınıp birlikte yaşadığımız 1,5 yıl süresince de hep söylemek istedim sana ama cesaret edemedim; sen anla diye bekledim işin kolayına kaçarak. Meğer sen de anlarımışsın da anlamak istemezmişsin be annecim. İkimiz de topladık cesaretimizi ve nihayet konuştuk sonra. Meğer ne büyük bir ağırlıklı insanın en sevdiklerinden özünü gizlemesi. Biliyorum diğer bir oğlunun da eşcinsel olduğunu öğrenmen seni biraz sarstı ama yine anladın sen bizi. Sen başkalarının anneleri gibi üzmedin ya bizi... Annem, Yasemin. 52 yaşında, iki gey annesi. Bakalım neler hissetmişsin, neler düşünmüşsün öncesinde ve sonrasında...

ismail alacaoğlu

Eşcinsel olabileceğimi düşünmüş müydün?

Evet. Şüphelerim vardı. Fakat söylemedim bunu hiç. Çünkü böyle bir şeyi kendi çocuğuma kondurmak istemiyordum, yakıştıramıyordum. Seni şüphelendiren neydi?

Çok yakın bir arkadaşın vardı ama aranızdaki 'normal' arkadaşlıktan farklı görünüyordu. Yani bakışlarınız falan farklıydı. Bir de senin evinde bazı gey dergileri görmüştüm. O da şüphelerimi arttırdı. Hatta senin eşcinsel olabileceğinden şüphelendiğimi kardeşin Anıl'a söyledim. O da, yok canım dedi.

Neden yakıştıramıyordun?

Çünkü bizim toplumumuzun böyle bir şeyi kaldıramayacağını düşünüyordum. Bir de bu doğruysa ben ne yaparım diye düşünüyordum. Hem

toplumu hem de aile çevresini sonra... Ne tepki gelebileceğini düşünüp sıkıntı yaptım kendime.

Toplum ne düşünüyor sence bu konuda?

Ahlâksız buluyorlardır. Tabi, dinin de etkisi var bence. Mesela bir erkeğin bir kadından ters ilişki istemesi de dinen yasak ve aykırı bir şey. İki gey arasındaki ilişki bu. Bu yüzden bunun günah olduğunu düşünüyorlar. Bir de birçok insan bunun hastalık olduğuna da inanıyorlar. İlk başlarda ben de hastalık mı, tedavisi var mı diye düşünmedim desem yalan olur. Bir de aileler kendilerini suçlayabiliyorlar, çocuklarını iyi yetiştiremedikleri için böyle olabileceğini düşünenler var. Yani suçu kendilerinde de arıyorlar. Ama ben buna katılmıyorum.

Neden?

Çünkü benim heteroseksüel bir oğlum ve bir kızım var. Sonuçta hepsini ben yetiştirdim, aynı şekilde yetiştirdim. O zaman kızım da lezbiyen olmalıydı. Böyle olduğunu düşünmüyorum. Ben bunun sonradan olduğunu düşünmüyorum. Yani aile ile de ilgisi yok, yetiştirmeye de ilgisi yok.

"benden saklamamı istemezdim"

Sana eşcinsel olduğumu söylediğim günü ve neler hissettiğini anlatır mısın?

Ben seni Ankara'ya ziyarete geldim her sene olduğu gibi. Sanırım Anıl sana benim senden şüphelendiğimi söylemiş sen de bana bunu sordun. Senden bir açıklama bekliyorum dedim. Sen de bana detayıyla anlattın. Sen o gün bana bu durumun hastalık olmadığını, sonradan olmadığını, hastalık olmadığı için tedavisi de olmadığını söyledin. Dernekten bahsettin, gey lezbiyen derneğinde çalıştığını söyledin. Zaten ben önceden biliyordum o dernekte çalıştığını. Doktora çıkayım diye bana gönderdiğin vizite kağıdında görmüştüm işyerinin adını. Şüphelerimde haklı olduğumu öğrenince şoke oldum. Çok şaşırdım, günlerce inanmak istemedim ama yapılacak bir şey yoktu sonuçta. Ağladım tabi ki. Sana o gece "Ben gerçek oğlum 30 yaşında tanıdım. Keşke daha önce söyleyebilseydin" dedim. Benden saklamamı istemezdim.

Nasıl kabullendin?

Neticede evladımın, oğlumsun. Kaybetme korkusu da oluyor tabi. Senin gey olman benim sana olan sevgimi asla azaltmadı ya da ara-

mızdaki ilişkiyi etkilemedi. Çünkü ben seni seviyorum. Senin kendi hayatın bu ve seni ilgilendirir. Ama yine de evlenmeyeceğini, torun sahibi olamayacağını bilmek üzüyor insanı. Ben sana bunu dediğimde sen bana kızın ailenin torun ihtiyacını karşılıyor demiştin. Ama yine de istemezdim böyle olmasını. İşyerinde olsun ya da toplum içinde olsun zorluk çekersiniz diye düşünüyorum.

“bir ailede bir gey olur diye düşünüyordum”

Peki, tam bu duruma alıştın derken ikinci bomba geldi: Anıl sana eşcinsel olduğunu söyledi. Nasıl söyledi ve sen ne hissettin?

Aslında Anıl’dan da şüphelerim vardı. Hiç kız arkadaşı olmadı. Soru sorardım kız arkadaşın, ilgini çeken biri var mı diye ama Anıl hep hayır deyip geçiştiriyordu. Bir de sen Anıl’a Kaos GL dergileri gönderiyordun, ben de niye diğer oğluma değil de Anıl’a geliyor bunlar diye düşünüyordum. Şüphelerim artıyordu, demek ki bu da işin içinde diyordum.

Bir gün dayanamadım ve sen de mi geysin diye sordum Anıl’a. O da “Soruyor musun bunu, cevaplamama gerek var mı? Bilmiyor musun sanki” diye cevap verdi. Tabi ben ikinci şoku yaşadım. O zaman isyan ettim ben. Olamaz böyle bir şey dedim. Bir ailede bir gey olur diye düşünüyordum, ikincisi fazla geldi.

Anıl’la beraber yaşıyordun. İlişkiniz nasıl etkilendi?

Üzüldüm tabi ki. Biraz da tartıştık. Sana söylediğim şeyleri ona da söyledim. Evlilik falan. O tartıştığımız dönem biraz limonydi aramız. Ama sonra düzeldi. Çünkü o da oturttu beni karşısına ve senin anlattıklarını anlattı ve anlamamı beklediğini söyledi. Sonuçta o da benim oğlum ve onun cinsel yönelimi beni ilgilendirmiyor. Beni ilgilendiren sizin benim oğlum olmanız. Ama önceden Anıl gece ikide bile gelse merak etmezdim. Öğrendikten sonra saat 12 olunca telefonla aramaya başladım. Çünkü korkuyordum başına bir şey gelmesinden, biri bir şey yapar, döver falan diye korkmaya başladım. Mesela seni öğrendikten sonra da böyle bir endişem olmadı ama Anıl’da oldu. Çünkü Anıl’ı daha savunmasız gördüm, belki de yaşından dolayı. Onu korumam gerekir diye düşündüm.

Daha önce eşcinsellikle ilgili ne duymuştun, ne biliyordun ve bizim anlattıklarımızdan sonra ne düşünüyorsun?

Ben eskiden eşcinsellik diye bir kelime bilmiyordum. Başka türlü

deniyordu, iki erkek karı koca hayatı yaşıyor diyorlardı. Benim yaşadığım ilçede annemin en yakın komşuları birlikte yaşayan iki erkekti. Ve bütün mahalle onların karı koca hayatı yaşadığını biliyorlardı. Büyük bahçeleri vardı ve konu komşu gider onlarda oturur, muhabbet eder, çay içerdik. Kendi dünyalarında yaşayan zararsız insanlardı ve onları bilirdik ama severdik, gider gelirdik. Benim çocukluğum onların bahçesinde geçti. Bizim çevremizde onlar 'normal' bir aile gibi karşılanıyordu, dışlanmadılar hiç. Ki bu yıllar önceydi. O zaman dışlanma yoktu. Birlikte alışverişe çıkıyorlardı, kimse dalga geçmiyordu onlarla ya da dışlanmıyorlardı. Beni ilgilendirmiyordu ve rahatsız etmiyordu ama kendi çocuklarını olunca daha farklı tabi. Şu anda yine hastalık olmadığını, sonradan olmadığını, aileyle ilgili olmadığını düşünüyorum. Şimdi eşcinselleri dışlama var. Çünkü siz anlatıyorsunuz nasıl zor olduğunu. Ama o zaman nasıl böyle rahattı ve şimdi zor bunu bilmiyorum. Kaos GL dergileri okudum sen verdikten sonra. "Canım Ailem" kitabını da okudum, sen göndermişsin Anıl'la bana, okusun diye. Anlamaya çalıştım. Aileler çok tepkili. Hatta okuyunca ben mi tuhafım onlar mı dedim.

"sevdiğinin insan olması önemli"

Şimdi biliyorsun ki iki oğlun da gey ve gelinin olmayacak ama onların ilişkileri var; tek farkla, kadın değil erkekle... Ne düşünüyorsun? Sizin yaşadığınız hayattan mutlu olup olmadığınız önemli olan. Siz mutluyunuz sorun yok. Geçen yaz sen sevgilinle Ayvalık'a geldin. İlk sevgilindi, resmi olarak benim bildiğim, yani açık açık söylediğin. Geldiniz, evimde kaldınız, yedik, içtik, güldük. Çünkü artık niye oldu, n'oldu diye düşünmüyorum; ben sizi bir çift olarak gördüm ve kabul ettim sonuçta. Artık önemli olan bu benim için. Kadın olmuş erkek olmuş değil önemli olan, sonuçta insan olması önemli. Ben Anıl'a "Güzel, temiz ve iyi bir kızla gelseydin kolunda" demiştim. Öyle biriyle gördüğümde mutlu olurum demiştim. Anıl da bana "Ben de sana yine güzel, temiz ve iyi bir erkek bulur, getiririm" demişti. Ağlarken güldürdü beni. Bir yandan haklı. Demek istediğim de bu, insan olsun derken.

Söylemek istediğin başka bir şey var mı?

Toplum çocuklarımızı dışlamasın, anlayışlı olsunlar. Ben iki erkeğin ya da iki kadının birbirini sevebileceğine inanıyorum. Toplumda bunu anlasın, saygı gösterversinler.

Kaos GL 103. sayı

Herşeye rağmen yanındayız.

Buse hayatımızda olduğu kadar annesi de ablası da, kardeşleri de hayatımızın içinde. Bu söyleşide Buse'nin ailesine açılma sürecini ve bu süreçte yaşadıkları üzerine konuştuk.

Buse, bizim Buse, hepimizin tanıdığı, sevdiği... Kaos GL olarak, Buse'nin annesi ve babasını 2001 yılından itibaren tanıyoruz. 2001 yılında Buse bizimle beraber 1 Mayıs'a çıkacağı zaman Kaos GL'yi arayıp, "Amcan da gelmek istiyor, size alanda bir şey yaparlar, kötü sözler söylerler" dediğinde tanışmıştık. Sonrasında 2003 yılında sempozyumda Buse'nin kız kardeşleri hep birlikte sempozyumun çalışmalarında seferber olmuşlardı. Buse kendi tanıklığını anlatacağı oturuma gelip, Buse'yi dinlediklerinde hem kendileri ağlamıştı hem de bizleri ağlatmışlardı. Buse'nin sempozyumda babasından tek bir isteği vardı: "Kendisini kabul eden babasının artık kendisine Buse diye hitap etmesini istiyordu". Buse'nin konuşması sonrasında ellerinde çiçeklerle sahneye çıktılar. Pembe Hayat Derneği'nin kurulması aşamasında Buse ile yeniden ailesinin evlerinin yolunu tuttuk, annesi de babası da Buse'ye güvendiklerini ve Buse'yi desteklediklerini söylediler. 2007 yılında Homofobi Karşıtı Buluşma'da Pembe Gri oyununu izlemeye geldiler. Pembe Hayat'ın masrafları için yaptığımız yemekte annesi geldi, mantılarımızı yaptı. Buse cezaevinden çıktığı gün, Buse'nin 30'a yakın transeksüel arkadaşıyla birlikte Buse'yi almaya beraber gittik. Sonrasında hep beraber annesinin evinin yolunu tuttuk, yemek yedik.

Buse'nin açılma sürecinde neler yaşadınız? Çocuğunuz transeksüel kimliği ile ilgili bir şeyler seziyor muydunuz?

Bahtışah Kılıçkaya: Kesinlikle hiçbir şey sezmedik. Kafamızda hiç soru işareti yoktu. 16-17 yaşlarında bir arkadaşıyla geldiği zaman arkadaşının hareketleri ve tavırlarından bir şeyler hissettim ve bu arkadaşıyla konuşmamasını, onunla ilişkisini kesmesini söyledim. O da tabi farklı yerlerde gitmiş buluşmuş bizi dinlemeyip.

Mustafa Kılıçkaya: Ben de hiç fark etmedim.

Anne: Çocukluğunda kız arkadaşlarıyla oynardı sürekli, erkek arkadaşları ile bağ kurmazdı. Ondan sonra bir komşumuz bana; "arkadaşlarıyla

konuşurken kıvrarak konuşuyor farkında mısınız?” dedi. Ben de, “hep ablalarıyla muhatap oluyor, bundan dolayı olabilir” dedim. Yoksa aklı-mın köşesine bile gelmedi.

Buna doğum gününde bir künye almıştım ama hiç mutlu olmadı. Acaba ben bunu niye mutlu edemedim diye düşündüm, o zaman hare-ketleri kafamda soru işaretiydi.

Kabul etme süreci nasıl oldu? Sanırım bir 8 yıl kadar görüşme-diniz.

Anne: İstanbul’a gitmişti. Oradan bana gelen telefonla zaten bütün umutlarımızı yıkmıştı, hayatla bağımız kopmuştu. Eve kapattık kendi-mizi, iş yerini kapattık, neye çalışalım artık, kime çalışalım, kapattık kendimizi. Ablası ordaydı, “gel bak çocuğun ne olmuş” dediğini duyar duymaz ben dükkânı diğer kardeşine bıraktım ve doğru İstanbul’a git-tim. Eniştelere de kabul ediyor gibi gözüktüler; ama kabul edemediler. Kabul etmemeleri, çoluğuma çocuğuma bulaşacak korkuları da beni çok yıktı, çok yıprandım yani. Herkesin evladı kendine çok tatlıdır, ben çocuğumu atacak ailelerden değildim; hayatta da atmazdım, at-madım da, ne ablaları attı ne de biz attık. Babası “kesinlikle ben görmeyeyim” dedi ve kabullenmedi. “Gördüğüm an öldürürüm” dedi. Biz de bunu babadan uzaklaştırdık ve ablası elini üstünden çekmedi. Ayrı ev tutmak istedi, biz illa eve, buraya getirmek istedik. “Hayır, ben gelmem” dedi. Ben de doktor aramaya başladım, onu kabul etti, “tamam geleceğim” dedi doktora, bütün tetkiklerini yaptırdım. Doktor kadınlık hormonlarının fazla olduğunu söyledi, biz neden fark edemedik diye söylenince, “doktorların çocuklarında bile olabilir ve onlar da fark edemeyebilirler, siz kendi kendinizi suçlamayın” dedi. Ben de doktora yalvardım, “ne olursun çocuğumu düzelt, iyileştir, kapınızda köle olu-rum” dedim. “Yeter ki çocuğumu bana yeniden kazandır” dedim. O da geri dönüşün olmadığını söyledi.

Bundan sonra da çocuğumuzu bırakmadık, hiçbir zaman için, Anka-ra - İstanbul arası mekik dokuduk ve hala da ben üstüne titrerim. Evet, kendi kendimizi yiyoruz, bitiriyoruz. 5 yıl sonra İstanbul’dan geldiği zaman saçlarını uzatmıştı Buse; babası “saçının teli yüzüme değdiği an şuramda bir damar koptuğunu hissettim” dedi ve 3 gün içinde dayana-madı felç oldu.

Benim birçok transseksüel arkadaşım var ve ailesiyle görüşen ara-

larında tek bildiğim Buse; yani aileler çocuklarıyla görüşmeyebiliyorlar, sizin gibi örnekler nadir...

Anne: Biz hiçbir çocuğumuzu atamayız, ben damatlarıma da dedim; çocuğum benim yanımda kalır, benimle olur, ben kölelik yaparım, hizmetçilik yaparım, çocuğuma yine bakarım. İlk dönemlerde hiç kimseyi kabul etmezdim, kimseye de gitmezdim. Kendimi eve kilitlemiştim. Ablaları çok büyük yıkımlara uğradılar, aileyle, evlilikle de bir bağları kalmadı, 4 yuva birden sarsıldı yani.

Yani şekil olarak önemli olmaması gerekiyor, şekli ne olursa olsun o sizin çocuğunuz...

Anne: Tamam, o benim çocuğum elbette, şekli ne olursa olsun; ama çevrenin baskısı, çevrenin dedikodusu daha çok yıprattı, o daha çok bitirdi.

Buse size açılmadan önce, eşcinsellik ve transeksüellik konusunda bilginiz var mıydı?

Anne: Hiçbir bilgimiz yoktu, ilk eniştesine söylemiş ablası nişanlıyken, "ben bu durumdayım; ama ne olursun, sana yalvarıyorum annemle babama söyleme çünkü onlar bütün umutlarını bana bağlamış. Onların umutlarını karartmak istemiyorum" demiş. Ben de şimdi o eniştesine hınç duyuyorum, acaba neden önceden bana söylemedi, keşke bana söyleseydi, çünkü doktor küçükken bir tedavi uygulanırsa düzeleceğini bize söylemişti, ben de acaba önceden bana söyleseydi bu yıkımı sonradan yaşamasaydım diye o eniştesini suçladım. Uzman doktora gittik, bunun böyle olmadığını söyledi, bu halinden memnunsa geri dönüş olmadığını söyledi ve öyle ikna olduk.

2003 yılındaki Kaos GL sempozyumuna, Buse de katılmıştı konuşmacı olarak...

Anne: Babasıyla taksi tuttuk, "muhakkak gideceğiz" dedik ve gittik. "Anne gelin böyle böyle bir sempozyum var katılmanızı isterim" dedi. Çok güzel bir konuşma yaptı, ablaları da biz de birer çiçek aldık götürdük, ablaları da kutladılar. Doktorlardan da bayağı bilgilendik, oradaki arkadaşlarını görünce bayağı rahatladık, o konuşmayı da dinleyince açıldık, rahatladık. Ne kadar rahatlasak da ne kadar benim çocuğum Allah tarafından böyle yaratılmış, alnında yazılmış desek de, aslında hala içimize sindiremedik. Ki, Ben ne kadar rahatlasam da

çevre kabullenmiyor, çevre sürekli bir boşluk arıyor, haliyle aile yıpranıyor.

Buse nasıl bir çocuktuk?

Anne: Buse çok temiz kalpli bir çocuktur, çok iyi niyetlidir, tüm köylü onu kucakladı sevdi, şimdi kimin yanına giderse de kucaklarlar, severler; ama dışarı çevre, bilmeyenler kötü bakabiliyor.

Baba: İşte bu ilk doğduğunda ben silah patlatmıştım, nasıl bir sevinmiştim, kurbanlar kestik, bir sünnet düğünü yaptık ağzın açık kalır o sünnet düğününü görseydin... Ama şimdi köyde başım yukarıda yürüyemiyorum işte.

Anne: Bir de sizin ortamdakiler hakikaten fevri davranıyor, onu da kabullenemiyor insanlar, hepsini aynı kefeye koyuyor. Acaba herkes kötü yolda mı, herkes şunu mu yapıyor, herkes bunu mu yapıyor, bu da onlardan diyerek, dışlanıyorlar. Konuşma, hal ve hareketleri, giyim kuşam tarzları hepsi kendilerinin aleyhine oluyor. Aslında böyle yaparak, topluma değil kendi kişiliklerine saygısızlık yapıyorlar.

Zaten dışlanıyorsam ben napayım, yeter artık denilebiliyor...

Anne: Sen kendi kişiliğini, gururunu, aileni, namusunu ön plana getirirsen kimse seni dışlamaz, aile de dışlamaz, çevre de dışlamaz; hakikaten böyle bir durumda o hareketleri gösterdiğinden iyice dışlanıyorsun. Giyim, kuşam, konuşma tarzı, hareketleri ile aileleri yerin dibine sokmasınlar. Aileleri her zaman arkalarındadır, ailelerini küçük düşürmesinler.

Bir çok aile yanında olamıyor ama, olmuyor; zincirleyenler, intihara sürükleyenler, hatta kendi elleriyle öldüren aileler de var...

Anne: Ben ölene kadar yanındayım. Asla öyle baskımız olmaz. Bir gün İstanbul'da bana öldürüleceği haberi geldi, taksiye atladım, yolda rastladım, taksiyi durdurttum, Buse'nin koluna yapıştım, "anne nerden çıktın?" dedi, yanında kaldığı aile buna kötülük yapacak diye duymuştum, sonra beraber gittik eve, masaya yumruğumu bir vurdum, "ben varım artık burada, hayatta kimse benim yavruma zarar veremez" dedim. O gece sabaha kadar çocuğumun yanında yattım, kötü durumdaydı, sabah kalktığımda "ya geleceksin çocuğum ya da artık yok benim sen gibi evladım" dedim, yani sözüme gelmiyor napayım, evime gel, ailemin içinde ol başka hiçbir yerde olma. Babası da hasretine

dayanamadı “gelsin” dedi.

Ailelere iletmek istediğiniz mesaj var mı?

Anne: Ailelere söyleyeceğim tek bir söz var; bu yavrular bizlerin yavrusu, hayatta evlatlarını atmasınlar, o çocuklar atılmaya gelmediler bu dünyaya, bu hayatı seçmeyi, böyle olmayı onlar da istemezlerdi. Ailelerden tek isteyeceğim; yavrularını kimsenin yemi yapmasınlar, sakın ve sakın yalnız bırakmasınlar...

Baba: Benim bütün her şeyim Buse, diğer kızlarımı hiç düşünmüyorum, hepsi evlendi, düzen kurdu, rahatlar. Ölüncü elimde ne varsa Buse’ye vereceğimi duyururum...

*Söyleşiyi yapan: Barış Sulu

Sayı 105

Yüzleşme

Annem (Nevin Safoğlu), beni 42 yaşında dünyaya getirdikten kısa süre sonra çalıştığı bankadan emekli olmuş, şu anda bir kozmetik firması için çalışan 67 yaşında bir kadın. Onunla bu röportaja, beni ziyarete geldiği Berlin’de, evimin mutfağında bir kayıt aleti ile başladık. Kolay olmadı, aynı dili tutturmamız. Ben onun oğlu olduğum, o benim annem olduğu için bir süre sonra kavga etmeye başladık. Ben dediklerinin gerçeği yansıtmadığını söyledim, o kendini ifade edemediğini... Birbirimizi duymadığımız anları hatırlamak gerilimli oldu. En ciddi kriz anında kayıt aletini bırakıp kaldığımız yerden kâğıt-kalem ile devam ettik. Ben soruları yazdım. O da cevapları... Anne ve oğul olarak, dilsizliğimizin ya da aramızdaki yaşanmamışlıkların bu röportajın önüne geçmemesi için bir yöntem bulmuştuk. İlkokulda isim-şehir oynayan çocuklar gibi, birbirimizin kağıdından kopya çekmek isterken, biraz buruk bu röportaj ortaya çıktı.

Sana ilk açıldığım 2003 senesinde tepkin gayet olumsuzdu. O zamanlar eşcinsellikle alakadar fikirlerin nelerdi?

Oğlum olarak senden bu açıklamayı duymak beni gerçekten korkuttu ve bu açıklamanın şokunu üzerimden atmam çok zor oldu. Çünkü çevremdekilerle bu konuyu paylaşmam hiç kolay değildi.

Sana tekrar tekrar eşcinsel olduğumu hatırlattığım 3 senelik

dönemde neden suskun kaldın?

Hasta olduğumu düşündüm. Uzun süre, bir anne olarak, kendimde bir eksik aradım. Nerede, neyi eksik yaptığımı anlamaya çalıştım, farklı açılardan kendimi eleştirdim. Kendi cinselliğim dahil neyi, ne kadar biliyordum? Bu açıdan çocuklarımı anlamak için bir anne olarak bilgimin yeterli olup olmadığına baktığımda, yeterli bilgimin olmadığını gördüm; üstelik çalışma hayatımın öne çıkması, onların eğitimi öncelikli olarak görmem ve bu konuyu hiç dikkate almamış olmam gibi şeylerle de karşı karşıya kaldım. Ve kendimi bu konuda suçlarken, aile yakınlarımdan kimseyle de bu konuyu paylaşamadım.

Seninle cinsel yönelimim üzerine daha rahat konuşabilmemiz ne / neler sayesinde oldu?

Birkaç kez, Onur Haftası'nda yapılan oturumlar gibi toplantılara beni çağırdın ve katıldığımda bir şeyleri anlamaya başladım, en azından çalıştım.

Çevrendeki insanlarla eşcinsellik hakkında konuşuyor i ki ihtimalde de neden?

Maalesef çevremde kimse ile bu konu hakkında konuşmuyorum. Çevremdeki insanlar genelde iş çevresinden,onlarla iş konuşuyorum. Hatta çevremde çoğu kimse ile özel bir şey konuşmuyorum. Kızımla bile kendi hayatıma dair bir şeyler konuşmuyoruz.

Sana açılmış olmam, benimle kurduğun ilişkiyi diğer heteroseksüel çocuklarınla kurduğun ilişkilerden farklı kılıyor mu?

Sen hariç diğer çocuklarımla cinsellik konusunda herhangi bir paylaşımım olmuyor. Onlar bana açılmadılar. Benim annebabam da bu konuda konuşmuyorlardı. Aile ve iş yaşantısı bunları konuşmaya izin vermiyor.

Lambdaistanbul ile benim sayemde tanıştın. Nasıl fikirlerin var dernekle alakadar?

Lambdaistanbul ile tanışmam gerçekten iyi oldu. Tanıştığım kişiler ve annelerle konuşma fırsatım oldu. Annelerin de benim gibi aynı süreci yaşadıklarını duymam, bu süreci çok da kolay atlatamadıklarını görmem beni konuya daha rahat bakmaya yönlendirdi.

Bütün bu açılma sürecinde kendini, cinselliğini sorguladığın, kendinle ilgili sorulara yanıt bulduğun anlar var mı?

Tabi ki kendimi sorguladım. Aile yapımız, çocuklarını anlayan, dinleyen, sorunlarını paylaşmaya yönelik olan bir yapıya açık değildi. Yaklaşım ve paylaşım eksikliği yaşamış ve bastırılmış bir kişi olarak yetiştirildim. Altyapıdan gelen bu eksiklik nedeniyle, önemli olan cinsellik konusunda çocuklarımla iletişim kurmada başarılı olmamışım. Bu gerçeğin ortaya çıkmasını sağladı. "Bunu kısa sürede nasıl telafi edebilirim?"e bakmak gerekli.

LISTAG(Lambdaistanbul Aile Grubu) ile hiç ilişkilendin mi? Onlarla ilgili ne düşünüyorsun? Katılmayı hiç düşündün mü?

Aile grubuyla birkaç kez etkinlik sonrası görüşebildik. Yapılacak toplantı, etkinlik bilgileri tarafıma mail ve sms olarak geliyor. Çalıştığım için ve toplantı saatleri uymadığından katılamadım. Zamanım uygun olduğunda katılmayı tabii ki düşünüyorum. Bilgi eksikliğim adına ve de bir anne olarak neler yapabilirim, öğrenmem gerekiyor diye düşünüyorum.

Kaos GL Dergisi'ndeki yazılarımı okuyor musun? Her iki ihtimalde de neden?

Okuma fırsatım olmadı. Dergiye yazdığını biliyordum, hep bahsedersin; ama sen dergiyi önüme koymadığın için benim de elime alıp okumak aklıma gelmedi. İlk defa bugün önüme koydun.

Peki , şimdi dergiyi okuduktan sonra ne düşünüyorsun? Abone olacak mısın?

Gayet başarılı buldum. İnsanlara yararlı bilgi akışını sağlayabilecek, destek verebilecek nitelikte olduğunu düşünüyorum. Abone olmayı da istiyorum.

Sayı 106

"Hem kendimi, hem de çocuğumu kazandım."

Annelerimiz genelde bizim "topluma kazandırılma aracımız"dır. Daha doğrusu onlardan beklenen budur ve onlar da ancak bunu yaparlarsa iyi bir anne olacaklarına inanırlar-inandırılırlar. Toplumsal normlara uyumlu, toplumsal ritüelleri gereğince gerçekleştirmeye hazır birer robot-pardon birey- olarak yetiştirebildilerse bizi, "ne mutlu"dur onlara. Oysa bu mutluluk tablosu içinde ne eşcinsel çocuğun ne de o

çocuğunun annesinin yeri yoktur.

Selma anne, Boysan'ın annesi ve daha birçok LGBTT çocuğun annesi. Tüm anneleri kendisi gibi olmaya özendirmesi dileğiyle, dikkat kesilelim bu güzel annenin söylediklerine..

Lambdaistanbul Aile Grubu (LİSTAG) ile nasıl tanıştığınızı anlatır mısınız?

2006 Ağustos'unda Radikal gazetesi eşcinseller ile ilgili bir haftalık bir yazı/röportaj dizisi yayınladı. Ben de, bir anne olarak kendi duygularımı ve hissettiklerimi yazarak, ailelere bir seslenişte bulunmak istedim. Bu yazım ses getirdi ve arkasından başka dergi ve gazeteler benle röportaj yapmak istedi. Yavaş yavaş sesimi duyurmaya başlamıştım. Kaos GL'nin Hayatın Renkleri isimli radyo programına da katıldım.

Daha önce de Lambdaistanbul'a ara ara giderdim; onları tanımak, çocuğumun çevresini öğrenmek bana iyi geliyordu. Lambda üyesi çocuklarla, "Daha ne yapabiliriz, ailelere nasıl ulaşabiliriz?" üzerinden konuşuyorduk. Bazılarının aileleri biliyordu; bazıları açılmaya uğraşıyordu; bazı aileler ise biliyor fakat ortada hiçbir şey yokmuş gibi davranıyorlardı. Bizim ailemizle aynı süreci yaşamış aileleri yan yana getirmek çok iyi olurdu. İşte, 2007 Kasım'ında bu organizasyonda çalmak isteyen çocuklarla toplantımızı yaptık.

Bu toplantılarımızı her hafta yapmaya ve bu konularda ilerlemeye başladık. İhtiyacımız olan, bir broşür hazırlamaktı. Bir anne daha aramıza katıldı... Derken, bir anne daha... Yavaş da olsa ailelere ulaşmaya başlamıştık. Toplantılar, çok samimi bir ortamda geçiyor. Yemekleri de kendimiz hazırlıyoruz. Kardeşler, kuzenler, anne ve babalar olarak, neler yaşadığımız, süreçlerimiz, çocuklarımızın yönelimlerini ve cinsiyet kimliklerini öğrendiğimizdeki tepkilerimiz üzerine paylaşımlarımız oluyor. Bizim ailemiz, bu süreci yalnız yaşadı. Bu nedenle, bizim örgütlenmemiz çok önemli. Aile kendini o dönemde çok yalnız hissedebiliyor. Ve tabii, doğru bilgiye ve doğru tecrübeye ulaşmak çok önemli. Bizler, çocuklarımızın ne kadar çok yanında olur, onları sahiplenir ve bunun doğallığını topluma anlatabilirsek, hayat denen yolumuz kolaylaşır.

2008 İstanbul Onur Yürüyüşü'nde ilk defa pankartlarımızla yer aldık ve bir ilki yaşamış/yaşatmış olduk.* Umarım seneye daha çok aile ile beraber yürürüz.

Türkiye’de cinselliğin konuşulamamasından kaynaklı toplumsal bir travma söz konusu. Ne evde ailelerimiz tarafından bilgilendiriliyoruz, ne de okullarda bu konuda anlamlı bir eğitim veriliyor. Cinsellik tabu olmaya devam ettiği ve ağzımızı açtığımız anda susturulduğumuz sürece de “cinsellik konusundaki soruları bol, yanıtları kıt çocuklar” oluyoruz. **Siz çocuğunuzla cinsellik konusunda rahat konuşabiliyor musunuz?**

Türkiye’de cinsellik konuşulamıyor, evet. Bu konuda yerleşmiş bir travma söz konusu ve insanların düşünceleri, yalan yanlış şeylerle şekillenmiş durumda. Ailenin, henüz kendi cinselliğini konuşamamışken çocuğunun cinsel yönelimini konuşması imkânsızlaşıyor. Türkiye’de cinsellik hem eziliyor, hem kullanılıyor. Sağlıklı bir toplumun oluşabilmesi için ebeveyn ve çocuk arasında her şeyin konuşulması gerekir.

Esasen, cinsel eğitim okulda değil; ailede başlamalı. Ben artık bu konuları çocuğumla daha rahat konuşuyorum. Bu noktaya, kendimi tanıyarak gelebildim. Çocuğumun ne hissettiğini anlayabilmem için önce “Ben ne hissediyorum”u bilmem gerekiyordu. Aşk, sevgi ve cinsellik, bunları yaşayan çiftlerin olayıdır ve buna saygı gösterilmelidir. Türkiye’de aşk, cinsellik, sevgi: çiftin anne ve babasının -ve toplumun- müsaadesi altına inmiş şeyler. Aslında cinsellik, sadece iki insanı ilgilendiriyor. Ayıplarla, günahlarla ve utançlarla bilinçdışına atılıyor ve televizyonda/yazılı basında cinsel bilgi eksikliğine dayanan trajediler gözümüze çarpıyor.

LGBT bireyler, en yakın oldukları kişilere -yani ailelerine- bile gizli olmak, yalan söylemek zorunda kalabiliyorlar. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Bu çok acı veren bir şey. Çocuklarımızın bize en çok ihtiyaç duydukları dönemde onları cinsel yönelimleriyle sınıflandırmak, bırakın toplumu -henüz ailede ötekileştirmek- çok acı verici. Ebeveynler, çocuklarını çok sevdiklerini söylerler hep. Nasıl sevmek? Koşullu sevgi beklenti barındırır. İstedikleri gerçekleşince insan çok sevdiğini düşünür. Bu bir illüzyondur. Gerçek sevgi kabullendiricidir. Önyargılarımızla onları korkutuyor, değiştirmeye çalışıyoruz. Aslında onlar yerine asıl değişmesi gereken bizleriz. Aileler olarak bizler çocuklarımıza yakınlaşmalıyız. Onları dinlemeli ve kendi duygularımızı paylaşmalıyız. Onları kaybetmeye değil, kazanmaya çalışmalıyız. Duvarlarımızı yıkmalıyız.

Çocuğunuz size bir şey söylemeden önce belki siz hissediyordunuz, belki anlamanızı sağlayacak bir olaya tanık oldunuz, belki de hiç beklemediğiniz bir anda “Ben eşcinselim” cümlesi ile karşılaştınız... O süreçler nasıldı?

Ergenlikle birlikte, oğlum gergin ve huzursuzdu. Bir şeylerin değiştiğinin farkındaydım. Konuşmalarımızdan ve davranışlarından, eşcinsel olabileceğinden veya kendini öyle zannettiğinden şüpheleniyordum. Ben de huzursuz ve gergin olmuştum. Sürekli, “Yok, canım; olur mu öyle şey... Biz onu çok iyi yetiştiriyoruz.” diye kendimi kandırıyordum. Eşimle bunu paylaştım ve birgün çocuğumuzu soru yağmuruna tuttuk. Beş saatlik bir sürenin ardından, eşcinsel olduğunu söyleyebildi. İşte o an, ondaki rahatlamayı gözlerimle gördüm. O rahatlamıştı ama sanki dünya bizim başımıza yıkılmıştı. 17 yıldır tanıdığım oğlumu sanki kaybetmiştim. Benim, çok iyi tanıdığımı zannettiğim oğlum yoktu artık. Ne hisseder, neler düşünür? Nedir bu eşcinsellik? Bir müddet bir psikologdan yardım aldık ve ben eşcinsellikle ilgili bütün makale ve kitapları okumaya başladım. Bilinçlendikçe korkum azalmaya başlamıştı. Öğrenmeden önce çocuğum ne idi ise, şimdi de aynıdır benim için. Onu değiştirmeye zorlamak ve olmak istemediği bir kalıba girmesini beklemek çok yanlıştı. Kendime baktım: değiştirmeye ve bir kalıba sokmaya çalışmışlar sürekli; başkalarının esiri olmuşum. “Kendim” dediğim resimde ben yokum. Bir kere daha yıkıldım. Dışarının bakışıyla ve değer yargılarıyla şekillenmiş meğer. Kendi içimden dışarı bakmak nasıl bir şey bilmiyordum...

Çocuğum, “Ben kimim?” sorusunu 17 yaşında kendine sorabiliyordu. Ben de, kendime -geç de olsa- bu soruyu sormaya ve kendimi tanımaya başlamıştım. Ailemiz toparlanmaya başlamıştı. Çocuğumun çevresiyle tanıştıkça, bundan ailece keyif almaya başladık. Ben bu süreci iyi ki yaşamışım. Hem kendimi, hem de çocuğumu kazandım.

LGBT bireyler hakkındaki düşüncelerinizde, “çocuğunuzun eşcinsel olduğunu öğrenmeniz öncesi” ve “bunun sonrası” gibi bir karşılaştırma mümkün olur mu?

Öncelikle, bilgisizlik korku yaratıyor ve bu korkunun altında ezilen insanlar olmuştuk biz. Önceleri insanlara hep koşullu bakan bir değer yargım vardı; çünkü bana öğretilen buydu. Şimdi insanların üzerlerindeki her şeyi bir kenara koyup, onları olduğu gibi kabul ediyorum ve

daha çok seviyorum. Hepimiz farklı yaratıldık. Benim yapamadığımı o, onun yapamadığını ben yaparak, hepimiz bütüne katkı sağlıyoruz; çünkü bütünün parçalarıyız.

Çocuğunuzu evlendirme, askere gönderme, ondan torun sahibi olma gibi toplumsal ritüellere dair ne düşünüyorsunuz?

Toplum olarak bağımlı bir düşünce yapımız var. Ya siyahtayız ya da beyazda. Ya vardır, ya da yok. Bunlara uymadığınız zaman, toplum sizi kendinden ayrı görüyor, dışlıyor adeta. Amaç, duygusuz ve robot insanlar yaratmak. Zincir-kırmalar, bireyde ve ailede başlamalı.

Ben, toplumun beklentilerine ve dayatmalarına göre yaşamayı bıraktım artık. İnsan denen varlık kendini ne kadar bilebilirse, bunlardan o kadar az etkileniyor. Toplum, 24 saat boyunca ne hissetmem ve düşünmem konusunda mesaj veriyor. Ama ben içimde ne hissediyorsam, o önemli.

Ekleme istedikleriniz nelerdir?

Hedefimiz, daha çok aileye ulaşabilmek, ailelerine açılmaya istekli çocukların yanında olabilmek ve ortak endişe ve kaygılarımızda birbirimizin yanında olmak... Büyüdükçe güçlenmeyi diliyoruz.

*2008 Onur Yürüyüşü'nde LİSTAG aileleri "Çocuğuma Dokunma" ve "Çocuğumun Derneğine Dokunma" şeklinde dövizler taşımışlardı (editör notu)

Kaos GL 108. Sayı

Aydın'a Mektup

Ulrike (Aydın'ın annesi): Aşağıdaki yazıyı aylar önce yazmıştım. Aydın 13.09.2009 da ağır bir beyin kanaması geçirdi. Ameliyat oldu, bizler şimdi onun uyanmasını bekliyoruz. Hayat bize neler getirir hiç bir zaman bilemeyeceğiz. Lütfen, sevgili anneler, babalar ve yakınlar, sevdiğinizi tanıma şansını kullanın. Biz şu an, onu beklediğimizi ve sevdiğimizi bildiğini biliyoruz.

Oğlum Aydın, ilk cinsel deneyimini arkadaşımın oğluyla yaklaşık on bir yaşındayken yaşamıştı. Arkadaşımın oğlu annesine anlatmıştı ve ikisi yaşananları anlatmak için bize gelmişlerdi. Büyük kızım ve ben hayretler içinde kalmıştık, bir müddet söyleyecek kelime bulamadık, korkmuştuk. Ayrıca inanamamıştık. Tabii bu durumu Aydın'a hemen

sordum. Arkadaşımın anlattıkları doğru muydu?

Korkmuştu, şaşırmıştı, sanırım öğreneceğimizi düşünmemişti. Defalarca ona bana gerçeği anlatabileceğini söyledim. Hâlâ onun, bizim için korku dolu o günde, neler düşündüğünü ve hissettiğini bilmiyorum. Sonunda böyle bir ilişki yaşadığını söyledi bana. Evet, arkadaşıyla cinsel bir deneyimi olmuştu. Hemen gittim arkadaşımı sakinleştirdim, her şeyiyle ilgileneneceğime dair söz verdim. Ama nasıl ilgilenebilirdim? Ne yapmam gerekirdi? Bunları bilmiyordum...

Tabii ki önceleri eşcinsellik hakkında bir şeyler duymuştum; geyler ve lezbiyenler vardı... Kesinlikle onlara karşı bir önyargım da yoktu. Fakat insanın kendi oğlu eşcinselse ne yapabiliriz bilmiyordum.

Eşim o tarihte Almanya'ya gitmiş, şansını orada denemek istemişti. Tek başıma oğlumla ilgilenmeyi deneyecektim. İyi ki büyük kızım hep yanımdaydı, bütün 'yol' boyunca bizi yalnız bırakmadı.

O günün gecesi çok zordu. Korkuyordum. Ne yapmam gerekiyordu bilmiyordum. Ne olacağını bilmiyordum. Şansımıza eşim evde değildi artık. Yoksa neler olurdu tahmin edemiyorum. Geceyi ağlayarak geçirdim.

Ertesi gün, küçük kızımı ve Aydın'ı okula yolladıktan sonra, büyük kızım ile oturduk, düşündük ve bir psikologa gitmeye karar verdik. Gittiğimiz psikolog, Aydın'ın belki de eşcinsel olmadığını ve bir çeşit cinsellik merakı olabileceğini söyledi. Eğer Aydın da kabul ederse onunla görüşebileceğini söyledi, fakat baskı yapmamamız gerektiğini anlattı bize. Gelmek istemezse, onu biraz meşgul etmemizin zararı olmadığını söyledi; spor veya herhangi bir hobi olabilir miş bu meşguliyet... "Daha fazla üstüne düşmemek lazım" dedi, beklememiz gerektiğini anlattı. Bu tavsiyelerle eve döndük. Akşam kızım ve ben Aydın'la konuştuk, sorduk. Ama Aydın bir psikologa gitmek istemediğini söyledi. Onun isteğini kabul ettik. Baskı yapmadık hiç. Kız kardeşiyle onu bir müddet voleybola verdik. O dönemde bütün gün çalıştığım için, okuldan sonra yanıma çağırıyordum, evde çok yalnız kalsın istemiyordum.

Bizim aile için çok zor bir dönemdi. Hemen her gece ağlıyordum ve dua ediyordum, belki de eşcinsel değildir diye. Eşcinsellik hakkında hiçbir bilgim yoktu, sadece hep alay ediliyordu onlarla ve bunu asla istemiyordum. İnternetimiz yoktu daha o zaman, televizyonda eşcinseller

hakkında yayınlar yoktu, benim de ne dergilerim ne de kitaplarım vardı bu konu hakkında. Ve kime sorabilirdim? Kime sorunumuzu anlatabilirdim, danışabilirdim? Arkadaşımı o günden beri hiç görmedim. Evliliğin ve çocuk doğurmanın çok önem taşıdığı eşimin ailesine mi anlatabilirdim? Hayır, ben yalnızdım. Annelere de telefonda böyle bir şeyden bahsetmek istemedim. Dolayısıyla sustum, geceleri ağlayarak ve dua ederek geçirdim. Aydın'la da eşcinsellik hakkında konuşmak istemedim. Çok konuşursam belki benim yüzünden eşcinsel olurdu. Ayrıca benden utandığını düşündüm hep. Beklemeye başladım. Zamanla uykusuz ve ağlayarak geçirdiğim geceler azaldı.

İki çocuğum ve bir sürü sorunlarım vardı. Ayrıca bazen, sorunları konuşmayınca onların ortadan kalktığını sanıyor insan. Arada bir kız arkadaş da oluyordu. Ama her nedense, geldikleri gibi kayboluyorlardı.

Sonra bir gece cep telefonu mesajı geldi. Mesaj geldiğinde daha bilgisayarımın önünde oturuyordum ve oyun oynuyordum. "Anneciğim, sana eşcinsel olduğumu söylemek zorundayım. Seni seviyorum, Aydın". Bu mesaj geldiğinde oğlum artık 19 yaşındaydı ve başka bir şehirde üniversitede okuyordu.

Allahım, oğlum eşcinsel! Şimdi ne olacaktı? Babası ne diyecekti? Okulu ne olacaktı? Kayınvalidem ne diyecekti vs. vs. vs... Ne yapacagım şimdi? Düşünmeye başladım. Oğlum olmadan yaşamak ister miyim? HAYIR. Onu şimdi daha az mı seviyorum? HAYIR. Biz bir aile miyiz? EVET.

Sonra büyük kızımı yanıma çağırdım. Seneler boyunca bekledik, olayları unutmaya çalıştık. Artık biliyorduk. Ne yapacaktık?

Ertesi gün Aydın telefon açtı. Genelde cuma öğlen otobüse biner gelirdi. Bu sefer telefon açtı. Bir şey mi olmuştu? Korku dolu bir sesle mesajı alıp almadığımı sordu. "Aldım oğlum" dedim. "Peki, ne olacak anneciğim?" dedi. "Eve gel konuşuruz" dedim. "Geleyim değil mi?" dedi. "Tabii oğlum, seni seviyorum" dedim. Anladım ki, Aydın onu istemeyeceğimi düşünmüş ve korkmuştu. Aydın geldi ve birbirimize sarıldık. Oğlumu hep çok seviyordum, neden şimdi sevmeyeyim ki? Uzun bir zaman konuştuk, ama çok dikkatli tabii. Onu kıracağımdan korktum hep ya da yanlış bir şeyler söylemekten çekindim. İleriki zamanlarda da sık kavga ediyorduk. Küçük önemsiz şeyler için tartışıyorduk bazen. Aslında konu eşcinsellikti, ama her zaman açık konuşamıyorduk. Onu

zamanla öğrendik.

Arada sevdiği kişilerle de tanıştım. Oğlumu tanımak istiyordum. Sevdiği kişiyi kabul ediyordum. Âşık olmuştu ve bir zaman sonra sevgilisinden ayrıldı. Çok acı çekti, aylar boyunca unutamadı. Anladım ki, eşcinsel oğlum heteroseksüel biri kadar acı çekiyordu. Peki, farklı olan neydi? Hep arkasında olmaya çalıştım. Fakat şimdi biliyorum ki, yeterli değildi.

Geçen sene Aydın, LİSTAG'ın (Lambdaistanbul Aile Grubu) bir yemeğine gelip gelmeyeceğimi sordu. Aslında çok istemiyordum, hep yabancı insanlar ve kiminle ne konuşabilirdim ki? Yine de "tamam oğlum, gelirim" dedim, çünkü gelmemi arzu ettiğini fark etmiştim. Ve ikimiz o buluşmaya gittik. Çok rahat bir ortamdı. Baştan sona kadar kendimi çok rahat hissettim. Aramızda bir bağ vardı çünkü. Gey, lezbiyen veya transseksüel yakınlarımıza olan sevgi bizleri müttefik yapıyordu. Ayrıca kendimi özgür hissettim, orada bir şey saklamak zorunda değildim. Herkese eşcinsel oğlumla ne kadar gurur duyduğumu anlatabiliyordum. Çünkü o sadece harika bir insan değil, aynı zamanda bana eşcinselliğiyle daha açık olabileceğimi öğretiyordu.

Aylık LİSTAG yemeklerimizde gerçekten sadece yemek yeniyor, eğleniliyor ve sohbet ediyoruz. O buluşmalarda Günseli, Sema, Pınar, Ömer ve Şule ile tanıştım. O zamana kadar oğluma yeterince destek olduğumu sanıyordum. Onlarla tanıştıktan sonra anladım ki, aslında hiçbir şey yapmıyordum. Artık ben de bir şeyler yapmak istiyordum ve yavaş yavaş ben de onlara katılmaya karar verdim. Ayda bir defa

CETAD'da (Cinsel Eğitim Tedavi ve Araştırma Derneği) gönüllü iki psikolog eşliğinde sohbet ediyoruz. Korkularımızı ve tecrübelerimizi anlatabiliyoruz, eşcinsellik hakkında ne bilmek istiyorsak sorabiliyoruz. Haftada bir defa bir kafede buluşuyoruz, bazen yapacağımız şeyleri konuşuyoruz, bazen yeni bir eşcinsel yakını geliyor onunla sohbet ediyoruz. Aslında bunları oğlum için yapmak istiyordum, kendini daha rahat ve güvende hissetsin diye. Ama fark ettim ki, ben kendimi daha mutlu ve güvende hissediyordum. O zamana kadar sadece "arkadayım" diyordum, şimdi "yanındayım" diyorum ve o bunu görüyor...

Aydın bana çok şey öğretti. Ve elimden geldiği kadar onun "kabul edilme" savaşında yanında olacağım.

Hikâyemizi aylar önce yazmıştım. Bunları yazarken hiç zorlan-

madım ve yazarken de ağladım. Neler yaşamışız meğer... Bizi hiçbir şeyin ayıramayacağını biliyorum. Sevgimiz çok büyük çünkü. Aydın'a hikâyemizi okuduğumda, artık onun da benimle gurur duyduğunu hissettirdim.

Bazen düşünüyorum da, hayvanların koşulsuz sevgilerinden bahsedilir hep. Neden biz insanlar hep şartlı veya koşullu sevmeyi deniyoruz. Biz de koşulsuz sevebiliriz. Bu gücümüz var.

Ulrike-Aydın'ın annesi,
Kaos GL 109. sayı

Ailelerimize Rağmen Değil Ailelerimizle Birlikte Özgürleşeceğiz

Kaos GL grubu olarak açılma özellikle aileye açılma konusunda gerek kültür merkezinde yaptığımız etkinliklerde gerekse sohbetlerimizde ailelerimizle ilgili bilgileri paylaştıkça; farklı sorunlarla yüz yüze geliyoruz.

Ailelerimize açıldığımızı dile getirdiğimizde "özel" aileleri olan "cesur" insanlarımız gibi davranılıyor. Bizim ailelerimizin de ataerkil heteroseksist toplumun içinden çıkıp geldiği, açılma sürecinin bir "oldu, bitti" anlık bir süre olmadığı, herkesin çekmesi muhtemel acıları bizim de çektiğimiz unutuluyor ve bireyler kendi güçlerine inanmak yerine gerilimde yaşamaya devam edebiliyorlar. Kaos GL grubu olarak bu yuvarlak masa söyleşisinde ailelerimizle neler yaşadığımızı, eşcinsel bir bireyin istediği zaman ailesiyle yaşadığı bu sürece yön verebileceğini ve ailemize açılmanın koşullarını nasıl yarattığımıza dair kendi tanıklıklarımızı sizinle paylaştık.

Buse: Benim ailem 95-96 civarlarında öğrendi. Kabul etme süreci kolay olmadı. Üç yıllık bir sürecin sonunda kabul ettiler. 5 yıl ailemden ayrı yaşadım. Sevgiliyle beraber onun ailesiyle yaşadığım bir dönem de oldu, bu arada çok fazla samimi olmamakla beraber sevgiliyle beraber benim ailemle de görüşüyorduk. Sevgilimden ayrıldıktan sonra, ailemin yanına Ankara'ya döndüm. Üç senedir ailemle beraber yaşıyorum. Ailemle gelinen süreci düşündüğümde dışarıdan bakan bir insanın sanki her şey güllük gülistanlıkmış gibi, sanki hiç sorun yaşanmadan bu sürece gelinmiş ve sanki hiç sorun yaşanmıyormuş gibi bir tablo görmeleri beni çok rahatsız ediyor. Bu süreçte çok fazla acı çektim ve halen çekiyorum.

Eminim ki ailem de beni düşünerek özellikle geleceğimi düşünerek kaygılanıyordun Bütün ailem sempozyuma geldi. Kız kardeşim sempozyum hazırlıklarında bizimle beraber çalıştı. iki gün boyunca sempozyumda da çalıştı. Ailemin sempozyuma gelmesi veya kız kardeşimin sempozyum boyunca çalışmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Ama daha önemli olan bir şey onların bu sürece nasıl geldiği, gelinirken beraber ne acılar çekildiğiydi.

Volkan: Erkeklerle karşı ilginin çocukluk dönemlerine kadar uzandığını söyleyebilirim. O zamanlar da bununla barıştım ama çok çok uzun yıllar gerekti adının eşcinsellik olduğunu öğrenmem için. Bir gün Dost Kitapevinde Kaos GL dergisini gördüm. Aldım eve götürdüm ama uzun süre evde tutamayıp kömürlüğe saklamıştım. Onu abimin orda bulunduğunu bunun üzerine gelişen bir zincirle anneme anlattığını zannettim. Birdenbire “eşcinsel olduğumun farkındalar ve kabul etmem gerekiyor, bunun arkasında durmam gerekiyor, artık yapacak bir şey yok” düşüncesinden hareketle eşcinselliğimden haberdar oldu ailem. Kaos GL’nin adresini öğrenmiştim. Kaos GL’ye gittim. O güne kadar kendim gibi insanlarla ilk defa konuşuyordum eşcinselliğin ne olduğu üzerine. “Eşcinselliğin nedeni ne, hangi şartlarda bu yönelime girilir?” Bunu ararken Kaosla tanışmamın ardından bu soruları tersinden sormaya başladım. Yani hangi neden benim eşcinselliği özgür şekilde yaşamama engeldi. “Neden eşcinselliğin kaynağı nedir” sorusunu sormamı sağlıyorlardı şeklinde oluştu bu sorular. Eşcinselliğimi kimseye açıklamadığım dönemde ailemin eşcinselliğimi bilmesi durumunda evden uzaklaşacağını kaçacağımı falan düşünmüştüm. Ama hiç de öyle olmadı. Dediğim gibi Kaos GL ile tanışmanın verdiği cesaretle annem “bu sapıklıktır, ibneliktir” dediği zaman ben de çok rahat arkasında duruyordum. O sinir krizleri geçiriyordu ağlıyordu. Benim tepkilerim onun gibi histerik olmadı. Birkaç gün konuşmadık ama ertesi haftalarda yine kabul etmedi. Sürekli ben konuşuyordum o dinliyordu anlamak istemiyordu aslında bir anlam da. Daha sonra bir iki eşcinsel arkadaşımдан bahsettim, tanıştırdım. Heteroseksüel arkadaşlarımla benim eşcinselliğim üzerine konuştu. Onların olumlu yaklaşımı annem üzerinde olumlu etkiler yarattı. Onur’dan bahsettim. Bunların hepsi olumlu şeyler oldu. Kaos’a geldi gitti. Halen geliyor. Ailem annemle abimden oluşuyor. Abim biraz daha zor kabul etti hatta edemediği de söylenebilir. 1 Mayıs Kaos GL ile katıldım. Abimle karşılaştık. Abim anneme “oğlun ibnelerle katıldı

1 Mayıs” deyince annem de “ Ee tabi katılabilir. Gerekirse biz de katılabiliriz ne var” dedi. Abim fena bozuldu. Bir süre içinde bu bir yönelimse dediğin doğrudur, değişmeyecektir kimse duymasın diye düşünüyordu. Sempozyum sürecinde kendisi de biraz daha açılma ihtiyacı hissetti. Yakın bir aile dostumuza açıldı. Teyzeme söylemiş halakızları da öğrendi. Onlarla tartışmışlar. O tartışmada hala kızlarımın homofobik tavrına karşı annem de beni savunmuş siz bir şey bilmiyorsunuz diye, sempozyum sürecine çağırılmış.

Onur: Ben de kendimi bildim bileli erkeklerden hoşlanıyordum. Biraz kadınlardan da hoşlanıyordum ama genel olarak toplumsal bir-takım baskılardan yani buna cesaretim olmadığından ötürü uzun bir süre üniversiteyi bitirene kadar hep kadınlarla ilişkilerim oldu. Bu şekilde sürekli kaçtığım, kendimi ortaya koymadığım bir hayat sürdüm uzun süre. Üniversitenin son sınıfının ikinci döneminde çok yakın bir arkadaşımın yakın arkadaşı olan Emir vasıtasıyla Legato’ya girmem ve ardından bu yaşantıda belli bir sosyal çevre kazanmam ve daha sonra Kaosun içine girmemle beraber bir sürecin içerisine girmiş oldum. Yine aileme söylemeyi erteliyordum. “Mezun olayım para kazanmaya başlayayım belli bir ekonomik özgürlüğüm olsun o şekilde söyleyeyim daha iyi altından kalkabilirim” diye düşünüyordum ama çok da öyle olmadı. Düşündüğüm gibi gitti olaylar para kazanmaya başladım ama halen söyleyemiyordum. Bir gün yine o kadar söylemeye hevesli değilken ama biraz da söylemeyi isterken çok da benim kontrolüm dışında annem Volkana yazdığım mektupları okudu. Okuduktan sonra tavırları çok değişti ama bana uzun süre belli etmedi. Daha sonra ben tam Mersin’den ayrılıyordum “okuduğunu biliyorum mektupları” dedim. O da “peki mektuplarda yazan gerçek mi” dedi. “Gerçek” dedim. “Buna inanamıyorum” dedi fakat orada konuşamadık. Bindim otobüse, geldim. Kötü bir açılma anı oldu onun için. Daha sonra annemle yüz yüze bir daha gelmedik, sürekli telefonlarda. O çok histerik davrandı ben de bir o kadar histerik davrandım açıkçası. Bir türlü uzlaşamadık. Anlatmaya çalıştım fakat pek başarılı olamadım. Annem babama söyledi daha sonra. Babam hiç beklemediğim iyi bir tepki vererek bunun olabilirliğinden, insanları yaşadıkları şeylerden ötürü suçlamayacağından, herkesi varoluşundan dolayı kabul etmemiz gerektiğinden bahsetmeye başladı. Bana destek verdi ve bu anlamda da annemi de dönüştürmeye çalıştı. Bu süre içerisinde babam sempozyuma katıldı. Kaos GL’nin bu sayısının

da da yayınlanan yazısını bir yerel gazetede yazdı. Elinden geldiğince destek olmaya anlamaya kendisi de değişmeye dönüşmeye annemi de etkilemeye çalıştı. Fakat babam bu kadar iyiye giderken annem benim gözlemlediğim kadarıyla belirli bir ilerleme kaydedemedi. Hâlâ aynı problemleri yaşadığını söylüyor sürekli. Hâlâ aynı nevroitik durumlar içinde.

Umut: Annenle bu olay sonrasında karşılaşmadığınız için olabilir mi?

Onur:Evet onun bayağı bir etkisi olduğunu ben de düşünüyorum. Biraz daha yaşamımın içinde olsa, biraz daha fazla vakit geçirseydik. Yüz yüze konuşmak yani mimiklerle jestlerle dokunmalarla kendini sürekli ortaya koyarak yaşayışını sürekli onlara göstererek. Bir şekilde en azından biraz dönüştürme umudun varsa dönüştürme yolunun böyle olması gerektiğini düşünüyorum. Neyse bundan sonra umarım aşılır bütün bunlar.

Ali Erol: Ailem köyde yaşıyor, şu birkaç yıl önce çıkan "sorma söyleme" yasasını bilmezler. Ama fiilen bir nevi sorma söyleme ilişkisi gelişti. Bugün geriye baktığımda onu görebiliyorum. Ayırt edici özellik de ben burada liseyi bitirip üniversiteyi kazandığımda fark ettim ki; "eşcinsel olmak" ayırt edici bir özellik değildi. Benim ayırt edici özelliğim onların beklediği kalıba uymamam, onların beklentilerine karşılık vermememdi. Çünkü sondan başlayayım benim saçım uzunken de sorun oluyordu, sakalım uzunken de. Bu durumda uzun saç ya da feminen olmak ayırt edici bir özellik değildi benim ailem için. Yani onları beklediği sürece uygun bir şekilde ilerlememem sorundu. O klasik durum nedir işte "eşcinsel olmak". Mesele şuydu; "ben bir erkektim bir sürü erkek evladı olan bir ailenin oğluydum. Üniversiteyi kazanmıştım 4-5 yıl üniversiteye gidecek sonra meslek sahibi olacak" arkadaşlarımla beklentisi buydu, ailemin beklentisi buydu "en fazla askerlik bittikten sonra sıra evlenmeye de gelirdi diye düşünülüyor". Ben dört yıllığına Ankara'ya gelirken bir robot gibi okulu bitirecek hiç değişmeden geri dönecektim, böyle düşünülüyordu. Bu düşünce aynı zamanda benim bir erkek evlat olarak benden beklenenler için de böyle bir kalıp söz konusuydu. Ama benim duygularım düşüncelerim kurmaya çalıştığım hayat hiç bununla kesişmiyordu. Bu farkı ilk üniversitenin ortalarına doğru anlatmaya çalıştım. Bana göre doğrunun ne olduğunu, niye evlenmeyeceğimi, nasıl bir hayat kurmaya çalıştığımı yazdım. Ama mektup,

anne babam okuma yazma bilmediği için onlara abimin biri tarafından okunuyor. Kalkıp bir gün sonra Ankara'ya geliyor. O dönem benim 14 günlük bir gözüaltından sonra sabah çıktığımız ve evde kahvaltı yaptığımız bir saate geliyor. O hiç konuşulmuyor. Mektup üzerinden "senin ne sorunun var, böyle yazmışsın, bir ihtiyacın mı var, hastaneye ya da doktora gitmek" anlamında. Doğrusu orada pek paylaşmadım. Ben o kadar açık yazdığım halde bana sorduğun soru buysa ve sen bunun üzerinden atlamak istiyorsan tamam, bir şey değil bu konuyu geçtik. "Ne anladın ki? Nereden ne çıkardın ki? Benim hastaneye ya da doktora gidip gitmeyeceğimi niye soruyorsun" desem belki bir şey çıkardı. Ama bir kırılma noktası yaşanmıştı; benim yine saçımın ve sakalımın uzun olduğu bir dönemde bir şekilde iletişim kopmuştu. Babam kabul etmiyordu görünüşümü annem de kabul etmiyordu. Babam daha çok kabul etmediğinden olacak annem beni savunmaya kalkıyordu; "bırak çocuğu bir bildiği vardır öyle yapıyorsa" diye devreye giriyordu. Sonra ben paylaşılacak ya da geliştirilebilecek bir diyalog olmadığını fark ettim. Belki farklı bir diyalog için çaba sarf edilebilirdi. Ondan sonra memlekete gittim birkaç kere, telefon muhabbeti yine devam ediyor fakat şu an bir şey yok. Maddi manevi bir iletişim yok; 3-4 arkadaşım la dergi çıkarttığımızı biliyorlar. 12 yıldır sevgiliyle aynı evde yaşıyorum ama onlar Tarsus'tan sevdiğim ve anlaştığım bir arkadaşım la birlikte yaşadığını düşünüyorlar. Bu nasıl bir birliktelik diye artı bir soru soruyorlar artık.

Özcan: Eşcinselliğimin farkına varmaya ve yaşamaya başladığım zamanlar ailemden, doğduğum büyüdüğüm şehirden ayrılıp Ankara'ya gelmiştim. Ondan sonra askerlik, iş falan derken iyice ailemden koştum ve kendi hayatımı kazanıp da parasını kendi ödediğim evde yaşamaya başlayınca onlardan kilometrelerce uzakta zaten çok sıkı fıkı olmayan ilişkimiz üzerimde pek bir baskı oluşturamadı. Annem giderek azalmakla birlikte evlendirmeye çalışır. Bu da hani hafif bir karın ağrısı ya da baş ağrısı gibi geçiştirilir benim için. Zaten çok yaşlı oldukları için ve yıllardır tek başıma ayakta durduğum için üzerimde hiçbir yaptırımları yok. Annem hissediyordur belki ama üzerinde direk konuşmuyoruz, olabildiğince iyi vakit geçirmeye çalışıyoruz birbirimizle çünkü yılda bir ay falan en fazla aynı ortamda bulunabiliyoruz. Onun dışında benim üç ablam var. En büyük olanına kendim söylemiştim 'ee napalım?1 diye bir tepki vermişti.

Oya: Ne zaman söylemiştin?

Özcan: 8 yıl önce. Aslına bakarsan çok doğal bir şeymiş gibi kabul edip çok da detayına girmek istemezmiş gibiydi. Daha sonra üniversite yıllarında daha hiçbir şeyin farkına varmadığım zamanlarda flört ettiğim bir kızcağız vardı daha sonra evlendi falan. O sırada ona açıldım o buradaki ablamla arkadaştı. ikinci ablam da o sayede öğrenmiş oldu. Bir yıl benden saklamış ben hiç bildiğini fark etmedim.

Onur: Onun tepkisi ne oldu?

Özcan: Ağlamış falan zamanında bana hiç yansıtmadı. Daha sonra kabullenmiş. Bir yıl sonra ben o kız arkadaşımın bunları öğrendim ve ablamla artık muhabbet etmeye başladık. O diğerine söyledi derken yeğenlerim öğrendi, üç tanesi 23'ün üzerindeki. Oğlanlar daha şey yapıyor herhalde 'ee ne olmuş. Dayım niye bize daha önce söylememiş1 tepkisi vermişler.

Onur: Konuşuyor musunuz onlarla da böyle?

Özcan: Aa tabii. En küçük yeğenim de 21 yaşında mesela beni teselli ediyor. O da benim gibi bir ilişkiden yaralanarak çıktı. Şimdi benden 16 yaş küçük yeğenimden taktikler ve teselliler alıyorum. Beni, kaç yıl bir erkekle aynı evde yaşadığımı da biliyor, gelip gidiyordu zaten. Görünüşte çok kabullenmiş, olduğu gibi kabul etmiş davranıyorlar. Zaten hayat çok detaylı konuşmaya zaman vermiyor. Herkesin kendi hayatı var. Bir arada olduğumuz zamanlarda da bunun tadını çıkarıyoruz. Ama sonuçta hayatının bütün detaylarını biliyorlar en ufağına kadar.

Oya: Hiç homofobik tavırlar sergilemedi mi yani ailen?

Özcan: Dediğim gibi sergilemediler.

Oya: Sana yöneltmediler belki de.

Özcan: Benim direk söylediğim büyük ablamdı o da 'ee napalım?' dedi yani yüzüme karşı. Diğerleri öğrendikten sonra üzölmüşler ağlamışlar falan ama zaten bir daha onları gördüğümde bir şekilde kabullenmişlerdi. Ben hepsiyle de bütün ilişkilerimin detayını falan konuştum daha sonra.

Ali Erol: Üniversite öncesinde de ben kendimi gizlediğimi hiç hatırlamıyorum geçmişe baktığımda. Bunun da altını çizmek gerekiyor diye düşünüyorum. Biraz da böyle ilişki karşılıklı yaratılmış gibi geliyor

bana. Hani bir ergen eşcinselliği söz konusu olduğunda bir şekilde sorun yaşar, aile okul kısı kacında talan olur deniyor ya ama bu ergenin kendini nasıl ortaya koyduğu da burada belirleyici. Yani nerede bir irade olarak özne olabiliyoruz? Nerde savruluyoruz? Sanki bunlar pek çok şeyi belirliyormuş gibi. Ben aslında kendimi hiç gizlemedim bu açıdan bakıldığında engellemedim ama bunun adı da konulmadı ve bir çatışma noktasına evrilmedi bu süreç. Bizim kendi hayatımızda eşcinselliği kurarken aslında ilişkileri biz kendimiz de belirleyebiliyoruz.

Umut: Eşcinselliğimizi anladıkları anda gösterdikleri reaksiyonel tepki inandırıcı gelmiyor. Bana "homofobik bir tepki verme" de öğrenilmiş bir tepki gibi geliyor çoğu zaman. Benim eşcinselliğimi ailem benden daha önce keşfetti demek doğru olur. 13 yaşında beni psikiyatraya götürmüşlerdi. Ben konuşmamdan kaynaklı olduğunu sanırken onlar beni eşcinsel olduğum için götürmüş. Eşcinsellikle ilgili iyi bir bilgiye sahip olmadığım gibi kötü bir bilgiye de sahip değildim. Daha sonra ben Ankara'ya geldiğim ilk sene Güven parkta bir şiddet olayıyla karşılaştım. Evde çok normal bir şeymiş gibi bunu anneme abime babama anlattım. Babam Güven parkı biliyormuş; "orda ibneler var senin ne işin vardı orda?" dedi ama bunun ötesine geçmedi çünkü o anda asıl olan benim eşcinselliğim değil benim şiddete uğramış olmam, soyulmuş olmamdı. Bunun üzerinden konuşuldu bu da unutuldu zaman içerisinde. Kaos GL'ye gelme sürecimle eşcinselliği bir kimlik olarak kurmam gerektiğini görmemle bunu ailemle paylaşmam gerektiğini düşündüm ama bunu bilinçli bir düşünme ve harekete geçme şeklinde değil, adım adım gerçekleştirdim. Kaos GL dergisi hani hepimizin olduğu gibi masamın üzerinde duruyordu. Ben alıp karıştırıyorlar diye düşündüm. En son sayıyı abime verdim ama abim yine okumadı. Ama artık abim biliyor, annem de biliyor. Babam iyi bir ilişkim olmadığı için biliyor mu bilmiyor mu pek bilmiyorum.

Zeynep: Kendimi keşfetme diye bir sürecim olmadı zaten. Kendimi kabullenmek konusunda bir sorun yaşamadım. Ben kadınlardan da erkeklerden de hoşlanıyorum bunu anladım. "Eee ne olmuş falan" dedim sonra kendime, bunun üzerine konuşmaya başladım annemle babamla. Benim babam hiç küfretmeyen bir adamdır ama mesela sinirlenince ibne der. Ben sinir oluyordum."ibne deme insanlar eşcinsel olabilirler, bunun sana ne zararı var ki" diyordum. He he deyip geçiyordu. 13 yaşından Ankara'ya gelene kadar. Sonra Ankara'ya geldim ve bir çocuktan çok

hoşlandım, sonra tanıştık bir şekilde ve gey olduğunu öğrendim. O zaman ben de kendi üzerime birazcık daha düşündüm. Sonra bir sevgilim oldu, çok zor bir ilişkiydi. O kendisini lezbiyen olarak adlandırmıyordu ama bence lezbiyendi. Benim hayatında tek olduğumu söylüyordu ben de onun hayatımda tek olduğuna inanmaya başladım. Bunun geçici bir şey olduğunu, büyüdüğüm zaman geçeceğini falan düşündüm. Onunla ilişkim 2-2,5 yıl falan sürdü. Bu sürede ben hep buna inandım. Sonra o bitti ve ben artık bunun geçmesi gerektiğini düşündüm ve bir erkekle beraber olmaya onunla da 4 ay falan birlikteydim.

Onur: Üniversitede miydin peki?

Zeynep: Üniversite iki civarındaydı. Bu bir kaçıştı aslında. Ben aşık olduğumu düşünüyordum. Annem o süreçte benim kız arkadaşım olduğunu fark etmişti, bana bu yollu imalarda bulunuyordu. Bunları asla cevaplamıyordum. Bu arada ablam öğrendi, ben söyledim daha doğrusu. Bir gece içiyorduk ben de o sıralar boğulacak kadar kötü durumdaydım. Sevgilimle yaşadığımız ilişki çok kapalı bir ilişkiydi, sadece birkaç arkadaşımız biliyordu, onlarla görüşüyorduk. Bu canımı sıkıyordu. İnsanlar el ele dolaşıyorlar öpüşüyorlar ben niye yapamıyorum niye annemle paylaşamıyorum falan diye. Annemle çok yakın bir ilişkimiz vardı bizim. Bu sürede annem epey zorladı beni söylemem için ama ben sanırım kafamda hep bununla onların karşısında yüzleşmem, yurtdışına gitmem gerekiyor diye kurmuştum aklımda. O üstüme geldikçe ben gizlemeye devam ettim. Neyse sancılı ayrılık dönemimizde bir gün kriz halinde annemi aradım ve telefonu açar açmaz kriz şeklinde ağlamaya başladım. O bu krizi derslerime yordu ve telefonu ablama verdi ablama sevgilimin beni terk ettiğini söyledim hemen otobüse atlayıp yanıma geldi ve beni teselli etti. O zamana kadar bunun üstüne hiç konuşmamıştık, ben ona söyledikten sonra ara sıra Kaos GL dergilerini götürüyordum. Bakıyordu sonra dolabına yerleştiriyordu. Eve gittiğimde çıkartıp karıştırıyordum onları ama kimse hiç bir şey demiyordu. Benim farklı olmama veriyorlardı. Bu arada lisede ben devrimci gençliğe katılmışımdı bu onlara çok ters düşen bir şeydi. Böyle böyle aykırı olduğumu düşünmeye başladılar. Sonra hiç beklemediğim bir anda annem beni öğrendi, daha doğrusu bir balık attı ben de yuttum. Acaba yutmalı mıyım diye düşünürken daha ne kadar yalan söyleyebilirim ona dedim kendime. Çünkü 1 senedir yalan söylüyordum, sevgilimle yaşıyordum ama telefonla konuştuğumuzda evdeyim diyordum. Hiç yaşamadığım bir

hayattan bahsediyordum ve bu artık beni boğmaya başlamıştı. Böyle kurumsallaşmış bir yalanın içinde dönüp durmak, başka biriymişim gibi davranmaktan boğulduğumu hissettim ve artık bunun kaçışı olmayacağını düşündüm. Önce hayır dedim sonra bunun üzerine 2 gün düşündüm ve bu arada panik ataklar ağlama krizleri geçirdim. Bu yola artık girdiğimi ve çıkarsam bunları tekrar tekrar baştan yaşayacağımı hissettim. Sonra annemle konuştum. Gerçekten öyle misin dedi bana ben de öyleyim dedim, hiç bir ad kullanmadan. Sonra ağladı benden hiç beklemediğini, daha önceden fark ettiğini ve geçeceğini düşündüğünü söyledi. Keşke daha önce bir şey yapsaydım seni doktora götürseydim dedi. Bu arada doktor fikri iyice kafasına yerleşti. iki gün boyunca iki saat falan uyuyarak birbirimizi ikna etmeye çalıştık. O beni aslında lezbiyen olmadığımı ben de onu lezbiyen olduğuma ikna etmeye çalıştık ve beni tedavi ettirerek hiçbir yere varamayacağını söylemeye çalıştım. Aşırı tepkiler verdi, ben bunu asla kabullenemem kiminle konuşacağım dedi. Onun derdi sanırım kimseye anlatamamaktı. Olay benden çıkmıştı. içinde bir yerlerde çok fazla kabullenmişti ve kimseye anlatamayacak olmak canını sıktı. Ablamın bildiğini öğrenmek onu biraz rahatlatmıştı. Sonra beni psikiyatra götürdü, psikiyatrı hiçbir şey bilmiyordu bu konuda başkasına yönlendirdi ama benim psikiyatrden daha bilinçli olmam annemi rahatlatmıştı. Ne yaptığımı bilmediğimi kendime zarar verdiğimi düşünüyordu. O zaman ne yaptığımı bildiğimin ayırtına vardı. Daha sonra sözlü taciz hakaretlere başladı ama bu konuda tepkimi abartmamaya çalıştım ben. Ben anneme "sen benim mutlu olmamı istemiyor musun" diye sorduğumda o da bana "kimse mutlu değil ben de mutlu değilim, sen de mutlu olma" dedi. Annem Ankara'ya geldi, bu zaman içinde daha çok konuştuk. Benim eşcinselliğim yanımda onun kendi adına ve kendi için bir şeyler yapması gerektiği üzerine de konuştuk. Artık o da kendisi için bir şeyler yapmak istiyor.

Oya Burcu: Benim eşcinselliğimi keşfetmem lise yıllarına denk geliyor ama iki yıl boyunca çatışma yaşadım. Üniversitede sosyoloji bölümünü kazandığımda lezbiyenlerle ilgili bir araştırma yaptım. Araştırma yapacağım zaman ailem dahil herkese lezbiyenler ile ilgili bir araştırma yapacağımı söyledim. Araştırmamı yaptım sundum, bu sırada annem "sen bu araştırmayı yapıyorsun da onlar seni çağırırlar ama toplantılarına gitme" dedi. Sürekli bir şekilde böyle espriler yapıyordu. Ayrıca beni iyi yetiştirdiklerini o yüzden benim eşcinsel olma ihtimalim

olmadığını söyledi. Ben bunların gerçek olmadığını anlatmaya çalışıyordum. Ama bunları anlatırken kendi eşcinselliğim üzerinden anlatmıyordum. Bu süre boyunca kendiliğinden veya televizyonda bir şey oluyor ve konu açılıyor ve ben eşcinsellikle ilgili bildiklerimi aktarıyordum. Geçen sene anneme açıldığımı zannettim. internetteyken anneme arkadaşım ile özel konuşacağımı söyledim. O da erkek arkadaşın mı? dedi ben de kız arkadaşım dedim. Annem odadan çıkarken "zaten ben biliyorum sen lezbiyensin" dedi, ben de "evet lezbiyenim itirazın mı var?" dedim. itirazım var dedi ve aşağıya indi. Okul bittikten sonra Kaos GL'de daha fazla sorumluk alıp, daha fazla çalışmaya başladım. Bu annemin dikkatini çekti. Ay sonu yemeğine yemek götürmek istediğimi söyledim. "Annem artık bu kızla konuşmam lazım" moduna girmişken abim, annem yemek yerken abim "neden erkek arkadaşın yok" diye sordu. Daha sonra da lezbiyen olduğunu açık açık soramıyorum" dedi. Bende bunu rahatlıkla sorabileceğini söyledim. Bu arada ben odama gittim. Annem ve abim kendi aralarında bana sorma konusunda tartışıyorlardı. Bu arada annem aşağıdan seslendi, ama bu sesleniş sanki pencereleri kapatır mısın der gibiydi. "sen lezbiyen misin" diye sordu. Ben de "evet" dedim. Aşağıya indim, gülüyordum, annem bana "neden gülüyorsun" dedi. Ben de sen şimdiye kadar bana ciddi bir şekilde sormadın dedim. Daha sonra konuşmak üzere evden çıktım. Bir hafta sonra tekrar konuşmak üzere geldi, ben de bir arkadaşımı anlatır gibi kendimi keşfettiğim ilk andan beri neler yaşadığımı anlattım. Sevgilim hakkında konuştuk. Bu konuşmanın sonunda anneme sarılarak "ben seni daha çok seviyorum sen benim daha güzel annemsin" dedim ve sarıldım annemse bana "ama sen benim daha güzel kızım değilsin" dedi. En son konuşmamızda ağladı, "ben ağlıyorum ama senin için üzülmediğim için ağlıyorum bu toplumda kabul edilmeyen bir şey bu yüzden üzülüyorum." dedi, daha sonra benim eşcinsel hareket içinde çalışmamdan rahatsız oluyor ve eşcinsel olduğunu herkese söyleme eliyor. Aman kimse senin eşcinsel olduğunu bilmesin şeklinde yaklaşıyor. Anneme "beni hemen anlamam beklemiyorum" dedim. Annem de benim de kendisini anlamam gerektiğini 50 yaşına geldiğini benim arkadaşlarımla bu konuyu hemen anlayıp yollarına devam edebileceğini ve kendisinin kolay kolay değişmeyeceğini söyledi. Daha fazla anlayış göstermeye başladı. En son konuşmamızda her ikimiz de birbirimizin üzülmelerini istemediğimizi biliyoruz. Bu sırada bir şeyi atlamamak gerekir, genellikle çocuklarının eşcinsel olduklarını öğrendiklerinde çocuklarını psikiyatra

götürürler biz de ise tam tersi oldu. Annemin isteği üzerine ben onu psikiyatra yönlendirdim. Annem "sizin çevrenizden bir psikiyatr olsun da beni arılayabilsin" dedi. Şimdi ilişkimiz çok iyi, sevgilimde kalmam sorun olmuyor. Kaos Kültür Merkezi'nin taşınma işlemleri sürerken nereye taşındığımızı sordu. Annemle babam sempozyuma da geldiler. Ben anneme sempozyumdan bahsettim ve ailelerde gelecek, oturur konuşursun dedim. Annem de hazır olmadığını söylemişti. Ben de üzerine gitmedim. Annemle babam sempozyuma geldiler. Ben babamın bilmediğini düşünüyordum. Benim açılış konuşmamı ve çerçeve sunumları dinlediler. Salon sıcak olduğu için ayrıldılar. İkinci gün annemle gelmeleri için konuştuğumda babam ise "dün gittik ve yanında olduğunu gösterdik." demiş. Benim için gerçekten yeterli idi. Sadece gelseydiniz iyi olurdu dedim. Babamla şimdiye kadar özel hayatıma dair hiçbir şey konuşmadığım için babamla daha fazla konuşmadım. Annem teyzelere ve kuzenlerime anlatmış, şimdiye kadar homofobik tepkiler veren olmadı. Ben anneme eşcinselliğimi anlattığım için pişman olup olmadığını sordum annemse bilmiyorum dedi. Ama ben pişman değilim, yalan söylemekten kurtulduğum için mutluyum. Ben toplumun değişip dönüşmesi için mücadele ederken ailemi de göz önünde bulundurmam gerekiyor diye düşünüyorum. Ailemi de dönüştürmek için çaba harcamam gerekiyor. (Kaos GL Dergisi, Eylül - Ekim 2003, Sayı 17)

Açılma Hikayeleri

Kadın eşcinsel. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Sadece babama açıldım. Ağabeyime o dönemki kız arkadaşı söyledi sanırım, benim gökkuşağı renkli kemerimi görünce merak etti sordu. Hayır demedim. Ama ağabeyimle birebir bu konuda konuşmadık hiç. Annem hiç bilmedi, şüpheleri vardı, bazen konuşmaya çalıştı ama ben inkârcı davrandım hep.

Babam arkadaşım gibiydi. 19 yaşındaydım ve ilk sevgilimden yeni ayrılmıştım, iyi değildim. Babama anlattım. Bir de erkek kuzenim var. Ona da bir yurtdışı seyahatim sırasında çok sarhoş olup telefon ettim. Başka ülkede olunca insan kendini daha özgür hissediyor bir an. Öyle öğrendi.

Babam zaten fark ettiğini ve açılmamı beklediğini söylemişti. Kendisine güvendiğim için teşekkür etti. Hatta "bu toplumdaki hiyazlarla çok yüzleşeceksin, istersen seni bir savuma sporu kursuna yazdırayım"

dedi. Ağabeyimle ilginç bir olay oldu. Gece bir barda beni bir kızla öpüşürken gören arkadaşları hemen ağabeyime iletmişler durumu, o da benimle konuşmak yerine anneme aktarmış durumu. Annem sorular sordu bana ben de inkâr ettim, yanlış görmüşler o ben değilim dedim. Ayrıca eşcinsel olduğumu öğrendiği o dönemki kız arkadaşı bu konuda konuşmaya çalıştığında çok sert tepki vermiş ve konuşmamış.

Kuzenim, benim genel beden dilimin ve sert tavırlarımla istanbul’da kendini korumaya çalışan bir kız olmaktan ileri geldiğini düşündüğünü söyledi. Annem de çok dominant bir kadın olduğu için, davranışlarımda ondan etkilendiğimi ve eşcinsel olduğumu aklına bile getirmedüğünü söyledi. Şimdi bana çok destek oluyor hatta ailenin diğer bireylerinin evlilik konusundaki bir takım baskılarını engellemeye çalışıyor.

Ailemde bildiğim başka bir eşcinsel yok. Ancak erkek kuzenlerimden birisinin bir dönem bir erkekle ilişkisi olduğu konusunda tüm aile bireylerinin şüpheleri var. Bu konu açıkça konuşulmadı hiç. Şimdi evli.

Babam ilerleyen süreçlerde -açıllı 10 sene oldu- bunun heves olduğunu ve geçmesi gerektiğini düşündü sanırım. Geçen sene bir ara sürekli erkek arkadaşım olması gerektiğinden bahsetti. Sonra vazgeçti yine. Yeni eşinin çok önemli katkıları oldu bu konuda.

Evlenme konusunda, bir çeşit psikolojik baskı oldu tabii. Ailenin diğer bireyleri de koca bulmaya çalışıyor bana zaman zaman.

Bugün, babamla ve yeni ailesiyle görüşüyoruz, hatta eşiyle aram çok iyi. Bütün ilişkilerimden kolayca bahsedebiliyorum. Kendi oğlunun eşcinsel eğilimleri olabileceğinden söz ediyor. Ona bu süreçte destek olabileceğimi belirtiyorum. Doğru yönlendirmenin kişiyi eşcinsellikten vazgeçirmeyeceğini ama sağlıklı ve düzenli eşcinsel ilişkiler yaşamasını sağlayacağını söylüyorum. Bu konuda oğluna kesinlikle baskı yapmamasını söylüyorum ve onu eşcinsellikle ilgili bilgilendiriyorum. Babam bilmesine rağmen hâlâ yeminde rahat değilim ama heteroseksüel ilişkiler yaşasaydım da yanında çok rahat olamazdım.

Aktivizmle uğraştığım için internette LGBT linklerde adım çıkmaya başladı. Ağabeyim ve eşi de beni sürekli internetten takip ediyor -asıl mesleğimle ilgili olarak ne gibi işler yaptığımı görmek için-. En son

kontrollerinde bu linkleri görmüş olacaklar ki ilişkilerimiz zayıfladı. Ağabeyim daha az arıyor ve bazen telefona kendisi yerine eşi cevap veriyor. Zaten anneme anlattıklarından sonra ona biraz kırgınım. Yurtdışında yaşadığı için de çok sık görüşme olanağımız yok. Annem vefat etti.

Biseksüel kadın. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Aileme açılma sürecim kız arkadaşımın bir arkadaştan daha yoğun duygular içeren mektuplarını bulmalarıyla başladı. Hemen "seni tedavi ettirelim" dediler.

Eşcinsel olduğumu annem, ablam, kuzenim biliyor ve ikinci kuzenim de eşcinsel. Evlenmeye zorlanmadım ama odamın kapısının önünden her geçişlerinde "sapık" diye bağırıyorlar. Psikologa götürüldüm. Artık bir erkek arkadaşım var zannediyorlar. O yüzden 1 yıldır yaşadığım eşcinsel beraberliğin farkında değilim. Bütün ilişkimiz yalan üzerine kurulu ama huzurumun kaçmaması ve rahat bırakılmak için istemesem de mecburum bu yalanı yaşamaya.

Erkek eşcinsel; 20 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Aileme daha yeni açıkladım. Duygu, düşünceleri oldukça normaldi. Çok ılımlı, tepkisiz, oldukça anlayışlı karşıladılar. Sadece biraz şaşırdılar. Neden böyle diye sordular. Daha sonra ise yardım etmeye çalıştılar. Babam anneme göre biraz daha üzüldü. Ancak şu an işi oluruna bıraktılar. Ablam, annem, babam ve babaannem biliyorlar. Benden başka ailemde bildiğim kadarıyla eşcinsel yok. Baskı yapmadılar. Sadece psikolojik ve tıbbi yardım için beni ikna ettiler. Çağdaş bir şekilde benle iletişim kurdular.

Kadın biseksüel / eşcinsel; 29 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Kendimi biseksüel eşcinsel olarak tanımlıyorum. Şu dönemde eşcinselim. Yaklaşık 10 yıl önce babama açıldım. Kötü bir tepkiyle karşılaşmadım. Ancak bunca yıl geçtikten sonra şunu anladım ki, babam bunun geçici bir dönem olduğunu düşünmüş. Ayrıca anneme söylememesini rica etmiştim, söylemedi. Ağabeyim dolaylı yollardan haberdar oldu. Kabullenmiş değil. Babam ise anladığını söyledi. Kendisine güvenip anlattığım için sevindi. Ailem dışında erkek kuzenim de biliyor.

Eşcinsel olduğumu dile getiren bir şekilde baskı gelmedi ancak genel görünüşümün değişmesi (giysilerim, beden dilim, vs) gerektiği

yönünde baskı geldi. Kendime erkek arkadaş bulmam söylendi, hâlâ da söyleniyor. Psikolojik bir baskı olarak hâlâ hissediyorum ancak birebir evliliğe zorlanmadım. Babam ve ağabeyimin kendi ailesi var, annem hayatta değil. Genel olarak iyi ilişkilerimiz var. Sıkça görüşmeye çalışırız ancak özellikle ağabeyimin eşcinsel olduğumu ailesinden saklamaya çalıştığımı fark ediyorum.

Erkek eşcinsel; 26 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Açılma öncesinde bir miktar ilk şok sonrası gelecek sorular için bilgi toplamıştım. Eşcinselliğin ne olup olmadığı konusunda bütün hazırlıklarımı tamamladığımda da gittim karşılarına lafı evirip çevirmeden açıkladım. "Neden?" Ben de hiçbir nedenin olmadığını sadece ve sadece kendimi mutlu hissettiğimi ve eşcinsel olmaktan gurur duyduğumu söyledim. Annem, kardeşim biliyor; başkasının da bilmesine gerek duymuyorum. Benden başka ailemde bildiğim şimdilik yok ama eşcinsel olduğu yönde verilerimin olduğu bireyler mevcut. Kimseyi açıklamaya zorlamıyorum. Kendisini hazır hisseden gelir söyler. Değişmeye veya evlenmeye zorlanmadım. Açılmamdan sonra birlikteliklerimde "bayan" yerine "bayların" olmasından başka değişen bir şey yok. "Sen nasıl mutluyusan biz seni öyle kabul ediyoruz" diyorlar.

Kadın eşcinsel; 20 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Aileme açılma sürecim sıkıntılı, acı verici ve yorucu oldu. Açılmak konusunda tam 3 yıl kendimle mücadele ettim. Kişinin kendisini kabullenmede en önemli faktör aile açısından bu konuyu düşünmesi. Ailemin "istediği" gibi biri olamama duygusu, dışlanma korkusu, şiddet görme korkusu, suskun kalmama ve ikili yaşam sürmeme neden oldu. Kendi cinsel yönelimimi tam anlamıyla netleştirdiğimde -ki bu konudaki karmaşa içselleştirilmiş homofobi ile bağlantılı ve artık yalan söylemek istemediğimi fark ettiğimde anlatmaya karar verdim. Önce anneme söyledim, ilk tepkisi; ağlamak oldu. Sonra babamı suçladı. Babamın iyi bir "erkek" profili oluşturamamasından dolayı benim böyle olduğum varsayımına ulaştı. Daha sonra anneannemi suçladı. Annem beni aldıracakmış, anneannem karşı çıkmış ve ben doğmuşum. Bana, "keşke seni doğurmasaydım" dedi. Babama söylemeyeceğini, benim de söylememem gerektiğini, bu durumun kimlerin bildiğini sordu. Ağabeyimin biliyor ve beni anlıyor olduğunu söylediğimde, çok şaşırdı ve ağabeyime de tavrı aldı; onun da eşcinsel olup olmadığını hatta aynı alıntıyı yapacak olursak "abin, erkek mi?" diye sordu. Gerçekte ağabe-

yim de eşcinsel fakat o konumda bunu söylemedim. Günlerce, haftalarca annem ağladı, tansiyon problemi yaşadı, benimle konuşmadı, hep tartıştık, ağır hakaretlerde bulundu, duygu sömürüsü yaptı, vazgeçmem değişmem için baskı uyguladı.

Psikolojik şiddet diyebilirim. Duygu sömürüsü yapıp, kendilerine yaşattıkları stres nedeniyle bozulan sağlıklarının sorumluluğunu bana yüklediler. Beni şeytan, mikrop, hastalıklı olarak nitelendirdiler. Sırf onlara inat böyle olduğumu iddia edip, onları hep üzdüğümü ve böyle bir kızlarının olmasını istemediklerini, eğer onları seviyorsam değişmemi istediler. Direkt baskı uyguladılar. Bizim evde evlilik konusu çok konuşur. Ailem bir gün evlenmem gerektiğini (bir erkekle) her zaman belirtiyorlar. Son nefeslerine dek hep evlenmemi hayal edeceklerini düşünüyorum.

Bana olan güvenleri sarsılmış durumda. Her konuda yalan söylediğimi ve hep de söyleyeceğimi düşünüyorlar. Aramızda görünmez bir duvar oluştu, onlara olan sevgimi çok yağmaladılar. Annem, bazen sanki hiç böyle bir şey yaşanmamış gibi benimle erkekler hakkında konuşmaya çalışıyor. Ağabeyimi de etkileyebileceğimi düşünüp bazen çok üst paranoialar yapıp, hepimiz için hayatı çekilmez kılıyorlar. Ama bazen de gayet iyiyiz, birlikte yemeğe gidiyoruz, annemle kahve falı bakıp sohbet ediyoruz. Babam bana sarılmıyor, bazen çok uzaklaşıyorlar. Ailemle arası çok iyi biri iken artık hiçbir şey eskisi gibi değil. Ne onlar için ne de benim için. Çok hırpalandık, hâlâ da devam ediyor. Artık bu konuda konuşmamaya özen gösteriyorum. Ve ağabeyimin üstüne gelmemeleri için çaba sarf ediyorum çünkü o açık değil ve onu korumalıyım.

Erkek eşcinsel; 22 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Aileme açılma sürecim 21 yaşında oldu. Bir gün canıma tak etti, anne ben eşcinselim dedim ve hiç tahmin etmediğim bir cevapla karşılaştım "evet biliyorum zaten" dedi ama bu süreç burada anlatılacak kadar kısa bir şey değil tabi ki babam da, annem de bunu doğal karşıladılar ve beni daha iyi tanımaya çalıştılar. Bu da beni yeniden doğmuş gibi hissettirmişti. Karşılıklı ağladığımızı hatırlıyorum ama böyle olduğu için değil daha önceden bu konuşmayı yapmamış olduğumuz için kaybettığımız yıllara.

Annem, babam, teyzem, halam hepsi biliyor. Baskı ve zorlama yapmadılar, onlar da benimle birlikte bu durumu doğru bir şekilde algı-

lamaya çalıştılar. Evlenmeye de zorlanmadım ancak annemle babam kabullendikleri halde hâlâ evlenebileceğimi düşünüyorlar. Bugün annemle hiç anlaşımadığımız kadar iyi anlaşıyoruz bir abla kardeş ilişkimiz var. Babam da bana karşı daha ılımlı ve daha dikkatli olmaya çalışıyor.

Erkek eşcinsel; 24 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Aileme eşcinsel olduğumu söylediğimde, bunun bir hastalık olduğunu düşünüyorlardı. Transeksüel olmamdan korktular. Psikiyatra gittik. Annem tedavi (hormonal) olmamı önerdi. Kabul etmedim. İlk götürdükleri psikiyatr, bilimsel olmayan bir sürü saçmalık söyledikten sonra başka bir doktora gittik. Gittiğimiz doktor bu konuda çok bilinçliydi. Sonradan her şey çok daha iyi oldu.

Gizli yaşamamı söylediler. Ezilen kimliğimi açığa çıkartmamı istemediler. Çok sert bir tepkiyle karşılaşmadım. Annem, babam, abim, teyzelerim, ananem, halalarım, kuzenlerim hepsi eşcinsel olduğumu biliyor. 17 yaşındaki kuzenim de eşcinsel. İlk başta bunun değişebileceğini düşünseler de bu çok kısa bir süreçti. Bunun tedavi edilemeyeceği ve değişmeyeceğini öğrendiler. Bu konuda zorlama ve baskıyla karşılaşmadım. Bugün, tam olarak hayalimdeki ilişkiye ulaşmış sayılmam. Sevgililerimi ailemle tanıştıyorum. Beraber aynı evde tatil bile yapabiliyoruz. Benim bir örgütte çalıştığımı biliyorlar. Ancak basında ve medyada görünür olmamdan çekiniyorlar. Ailemin hayatımda bir engel olduğunu düşünmüyorum. Sadece tek eksiklik beni bu mücadelede desteklememeleri. Beni gerçekten kabul etseler de bu durumu benim seselerdi, benimle bu yolda yürümeleri gerekirdi.

Erkek eşcinsel; 37 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Evliliyim. Aile ve çevre etkisiyle evlendim, belki kurtulabilirim düşüncesi de etkili oldu evlenmemde. Kendimi biliyordum ama farkına varmam 35 yaşımıdayken oldu. Sevgilimin kimlik karmaşasından beni kurtarması sonucunda, evliliğimde eşime gey olduğumu söyledim. Kendi ailem, annem, babam bu konuyu henüz bilmiyor. Sadece kız kardeşim ve eşim biliyor. Son iki yıldır farkındayım ve ailem öğrenirse ne yapar onu kestiremiyorum. Zor olur herhalde onlar için.

Evliliğimde eşime söylediğim zaman sebebi yani nasıl bir olayla bu şekle geldiğini öğrenmek istedi. Anlayışla karşıladı ancak sebebini duyduğunda benim suçumun olmadığını, dış etkenler yüzünden olan bir olay olduğunu, psikolog marifetiyle kurtulabileceğimi söyledi ve beni

kabul ettiğini söyledi. iki yıldır da evliliğimiz çat pat gidiyor. Dayım ve bir amcam da eşcinsel. Bugün annem babam ve erkek kardeşimle belki biraz mesafeli ama kız kardeşimle sırlar paylaşacak kadar iyi.

Kadın eşcinsel; 18 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Bir arkadaş ailesine açılma hikâyesini anlatıyordu gaza geldim. Eve gidip ben eşcinselim dedim. Eşcinsellik ile feministliği karıştırıyor olmayasın gibisinden sorular geldi. Teyzem, annem, babam, ablalarım, eniştem, herkes biliyor yani. Bir baskı görmedim, babamla anlaşamıyordum ama bunun cinsel kimliğimle bir ilgisi yok.

Erkek eşcinsel; 30 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Çocukluğum (8 ve 14 yaş) sırasında birkaç kez kendi cinsimle münasebetteyken, teşebbüs ederken yakalandım. Sonra dayanamayıp 15 yaşında oturup anlattım. O günden beri de sadece arada bir, evlen torun görelim, deyip durdular ama sevgililerime de karışmıyorlar. Hemen doktora gidelim ve neden böyle oldu sorusuyla beni soru yağmuruna tutmuşlardı. Tüm sülalem biliyor. ilk önceleri değişmeye zorladılar evet ama sonra çaresiz peşimi bıraktılar. Çünkü ben iki arada bir derede duramadım ben ne olduğumu biliyor ve bununla gurur duyuyordum. Normal ve karşılıklı anlayış içerisinde ama hâlâ içlerinde bir torun özlemi var. Ne yalan söyleyeyim benim de içimde çocuk özlemi var. Erkek eşcinsel; 27 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Erkek kardeşime ve kuzenlerimden üçüne (üçü de kadın) açıldım. Herhangi bir olumsuz tepkiyle karşılaşmadım. Bunun benim bir tercihim olduğunu, saygı duyduklarını söylediler. Ve beni her halükarda destekleyeceklerini ifade ettiler. Ama dikkatli olmamı, yani kendimi korumak anlamında dikkatli olmamı eklediler söylediklerine. Ailemle ilişkim bugün için normal, ailem benim yaşadığım yerden farklı bir yerde yaşıyor. Annem-babama söylediğimde ne tepki vereceklerini bilmiyorum tam olarak. Annemin anlayabileceğini düşünüyorum ve de onun için her şeye rağmen destekleyeceğini.

Erkek eşcinsel; 25 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Uzun sürdü, halen hatırlatma yapmak gerekiyor ve açılma süreci aslında bitmiyor. Bu kötü haberi daha uygun bir zamanda söyleyebilirsin denildi, uzun süre insan her istediğine sahip olamayabilir denildi, görmezden gelindi, bahsedilmedi, soru sorulmadı. Sadece annem, ablam biliyor. Annem, psikiyatra gitmeye zorladı. Herhangi bir cinsel ilişkiye

girmemi doğru bulmadığını söyledi. Ailemle ilişkim bu konu konuşulmadığı sürece uyumlu. Bu konuya çok ciddi şiddetli bir tepki yok ama konuşmama eğilimi var.

Erkek biseksüel; 18 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

17 yaşında telefonla konuşurken yakalandım. Gerçi geçmiş dönemde beni anlıyorlarmış ama gey kavramını bilmedikleri için kondu ramıyorlarmış. En sonunda anlattım, anlatmaz olaydım. Ailemin yaşam tarzı ve yaşayış biçimi asla böyle bir düşünceyi kaldıramayacağını biliyordum. Beni ilk öğrendiklerinde direk bana ben teyzene ne derim, ben dayına ne derim gibi ya da bu ne, sen kendini kandırıyorsun böyle olamazsın, böyle bir şey yok saçma sapan şeyler işte ya, şu an mutlu muyum veya beni kabullendiler mi asla, sürekli tartışıyorlar, bağırıyorlar. Sürekli öğütler. Yani keşke söylemeseydim beni bilmeselerdi.

Annem, babam, kardeşim, halam, dayım vb. sülalem biliyor. Bir ben çıkmışım aileden. Ooooo sürekli baskı, değişeceksin, bu düşüncelerden kurtulacaksın, geylerle görüşmeyeceksin vb. Ha bir de asla renkli şeyler giymeyeceksin. Beni siyahlara bürüdüler. Yaşım daha küçük olmasından dolayı zorlamadılar ama evleneceksin diyorlar. Tabi ki ben evlenmeyi düşünüyorum. Şimdilik ilişkim iyi çünkü ben hep susuyorum, yoksa hep bağırtı çağırtı, kafam almıyor artık bıktım.

Kadın eşcinsel; 39 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

1990 yılından beri açığım. 5-6 yıl kadar erkek kardeşim çok sert olamasa da tepkisini belli etti. Şimdi her şey yolunda. Şaşkın ve kayıtsız kaldılar. Çekirdek ailem biliyor. Sanırım kuzenim de eşcinsel. Zorlama yok, ima var. Evliliğe zorlanmadım. Bugün iyi ve saygılı bir ilişkim var.

Erkek eşcinsel; 27 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Aileme hiçbir zaman açıkça açılmadım. Açıkçası bunun nedeni kurdan çok onların bunu kaldıramayacaklarını bilmek ve bu nedenle de onları üzmemekti. Ne de olsa biraz muhafazakâr değerleri var, her ne kadar bir burjuva ailesi olsalar da böyle bir şeyi kaldıramazdı ikisi...

Ancak ta ki askere gittiğimde çürük raporu alınca kadar; çürük raporunda yazan psikoseksüel bozukluğu avukat bir dostum sayesinde psikotik bozukluk yapmıştık. Kötü olan aylar sonra doktor raporunun evime postalanması oldu. Bunu da annem görmüş ve anneler içgüdüsel

hisseder derler, herhalde kadın babama tam vermiş bu ne diye, sonra elinden kapmış.

Bu arada ben de aylarca evde gizlice kaldım, bunu da belirtmek isterim tuhaf değil mi? Bunun nedeni de babamın benim hâlâ askerlik yapıyor olduğumu düşünmesi imiş, anneme göre babam askerden döndüğümü duyarsa çok kötü olurmuş zaten rahatsızmış kendilerince onlarda haklı bir şey diyemiyorsun.

Neyse annem alınca ben evde değildim o sırada geldim ve annem beni odaya çekti, psikiyatri raporu ile beraber yollamışlar eve bir de. Annem, ben elli yaşında kadını, hayatımda böyle şeyler duymadım, bunlar nasıl bir şey dedi. Çok üzüldü, başladı ağlamaya her ne kadar içinde yıllardan beri şüphe olsa da ki bana hep soruyordu neden kız arkadaşın olmuyor senin diye, bu kadar resmi bir belge ile gelmesi kadını şoke etti.

Postacıyı yakalayamadım yani şimdi gülsem de o gün ben de sıkıldım özellikle annemin dediği bir söz bana çok tuhaf geldi. Biraz içimi acıttı, bu bende ömür boyu çıkmayacak bir yara dedi, ömrüm boyunca bu sırrı saklayacağım dedi. Bende artık merak etme annem ben 27 yaşındayım, iyiyi doğruyu tek başıma öğrendim dedim. Bir daha bu konu konuşulmasın dedi öyle kaldı. Yani anlayacağınız benim ailemin böyle bir şeyi kabul edip benimseyebilmesi imkânsız. Şimdi böyle böyle devam ediyoruz, bir şey konuşulmuyor ama ben de kendi hayatıma devam ediyorum, en azından artık annem neden kız arkadaşın yok diye sormuyor, şüpheleri kalktı.

Erkek eşcinsel; 27 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Olay aslında bir tesadüf sonucu oldu. Hiç hesapta yokken açılmak zorunda kaldım. Yani bir süreç yoktu aslında. Açılacağım günü de planlamıyordum.

Öğrendiklerinde sırasıyla suskunluk, şok (bilinç kaybı gibi), tepkisel bağırma, haykırma, ağlama krizleri ve şiddet.

Bunu bir hastalık olarak başta gördüler. Benim tedaviyle değişeceğimi sandılar. Homofobik bir aile olduk birdenbire. Televizyonda çıkan geylere yüksek sesle 'günahkâr ibneler ateşte yanacaklar' şeklinde benim yanımda sövüldü. Babam gümüş küpe yüzük ve kolyemi çekiçe parçaladı. Telefonuma el konuldu ve sokağa çıkma yasağı başladı. Hatta

odama hapsedildim birkaç gün. Arkadaşlarım sorgulanmaya başlandı. Kimin oğlu kimin kızı nerde okuyor şeklinde. Takip telefonları. Ve bir gün odamda kitaplığın yanına konmuş gazete eki. Bir dergi. Babacım almış bana. Dergide bikinili hatunlar var ah babacım ah. Ve geceleyin yatarken annemin ve babamın ağlama sesleriyle uyanmam. Benim yüzüme haftalarca bakmamaları gözlerini kaçırmaları...

Bir insanın maddi bağımsızlığını kazanması ve hayatta kendi ayaklarının üstünde durması çok önemli. Üniversite okurken aileme açılmıştım ve şu an mezun olalı 7 sene oluyor. istemeyerek de olsa askerliğimi yaptım. Sınavı kazanıp kamuda çalışmaya başladım. Onların yüzünü kızartacak hiçbir hareket yapmadım. Yanıma yaklaşan geylere daha temkinli davrandım. Hem kendimi hem de onları üzmemek adın. Şu an yıllar önce bu olayı hiç yaşamamışız gibi davranıyorlar. Her şey unutulmuş sanki. Konusu bile açılmıyor. Beni kızına almak isteyen komşularımıza da gülüyoruz artık annemle.

Erkek eşcinsel; 19 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Aslına bakılacak olursa benim aileme açılma sürecim çok da sancılı geçmedi. On altı yaşımıdayken açılmıştım; bir süre boyunca annem beni evden kovdu falan burnum sürtsün diye ama şimdi aramız çok iyi. ilk zamanlar baskı yapmışlardı, hemen eşcinsel olduğuna karar vermemelisin, bir doktora gidelim, belki tedavisi vardır demişlerdi.

Kaos GL veya Lambdaistanbul'a gidip geldiğimde, oradan arkadaşlarla görüştüğümde bütün eşcinselleri sen mi kurtaracaksın demişlerdi örneğin.

Beni tanıyan herkes benim eşcinsel olduğumu biliyor. Dayımın oğlu da eşcinsel.

Ailemle ilişkim şu anda olması gerektiği gibi bence çok iyi durumda pek çok kişiye göre. Annem bana sevgili bulmak için uğraşıyor örneğin yalnız kalmama dayanamıyor.

Kadın eşcinsel; 20 yaşında.

Korkunçtu! Zaten ben açılmadım, o (annem) bunun için her şeyi yaptı.

ilk tepkisi, "Bunu sana kim yaptı!?" olmuştu.

Annem babam, abim, annemin çevresi eşcinsel olduğumu biliyor-

lar. Değişmem için çok baskı yaptılar. Bugün ise benle görüşmüyorlar. Maddi destekleri yok.

Erkek eşcinsel. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Eşcinsel olduğumu sadece abim biliyor. E-mail'imi açık unutmuşum. Abim de açık kalan e-mailimdeki eşcinsel grupları görmüş. Ondan önce de resimli çıplak bir erkeğin resmini görmüş, başlık olarak da bunu tamamlayıcı bir ifade vardı o e-mail'de zaten.

Hemen benimle konuşmak istediğini söyledi. Gözlerinde büyük bir şok ifadesi vardı. Kısacası anlamıştım onun da anladığını. Ama sıkılmıştım zaten öğrenmesini istiyordum artık birilerinin. Evet dedim doğru... Doğru..

Uzak akrabalarından eşcinsel olduğundan şüphelendiklerim var. Ama en son kız arkadaşı var diye duymuştum.

Abim eşcinsel olduğumu kabullendi. Ama bu konu hakkında fazla konuşmuyoruz. Eşcinsel olduğum için değişmeye veya evlenmeye zorlamadı.

Erkek eşcinsel; 22 yaşında. Ailesi ile birlikte yaşıyor.

Cinsel yönelimimle barıştıktan çok kısa bir süre sonra, 17 yaşımdayken öğrendiler. Deneyimsiz ve eşcinsellikle ilgili bilgisiz olduğum için bir süre duygularım üzerinden kimliğimi paylaşmak zorlayıcıydı. Psikologumun eşliğinde ailece 1 yıla yakın yardım aldık. Onlar öğrendikten bir kaç ay sonra nötr kalmayı başaramayıp maskelerini çıkardılar. Babam onu bu bilgiyle mezara götüreceğimi söyledi, annem beni bir birey olarak kabul ettiğini önemli olanın benim mutluluğum olduğunu söyledi. Zamanla annemin yardımıyla babam da çoğu şeyi atlatabildi. Bugün kuzenlerim dâhil yakın ailemden herkes eşcinselliğimi biliyor. Öğrendiklerinde ilk verdikleri tepki öncelikle bu konuyla ilgili hiçbir şey bilmediklerini ve bir psikologa başvurmamız gerektiğini söylemek olmuştuk. Babam değiştirmek için bir süre çaba gösterdi. Freud destekli bir psikiyatra gitmem için 2 ay zorladı. Lakin durumun değişmeyeceğini anlayınca çok zorlandı. Bir anlaşma imzaladık denebilir o dönemde. O benim hayatıma saygı göstermeye başladı ben de onun yanında bu konuyu açmamaya gayret ettim. Annemin yatıştırıcı tepkileri sayesinde beni sevmeyi, değiştirmeye tercih etti. Bir kaç ay evvel erkek arkadaşım ile uzun bir diyalogun esisindeyken beni ne kadar

çok kabullendiğini gördüm. Ağlayarak yanına gidip onu çok sevdiğimi söyledim. Bana sarıldı ve sadece özgürce davranmadığını için ve bunu düzeltmediği, elinden hiçbir şey gelmediği için çok üzüldüğünü söyledi. Artık her şey yolunda. Sevgilim evime gelebiliyor. Annem bir takım dergilere ve gazetelere kapalı röportaj verdi.

28 yaşında; erkek eşcinsel. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Abisi ve ablası eşcinsel olduğunu biliyor. Ailesinde kendisinden başka eşcinsel biri var mı bilmiyor.

Ailemden bir tek abim ve ablam biliyor. Abimin öğrenmesi rastlantı sonucu olmuştu. Bile isteye gerçekleşen bir öğrenme olmadı yani. Bu olaydan sonra oturup uzun uzun konuştuk ve eşcinselliğin bir hastalık olmadığından, bugüne dek yaşamımda “var” sandıkları pek çok şeyin aslında “yok” ve yanılsama olduğunu, onların yerine “var” ve gerçek olanların farklılığına dek pek çok şeyi anlattım. Sakin bir konuşmaydı. Bu süreç benim abimle ilişkimi kökünden değiştirdi. Hayatımızda ilk kez abi-kardeş olduk böylece.

Ablama ise birdenbire söyledim. Yıllardır görüşmüyorduk ve “haya-tın nasıl gidiyor” sorusuna ilk yanıtlım “açık” hayatımı anlatmak oldu. Hayatımın çok dışında yaşıyordu nasılsa. Nasılsa kaybedecek hiçbir şeyim yoktu.

Öğrendikten sonra abimin verdiği ilk tepki öfkeliydi. istenmeyen bir olay sonucu öğrenmişti ve yapabileceği hiçbir şey yoktu o anda. Ama bir gün sonra anlamaya çalıştı. Bu çok önemliydi benim için. Ablam ise ne diyeceğini bilememişti. Beni böyle seversin yoksa giderim, şantajım işe yaradı. O da anlamaya çalıştı. ikisinin de, özellikle ablamın boğazına takılan ilk şey evlenemeyecek olmamdı. Bunu bilmek ablamı çok üzmüştü.

Eşcinselliğimi değiştirmeye veya evlenmeye zorlanmadım. Yalnızca az önce de söylediğim gibi anlamaya çalışma sürecinde evlilik ve karşı cinsle olabilme ihtimallerim üzerine konuşuldu. Bir tek buna baskı diyebilirim ama şiddet içermiyordu.

Bugün ailemle ilişkim istediğim gibi. Ayrı kentlerde yaşıyor olmamız benim istediğim hayatı kurmamı sağlıyor. Maddi olarak bağımsız olmak da çok önemli. Böylece benim hayatıma dair isteklerini kontrol edebiliyorlar. Sınırlarımı görebiliyorlar.

Bunun dışında ikili ilişkimizde köklü değişimler oldu. Abim ve ablam "saklı" ve "yalan" bana anlatmayacakları şeyleri şimdi çok rahat anlatıyorlar. Arkadaş olduk çünkü.

Erkek eşcinsel; 23 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Kocaeli Üniversitesi'nde okuyordum ve oradayken arkadaş-larımla kalıyordum. Ailem İstanbul'daydı. Bir gün, kız arkadaşlarımdan birisiyle konuşup dertleşirken, bir yandan da (alkolün etkisiyle belki de) artık hiçbir şeyi gizlememem gerektiğini düşündüm ve anneme bir kısa mesaj gönderdim: "Anneciğim, böyle öğrenmeni istemezdim. Ama artık senden bir şey saklamak istemiyorum. Beni böyle kabul etmelisin. Ben eşcinselim." Çok kolay olmuştu. Zor olan ne tepki vereceğini bilmemkti.

Mesajı gönderdiğimde Perşembe gecesiydi ve Cuma günü eve geri dönecektim (keşke hafta başında, örneğin pazartesi atsaydım mesajı da, ortalık süt-liman olsaydı diye az düşün-medim). Annem, mesajıma cevap vermeyince ve aramayınca, Cuma sabahı derse girmeden önce, ankesörlü telefondan evi aradım. "Mesajımı aldın mı" dedim. "Aldım" dedi. "Ee?" dedim. "Ne ee'si? Sen benim oğlumsun, canımsın, kanımsın. Ne diyebilirim ki? Her şeye rağmen seni çok seviyorum." dedi.

Annem, küçük ablam, büyük ablam (zaten iki ablam var), büyük ablamın kocası biliyorlar.

Hiç baskı görmedim, değişmeye zorlayan da olmadı. Ama amcam eşcinsel olduğumu bilmediği halde, şüphelendiği için, beni psikologa göndermeye çalışıyor. Kadın gibi hareket ettiğimi söylemiş anneme ve bunun yıllardır babasız olup, evde tek erkek olup, 3 kadınla (annem ve iki ablam) birlikte yaşamamı göstermiş. Bu nedenle psikologa gitmeliymişim.

Bütün kuzenlerim evlendi. Herkes "sıra sende" diyor. Ben de, bil-meyenlere, "Ay inşallah" deyip, gülüyorum. Çok bekleyecekler galiba. Ailemle çok iyi bir ilişkimiz var. Sevgilim evimize geliyor sürekli. Annem, onu o kadar çok seviyor ki, bana hediye alıyorsa, ona da alıyor. Sırf o seviyor diye bazı yemekleri pişirdiği oluyor. Sevgilim anneme "anne" diyor. ilişkimizde sorun olduğunda annem barışmamız için elinden geleni yapıyor, çok üzülüyorlar.

Hatta bir gün kavga ettik sevgilimle ve sözde ayrıldık. Anneme, ayrıldığımızı söyledim. Hemen ablamı arayıp anlatmış, ikisi de bütün gece uyuyamamışlar. Ertesi gün ablam konuşup dertleşmeye, akıl vermeye geldi...

Erkek eşcinsel; 32 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Dokuz yıldır yurtdışında yaşıyorum. Uzun yıllar kendi içimde tartıştım, acaba aileme açılısam mı açılmasam mı diye. Sonuçta hep açılmamaya karar verdim. Sonrasında olabilecek şeylere karşı göğüs gerebileceğimden emin değildim, açılmaktan korkuyordum. Fakat bir yandan da içimde biriken ve söylemek istediğim çok şey vardı. Annemin sürekli ne zaman evleneceğimi, ne zaman bir kız arkadaşım olacağını sorması da işimi kolaylaştırmıyordu. Aileme karşı dürüst olmadığım için içim içimi yiyordu. Onlardan uzakta yaşıyor olmam da işleri zorlaştırıyordu. Telefonda açılmak istemiyordum. Son Türkiye gezimde olanlar oldu. Aslında açılmayı planlamıyordum fakat tatilim boyunca annemin evlilik ile ilgili soruları içimde müthiş bir sıkıntı yarattı. Bir akşam annem babam ve ben televizyon karşısında otururken annemin çok sessiz olduğumu söylemesi, bir sorunum olup olmadığını sorması fitili ateşledi. Hiç de planlamadığım halde birden ağlama krizine girerek onlara açıldım.

Şok! Tek kelime ile şok... Babam uzunca bir süre sesini bile çıkaramadı. Annem mahvoldu! "Ben senin zaten bir sorunun olduğunu biliyordum, ben hissetmiştim, anne yüreği hisseder" demeye başladı ve hemen ardından "sakın üzülme oğlum, sakın üzülme, çaresini bulacağız, düzelteceğiz bu durumu" dedi. Yani anlık şokun ardından gelen tepki "bu çocuğu nasıl kurtarırsınız, nasıl düzeltiriz" oldu.

Açıldığımın ertesi günü apar topar (Cumartesi olmasına ve çoğu hastane kapalı olmasına rağmen) bir psikologa götürüldüm. Bucun bunları 30 yaşında iken yaşamak da beni utandırıyor açıkçası. Fakat onların gözünde hâlâ 10 yaşında ufak çocuk gibi olduğum için onlara göre normaldi tabii. Açıldıktan sonraki 2-3 gün içerisinde ailemin duygusal durumu gidip gelmeler yaşadı. Bazen kabullenecek gibi gözüküyorlardı, bazen de tam tersi. Değişmem için çok baskı yaptılar, psikologa gitmemi istediler, kendimi tutmamı ve eşcinsellik yapmamamı, eşcinsel arkadaşlarımla ilişkiyi hemen kesmemi istediler. Türkiye'ye temelli dönmemi istediler. Türkiye'deki tatilimi bitirip yurtdışına döndüğümde de baskılar telefon üzerinden devam etti. Hatta mektup bile yazdılar!

Çok sıkıntılı bir yıl geçirdim. Aradan bir buçuk yıl geçti. Babam artık değişmem için ısrar etmiyor, bu konuyu açmıyor bile. Telefon konuşmalarımız biraz normale döndü. Fakat gey yaşamımla ilgili hiçbir şey sormuyor. Sanki bu olay hiç olmamış gibi. Annemin durumu farklı. O bir türlü kendine gelemedi. Hâlâ kabullenemiyor. Benimle uzunca bir süre konuşmadı. Son zamanlarda biraz konuşur oldu fakat o da çok fazla değil ve onda da yine psikologa gitmemi istiyor. Bana çok kırgın olduğunu söylüyor sürekli, onlara zamanında söylemediğim ve onlardan "yardım" istemediğim için. Yani hâlâ bunun tedavi edilebilir bir hastalık olduğunu düşünüyor. Eğer zamanında, eşcinsel olduğumu ilk hissettiğimde onlara açılışmışım, bu işin çözümü bulunmuş. Ve ben açılmadığım için de çok kırgın. Annemle ilişkimizin eski rayına oturması daha en az 2-3 yılını alacak gibi geliyor bana. Abimle ilişkilerimde bir sorun yok. Onun kabullenmesi çok kolay oldu. O da başlangıçta çok şaşırdı, şok oldu, hatta bana "en azından biseksüel olmayı denesen" gibi şeyler söyledi. Bir iki web sayfası yolladım ona bu konu ile ilgili, o zamandan beri böyle garip önerilerde bulunmadığı gibi "senin de Türkiye tatillerin hep zor olmuştur herhalde, şimdi anlıyorum" gibi anlayışlı şeyler söylüyor.

Erkek eşcinsel. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Beş yıldır iki ablası biliyor.

Eşcinsel olduğumu ilk ablama söyledim ve ikimiz de ağlamaya başladık. Ablam bana ben seni sen olduğun için seviyorum dedi. Bu, hayatımızda hiçbir şeyi değiştirmeyecek, sadece artık birbirimizi eksiksiz tanıyoruz dedi.

Ailemden bildiğim başka eşcinsel yok sadece kuzenim var. Erkeklerle ilişkisi olduğunu biliyorum ben de aktif geyim; ben sadece erkeklerden hoşlanıyorum o ise ilişkiye giriyor ama kız arkadaşı var.

Ailem değişmeye veya evlenmeye zorlamadı. Annem hâlâ geçici bir heves olarak görüyor ama kabul etmesi bile, beni bu şekilde, benim için çok önemliydi. En sonsa bunun bir hastalık değil doğuştan gelen bir olgu olduğunu düşündüğünü ve beni ne olursa olsun çok sevdiğini söyledi.

Özellikle ablamla ilişkim çok iyi; msn'de erkek arkadaşlarımla konuşurken selam söyler, eğer ilişkim uzun sürerse ablamı onlarla tanıştırırım. ileri görüşlü iyi bir ailem vardı, bana masal yerine küçükken

ablam nazımın şiirlerini okurdu.

Onlar benim hasta değil farklı olduğumu ve bunun da beni özel yaptığını düşündüler. Küçük ablamı bana, her zaman senin arkadayım, yeter ki her şeyi hakkını vererek yaşa, bana seni savunacak ufacık da olsa bir nokta bırak, dedi.

Sanırım çok şanslıyım ve aileme çok değer veriyorum ilk anlattığım günü hiç unutmuyorum, küçük ablamla oturmuş çikolata yiyorduk, biraz içmiştik, konuşma eşcinsellikten açıldı ve bana sen eşcinsel misin, dedi. Birkaç kere çaktırmıştım eşcinsel olduğumu, evet dedim ve insanın üstünden büyük bir yük kalkar ağlar, utanır ağlar, korkar ağlar ya hepsini o an bir anda yaşadım; kendimi tutamıyordum, şu an anlatırken bile aynı hisleri yaşıyorum ve o da katıldı ağlama seansına, ağlaştık ve birbirimize sarıldık.

Sanırım ona sarılmak çok güzeldi, korkmuştum ve o an o kadar savunmasız olduğumu hissettim ki her yerim titriyordu. Bana baktı ve ne olursa olsun yüzünü asla böyle aşağıya indirme dedi, hep yukarıya bak, sen ne hastasın ne eksik sen özelsin bırak başkaları senin önünde yüzlerini indirsinler dedi ve sarıldık birbirimize.

Sanırım iyi ya da kötü karşılaşalar da söylemek hep zor, hep acı verici, toplum içimize kadar suç olduğunu öyle kazımış ki olmadığını bilsek de kabul etmişiz. Ben şanslıydım, umarım herkes bu kadar şanslı olur.

Erkek eşcinsel. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Ailem eşcinsel olduğumu TV’de yayınlanan Baki Koşar eylemindeki görüntülerim sonucunda öğrendi. Babama ve daha açılmamış olduğum iki abime bu olay sonrası açıldım. Küçük kardeşim hariç ailemin bütün fertleri eşcinsel olduğumu biliyor.

Annemin tepkisi sert denilebilecek düzeydeydi. Önce beni azarlamaya kalktı ama sonra acındırmaya çalıştı. Adana’ya yanlarına gittim ve neyin ne olduğunu anlatabildiğim kadar anlattım. Devamında illaki bir psikologa gitmemiz gerektiğini söyledi annem. Gittik ve psikologa kısaca “aslında buraya annemi yatıştırmaya geldik, ben ne olduğumu biliyorum” dedikten sonra ailecek ve bir arkadaşıyla birlikte tatlı yemeye gittik. “Doktor da senin söylediklerini söyledi” dedi annem.

Psikolog gitme dışında bir baskı durumu yaşamadım. Sevgilimle yaşıyor olmam dışında bir sorunları yok ki abimlerin de sevgilileriyle yaşamalarına karşı çıkmışlardı.

Aynı şehirlerde yaşıyoruz ama eskisinden fazla şey paylaşıyoruz.

Erkek eşcinsel; 21 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Aileme açılmadan önce kendimi kabullenmek gibi bir aşamadan geçtiğime inanıyorum.

Annem öğrendiğinde, ne olursa olsun sen benim oğlumsun, unutma ben senin yanındayım, bunu birlikte aşacağız tabi açılacak ne var onu anlayamamıştım o an.

Annemin haricinde teyzem de biliyor. Ailemde benden başka eşcinsel olup olmadığını ise bilmiyorum.

Annem değişmeye zorlamadı ama babama söylemememiz gerektiğini onun kabullenemeyeceğini söyledi. Evliliğin ise lafı bile açılmadı. Bugün annemle ilişkilerim gayet güzel, iki arkadaş gibi her şeyi paylaşıyoruz. Hayatıma giren insan kimse onla annemi de tanıştıyorum, kendimi daha güvende hissediyorum. Babamın bilmemesi bazen durumları zorlaştırabiliyor.

Kimse bilmeyince maskeli bir yaşam sürüyorsunuz, iki rolünüz var bir gey olan siz bir de ailenizin yanında heteroseksüel görünmeye çalışan siz, bilinmemesinden daha kötü. iyi ki ailem bunları kaldırabilecek kapasitedeymiş yoksa ne yapardım bilmiyorum, bazen ailesi bilmeyen arkadaşlarıma bakıyorum ve yatıp kalkıp halime şükrediyorum hem aile bilince ve aile de kültürlü ve bilinçliyse daha sağlıklı bir yaşam sürüyorsunuz.

Erkek eşcinsel; 23 yaşında. Ailesi ile birlikte yaşıyor.

3,5 yıldan beri devam eden bir süreç olarak değerlendiriyorum aileme açılma sürecimi. ilk günlerin yoğunluğu ve şok ortamı zaman içinde yerini karşılıklı anlayış ve de saygıya bırakarak, en azından annem tarafından kabul edilme aşamasına girilmiş, onun aşması gereken bir evre haline dönmüştü.

Annemin bana o zamanki ilişkimden şüphelenerek sorduğu, “Hayatında birisi var ve ben o kişinin bir kadın mı yoksa erkek mi olduğunu bilmek istiyorum.” sorusundan sonra, en başta bir şok durumu içinde

girdi. Bunu bildiğini ve bu durumdan uzun zamandır şüphelendiğini söyledi ve hemen ardından önce kendisini, sonra da babamla beraber tekrar kendisini suçlamaya başladı. Beni büyütürken bir hata yaptıklarını veya çok klişeleşmiş bir şekilde evlatlarına çok yakın bir anne olması sonucunda oğlunun eşcinsel olmuş olabileceğini düşündüğünü söyledi. ilerleyen günlerde annem ve babam oturup durumu konuşmuşlardı ve hep beraber konu hakkında konuşmamız gerektiğini söyledi annem.

Babamdan aldığım tepki tam da beklediğim gibiydi. Geleneksel bir yaklaşım sonucunda, bunu asla kabul edemeyeceğini, alacağım yardım ve dayanışma ile üstesinden gelebileceğimiz bir "hastalık" olarak gördüğü eşcinsellikten kurtulabileceğimi düşündüğünü söyledi ve onları rahatlatmak adına psikologa gitme önerilerini kabul ettim.

Bu dönem boyunca, sadece mecbur kaldığımız zamanlarda konuşma ve aynı çatı altında ayrı ayrı gruplaşmayı tercih ettik. Ve sürekli akıllarında olan sorgulayıcı bakışları ile de sürekli olarak kafalarındaki soruları cevaplamaya çalışıyorlardı. Psikologumla olan görüşmelerden sonra, durumu mantıklı bir şekilde konuşarak, benim rahatlamam için geldiğimiz bu kurumu, ailemi rahatlatmak için kullandım ve 1 aylık seanslar sonrasında annem çok daha rahatlamış, babam ise hâlâ kabul edemeyeceğini beyan etse de "hastalık" kavramını kafasından atmış bir halde ayrıldık. ilk günlerin yoğun stresi ve sıkıntısı zaman içinde azalmıştı ve annem tarafından bazı süreçlerin aşıldığına dair sinyaller gelmesine rağmen, babam hâlâ aynı şekilde yoluna devam ederek, gerekli gereksiz bu durumu kabul edemeyeceğini anlatıyordu.

3,5 yılın sonunda, ikimiz için de sıkıntılı geçen bu sürecin sonunda, annemle ilişkilerimi, ayrılıklarımı veya eşcinsellikle ilgili akla gelecek her konuyu konuşabildiğimiz bir ilişkiye sahip olduk. Hâlâ idrak etmekte zorlandığı veya kabul etmesinin zaman aldığı süreçler olsa dahi, geçtiğimiz aylarda yaşadığım ayrılık sürecinde en büyük destekçimin annem olması artık eski soğukluğun ve de korkuyla gelen utanmanın ve suçlamanın kalktığını gösteriyor bana.

Anne babam ve tüm kardeşlerim eşcinsel olduğumu biliyor. Ailemde tanıdığım başka bir eşcinsel yok. Açılma süreci boyunca gördüğüm veya görmüş olduğumu iddia edebileceğim tek baskı, dışarıda olduğum saatlerde gerek annemin gerekse babamın, nerede olduğum ve ne zaman eve döneceğim konusundaki bir süre devam eden aşırı ilgisiydi.

Bunun dışında açılma öncesi döneme kıyasla hiçbir baskı yaşamadım. Açılmadan önce günlük konuşmalar içinde adı geçen evlilik sözleri dışında, evlenmeye zorlanmadım. Aileme açıldıktan sonra geçen 3,5 sene içinde de bu şekilde laf arasında geçen evlilik lafları benim için artık kullanılmaz bir hale geldi.

Babamla sınırları önceden çizilmiş ve açıkça dile getirdiği eşcinselliği kabullenemeyeceği konusundaki beyanlarından sonra tutumumuz bu konuyu konuşmamak ve es geçmek oldu. Annem ise elinden geldiği her zaman bana destek olup, kendisi için kabullenmenin zor olduğu ve büyük bir değişim geçirmesi gereken bir süreç içine girerek, şu anda her ne kadar hâlâ sorunlar yaşadığını itiraf etse de ihtiyacım olduğu her anda elinden gelen tüm destekle yanımda oldu. Buna ek olarak hem annem hem de babamla olan ilişkimiz aramızda yıllardan beri devam eden yalana dayalı oyunun sona ermesi sebebiyle eşcinsellik alanının daha ötesinde olan ilişkilerimiz daha da ileri bir boyuta taşınmış oldu.

Erkek eşcinsel. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Kaç yıl oldu anımsamıyorum. Yok yok hatırladım, sene 1997. Lise bitmiş ve ilk ve tek gey arkadaşım ile kişisel barışma ve sosyalleşme dönemimizin baharındayız. Ve o kadar heyecanlı ve kararsızım ki, bir seyrüseferden dönüşte, mutfakta, annemden gizli kız kardeşime, beni herkesten iyi anladığını, anlayışlı olduğunu düşündüğüm kızkardeşime birden "ben eşcinselim" dedim. Bir kaç dakika yüzüme baktı ve birden, benim de "hâlâ" şaka şaka demediğimi görünce, gözleri doldu ve birden hüngür hüngür ağlamaya başladı. Ve o kadar içten ağlıyordu ki ve ben o kadar berbat hissettim ki ve o an o kadar soğuk ve donmuştu ki, az önce beklediği repliği o an ağzımdan çıkartıp, seller gibi akan gözyaşlarına değdirdim. Gözyaşları kurudu. Ama benim içimde yangın başladı. Birileri, kız kardeşim, içimdeki ormanda piknik yapmış, sonrada mangal ateşini söndürmeden gitmiş, geriye alev alev bir yangın kalmıştı. O ise zaferinden mutlu, abisini yeniden "erkek" olarak görmeye başladı. Ve o gün bu gündür, ne bir ses, ne de haber, gelmiyor kendisinden. Sanki her hali, "abi bana bir daha böyle bir "şaka" yapma" der gibi. Ve hiç beni anlamadığı, o an verdiği korkunç tepkinin bana ne yaptığını bilmeden, düşünmeden "normal" yaşamına devam ediyor. Ben ise, akacak mecra arama derdinde. O kapı senin, bu kapı benim, içimden aileme milyon kere tekrar ediyorum: "Anne, Baba, Kardeşim..."

Siz benim değerli varlıklarım, sessiz de olsa söylüyorum, artık daha cesurum ve utanmıyorum. Ben eşcinselim... Bilginize...”

Eşcinsel kadın. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Yaklaşık 2-3 sene emin olduktan sonra söyledim aileme.

Babam, bu cesaretimden dolayı benimle gurur duyduğunu, ne olursa olsun her zaman yanımda benimle beraber savaşaacağını, her şeyden önce benim mutluluğumun önemli olduğunu ve bunun bir hastalık olmadığını söyledi.

Babamın haricinde annem ve kuzenim de biliyor eşcinsel olduğumu.

Ailemle ilişkim hiçbir zaman kötü olmadı. Her zaman çok sevilirdim. Eşcinsel olduğumu söylememle hayatımda ailemle ilgili hiçbir şey değişmedi.

Erkek eşcinsel.

Ben de aileme bir sene kadar önce açıldım, daha doğrusu anneme açıldım ilk önce. Böyle kimse bilmeyince zor oluyor insan bir destek arıyor bu desteği ya ailenin yanında bulacaksın ya da daha fazla ve pervasızca sekste, belki alkolde ve uyuşturucuda. Ben ailemle paylaşmaya karar verdim, severken de yanımda oldular ayrılık acısı çekerken de. Yalnız şunu fark ettim ki aileme açıldığımdan beri ilişkilerime gerekli özeni göstermeye başladım. İlk sevgilimi anneme sadece arkadaşım diye göstermiştim - bilmiyorum sadece ne kadar iyi birisi olduğunu göstermek istemiştım - şu anki sevgilim ise okulu tatile girer girmez bize gelecek ve ailemle tanışacak ve birkaç gece bizde kalmaya söz verdi.

Sanmıyorum ki, bir aile çocuklarına zarar vermek istesin. Ama bilmenizi isterim ki bazı aşamalardan geçecek hepsi itiraz, Kabullenme, Tedavi arama, Suç ve suçlu arama, Merak etme araştırma, Kabullenme. Bu aşamalarda belki cevaplamak istemeyeceğiniz sorularla karşılaşacaksınız ya da tekliflerle ama sabırlı olun her şey yoluna girecek.

Lezbiyen

Bir lezbiyen olarak ne aileme açılmayı ne de kendimi doğru dürüst ifade edebilmeyi başardım. Üstüne üstlük 130 kişilik bir kız yurdunda kalmak durumundayım. Umarım bir gün kişiler cinsel yönelimlerini ait-

lik ve yasak olma durumlarından uzak şekilde yaşayabilirler. Herkese sevgiler!

Gey

Eşcinseller, cinsel yönelimlerine ailelerin tepkisini fazlaca abartıyor olabilirler. Benim annem de ablam da beni çok severler. Aslında onların bana karşı duydukları sevgi oldukça koşulsuz. Beni her durumda kabul etmeye hazır olduklarını düşünüyorum. Ama yine de eşcinselliğimi onlara açamam. Çünkü kendimi yeterince tanımadan ve kabul etmeden onlara bunu açamam. Bunun için çok zamanın geçmesi gerekiyor. Daha tam olarak bir eşcinsel çevrem bile yok. Kendimi tam anlamıyla kabul etmeden bunu aileme ve arkadaşlarıma açmam çok zor. Yalnız annem cinsel eğilimlerim hakkında bir şeyler biliyor olabilir.

Belki de bu konuyu deşmek istemiyor. Ya da cinsel eğilimlerimi kabul etmek istemiyor ve içine bastırıyor. Babam ise yaklaşık 5 yıl önce öldü. Onunla pekiyi anlaşılamazdık. Babam cinsel yanımı merak eder, kızlarla ilişkilerimi öğrenmek isterdi. Babam eşcinselleri pek sevmezdi. Onları birer cinsi sapık olarak görürdü. Neden kendi cinsinden olanlarla yattıklarını ya da bazılarının neden cinsiyet değiştirdiğini anlayamadığını söylerdi. Eşcinsellerden hoşlanmadığını her fırsatta söylerdi. Hatta hiç unutamam bir defasında televizyonda ünlü bir film yıldızının yaşamıyla ilgili bir film vardı. Neyse, filmin bir sahnesinde kadın (yani o film yıldızı) kocasını bir erkekle yakalıyordu. Tabi ki bu bir kadın için çok zor bir durumdu ve o adamdan boşandı. Kadının kocasını başka bir erkekle yakaladığı anda babam da ablama dönerek "bak görüyor musun, homoseksüel, sapık" dedi. Annem de o anda "iğrenç bir şey! (kadına yönelik) Sen nasıl evlendin o adamla" dedi. Bu gerçekten benim için zor bir şeydi ve üstümde epeyce bir gerginlik yaratıyordu. Bilemiyorum, eşcinsellerin belki de sorunlarının tamamen toplumsal ve ailesel baskı, yargı ve yasaklar olduğunu düşünüyorum.

Erkek eşcinsel.

Aslında tek korkum başkalarından duymalarıydı bunu ve benim kendimi anlatma fırsatımın olamayacağını düşünmem ya da o zamanki duygular, içimdeki heyecan, out sürecimi birileriyle paylaşma isteği, belki ders çalışmak yerine hatmettiğim Kaos GL dergileriydi aileme eşcinselliğimi anlatmam.

ilk kez bir erkeğe karşı hissettiğim duyguları tam tanımla-dığımıda çoktan ana evinden ayrılmış, yurt odalarında konaklar olmuştum ve bana öğretilen erkeklik modeline zıt olduğumu da yine bu yurt odalarında anladım.

Bu kendi içimde yaşadığım tanımlama süreçlerinden (ki bu tanımlama süreçlerim ezberletilmiş tabularımla yüzleşmemden başka bir şey değildi; din, aile, komşu, örfler, arkadaşlar...) sonra kendimi fazlasıyla cinsel kimliğimin araştırmaları içinde buldum.

Derken tanıştığım Kaos GL dergileri ve eşcinsel örgütlerin (Kaos GL, Lambdaistanbul) yayınları ile artık kendi içimde out sürecimi tamamladığımı düşündüm.

Şimdi ben rahatça 'gey' kelimesini kendimle özdeşleştirebiliyordum.

Ancak bunu kendime söylemek o zaman bana yetmedi. Açılmalıydım, açıldıkça rahatlayacağımı daha çok huzurlu olacağımı düşündüm. Arkadaşlarıma açıldım. Yetmedi. Aileme de açılmalıydım ama DURdum. Bu kadar erken olamazdı, daha bunu kendime itiraf edeli 1 sene bile olmamıştı. Korkuyordum ama inatçıydım, açılmalıydım. Sorular silsilesi: Gerçekten açılmalı mıydım?¹

- Evet, ya başkalarından duyarlarsa Ya evden kovulursam?
- Bilmiyorum.
- Bence bir şey olmayacak. Ya şiddete maruz kalırsam?
- Hayır, onlar zaten tahmin ediyorlar...

Onlarca soru, onlarca cevap, kurgular... Kafamda günlerce yer buldu ama ne ailemi karşıma alıp konuşmaya cesaret edebildim, ne de kendi içimde eşcinselliğimi yaşamayı kabul ettim ve bu kendimle hesaplaşma dönemim uzun bir süre devam etti.

Belki aylar sonraydı. Elimde Şimag kitapçığı var. Eşcinsellerin uğradığı şiddet konularını içeriyor.

Ben kitapçığı incelerken aynı odada annem ve ablam televizyon izliyorlar. Akşam saatleri ve abim işinden yeni dönmüş, odaya girip yanıma oturduğunda ateş basıyor beni, kızarıyorum, bir korku var bende ama hiç kımıldamıyorum. Abim meraklı gözlerle ne okuduğumu anlamaya çalışıyor ve birden elimdeki kitapçığı alıp incelemeye koyuluyor

-bense iyice titrek, heyecanlı, korkulu...

Hatırlıyorum da söylediği tek cümle şuydu:

- Eğer sende onlardan biriysen benim kardeşim değilsin...

Tabi bu çıkışmaya, yüksek ses tonuna dikkat kesilen ablam ve annem yere atılmış kitapçığa yönelirler.

Sanki bu olayla ilgili odadaki insanların tek cümlelik hakları varmış gibi; ablam:

- Bunlar sadece ama sadece din eksikliğinden kaynaklanıyor, der. Annemse bunu bildiğini aslında tahmin ettiğini söylerken hayıflanır, sizlanır ve yakınır durur.

Bense daha fazla üsteleyemeyeceğimden bu konuyla beraber kendimi odama kilitler, sessiz ve sakin bir geceye başlarım.

Bu süreçte kendime defalarca kez sorduğum soruların gereksizliğini anladım. Eşcinselliğimi kendi kafamda büyüttüğümü, aslında aileme açıklama cesaretini/tesadüfünü 'başkalarından duyacaklarına benden duysunlar'ın arkasına sığınarak gerçekleştirdiğimi gördüm. Oysaki bu cesaret/tesadüf olmasaydı, belki de ailem hâlâ bilmiyor olacaktı ya da bugüne değin başkalarından bile duymayacaklardı.

Şans ki cesaret/tesadüf gecesinde babam evde yoktu. Gerçi annem ve babam ayrı yaşadıklarından dolayı babam hâlâ evde yok ama onun bu konuyu bilip bilmediğini inanın ben de bilmi-yorum.

Hâlihazırda annemle ara sıra telefonlaştıklarında annemin konuyu çıtlatıp çıtlatmadığı hakkında da hiç bir fikrimde yok. Olsa da şuan için bir önemi yok. Şimdilik sadece aramız iyi. Annemle de aramız iyi. O gecedan sonra bir daha bu konu hiç açılmadı. Hep görmezden geldi çoğu şeyimi (özellikle Kaos GL dergilerimi), sorgulanmadım, psikiyatr diye diretmedi...

Tek kırgınlığım (ki bu çoktan geçti ve onun başka bir şeye sinirlererek bana söylediği bir söz olduğunu düşünüyorum) aynanın karşısında kaşlarımı alırken gördüğünde:

- Aynı onlara benzedin, demesiydi (burada 'aynı onlara benzedin' derken, bir önceki gün haber programında izlediği travestilerdi.) Ablamsa o günden bugüne hiç değişmedi. Hâlâ okuduğum kitapları eleş-

tiren, bilgisayarın karşısına geçtiğimde sadece gey kanallarında sörf yaptığımı zanneden biri ve hâlâ din bilgisi anlamında eğitilemediğimi düşünen tek kişi.

Şimdi Antalya’da evimi yine annem ve ablamla paylaşıyorum. Olukça sıradan bir aile hayatımız var. Ablamla zaman zaman bu konuları konuşmaya fırsat oluyor ama annem hiç yüzleşmekten yana değil, kabullenemiyor ya da bunları benim ağzımdan duymak onu rahatsız ediyor, bilmiyorum.

Ortaokul yıllarında birlikte olduğum kuzenim dışında akrabalarımın bilmediğini düşünüyorum ya da ben öyle sanıyorum(l) iş yerimde out’um; zaten işe kabul edilmem sırasındaki etmenlerden birisi de ‘cinsel kimliğimdi”

Gerçeği söylemek gerekirse hayatımda çok şey değişmedi o süreçten bu sürece... Sadece kendi kurgularım kafamı çok ağrıtmıştı ama sonrası daha iyiydi, yani kurgularım kadar şiddet içermiyordu gerçekler.

Umuyorum ki ailemize açılma süreçlerimiz hepimiz için daha sancısız geçer. Ya da en azından benim gibi korkularımız olsa da bunları yaşamayız.

Erkek eşcinsel.

Öncelikle benim “açıldıktan” sonra kabul görme sürecim çoğu kişiden daha zor oldu. Tabii aslında bir heteroseksüel gençle kıyaslarsam kendimi, evet arada bir eşcinsel diye adım çıkıyordu ama insanları kandırmak bir o kadar da kolay oluyordu. Okulun en güzel kıızıyla çık, işte artık onların kahramanısın. Bir de uydurma iki seks hikâyesi anlat, artık onların tanrısısın. Ne yazık ki bunları yapmak zorundaydım. Hiç sevmediğim kızlara çıkma teklifi ediyordum. Onlar da kabul ediyorlardı, onlar her seferinde bana seni gerçekten çok seviyorum diye ağlarken benimde içim kan ağlıyordu. Çünkü ben onları sevemiyordum ve onları bu iğrenç oyunu dâhil ettiğim için kendimden nefret ediyordum! Aslında sürekli kızlarla sahte ilişkilere girmemin altında yatan en önemli nedenlerden biri de kendimi inkâr etmem olabilir, toplum ne kadar homofobikse ben de o kadar homofobiktim çünkü kendime açılmamıştım. Evet erkeklere karşı ilgim olduğunu biliyor her seferinde tövbe ediyor ve bir daha yapmayacağıma yemin ediyor, bu “hastalıktan” kur-

tulmayı diliyor, bunun geçici bir süreç olduğuna inanıyordum. Ne yazık ki, benim gencecik beynimde oluşan bu karmaşanın mimarı toplumun heteroseksist dayatmalarıydı. Ben de belki kızlarla denersem onlara ilgi duyarım diyordum kendi kendime. Çünkü hayır ben eşcinsel olamazdım, ben onlar gibi değildim. Küçüklüğümden beri her türlü nefretin bayağı esprinin odak noktası olan eşcinsellerden olamazdım, maskemi taktım ve oyuna devam ettim.

Ama artık daha da büyümüştüm. Yaşıtlarım sevgilileriyle cinsel ilişkilere giriyor her gün bana anlatıyor ve benden de hikâyeler duymak istiyorlardı, ben “yok oğlum bişi yapmadım” dediğim zaman bana “oğlum ne kadar yakışıklı çocuksun sendeki tip bende ojsun tüm okulu götürmüştüm” tarzı içi boş cevaplar alıyordum. içimden de “evet yapardın çünkü senin beynin cinsel organına kaçmış, abaza” diyordum derinlerden sessizce. Diğer taraftan çıktığım kızlar benle ileri gitmek istiyor ve ben ecel terleri döküyordum çünkü bu işkenceydi sanki hiç ilgi duymadığım hatta çoğu zaman midemi bulandıran bir kız dudaklarına yapışmış ve ileri gitmek istiyor, benim mideme kramplar giriyor ve kaçacak delik arıyordum, sonunda anlamsız bir sebep bulup oradan kaçıp ertesi gün de ayrılıyordum kızıdan sebepsizce. Peki neden tanırım, ben bunları yaşamak zorundayım, diyordum.

Kimi kandırıyordum, kendimi mi yoksa etrafımdakileri mi, sadece gey damgası yememek için oynadığım bu iğrenç oyuna değer miydi peki? En kötüsü günden güne kendimi daha da onursuz ve yalancı hissetmemi sağlıyordu bunlar. Kızlarla çıkmadığım zamanlarda tehlike çanları çalıyor ve ben kendimi korumasız kalkansız hissediyordum. Zaten bir kaç kişi bana gey diyordu (hep en yakın arkadaşlarım kızlar oluyordu, ayrıca erkeklerle genelevlere de gitmiyordum) ben bunla yüzleşmeye hazır değildim ki o zamanlar kendimi bile tam anlamıyla kabul etmemiştim. Ya ailemin kulağına giderse, ya uyurken ağzımdan kaçırırsam, ya bir kız arkadaşım ondan tahrik olmadığımı anlarsa? İşte beynimde bu paranoyalar beni yiyip bitiriyordu adeta, tabii ki de bunlar benim yaşıtlarımdan daha çabuk olgunlaşmamı sağlamıştı ve artık kendimle hesaplaşma zamanı geliyordu.

Bir erkek sevgilim olmuştu. Aramızda çıkma teklifi geçmese de bir-birimize “aşkım, bebeğim” şeklinde hitaplar başlamıştı. Bana kendisinin gey olduğunu söylüyordu ve benim de gey olduğumu iddia ediyordu.

Ben de her defasında ben gey değilim, bu sadece geçici bir dönem diyordum. Bir yıl kadar bir süre birliktelik yaşadık. Ayrıldığımızda uzun süre etkisinde kalmıştım ve bu etkiyi de sadece alışkanlık olarak nitelendirmiştim. Bir kez daha erkeklerle olmayacağım diye kendime söz verdim. Bir kızla çıkmaya başladım. Kızla ilk esnada sürekli buluşuyorduk, anılarımızdan, hayatımızdan söz ediyor sürekli gülüp eğleniyorduk. Fakat bir şeyler ters gidiyordu. Ondan hiç hoşlanmıyor, etkilenmiyor hatta elini bile tutmak istemiyordum. Aradan 7-8 ay geçti. Görüşmelerimiz daha bir aralıklı olmaya başladı. Bana sürekli aşk mesajları gönderiyor, ben gönderdiğim mesajları bile okumak istemiyor, telefonlarına cevap vermiyordum Derken okuldan 2 yıl boyunca tanıdığım bir arkadaşım vardı. Çocuğun tipine bile doğru düzgün bakmıyordum çünkü günün birinde benim sevgilim olacağı aklımın ucundan bile geçmiyordu. Bir gün kafeteryada otururken telefon numaramı istedi, verdim. Mesajlaşmaya başladık. O günün gecesi ona telefon ettim. Kısa süren bir konuşmadan sonra ona sen gey misin diye sordum. İlk hayır diye lafı evirip çevirmeye başladı. Daha sonra ise itiraf etti. Ben de ona ettim ama hâlâ aklımda onla sevgili olabileceğim düşüncesi yok. O gün evime davet ettim onu. İki gün sonra ise bende bir geceliğine kalmak için geldi 3 gece kaldı. Hayatım boyunca paylaşabileceğim en güzel dostluktan sanki. Evine gitti ve aradan bir gün geçer geçmez beni evine davet etti. Bende sadece bir günlüğüne onda kalmaya gitmiştim iki gün kaldım Derken birbirimizden hiç ayrılmadık o günden sonra. Sınav haftalarında bile beraber kalıyorduk. Sadece ağır sınavımız varsa ayrılıyor o ayrılıkta da birbirimize duyduğumuz özleminden çalışmıyor, birbirimizi düşünüyor ve telefonda konuşuyorduk.

Sevgimiz ve aşkımız günden güne artıyor, her geçen gün birbirimizi kaybetme korkusu bir o kadar da sarıyordu benliğimizi.

1,5 yıl birlikte olduk Kıbrıs'ta. Bu süre zarfında kız arkadaşım bir yanımda, hayatımın aşkı diğer yanımda çay bahçesinde oturduğumuz zamanlar oluyordu. Ama her şeye rağmen bize göre dünyada daha mutlu bir çift olamazdı bizden başka. Bu nasıl bir duygu nasıl bir inançtır ki kelimeler kifayetsiz kalıyor. Sonra İngiltere'ye üniversite için gittik. Kıbrıs'a ailemizi ziyaret amacıyla geldik, birbirimizden hiç ayrılmadan ailelerle sürekli kavga içerisinde geri döndük. Bu arada kız arkadaşım hâlâ beraberiz ama tek bir kez bile görüşmüyoruz. İngiltere'ye döndükten sonra sanki birbirimizin değerini daha bir anladık, birbirimize bir

o kadar daha bağlanmıştık. Aramızda otobüs ile 11 saat mesafe vardı ve hiç bıkmadan, usanmadan birbirimize gidip gelmeye başlamıştık. Birbirimizden uzaktayken günler geçmiyordu sanki. Ve artık son kararı vermiştik. Ya aynı yerde okuyacağız ya da ailelerimize gey olduğumuzu açıklayacaktık. Çünkü ayrı kalamıyorduk. Bu esnada da artık geylik benliğimizi benimsemeye başlamıştık.

Artık kızlarla yaşadığım bu oyuna da bir son vermeliydim çünkü artık buna daha fazla dayanamıyordum, ayrıca hayatımın her sabahına biri eşcinsel olduğumu anlayacak mı diye uyanmak hastalıklı bir durum haline gelmişti, bu normal değildi. Ben kendimi düşüncelerimi bastır-dıkça onlar katlanarak acı olarak bana geri dönüyorlardı, çok ilginç bir dönem içine girmiştik artık bazı günler eşcinsel bazı günler düz şek-linde davranmayı önemsemiyorduk. O kişilik bölünmesi gibi yaşadığımız dönemi geride bırakmıştık. Okulda dışarıda arkadaşlarımla yanında tam bir heteroseksüel gibi davranma, hiç beğenmesem de "off ne güzel kızmış" deme, mankenler hakkında atıp tutma, kızlarla evlilikten bah-setme. Bu artık bizim duygularımızdı, daha iyi açıklarsam eğer beni bu dünyaya değil de benden ve aşkımdan başka kimsenin olmadığı başka bir dünyaya gönderselerdi bu sorunları yaşamak zorunda kalmayacaktık. işte durum böyle bir hal almıştı eskiden eşcinsel olduğumu 7/24 örtbas edip inkâr ederken artık bilinçaltı olarak kabullenmiştim ki bu aşkımız sayesindeydi.

Tam ailelerimize açıklama kararı almıştık ki babam bir anda ingiltere'ye geldi. Ertesi gün de arkadaşım bana gelecekti. Babam perişan görünüyordu. Bana kendisi söylememiş ama annem hastanede yatıyormuş şüpheleri yüzünden. Babamla bir restorana gittik ve ona her şeyi açıkladım. Adam şoktan 1 hafta dili peltek dolaştı. Ben doğ-duğumdan beri babamı hiç o kadar üzgün görmemiştim. Dünyası başına yıkılmıştı bir anda. Sevgilim de bu sırada bana gelmişti. Sevgilim bana babamın sürekli bir kenarda ağladığını söylüyordu. Bende buna alışmak zorunda diyordum ve birlikteliğimizden taviz bile vermiyor, geceleri sevgilim ile uyuyordum. Bu günler geçtikçe artık bir savaş haline ge-liyordu benim için. Canımın çıkmasından bile korkmuyordum ama tek düşündüğüm şey ya beni aşkımdan ayırırlarsa sorusu oluyordu. Sevgilim de bana sen merak etme bizi kimse ayıramaz diyor, içime biraz da olsa su serpiyordu.

Sevgilimin de ailesine söyleyeceği saat de gelip çatmıştı fakat onunla ilgili konulara fazla değinmek istemiyorum çünkü ben kendi hayatımı anlatıyorum. Uzunca süren bir mücadeleden sonra Kıbrıs'a geri döndüm. Hava alanından inip hastaneye gittik. Annem suratı mosmor bir biçimde yatıyordu. Ardından aşkıma aradım, Kıbrıs'a geldiğimizi söyledim, annemin durumundan bahsettim ve ona çok korktuğumu söyledim ama ölmek var dönmek yok yolumuzdan dedim. O bana sürekli sabır diyordu. Çok sabırlı olmak zorundayız diyordu. Ama ondan ayrı her saniyem benim için ölüm gibi geliyordu. Günlerce gecelerce ağlamalar, kan kusmalar. Psikolojimi artık siz düşünün. Anneme anlattım, sinir krizleri geçirdi. Ağlamadığı tek bir anı görmüyordum derken annem intihara kalkıştı. Bir kutu en ağırından uyku hapı aldı ve 6 saat sonra anneannem fark edip ambulans çağırdı. Midesini yıkattılar fakat 48 saat hayati riski var dediler. Hayatımda sevgilim dışında herkes beni 'anne'ne bir şey olursa bunun tek sorumlusu sensin' diye suçladı.

Sevgilim ise yanımda olamıyor, ailesine söz geçiremiyor. Ailesiyle aram açıldı, 'Oğlumuzu sen gey yaptın' şekline beni sürekli suçluyorlardı, annesinden tehdit telefonu almıştım. Sevgilim ise 'beni o böyle yapmadı bende hep vardı' şeklinde bir konuşma yapmıyor, konuşmaktan sürekli kaçıyordu. Ben bir taraftan aşkımdan ayrı kalmaya bir taraftan da bu suçlamamalara dayanamadım ve sevgilimin hayatındaki her şeyi bütün açıklığı ile ailesine bir yolunu bulup anlattım. Aşkıma ise bunu psikolojik durumuma bağlamıyor, beni hep suçlu görüyordu derken bana telefon etti ve 'artık her şey bitti' dedi. Ne de kolay söyledi. Sanki koskocaman bir madeni kökünden dinamitleyip üstüme yığıldı. Bir taraftan da benim aldatılma korkum ortalığı ateşe veriyordu.

Zaman geçti. Hayatım boyunca hiç çekmediğim acıları çektim. Ne günlerdi o acı günler. Eğer bunlar yaşanmamış olsaydı, eğer sevgilim biraz olsun ailesine direnseydi, şu an belki de birlikte çok mutlu olacaktık. Çok minnettarım ki artık çağımızda bilgiye ulaşmak çok kolay ve beni bu bataklıktan çıkaran beni ben yapan, bana onurumu gururumu geri kazandıran "bilgi" olmuştu. internet sayesinde artık yabancı kanallarda eşcinsellik hakkında neredeyse 6-7 ay hiç durmadan okudum ve eşcinsel bilinç'im'i oluşturdum, benlik ve kimliğimi oturttum. Artık kendimle gurur duyuyordum, yalnız değildim biliyordum, eşcinselliğin doğal ve normal olduğunu biliyordum. Artık kendimle barışmıştım, kendimle savaşıyor kendimi inkâr etmiyordum ve bu üzerimden tahmin

edemediğiniz bir yük almıştı, huzur dolmuştum! Homofobik ve dini çerçevelere sıkışmış yobaz, insanı hasta eden yorumlar değil, artık bilim ve doğruyu, beni mutlu edeni okuyordum, zamanla ben eşcinselim ve gurur duyuyorum diyebildim! Mutluyum iyi ki eşcinselim.

Yıllardır sadece kendi beynimin içinde dolanıp durmuştu “eşcinsellik” kelimesi, belki de daha önce korkularımdan ötürü hiç ağzıma bile almadığım bir kelimeydi eşcinsellik, daha bir kere bile sesli eşcinsel kelimesini kullanmamıştım hep kaçmıştım aslında ve sessizce “ben eşcinselim” dedim?

Çokta yakışmıştı söylemek bana! 2 ay boyunca da come-out/açılmakla ilgili okudum, okudum, okudum, kendimce hazırlıklar yapıyordum işte dünyanın farklı noktalarından insanların hikâyelerini okuyor kendime pay çıkartmaya çalışıyordum! Annemle bu bilgileri paylaşıyor, onun daha bir bilinçli olmasını sağlamaya çalışıyordum. Annem çok fazla anlamıyordu. Gey ve Lezbiyen Derneğine gitmek istedim. Bu böyle olamayacaktı. Orada bana arka çıkacak yardımsever insanlar vardı belki de ama sorun bendeydi, kimseye güvenemiyordum. Ya ailemin karşısına travestiler çıkarsa, ya annemi yanlış bilgilendirirlerse diye korkuyordum. Hangi cesaretle oraya girebilirdim, heyecandan bayılırdım bile. Neyse o akşam olan oldu ve konu eşcinselliğe geldi. Artık anneme Lambda’ya gitmek istiyorum senle. istanbul’da dedim. Lambda’nın ne olduğunu açıkladım. Ve yola koyulduk. Orada çok bilgili kültürlü insanlar vardı. Annemi aydınlattılar.

ilk anneme açılmamda ise yanlış hatırlamıyorsam anneme şöyle anlatmıştım “dünyada sadece siyah ve beyaz renkler yoktur anne işte ben gri tonlardan biriyim ben farklıyım”, demiştim şu an bile başımdan aşağıya kaynar sular iniyor o anı düşününce, annem anlamazlıktan gelip bana ille de “ben eşcinselim” dedirtmişti, o saniye için tek hatırladığım görüntünün beyazlaşıp beynimin uyuşmasıydı.

iki gün sonra beni psikolog’a götürmeyi istemişti ve bana sunduğu nedenleri bunlardı;

- 1) Yaşımın kendimi etiketlemek için çok erken olduğunu bir kızla gerçekten denemeden buna karar veremeyeceğim
- 2) Kendisiyle ilgili yarattığım önyargılardan kurtulmama doktorun yardımcı olması
- 3) Kendisinin ne yapacağını bilmemesi ve kendisinin de yardıma ihti-

yacı olması, ayrıca benim bu yıllarca kendimi saklamamdan dolayı zarar görmüş olduğumu düşünmesi ve doktorun bana da yardımcı olması Bu üç sebep için ben de kırmadım kabul ettim, hoş zaten psikologun vereceği yanıtta emindim, ancak çok eminim ki bana söylemediği dördüncü sebebi "bunun geçici bir evre olduğunu" doktordan duymaktı, kendince haklıydı belki de, bunu duymak isteyebilirdi ne diyebilirim.

Psikologa gittik ve bana ne kadar zamandır böyle hissettiğimi sordu, sonra bana herkesin biseksüel olduğuna inandığını ve 21 yaşında olduğum için cinsel kimliğimin tam oturmuş olduğunu ve bu yüzden söyleyebilecek sözü olmadığını belirtti. Ancak "homoseksüel" gençler bildiğiniz gibi daha erken ergenliğe girerler, unutmamak gerekir!!!

Benim cinsel kimliğimin tam oturmuş olduğunu düşündüğünü ancak en azından bir kıza da kapıları kapatmamam gerektiğini belirtti. Her an her şey olabileceğini söyledi. Ben de, lütfen bunu annemin bir umut olarak almaması gerektiğini söyledim.

Çünkü eğer bir anne oğlunun bir gün bir kıza ilgi duyacağına inanırsa bu oğlunun eşcinselliğini kabullenmesini zorlaştırır bence. Ancak ben hâlâ daha biseksüelliğin kapısını açık bırakıyorum, çünkü bana bunu, yaşadığım gün sayısına bedel hastası, anısı, hikâyesi olmuş homofobik olmayan bir psikolog tavsiye etti. Ben de tavsiyesine kulak asacağım tabii ki de. Aslında kelimeyi hangi harflerin oluşturduğu önemli değil bence, önemli olan benim diğer çocuklardan farklı olmamdı, doktor anneme de bir kaç tavsiyede bulundu, özel hayatına saygı duyun falan diye.

Sonrası tahmin edebileceğiniz gibi dikenli bataklıklar. Kavgalar, ağlamalar, isyanlar, küslükler, bir ileri bir geri gidişler bazen acaba açılmasa mıydım dediğim anlar, her şeyin artık daha da zor olduğunu hissettiğim anlar ve zamanla zamanla kabul görölme. Annem her zaman derdi ki bana "oğlum senin bile bunu kabullenmen yıllarını aldı benim bu kadar hızlı kabullenmemi nasıl beklersin!" Ne diyebilirim ki herkes kendine göre haklı.

Anneme açılmak bana neler kattı neler götürdü?

Neler kattı: misafirliklerde idiot insanlar "eee kız arkadaşın yok mu bakayım" dediğinde artık lafı kıvırmamda annem de yardımcı oluyor artık annem "neden kız arkadaşın yok" diye üstüme gelmiyor

homofobik ortamlarda bulunmuyor, beni de sokmaya çalışmıyor benle oturup eşcinsel konulu filmleri izliyor, ancak ağlama krizine giriyor beni daha iyi tanıyor ve geleceğimle ilgili doğru planlar yapmaya çalışıyor artık arkamda beni bu halimle seven, benle gurur duyan biri olduğunu biliyorum bunun kendine göre çok normal bir şey olduğunu söylüyor, ama ne yazık ki toplumun anormal olduğunu belirtiyor erkek arkadaşım varsa bunun doğru düzgün bana yakışan biri olması gerektiğini ve eğer erkek arkadaşım olursa onla tanışmaktan gurur duyacağını söylüyor.

Neler götürdü: ilk beş ay benim kontrolümü kaybedeceği korkusuyla manastır hayatı yaşattı, kimleyim nerdeyim her şeyi öğrenip 8'de eve sokmaya çalıştı hâlâ daha nereye kimle gittiğimi öğrenmeden durmuyor! Zabıtalığa devam kendi ekonomik desteğimi oluşturmada bir ilişki yaşamamı doğru bulmuyor taktığım her bilekliğin, kolyenin falan eşcinsel logosu olup olmadığını araştırıyor, bazılarını çıkar diyor, kendimi başkalarına deklare etmemim bana sadece zarar getireceğini söylüyor arkadaşlarıma açılıp açılmadığımı FBI ajanı gibi takip ediyor ve bu paranoyaları beni yiyip bitiriyor en çok nerde tatil yapmak istersin diye sorsa, ben de Mikonos desem o da bana neden tüm planların eşcinsellikle alakalı, bu doğru değil, her şey eşcinsellik değil, gibi bir cevap verir

Kadın eşcinsel.

Nereden başlayacağımı bilmiyorum. Unutmaya çalıştığım şeyleri hatırlamaya çalışmak çok zor. Hâlâ tarihler kafamda çok muğlak. Geride yazılı hiçbir şey bırakmadığım için hiç emin olamıyorum. Bir yerden başlamalıyım "aileme nasıl açıldığımı". Ben anne ve babamın tek çocuğuyum. Annem de babam da liseye kadar okumuşlar. Ben liseyi bitirdim. Birkaç sene yurt dışında kaldım.

Çalışmıyordum. Annem ev kadını, babam tüccar. Evde babam dominant karakterdi, annem ise ona karşı hiçbir şey söylemez, hiçbir şeye karışmazdı. Çocukluğumdan beri hep babamla karşı karşıya kaldım. Ne anneme, ne de bana söz hakkı vermezdi. Bir şey yapacaksak; mesela bir yere gideceksek, "kalkın gidiyoruz!" der ve giderdik. isteyip istemediğimizi sormazdı bile. Her şeye ve herkese karşı önyargılı ve peşin hükümlüydü. içinde bir kadına âşık olduğumu ve onunla yaşadığım sorunlarımı ve başka birçok şeyi yazdığım günlüğümü ortaya bıraktığımda 23 yaşındaydım. Dikkat ederseniz açılmak demiyorum, çünkü benimki

bilinçli bir "açılma" değildi. Daha çok sorunlarının içinde boğulmuş; eşcinselliğini kabullenememiş, kendinden büyük, "heteroseksüel" ve alkolik bir kadına âşık birinin yardım çağrısıydı.

Aşık olduğum kadınla ilgili sorunlar yaşıyordum. Ona olan ilgimi önceleri inkâr ediyordum ama bana verdiği bir kitabı okuyunca ona aşık olduğumu kabul etmek zorunda kaldım. O çok içiyordu, aşkımla karşılıksız çıkmıştı, "normaldi". Ben ne yapacağımı bilmiyordum. Onunla her gün Beyoğlu'na çıkıyordum. içtiğim kadeh sayısı her geçen gün artıyordu. Eve sarhoş geliyordum. Alışık olmadıkları için annem ve babama bu olay garip geliyordu ama pek bir şey söylemiyorlardı. Onları kadınla da tanıştırmıştım. Babam "o orospuyla niye dolaşı-yorsun?" diyordu. Serserilikten dolayı bir süre sonra kadınla iletişimime yasak geldi. Gizli olarak görüşmeye o ülkesine dönene kadar devam ettim. Sağda solda gezmemeyim diye babam kuzenlerimin yanında beni işe soktu. Her gün onlardan benim hakkımda rapor alıyordu. Ben yine de arada Beyoğlu'na kaçırıyordum, aşkımla görmeye. Yakalandım. Kuzenim sık sık ortalıktan kaybolmamdan, dalgın dalgın dolaştığım için bana "âşık mısın sen?" diyordu. Babam günlüğüme yazdıklarını okudu. Ondan sonraki yaklaşık iki yıl kadar yardımdan çok tehdit, baskı gördüm. Önce okuduklarıyla gördüklerini birleştirdi, "kızım seninki sadece bir tutku" diyordu o kadına olan "ilgim" için. Daha sonra Kıbrıs'tan bir arkadaşımın olan bir meseleyi hatırladı (o kızdan da hoşlandığımı çok sonraları idrak ettim!) ve benim kendime bile itiraf edemediğim şeyi o benim suratıma pat diye söyledi; "onunla evlendiği için, kocasını kıskandığın için görüşmeyi kestin değil mi?" dedi. Arkasından da "Ne biçim insansın sen! Sapık mısın? Benim senin gibi bir kızım yok. Lezbiyenler zavallı insanlardır, sokaklarda yatıp kalkarlar, başkalarının evlerini temizlerler. Onlarla birlikte yaşamak istiyorsan, kapı orda!" diyerek evden kovmakla, evlatlıktan atmakla, annemi bırakıp gitmekle tehdit etti. Bana "bak kızım, bu senin kafanda olan bir şey, değiştirebilirsin" diyordu. Sonra da her akşam da yanına çağırıyor "değiştin mi, değişmeye karar verdin mi? Artık bir erkek arkadaş edinecek misin, makyaj yapacaksın mısın?" diye sorguluyordu. Ben ise değişmeyeceğimi anlatmaya çalışıyordum ama yılların verdiği sinik yapımdan dolayı bunu beceremiyordum.

Kadınla olan sorunlarım da devam ediyordu. Çıkmazda hissediyordum kendimi. Kafamda durmadan bu olayı durdurmak için çözümler arıyordum ama bulamıyordum. Çalışıyordum ama kazandığım para ile

hiçbir şey yapamazdım. Babamdan da harçlık alıyordum. O güne kadar hiç babamla kavga edecek kadar bir olayım olmamıştı. Söylediklerinin ne kadarını yapacağını, ne kadarının blöf olduğunu kestiremiyordum. Artık uyku diye bir şey de kalmamıştı bende. Geceleri kâbuslardan, karabasanlardan uyanmaya çalışıyordum. Rüyalarımda durmadan ya birileri beni kovalıyor ve ben labirentte kayboluyordum ya da bir şey göğsümün üzerine oturuyordu ve ben nefes alamıyordum. Uyumak istemiyordum! Beyoğlu'nda dolaşırken Kaos GL'yi buldum. Yaşadıklarımı yazdım. Mektuplar bölümünde çıktı. Bir posta kutusu kiraladım. Kadından mektuplarını oraya geliyordu. Etrafımda yardım isteyebileceğim kimse yoktu. En yakın arkadaşlarıma lezbiyen olduğumu çok sonraları söyleyebildim. Düzenli olarak Kaos GL'yi okumaya çalışıyordum ama evde tutamıyordum. Babam her gün çantamı karıştırıyor, yeni "deliller", "evrak-ı metrukemi" arıyordu. Bulduğunda da "gel bakalım, neler yazmışsın" diyerek bana ve anneme yüksek sesle okuyordu yazdıklarımı. Bir gün, posta kutusu kiraladığımı öğrendi, annemi yanıma gardiyan koyup, postaneye kutuyu kapattırmaya yolladı. Kapattırdım. Daha sonra bir arkadaşım kendi adına bir kutu kiraladı ve ben onu kullandım. Dışarı çıkmam, arkadaşlarımla görüşmem yasaklanmıştı. Uzun süre böyle devam etti. Ben lezbiyen olduğumu, "düzeleceğimi" söyleyip duruyordum. Kuzenlerim psikologa gitmemin iyi olacağını söylediler. Gittim. Şanslıydım. "Ben bir kadına aşığıyım. Ben normal miyim?" diye sordum. Psikolog kadın da normal olduğumu söyledi ve "keşke eşcinsel ilişkiler de heteroseksüel ilişkilere örnek olabilecek yapıda olsaydı" diye de ekledi. Tabii bu laftan bir şey anlamadım. Ben "normal" kelimesini duyunca rahatladım. Ailemin kabullenmediğini söyledim. Kadın bunun üzerinde çalışabileceğimizi söyledi. Birkaç hafta gidip geldim psikologa. Babamla anneme psikologun onlarla görüşmek istediğini söyledim ama duymazlıktan geldiler. Hiç ilgilenmediler. "Biz çocuğumuz için her şeyi yaptık" diyebilmek için yollamışlardı beni. Yavaş yavaş bu konu da daha az konuşur oldu babam. Artık günlük sorgulamalar üç ayda bire inmişti. Arkadaşlarıma da açılmaya başladım. Zor oldu.

Cesaretimi toplamam ve söylemem bana terler döktürdü. İlk Lambda toplantıma da gittim. Ama gerisini getiremedim. "Düzeldiğim" görüntüsünü pekiştirmek için bir erkek arkadaşımın çıkma teklifini kabul ettim. İki hafta sonra ona lezbiyen olduğumu söyledim. Aynı söyleme zorluğunu onda da yaşadım, bir de buna "kullandım" suçluluğu eklendi.

Beraber bunu da atlattık. En iyi arkadaşlarımdan biri o şimdi. 1998'e kadar aralıklarla sorgulamalar devam etti, "ne zaman evleneceksin? Evlen artık! Ben torun sevmek istiyorum" dönemi başladı. Cesareti-mi toplayabilseydim, Lambda'ya gitmeyi düşünüyordum, ama ne ile karşılaşacağımı bilmediğim için korkuyordum. 1998 yılında birden her şey, bütün kavgalar, gürültüler, baskılar, planlar, projeler "durdu". Ne olduğunu anlayamadık.

Annem aniden vefat etti, onun şaşkınlığını ve çöküntüsünü yaşıyorduk. En çok da babam yaşıyordu. Birdenbire babamla karşı karşıya kaldık. Nasıl davranacağımızı bilmiyorduk. Yüz yüze gelmemek için ikimiz de susuyor, birbirimizden kaçıyorduk. Babam "duymadım, görmedim, bilmiyorum" politikası uygulamaya başladı. O zamandan beri arada "ne zaman evleneceksin? Ben ölünce yalnız kalırsın, başında biri olsun! Gözüm açık gider" diyordu. Birisiyle evlenmeyi düşünmeye başladığında ölüm korkusu geldiğinde bu lafları çok sık söylemeye başladı. Beni de boğmaya! Ben de evlenmeyeceğimi haykırdım. Duruldu. Sermaye koydu, dükkânımı kurduk. Evlenmiyorum diye (bana bakacak ya!) yanıma bir ortak (erkek!) koydu. Rahata erdi. Bugün: Hayatımın yönü biraz daha değişti. Gelişmeler oldu; Lambda'ya daha sık gidiyorum, Amargi'nin heteroseksizm atölyesinde çalışıyorum. Gey, lezbiyen, biseksüel arkadaşlarım var. Sevgilim de var. Hatta kendi paramı bile kendim kazanıyorum. Heteroseksüel arkadaşlarıma ve onların ailelerine açılmış durumdayım. Yine de tüm bunlar tüm baskı, şiddet ve tehditlerin bittiğini, toplumun her kesiminde açık, kabullenilmiş ve mutlu olduğum anlamına gelmiyor! Sadece bir nefes alma alanı açıldı bana o kadar!

Lambda'da veya Amargi'deki eşcinsel arkadaşlardan, kitaplarda, dergilerde okuduklarımdan öğrendiklerimden nerede hata yaptığımı anladım. Açılmak sadece ilk adım ve her zaman tepkiyle karşılanacak! Suçlamaların, aşağılamaların, tehdit ve baskıların karşısında yılmadan durabilmem ve kendimi savunabilmek için eşcinselliğimi kabul ettikten ve eşcinsellik hakkında bilgi sahibi olduktan, toplumun bana öğrettiği lezbiyenler "hastadır, sapıktır, kötüdür, vs. klişelerinin yarattığı suçluluk duygusunu ve hem toplumda hem de biz eşcinsellerin birbirimiz hakkında cehaletten veya herkesi bir saymaktan kaynaklanan "görünümlerimiz, tavırlarımız, karakterlerimize, vs." dair önyargılarımızı da kırdıktan sonra açılsaydım, bir "kapanma ve inkâr" süreci yaşamayacaktım.

Zaman içinde bilgilerimi babamla paylaşmalıydım, kendim anlatamamam da Kaos GL okumasını sağlamalıydım, onu benim de yeni keşfettiğim Lambda'ya, Amargi'ye götürüp, yeni arkadaşlarımla tanıştırmalıydım. Bir süre sonra belki sevgilimle bile tanıştıra-bilecek bir duruma gelebilirdim.

Hatalarımı öğrendim, ileride bir daha yapılmamak üzere koydum aklımın bir köşesine. Şu anda babama karşı hâlâ "kapalıyım". Tekrar açılma denemesi yapıp yapmayacağımı bilemiyorum. Geçmiş beni hâlâ ürkütüyor. Bunun için söz veremiyorum. Hâlâ "mükemmel" bir "açılma tarifi" de bulabilmiş değilim ama üzerinde çalışıyorum. (Kaos GL Der-gisi)

Başka Bir Anneye Açılma Hikâyesi

Anneme ilk açıldığımda aşk sarhoşuydum. Biz çok mutluyduk.

Ailemiz şaşkın bir görmezden gelme ile bizim dostluğumuzu kutsuyordu. Ayaklarım yere basmıyordu. Kolay oldu. Açıkla-dığımda ağlamayı denediğini hatırlıyorum. Bense izin vermedim. Karşınızdakinin tepkisini yönlendirme şansınız genelde vardır. Bir iki dakika sonra anlattıklarımı dinlemeye başladı. Fırsat versem bir yerine inme inecekti; ama ben ondan özür dilemi-yordum; kızarak günah da çıkartmıyordum. Sadece oturup bunu bilsen iyi olur dedim. Arkadaşlarımı seninle tanıştırmak, akşam nerede olduğum konusunda yalan söylememek, evlilik hayalleriyle boşa heveslenmeniz yerine ne umabileceğinizi anlamanız için bu konuda dürüst olmam gerekir diye düşün-düğümü söyledim. Amacım sadece dürüst ve olması gerektiği gibi bir aile ilişkisiydi. Çok fazla Christopher Ishervood okuyorsun dedi ve konuyu kapattı.

Beş yıl boyunca bu konu neredeyse hiç konuşulmadı. Görmez-den gelindi. Sessiz bir olgunlaşma süreci geçirdiği umuduyla üzerine gitmeden hafta sonları arkadaşlarımla hep beraber yemekler yedik. Yürüyüşler yaptık. Konu hiç açılmıyordu. içten içe acaba hangisi ile yattığımı merak ettiğini biliyordum; ama bu hep onun sorunuymu benim için. Bir gün aklımdan geçen olası tüm rezillik ya da her neyse bana yakıştırmasının doğru olmadığını söylemek zorunda kaldım öfkeyle. Bu onun ya da genel toplumun düşüncesi idi. Disipline edilmesi gerekenler bunlardı. Cevap veremedi. Bir çeşit düşman gibi onun karşısında sürekli lehime zaferler kazanmak hoşuma mı gidiyordu? Mecburdum. Sanki yanlış yolda olan oydu ve bu sefer onun tedavi edilmesi gerekiyordu.

Ellisine yaklaşan herkes gibi dine yaklaştığını görebiliyordum ve ilahi adalette ibneler için hükümler ağırdı. Bir gün Lut kavminin başına gelenlerden bahsetmek istediğinde orada şuursuzca yapılan seksin iki erkeğin iki kadının ya da kadın erkeğin bir birine duyduğu aşkın karşılığı olmadığını söyledi-ğimde bu açıdan şimdiye kadar hiç düşünmediğini fark edip yine sustu. Her lafına verecek kitap gibi sözlerim vardı ona göre. Tavşanlar gibi çiftleşen heteroseksüellerin dahi sonunda aynı türden manevi boşluğa düşmesinin kaçınılmaz olduğunu söyledim. Bu Lut'lu eşcinseller için geçerli bir genel kural olamazdı. Doğadaki örneklerden bahsettim. Hayvanlardan dehşet korkmasına rağmen benim zoolog olma hayallerim içinde yıllardır ister istemez bilgime güvenmek zorunda kaldığı hayvanlar arasında eşcinsel davranışların üzerinden biraz geçtik. Madem doğanın kendisinde vardı yoksa tanrı hata mı yapmıştı?

Cinselliğin yemek ve içmek gibi değiştirilemez bir iç güdü olduğundan yola çıkarsak ahlaksızlık bunun sadece uygulanaşı ile ilgili bir bakış açısı olabilirdi. Yine aynı şeyi yapıyordu. Tanrı ve onun kuralları ile açıkladıkları bir yığın olgunun gerçek yüzü inançlarının temellerini sarsıyordu. Kendi kalelerine kendilerini hapsedmişlerdi. Kurtarmak, kaderin cilvesi işte, ibne oğluna mı düşecekti? Benim istediğim "ailede bir çürük domates çıktı ama ne yapalım o yine canımız" ya da "kol kırılır yen içinde kalır" yaklaşımını değiştirmekti. Ben de âşık oluyorum; ben de sokaklarda dayak yeme korkusuyla dolaşıyorum. Herkes bana karşıyken ben hâlâ yüksek sesle kim olduğumu söylemek isterken yokmuşum ya da başka biriymişim gibi davranılmasına dayanamıyorum. Bu insanlar kendilerini ne sanmayı öğrenmişlerdi? Asıl düşündükleri "eşcinsel bir evladın ebeveyni olma sıfatını taşıyabilir miyim?" korkusu olmadığı zaman gerçekten neyin peşindeydiler acaba? Neden artık biraz da onlar hesap vermiyor? Dürüstüm. Korkmuyorum. Belki asla sokakta "oğlumla gurur duyuyorum" pankartı ile bana destek vermeyecek; ama belki şekerinin çıkmasına neden olanın ben değil başkalarının eşcinsel oğluna homofobik yaklaşımları olabileceği günler de gelecek. Hâlâ konu açılmıyor. Fatih Ürek hâlâ korkunç onun için (kimin için değil ki?) daha önce örneklerini yaşadığımız gibi sadece beni ve arkadaşlarımı tolere edebiliyor.

Evrensel bir söylem beklemek ise ellisinden sonra o güne dek aşağılayıcı bir şey olarak öğretilen böyle bir kavramla tanışan herkes için

olduğu gibi çok güç. Herkesin kendisinin en iyisi olmasını beklemekten başka ne çaremiz var? (Kaos GL Dergisi, Temmuz-Ağustos 1999, Sayı 59-60)

Anneme Eşcinsel Olduğumu Söyleyebilirsiniz Artık'

98 en kapsamlı ve en önemli, eşcinselliğimi açıklama yılım oldu. Daha önceleri de eşcinselliğimi açıkladığım çevremden kişiler oluyordu, ama genellikle beraber olduğum kişiler ve sosyal iletişim içinde bulunmayacağım kişiler biliyorlardı eşcinselliğimi. Bu yıl, şu anda sosyal ilişkiler içinde bulunduğum ortamdakiler dâhil, şimdi ara-sıra görüştüğüm eski tanıdıklarımın kadar eşcinselliğimi açıkladım. Benim için en önemlisi olan anneme de açıklamamdı.

Annem beni olduğum gibi kabul etti, alt kültürden biri olmasına rağmen. Ben onun oğluydum ve mutlu olabileceğim şekilde yaşamamın hakkım olduğunun bilincindeydi. Hiç kızmadı, inanılmaz derecede hoşgörüyü karşıladı. Üzülmedi desem yalan olur ama belli etmemeye çalıştı. Belki de üzülmedi gerçekten. Çünkü yıllardır üzülüyordu zaten, neden evlenmediğim için. Şimdi de üzülürse benim daha çok üzüleceğimi biliyordu. Eşcinselliğimi öğrenmesi bana olan davranışlarında ve gündelik yaşamımızda hiçbir değişiklik yaratmadı. O akşam annemle eşcinsel arkadaşlarımı tanıştırdım. Onlar, annemin beni daha iyi anlamasına neden oldu. Ama şaşırın ve üzülen eşcinsel arkadaşlarımdı; nasıl bir anne oğlunun eşcinselliğini normal karşılayabilirdi, neden bizim böyle bir anne babamız yoktu.

Annemin eşcinselliğimi kabul etmesinin nedenleri, onun oğlu olmam ve yapısından kaynaklanan hoşgörüsü olabilir ama bana olumsuz tepki verseydi bile ben buna izin vermezdim. Çünkü eşcinselliğimi yaşama hakkımın varolduğunun bilincindeydim. Gerçekleri kabul etmekle de kendini aldatacaktı annem ve üzülen gene kendisi olacaktı. Annem bana değil, ben anneme doktora gidelim, dedim. "Belki benim ağzımdan eşcinselliğin doğal olduğuna inanmıyorsan, bir doktordan eşcinselliğin gerçekliğini daha inandırıcı bulursun" diye. Ama buna gerek kalmadı. Çünkü eşcinselliğimi kabul etmişti gönlü ne kadar heteroseksüel cinselliğe dönmemde olsa da. O akşam annem ilk defa öpüşen iki erkeğin fotoğrafını görüyordu KAOS GL'yi ona gösterdiğimde. Sadece oğlunun eşcinsel olmadığını da biliyordu. Utanmamam ve çok rahat olmam onu mutlu ediyordu. Ben toplumu kafaya takmıyordum,

o da takmayacaktı. Peki nasıl mı açıkladım anneme eşcinselliğimi; akşam yemeğinden sonra düşünceliydi. Neden düşünüyorsun, benim için mi üzülüyorsun dedim, neden evlenmediğimi kastederek. Evet, dedi. Hiçbir zaman evlenmeyeceğimi ve beni olduğum gibi kabul etmesini söyledim. Nedenini sordu her zamanki gibi. Halimden memnun olduğumu, ama mutsuz da olduğumu ve beni anlayamayacağını söyledim. Sen hele bir anlat derdini, ben anlamaya çalışırım, demesi bana cesaret verdi. Aslında hiç aklımda yoktu bu akşam veya başka bir zaman ona eşcinselliğimi söylemek istediğim halde söylemeyi.

Önce kadınlardan duygusal ve cinsel olarak hoşlanmadığımı söyledim. Evlenirsem hoşlanabileceğimi söyledi. Duygularımın değişemeyeceğini söyledim. Kimlerden hoşlandığımı neden sormuyorsun, dedim. Sordu. Erkeklerden hoşlanıyorum, dedim. Erkek sevgilim gerçeğini de kabul etti. Anneme eşcinselliğimi açıkladıktan sonra üzerimden ağır bir yük falan kalkmadı. İnsan kendisi eşcinselliğini kabul ettikten sonra olumlu veya olumsuz dış tepkilerin önemi kalmıyor. Olumsuz tepkiye hazırlıklı değil miyiz zaten. Onu açıklamadan önce açıklayacağım en önemli kişi o diye düşünüyordum. Belki de onun hoşgörüsü sıradanlaştırdı ona olan açılımımı. Hatta bu yazıyı bile yazmayacaktım. Açılımın zor olmadığını göstermek istedim herhalde. Bence siz de deneyin. Herkesin ki o kadar kolay olmayabilir ama ailem öğrenirse dışlanır mıyım baskısından korkusundan kurtulmak için olumsuz tepkileri göze almalıyız. Çok geç kalarak pişman olmayalım bunca yıl kendimizi boş yere üzere korkularımızdan dolayı duygularımızı bastırdığımız için. (Kaos GL Dergisi, Nisan 1999, Sayı 56)

Açılmama Deneyimleri

Erkek eşcinsel; 22 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Aileme açılırsam onları kaybedebilirim ve açıkçası buna katlanamam. Sanırım sert bir tepki verirler. Belki beni değiştirmeye, dönüştürmeye çalışırlar ve hayatımda olumsuz değişiklikler olur.

Erkek eşcinsel; 29 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Açılmam için bir güven vermediler bana. Zaten ayrı yaşıyorum, gerek de yok. Yeterince yaşlılar ve kafalarının bununla bulanmasına da gerek yok. Şimdi böyle uzak uzak yaşıyoruz. Bir sürü soru duymak ve yanıtlamak istemiyorum. Kabulleneceklerini düşünmüyorum. Bununla yaşarlardı ama asla kabul etmezlerdi. Hep bir yanı açıkta kalırdı. Bir

sürü baskı olurdu. Daha çok telefon görüşmesi yapardık herhalde her gün ararlardı. Bugün ne yaptın diye merak ederlerdi çok fazla, ben de bunu istemiyorum zaten.

Erkek eşcinsel; 26 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Ailemin beni dışlamasından korktuğum için açılmadım. Çok olumsuz bir tepki vereceklerini, beni evden kovacaklarını düşünüyorum.

Kadın eşcinsel; 18 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Ailemin öğrendiğinde vereceği tepki yasaklama ve kısıtlama olur. Annemin dinle ilgili şeyler söyleyeceğini ve babamın tıpla ilgili açıklamalar getireceğini düşünüyorum. Kız arkadaşlarımla görüşmelerimin sınırlandırılacağını düşünüyorum. Kız arkadaşlarımla buluşup gezemedim. Cep telefonu mesajlarım karıştırılırdı.

Erkek Biseksüel; 31 yaşında.

Ailesiyle birlikte yaşıyor. Aileme söylemeyi şimdilik düşünmüyorum. Ailem bana değil ben aileme bakacak maddi imkânlarla kavuştuğumda belki açık olabilirim. Bilip de bilmezden geliyorlar, sormuyorlar, konuşmuyoruz. Benim de istediğim gibi. Erkek eşcinsel; 29 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor. Karşılaşacağım tepkilerden dolayı açılmadım. Kabul etmeme ile birlikte içine girecekleri bunalım. Sadece birlikte olduğum, olacağım kişiyi yalan söylemeden tanıştırabilme durumu. Erkek eşcinsel; 29 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor. Ailemin içinde bulunduğu sosyal koşullar ve bilinçsizlikleri, ayrıca önyargılı düşünce yapısı açılmama engel. Evlatlıktan reddedilirdim. Görünürlüğümün artması, aktivist hareket içinde etkinliğimin artması... Erkek eşcinsel; 23 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor. Öncelikle gerek duymuyorum açılmaya, daha sonra ise reddedilme duygusu ağır basıyor. Belki onlarla yaşıyor olsaydım durum farklı olurdu ama şu an riske atmak istemiyorum ilişki. Örenirlerse ölüm, kalp krizi, felç gibi gelişmelerle karşılaşabilirim. Kendimi yalnız hissetmezdim en azından. Karşılıksız sevgi ve destek alabileceğim, çıkar ilişkilerine dayanmayan bir ilişki olduğundan kendime güvenim gelir ve daha açık, daha azimli vs. olurum.

Erkek biseksüel; 21 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Kız kardeşim de eşcinsel olduğu için onun açılması ve ailemin homofobik olması en azından şu an için açılmam konusunda önümdeki engeller. Ailemle aynı evi paylaştığım için (aile içerisinde çok önemli bir mesele haline gelecek olan) cinsel yönelimimi açıklama durumu

birçok açıdan evde sorun yaratacaktır. Ailem son derece homofobik. Öğrenmeleri durumunda reddetmek, kabullenmemek ve fiziksel şiddetle varıncaya kadar birçok tepki vereceklerdir. Hayatımda zaten çok fazla mevcut olmayan düzen ailemin bilmesi durumunda tamamen bozulacaktı ve ailemden uzak ve zor bir dönem geçirmek zorunda kalırdım.

Erkek eşcinsel; 18 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Kaldıramamalarından endişeleniyorum. Başta garip karşılayacaklardır ama eninde sonunda alışırlardı herhalde. Sanırım onlarla daha yakın ilişkilerim olurdu. Şu anda da mesafeli değiliz ama çok da kişisel şeyler paylaşmıyoruz.

Erkek eşcinsel; 20 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Ailemin üzülecek olması. Kabullenmeye çalışacaklar fakat bunu başarmakta çok zorlanacaklarını ve üzüleceklerini düşünüyorum. Kendilerini suçlardı, kabullenmek için sürekli benimle konuşup sorular sorarlardı ve bu beni çok yıpratırdı.

Erkek eşcinsel; 21 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Çevresel olarak kaldıramayacak bir kültürde olmaları. Şu an için görüşmüyorum ailemle. Tepkileri zaten benle olan bağlarını koparmak olurdu. Eğer bilmiş olsalardı benim için iyi olmazdı. Şu an geldiğim konuma ve kariyere rahatça gelemezdim. Onların bilmemesi beni daha da azımlendirdi. Kısacası monoton bir yaşıyorum olurdu.

Kadın eşcinsel; 24 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Beni anlayacaklarını düşünmüyorum. Gereksiz sorgulamalarda bulunup daha sonra da tepkisiz kalırlar. Eğer bunu kabullenebilselerdi rahat olabilirdim belki ama bu düşünce bana çok uzak geliyor.

Erkek eşcinsel; 29 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Açılmama engel olan neden en başta çevrem. Aslında çevrem benim için çok çok önemli değil. En başta ailem. Ailem bilse ne olur bil-mese ne olur diye düşünüyorum. En ağır basan öğrenmemeleri. Çünkü bana kısıtlama geleceğini biliyorum. Örneğin bana güvenleri azalacak ve bir ortama ya da arkadaş buluşmalarına engel olacaklar. Ve bu benim çok zoruma gidecek. Benim ailem çok kötü demeyim ama çok sert hatta belalı. Babama anlatmış olursam kesinlikle çok kötü şeyler yapacağını biliyorum. Eve geç gitmem bile sorun oluyor. Bana küfür

ediyor ve dahası açıkçası babamı sevmiyorum. Keşke biraz daha iyimser olsa. Ama olamaz onun affedersiniz ama karı kızdan başka bildiği yok. Annemi her gün aldatıyor. Kötü tepki verir ama benim tepkim ona daha fazla. Ailem öğrenirse ailem benim için olmazdı. Çünkü utanırım. Sonuçta onları da düşünmek lazım. Her aile çocuklarının evlenmesini ister ve bu benim çok zoruma gider. Keşke bunları kâğıda değil de anneme babama anlatabilsem.

Kadın eşcinsel; 22 yaşında.

Ailesiyle birlikte yaşıyor. Korkudan öte açılmamı engelleyen, ailemin bunu kendi suçları olarak algılayacak olması. "Biz nerde yanlış yaptık" diye düşünecek ve sürekli benimle uzun konuşmalar yapacak ve eşcinselliğimi kabullenseler dahi bu konuşmalar ve onların yaşadığı bunalım asla bitmeyecekti. Hem kendi rahatım, hem de onların huzuru için açılmaya gerek duymadım. Bana her konuda yaptıkları gibi destek vermeye çalışacaklarına eminim. Öncesinde beni vazgeçirmek için de uğraşacaklarını biliyorum ama sonuç olarak en sonunda yanımda olurlardı. Çok fazla değişiklik olacağını sanmıyorum. Aslında kendi hayatımda olmazdı ama onlar için her şeyin farklı olacağını biliyorum. Erkek, 39 yaşında. Kendimi kadın hissediyorum, kadınlara ilgi duyuyorum. Daha önce ailemle birlikte yaşıyordum, ilerde yine birlikte yaşayabilirim. Durumumu ailem bilmiyor. Bildiklerinde aşırı tepki göstereceklerini düşünüyorum. Durumumu bildiklerinde ailemle bağlarımın kopacağından korkuyorum. Ailemi kaybetmek istemiyorum. Çok aşırı tepki göstereceklerini ve beni dışlayacaklarını düşünüyorum. Ayrıca çok üzüleceklerini ve üzüntüden hastalanıp benim yüzümden vefat edeceklerini düşünüyorum. Bu durumda ben yaşayamam. Ailem durumumu bilseydi ve iyi karşılasalardı daha açık olarak kadınsı yaşayabilirdim ama karşı çıksalardı tek başıma yaşamak zorunda kalırdım. Bu da beni mutsuz ederdi. Bu durumda kadınsı yaşamak için fırsatım olsa bile ailemi kaybettiğim için çok mutsuz biri olarak yaşadım.

Erkek eşcinsel; 37 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Asla kabullenmezler, bırakın ailemi, yaşadığım şehri terk etmek zorunda kalırdım. Çocukluğumuzdan beri kötü insanlar anlatılırken içlerinde en kötü olarak eşcinseller belirtildi. Kısacası ailem için en kötü insanlar eşcinsellerdir. Dışlanmaktan, ailemi terk etmek zorunda kalmaktan, gideceğim yerde aynı zorluklarla karşılaşp aynı sorunları yaşamaktan korktuğum için açılmadım. Türkiye'de eşcinsellerin ra-

hatça yaşayıp kendilerini gizlemek zorunda olmadıkları bir yer olsaydı hiç düşünmeden çeker oraya gider, orada yaşadım

Hırsızlığı, cinayeti, tecavüz etmeyi, dolandırıcılığı belki kabullenebilirler ama eşcinselliği asla kabul etmezler. Ailem sırf transeksüel diye Bülent Ersoy’u dinlemiyor.

Ailem eşcinsel olduğumu bilseydi kıyamet kopardı, kavgalar -tartışmalar- alır başını giderdi. Dışlanırdım, aşağılanırdım, suçlanırdım. Mutsuz, kendine küsmüş, hayattan bezmiş, hırçın, hayatla bağı olmayan bir insan olarak yaşamaya devam ederdim. Gerçi şimdi de öyleyim tek farkı şimdiki mutsuzluğum çaresizliğimden kaynaklanıyor.

37 yaşındayım, üniversite mezunu bekâr biriyim. Bugüne kadar hissettiklerimi, yaşadıklarımı, duygularımı, cinselliğimi ikinci bir kişiyle paylaşmadım, 3 ay önce internete bağlandığımda günlerce, gecelerce yalnızlığımı paylaşacağım, içimi dökebileceğim bir merci aradım ama bulamadım. Elimden tutacak, beni cinsel yönelimim yüzünden yargılamayacak dostlara, danışmanlara ya da ne bileyim insanları tercihlerinden dolayı ayıplamayacak gerçek insanlara ne kadar ihtiyacım olduğunu bilemezsiniz.

Bugüne kadar eşcinsel olduğumu yalnız kendim biliyordum, artık siz de biliyorsunuz; bu benim hayata attığım önemli bir adım. Bunun benim için ne kadar önemli olduğunu bilemezsiniz.

Erkek eşcinsel; 26 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor.

Tüm korkularım klasik korkular maalesef. Annemin kalp krizi geçireceği, benimle konuşmayacağı, kardeşimin kendini kötü hissedeceği gibi içi boş ama beynimi kemiren nedenlerden dolayı açılmadım.

Aslında bir kez kardeşime açılmaya yeltendim ama kendisi ağlamaya başladı. Şaka yaptım deyince de sanki hiç o konuşmayı yapmamışız gibi ağlaması kesildi ve sohbeta devam ettik. Aslında annemin her şeyi bildiğini tahmin ediyorum lakin konuşmak işine gelmiyor sanıyorum. Vereceği tepki ise ilk olarak küçük çaplı bir kalp krizi, bayılma, fenalaşma vs. olacaktır. Birde mahallede çıkan söylentilerden sonra babam beni karşısına almış ve masaya bir bıçak koyarak sormuştu: “oğlum sen eşcinsel misin?” diye. Yani tepkinin ne olacağı konusunda tek bir şey söyleyemiyorum. Bu nedenle “ortaya karışık” bir durum yaptım.

Ailem eşcinsel olduğumu bilse hayatımdaki en köklü değişiklik benim yaşayacağım rahatlama olacak sanırım. Çünkü artık yalan söylemek zorunda kalmayacağım. Bir diğeri ise evden uzak varsayılan, dışarıda olan ama evimize girmemiş denilen "ibneliğin" aslında yıllardır evlerinin içinde, bu ailenin üyesi olan birinin "gerçeği" olduğunu fark etmeleri olacak. Ayrıca bu süreçte ailemle daha "gerçek" ve yalansız ilişkiler kuracağım.

Sanırım bunun adı mutluluk olacak.

Erkek eşcinsel; 25 yaşında. Ailesiyle birlikte yaşıyor. Ailemin tek çocuğu olduğum için ana babam benim bir an önce evlenmemi istiyor, özellikle babam, çünkü yaşı artık ilerlemiş, sağlığı iyi değil, işte ölmeden torunlarını kucığına almak istiyormuş.

Bir de son derece homofobik, TV programlarından her ne zaman eşcinsellerle ilgili bir haber duysa (genelde tesadüfen) sinirlenip onların ayrı bir kampa toplatılıp bütün insanlıktan izole edilmesinin gerektiğini söylüyor. Kuşkusuz beni anlayabilme kapasitesi yoktur.

Annem bir süre sonra anlayıp beni olduğum gibi kabul eder herhalde, babam, sanmıyorum, çok zor gibi görünüyor.

Ailem eşcinsel olduğumu bilseydi sanırım hiç kimseden korkmazdım, gerektiğinde eşcinsel olduğumu yüzüne derdim, zira arkamda beni anlayan ve mümkünse destekleyen bir aile olurdu...

Erkek eşcinsel; 24 yaşında. Ailesinden ayrı yaşıyor.

Ailemin bundan sonra bana aynı gözle bakmayacaklarından, beni dışlayacaklarından korktuğumdan açılmıyorum. En kötüsü de utandıkları bir oğullarının olmasını istemiyorum.

Öğrenirlerse yıkılırlar ve beni evlatlıktan reddederler. Annem bir süre sonra kabullenir, ufak kardeşim de kabullenir ama abim ve babam konusunda aynı şeyleri söyleyemem, belki de bir daha aramazlardı. ebeveynlerin öyküleri

O değişmedi, biz geliştik!

Helen, İngiltere'nin Manchester kentinde oluşturulan "Ebeveynler Grubu"na katılarak eşcinsel annesi olmanın kendisine sağladığı evrimi anlatıyor:

Oğlumuzun eşcinselliği konusunda en ufak bir fikrimiz yoktu. Bunu

bize söylediğinde 18 yaşındaydı. Tek kelimeyle dehşete düşmüş bir o kadar da öfkelenmiştik. Bunda bir yanlışlık olmalı diye düşünüyorduk. Her halde bir takım kişisel sorunları vardı. iletişim araçlarında her dakika açıklanan tipik eşcinsellik belirtilerinin hiçbirini göstermiyordu. Meğer çoğunluk göstermezmiş zaten. Bu konudaki cehaletimiz inanılmaz boyutlardaydı. Diğer üç çocuğumuzun ikisi evliydi ve kızımızın da erkek arkadaşı vardı. En küçük çocuğumuzun böylesine farklı olabileceğini aklımızın ucundan bile geçirmemiştik.

Bir insanın eşcinsel olmasına yol açan klasik nedenleri biliyorduk: Despot ya da yaşını başını almış anneler, silik ya da asla var olmamış babalar. Bunun psikolojik bir nedeni olabileceğini düşündüm. Bizler, onun ebeveynleri, "Oğlumza ne yaptık?" diye sorduk kendi kendimize. Onun adına çok korkmuştuk. Ona neler olacaktı? Yalnız, dışlanmış, korkutucu bir yaşam mı sürecekti?

O, neyse oydu...

Bizim için katlanılmaz olanı, onu yitirmişlik duygusuydu. Tanıdığımız, bildiğimiz kişi gitmiş, onun yerine bir yabancı gelmişti. Hakkında hiçbir şey bilmediğimiz, tanımadığımız bir yabancı. Onun değişmediğini algılayabilmemiz için üç ay geçmesi gerekti. O, neyse oydu, kesinlikle aynı insandı. Ama biz değişmek zorunda kalmıştık. Adeta gelişmiş, evrim geçirmiştik.

Bunu benim için kolaylaştıran etken, sosyoloji dalında eğitim gören olgun bir öğrenci oluşumdu. Böylece, bu konuda yazılmış çizilmiş ne varsa toplayıp okumaya ve eve getirip kocama okutmaya başladım. Ama sonunda bunun gülünç bir şey olduğu kanısına vardık. Ortaya atılmış pek çok sav vardı ve okuduğum sonuncusu şöyle diyordu: "Nedenlerini bilmiyoruz." Kendi kendime şöyle dedim: "Hadi bakalım, hayırlı işler. Yaşamının bundan sonrasını, neden bazı insanların bu yaşama biçimini seçtiklerini düşünmekle geçirebilirsin."

Bir yaşam biçimi...

Gözlerimizi dört açıp daha önce asla fark etmediğimiz diğer eşcinselleri görmeye başladık. Bu her şeyi kapsayan bir yaşama biçimiydi. Mutlu bir yaşam için gereken her türlü olasılığı bünyesinde toplamıştı. Bizim alışageldiğimizden çok farklıydı ve ebeveynlere en zor gelen, belirli konulardaki beklentilerini boşa çıkartacak olmasıydı. Bir eş, evlilik ve torunlar yoktu artık. Onun yerine bir boşluk görünüyordu. Ama

elbette ki böyle değildi.

Mark'ın "açığa çıkması'nın bana kazandırdığı en büyük deneyim tavrımı değiştirmeye yöneltmiş olması. Örneğin artık ister cinsellikle, ister ırkçılıkla ya da herhangi bir şeyle ilgili kalıplaşmış görüşlere hoş-görüyü bakamıyorum. Şimdi iletişim araçlarına büyük öfke duyuyorum. Onlar her şeyi pekiyi biliyorlar ve eşcinsellere, uygun tanımlar getiriyorlar. Azınlık gruplara davranış biçimi adil değil ve ben hepimizin şu ya da bu biçimde azınlıklar olduğumuzu düşünüyorum.

Ufkumuz açıldı...

Şimdi, bir eşcinsel evlada sahip olmanın bize bir ayrıcalık kazandırdığına inanıyorum. Bu bize, gelişme ve açık fikirli olma fırsatını veriyor. Eğer onun durumunu bilmemiş olsaydık, insanlığın geniş bir dilimi bizim için kapalı bir kitap olarak kalacaktı. Ebeveynlerin çoğu böyle düşünüyor. Ama bu noktaya gelmek her zaman kolay değil. Bazı ana babalar çaba göstermeye bile çalışmıyorlar, bu da onların trajedisi ve kaybı. Manchester Ebeveynler Grubu'na katılmamın nedeni bu anababalara at gözlüklerinden kurtulmaları ve çocuklarını oldukları gibi kabul etmeleri için yardımcı olmak.

(Kaos GL Dergisi, Ocak 1995, Sayı 5)

Eşcinsellerin Anneleri Anlatıyor

Bir Eşcinselin Annesiyle Söyleşi

Eşcinsel bir erkeğin ailesinin hayatı nasıl değişir? Beklentiler, kızgınlıklar, umutlar, sevinçler, acılar, ailesel kültür, toplumsal kültürün bu kadar baskın olduğu bir ülkede ne kadar değişebilir? Değişimi karşılayabilmek için, başka türlü yaşamak için, neler "feda" edilir? Ve bu "feda" hangi mutluluk ve mutsuzlukları doğurur?

Fark ettiğiniz üzere işimiz zor. Bu soruların cevabını bulmak birkaç kişiden alınacak cevaplarla mümkün değil. Ama bu bir adım. Bu sorulara yanıt bulmak için çıktık yola...

Hazırlayan: Ali Ferhat

Kaos GL: Merhaba, hoş geldiniz.

Ayşe Teyze (Melih'in annesi): Hoş bulduk merhaba.

Sizi tanıyalım önce...

42 yaşındayım, ev hanımıyım. 19 yaşında görücü usulüyle evlenmiştim. 23 yanımdayken Melih doğdu. Bizim çocukluğumuz... Çocuklu-

ğum Ankara’da geçti, 10 yaşında Almanya’ya gittik... Ama ailem çok baskılıydı...

Melih deyince aklınıza ilk ne geliyor?

Melih deyince yani böyle ona her zaman can damarım derim. jçim-den de söylerim gerektiğı zaman sesli de söylemişimdir. ilk ben onu, bebekken karnımda hissettiğim zaman “ay ben bunu çok seviyorum, bu çocuğı çok seveceğim” doğana kadar başka bir şey söylemedim. Hâlâ da çok seviyorum, “nefesim’ diyebilirim yani.

Melih okul hayatında başarılı mıydı? Biraz çocukluğundan bahsedebilir misiniz?

Çok başarılı olabilirdi. Fakat kendini okula veremedi. Abileri top oynarken o ip atlardı. ip atlamasını da ben ona çok görmedim. Çoğı sporcu ip de atlıyor. Hem normal-anormal gelse de normal gibi gördüm veya görmezlikten mi geldim veya anlayamadım.

Yine çocukluğa dönelim, hani ip atlarken ya da başka bir şey yaparken Melih, çocuk, ona böyle bakıp, işte onu uzaktan severken, canım evladım derken, onun bir gün âşık olacağını düşündünüz mü ve bunu düşünürken kurgularınız var mıydı?

Âşık olacağını düşünürken, normal bir şekilde âşık olmasını düşünmüşümdür.

Melih’ten önce, Melih’ten başka daha önce tanıştığınız, tanıdığınız bir eşcinsel var mıydı hayatınızda?

Hiç olmadı, hiç tanımadım. Sadece bu televizyondaki Dr. Stresin programlarına bazen çıkıyordu, onları çok seyrettim ama şahsen hiç tanıdığım olmadı.

Melih’in eşcinselliğıyle ne zaman, nasıl tanıştınız? Temel duygunuz neydi; utanma, üzüntü, ne düşüneceğinizi bilememe, ne hissettiniz tanıştığınızda ve sormasam da olur ama yine de; tanıştığınıza memnun oldunuz mu?

Memnun oldum. Şöyle memnun oldum: onun problemini bir anne olarak bilmem lazım. Problemlere beraber bir çözüm getirmek ama bu tarafa, ama şu tarafa; fark etmez yani. Tanıştığım andaki tepkim, sadece acı duydum yani acı çektim. Ona, boyuna bakıp yani ben ken-

disini harcıyor diye düşünüyorum yani. Çünkü dışarıda günlük yaşantısında o televizyonda gördüklerimin yaşantısı, o haberlerde gördüğüm travestiler...

Bazılarının yine belli bir yerleri var, ekmek paralarını kazanabiliyorlar sanatçı bölümünde olanlar. Ama olmayanların çektiklerini, mesela hapishaneye gidenleri gördüm, hapishanede koşulları yok. Dünya içinde veya insan içinde bir yerleri yok. Bundan dolayı, yaşantısında çekeceği acılardan dolayı çok büyük acı çektim ben. İş bulamaz diye korktum. E para kazanmak için ne oluyor; tek yol kalıyor, bu da fahişeliğe götürüyor. O kendisine bunalım çektiği dönemlerde, kendisinin artık dayanamadığı bize de söylemiş olduğu için o son noktada, patladı. Nasıl oldu patlaması?

Çok büyük kavga ettik. Birden yani baktım, gözleri böyle siyahlı gibi hani makyaj yapar silersin de buralar siyah kalır ya. Ne o dedim, orospular gibi dedim sürmeleri çektin. Senin derdin ne? Ne yapıyorsun. Yani bayağı ağzıma geleni saydım. Balkona gitti, hıçkırığa hıçkırığa ağladı. Abisini gönderdim yanına, git dedim şunun yanına, balkondan atar kendini o anda sinirli, üzgün hepsi bir arada. Abisi gitti yanına, konuştular, içeri geldi... Gittim öptüm sevdim, özür diledim, ne olduğunu sordum, söyle dedim, söyleyemem utanıyorum dedi. Oğlum dedim, utanıyorsan yaz okuyayım, ondan sonra psikologa gidelim dedi, tamam dedim, ertesi gün randevu aldım hemen psikologa gittik.

Ne zamana tekabül ediyor bu süreç?

Bu tam iki sene oldu. Psikologa gittik ama Melih ne yaptığını çok iyi biliyor. Psikologu basamak olarak kullandı. Bize o meseleyi açabilmek için hani kendi anlatamadığını. Artı, psikologa gitmeye devam ettik, psikologa giderken de söylüyordu yani psikologa sadece sizi tatmin etmek için gidiyorum, yani ilerde demeyin ki keşke götürseydik çocuğumuz düzelirdi. Bu pişmanlık içinizde olmasın diye sizin için gidiyorum dedi. Çok bilinçli

Artık, "benim oğlum bir eşcinsel" dediniz.

Günlerce çok üzüldüm, Kimsenin tahmin edemeyeceği acılar çektim. Ağlamadığım an yoktu.

İlk önceleri bu, ailenin bir sırrı mı oldu?

Hayır. Kardeşlerim telefon açtığı zaman iki gözüm iki çeşme ağ-

lıyordum. Onların gelmesi beni çok rahatlattı. "Öyle istiyorsa; normal bir erkek olması için niye zorluyorsun, niye ona eziyet ediyorsun? Sen onu niye üzüyorsun" dediler. O zaten üzgün veya sıkıntıda kendi durumundan dolayı ortaya çıkmadığından, bir şey yapamadığından dolayı. Bilmem, onlar bizden bir görüş, iki görüş daha öndeler. Almanya'da.

Peki, bu teyzelerinin falan dışında hani sizin konu komşu, işyerindekiler falan o böyle bir çevreye karşı sır oldu mu?

Hayır olmadı. Ne olursa olsun ben çocuğumun yanındayım. Beni seven onu da sevmek zorunda. Ondan nefret etmiş olan beni de kaybetmiş olur.

Melih'le neler yapıyorsunuz?

Sır saklamaz. Her şeyini anlatır. Dertleşiriz: güzelliğimiz kadar da çekişmemiz var, tartışmalarımız var.

Melih in çocukluğuna dair ilk hatırladıklarınız neler?

Melih küçükken de böyle hareketleri cıvıl cıvıldı. Tam çocuk-luğun verdiği hani cıvıl cıvıl hareketler diyerekten gördük. Acaba dedik ama yok Allah korusun dedik. Öylece geçti. O zamanlar da öyle bir düşünce oldu ama insan düşünmek işte bir noktada. Bir olay, mesela bacaklarını tıraşlıyordu bir ara tiyatroya gitmişti, tiyatrodan dolayı, tiyatrodaki görevinden dolayı.

Ama çok çocukken değil herhalde bu...

11, 12 ... ondan sonra... Bir noktada ben keşfedecek olsam o başka yönden beni kandırıyordu. Ben şimdi hem olabilir düşünüyordum hem yok, belki hani ben çocuğa haksızlık ediyorum. Belki gerçekten görevinden dolayı yaptı diyordum.

Melih'in babasıyla ilişkisinden bahsetmek ister misiniz?

Melihle fazla bir diyalogu yok Melih istemiyor. Şimdi mesela, Melih'in bulunduğu durumları bildiği halde ara sıra "aslan oğlum" diyor. E bu da Melih'i çok sinirlendiriyor.

Bunu doğal mı söylüyor yoksa?

Bilinçli söylüyor ki yani acaba dönüş yapar mı? Yani hoşlanır da "aslan oğlum" dediğim zaman, o da onu sinir ediyor.

"Baba bana aslan oğlum deme!"

Bana da dedi. "Bana oğlum demeyin", iyi de dedim şimdi ne diye-

yim mesela sana? "Çocuğum de, yavrum de". Ama her zaman yavrum olmuyor. Ara sıra oğlum demek zorundayım.

Melih için duyduğunuz temel endişe nedir?

Vallahi ilk zaman işte dedim ya hayatını kazanması açısından çok endişe duydum. Gerçekten çok acı çektim ama. O ilk şoktur diyebilirim. Nasıl ki öbür çocuğumu üniversite okuyorsa, üniversite yollarını açmaya çalışıyorum, bu da hangi yolu seçerse meslek olsun iş olsun yorumda bulunmayacağım. Şimdi özel bir işyerinde diyelim ki benim çalıştığım benim çocuğum iş bulamadı, elimden gelen, ben bir şey açmaya çalışırım

Eşcinsellik deyince hele de kendi çocuğunuzun eşcinselliği söz konusu olunca neden aklınıza fuhuş geliyor?

Nedeni başta. işte o ilk döneme dönersek, bu bana açıldığı, iki sene önceki, açıldığı döneme gelirsek, açıldıktan sonra gerçekten kabak çiçeği gibi açıldı. Hareketleri davranışları böyle. Elleri kolları sokaktaki bir travestiyle aynı hareketleri yaptı bana evin içinde. Ve ben de dedim ki oğlum; yani, gerçekten kadın olmak istiyorsan kadınları iyi incele! Hiç bir kadın, bugün resmen, fahişelik yapan bir kadın bile o şekilde hareket etmiyor. Ellerini kollarını bacaklarını öyle kıvırttırmıyor. O hareketleri bana tam bir sene yaptı. Bir sene sonra artık bize biraz inanmaya başladığı zaman bizden yardım görmeyeceğini zannederek, kendini yapayalnız zannettiği için ve ben de o zaman geçim sıkıntısını, onun endişesini onun için taşıdığım için, "oğlum ne yapacaksın, ne iş yapacaksın, nerede çalışacaksın, nasıl çalışacaksın, sonun orası." "O zaman" dedi "ben de fahişelik yaparım." Bunu söyledi.

Bizimle, KAOS GL dergisiyle, Kaos Kültür Merkezi ile tanışma hikâyeniz...

işte, Melih sizi bulmuş, keşfetmiş. Ondan sonra... Epey bir geldi gitti buraya. Ama gelip gittiğinde, kimle tanıştığını neler konuştuğunu gelir bana evde hepsini anlatırdı. Burdan çok fayda gördü, anlattıklarını dinlediğim zaman benim evdeki endişelerim azalmaya başladı. Nereye gitti, ne yapıyor, başına bir iş gelir mi? tasalarım her gün azalıyordu buradaki görüşmeleri bana anlattıkça... Mesela, 18'inde kesinkes ameliyat olacağını söylüyordu bana, buraya geldikten sonra, buradaki tanıştıkları insanlarla konuştuktan sonra herkes söylemiş, "sakın erken

ameliyat olma, kendine zaman bırak.” Ben de bunları söyledim ama asla istemiyordu. Benim fikirlerimi hiçbir zaman kabul etmedi. Burada söylenenlerden sonra, sonraya bıraktı ameliyatını.

Bize güveniyor musunuz? Bizimle tanıştığınıza memnun oldunuz mu? Buraya gelip gidiyorsunuz, kahve içiyorsunuz, oturuyorsunuz....

Bana her zaman doğruyu söyledi benim çocuğum, buraya gelmemi istedi. Gelirim dedim. Gelmek isterim. Böyle bir yer olduğuna da memnunum. Benim çocuğumun böyle bir yere gelip de kendini oyalayacak bir mekân olduğuna da memnunum. Tanıştığıma da ayrıca memnun oldum.

Birilerine işte oğlum var diyorsunuz yine... Oğlun ne yapıyor, kız arkadaşı var mı, ya da ne zaman evlendireceksin oğlanı derse, bilinçli olarak yapsa bunu, pisliğine, kılığına. Sorsa bu soruyu... “Hani o cıvıl cıvıl hareketleri” dediniz “ya bu oğlan niye böyle” dese bunlara ne tepki gösteri-yorsunuz?

Ne tepki göstereceğim, herkesin ayrı bir sorunu var. Benim çocuğum da böyle. Allah bana onu öyle göndermiş. Ona bakmak da benim vazifem.

Diğer annelere söylemek istediğiniz bir şey var mı?

Nasıl her çocuğuna bir anne baba sahip çıkıyor, yolunu açıyorsa, bu tür problemi olanlara, annenin babanın desteği bir fazla olmalı. O çocuklara daha çok güven vermeli. Bu çocukları karanlığa iteklemeye gerek yok. Anneler babalar, eşcinsel çocuklarına daha çok destek vermeli, ellerinden geleni yapmaları lazım. Benim çocuğum yarın bir gün dükkan açsa, bir iş yeri açsa, bir vatandaş gelip normal bir şekilde işlerini yaptırıp gidebilsin.. Onlar da bir insan, uzaydan gelen yaratıklar değiller, yamyam değiller.

Sevgilisi var mı Melih’in? Biliyor musunuz?

Öyle birinin olduğunu ama şimdi istemediğini söyledi. Ben de, “oğlum okulun bitene kadar olmasın böyle bir şey, kafan sakın olsun Sevgili belli bir sorumluluk istiyor. Okul döneminde o meseleyi biraz sonraya bırak bu her zaman olabilecek bir şey” dedim.

Ne yapacaksınız?

O kişinin de kültürü benim için o kadar önemli değil, karakter

önemli, yani ezmeyecek, üzmeyecek. ikisi de birbirini üzmesin. Melihle beraber olabilmek için gösterdiğiniz çabaya ve insana dair duyduğunuz saygıya teşekkür ediyorum.

(Kaos GL Dergisi, Aralık 2002 - Ocak 2003, Sayı 13)

Oğlum bir eşcinsel

Türkiye’de eşcinsel olmak yeterince zorken eşcinsel annesi olmak kolay mı?

17 yaşındaki oğlunun eşcinsel olduğunu söylemesiyle bu gerçekle yüzleşen Güler G. Elele aracılığıyla annelere sesleniyor: “Lütfen çocuklarınızı dinleyin. Belki onlar yerine asıl değişmesi gerekenler sizlersiniz.

49 yaşında, hayatını çocuklarına adanmış bir anne Güler G. Her Türk annesi gibi... Eşi emekli albay. Oğlu Tolga 22, kızı ise 29 yaşında. Güler Hanım, Tolga’nın “Ben eşcinselim” diyerek ailesine açılmasının ardından yaşadığı travmayı anlattı. Yaşadıklarını ve hislerini zaman zaman gözyaşları içinde sözlere dökerken bir yandan da durumu kabullenmenin bir anne için ne kadar zor olduğunu tekrarlayıp durdu. Ama geçen beş yıl ona çok şey öğretmiş. En önemlisi oğlunu yeniden kazanmış.

“Sürekli onları gözlemler, onları izler, onların önündeki engelleri kaldırmak için çabalıdım” diyor Güler Hanım çocuklarını büyüttüğü yılları anlatırken: “Onlarla nefes alıyordum adeta. Hatta çocuklarım okula giderken onların ayakkabılarını bağlardım.”

Güler Hanım çocuklarını büyütürken bütün ilgisini ve sevgisini hissettirmiş onlara. Ancak oğlu Tolga 17 yaşına geldiğinde bir şeylerin ters gittiğini hissetmeye başlamış: “insan çocuğunu bu kadar yakından izlerken hiçbir şeyi gözden kaçırmıyor. Oğlum 17 yaşına geldiğinde ondaki huzursuzluğu, gerginliği iyice hissetmeye başladım. Sürekli üstü kapalı konuşmalar, zaman zaman okula gitmek istememeler, kızlarla ilgili bir şeyler sorduğumuzda üstü kapalı konuşmalar, çekip odasına gitmeler...”

Kısacası oğlunun hayatında bir tuhaflık olduğunun farkına varıyor: “Aklıma bazı şeyler gelir gibi oluyordu ama asla düşünmek bile istemiyordum. Ama bu gerginlik ailemizi de geriyordu. Neler olduğunu konuşmamız gerekiyordu oğlumla.”

İlk İtiraf

"O günü çok iyi hatırlıyorum. Bütün gün bunu ona nasıl sorabilirim, nasıl yapabilirim diye içim içimi yedi. Ya korktuğum cevap gelirse, kafamda binlerce soru ve korkuyla bir an önce sorayım ve anlayayım diyordum. Tolga okuldan geldiğinde aile toplantısı başladı. Eşimle konuşmalarımızı o yöne kaydırmaya başladık. Önce cevap vermedi. Sonra inkâr etti, bir süre sonra 'Eğer öyleysem ne olur, çok üzülür müsün anne' diye sorunca... Uzun süren sancılı saatlerden sonra 'Evet, anne ben eşcinselim, erkeklerden hoşlanıyorum' dedi oğlum bana. O an tüm dünya başıma yıkılmıştı, sanki dünya durmuştu. Kulaklarım asla kabul etmiyordu. Eşim de ben de ağlıyorduk. Çok sarsıcıydı.

Art arda sorular sormaya başladım oğluma. Onun cevabı ise Ben küçüklüğümden beri böyle hissediyorum, anaokulunda da böyleydim. Ben kendi cinsime ilgi duyuyorum' şeklindeydi. Tüm bu cümleler bir tokat gibi çarpıyordu yüzüme. O an içime saplanan acı, babamı kaybettüğimde yaşadığım acının aynısıydı. Kaybetme acısı! 17 senedir tanıdığım oğlumu kaybetmişim sanki. Sahiplendiğin, kendini onunla var ettiğin bir şeyi kaybetme açışıydı. O ise çok çaresiz duruyordu karşımızda. "

Güler Hanım'ın oğlunun bu itirafından sonra düşündüğü tek şey, ben şimdi ne yapabilirim olmuş. Günler, geceler geçmek bilmemiş. "Hemen bir şeyler yapmalıydık. Doktor, tedavi, bunun bir çaresi olmalıydı. Konu hakkında hiçbir bilgim yoktu. Cinsel tacizler, tecavüzler sonucu çocukların bu tarafa bir yönelimi olabileceğini duymuştum sadece. Ertesi gün ailece psikologa gittik. Önce bizimle yalnız konuştu doktor, sonra Tolgayla yalnız konuşmak istedi. Doktorun bize söylediği bu gerçeği kabullenmemizdi, ama asla rahatlatmıyordum. Çünkü olayın şokunu hâlâ atlatamamıştım. O günden sonra hayatımda tüm değerlerimin yıkıldığını düşündüm." "Ben, eşim ve oğlum düzenli psikologa gitmeye başladık. Doktor sanki bir kurtarıcı gibiydi benim için. Çünkü hâlâ çare arıyordum ve doktora kendimi teslim etmişim. Kulaklarınızın kabul etmediği bir şeyi içinize kabul ettirmek o kadar zordu ki. Terapistimizle konuşa konuşa biraz kendime gelmeye başladım."

Oğlumun sevgilisi erkek!

Sonra eşcinsellik kavramını öğrenmeye sarılmış Güler Hanım. Bu konuyla ilgili ne varsa okumaya başlamış, sürekli araştırmış: "Öğren-

diğim günün ertesi ona bakışlarım bile değişmişti. Yepyeni bir Tolga duruyordu karşımızda. Oğlumu yeniden keşfediyordum. O ne hissediyor-du, ne yaşıyordu? Aslında kitaplarda yeni oğlumu arıyordum. 17 yaşına kadar bildiğim, sonra yeniden tanıdığım o çocuğu arıyordum. Büyük bir heves ve gayretle.

Tolga'nın terapileri yaklaşık bir buçuk sene sürdü. Artık hayatımız yeniden şekillenmeye başlıyordu. Bu rahatlamayla oğlum da kendini bulmaya başladı. Biz yeni Tolga'yı keşfetmeye başladık. Ondan bu konu-yla ilgili somut bir şeyler duyduğumda ise bu gerçeği kabullen diye bir çivi daha çakılıyordu beynime.”

“Terapistimizin oğlumuzun sevgiliyle tanışmamız gerektiğini söy-lediği an da bunlardan biriydi. internetten bir çevre edinmişti kendine Tolga. Oradaki arkadaşlarıyla paylaşıyordu yaşadıklarını. Biz de artık partneriyle tanışmaya hazır hissediyorduk. ilk sevgiliyle Tolga'nın te-rapiye devam sürecinde tanıştık. Bir bayram günüydü, herkes çok heyecanlıydı. Bir bayram ziyareti gibi oldu. Elinde çiçekleriyle gelmiş-ti oğlumun erkek arkadaşı. Bize kendini, sıkıntılarını anlattı. O gün hepimiz bir 'ilk i yaşıyorduk ve nasıl davranacağımızı bilemiyorduk. Çocuğumdan başka bir eşcinselle konuşmamıştım daha önce. Kızım, erkek arkadaşı olduğunda tanıştırırdı bizi, şimdi oğlumun da bir erkek arkadaşı vardı.

insan bilmediği şeyden daha çok korkuyor. Daha sonra görüşmeye başladık. Yemeklere çıktık. Zamanla ailemizden biri gibi oturur, konuşur hale geldik. Çok tuhaf bir durumdu. Aradan beş sene geçti. Tolga şimdi 22 yaşında. Tolga'nın şimdiki sevgili Aslan'la da aramız gayet iyi. Tol-ga da şu an istediği kadar özel hayatını paylaşabiliyor benimle. Onlar kendilerini çok önce keşfetmiş çocuklar. Çok bilinçliler. Onlar da bize saygı gösteriyorlar. Kendi ölçülerini bilerek davranıyorlar yanımızda.

Onlar cesaretle ilerliyorlar, biz de anne ve baba olarak onların arkalarından ilerliyoruz.”

Gerçek sevgi kabulleniridir

“Oğlumun eşcinsel olduğunu asla kabul edemem” derken şimdi başka eşcinsel annelerine sesleniyor Güler Hanım: “Lütfen çocuklarınızı dinleyin, onlara yakın olun. Belki onlar yerine asıl değişmesi gereken sizlersiniz. Bu çevre dediğimiz, toplum dediğimiz, kurallarına uymaya

çaba sarf ettiğimiz sistemin hatalı olabileceğini düşünün. Gerçek sevgi kabullenicidir.”

Eşcinsel annesi olmak korkutucu değil

Güler Hanım bu gerçekle yaşamaya alışmış artık. “insan her şeyi kabulleniyor hayatta” diyor. Hatta son zamanlarda Tolga’nın uzun süredir üyesi olduğu Lambdaistanbul’a gidip geliyor.

Lambdaistanbul, eşcinsel, biseksüel, travesti ve transeksü-ellerin yaşadıkları sorunları çözebilmek, kendi aralarında dayanışmayı örgütlemek ve eşcinsellere yönelik olumsuz bakış açılarını değiştirmek için oluşturulmuş bir dernek. Güler Hanım şimdilerde anne babaları bu konu hakkında bilinçlendirmek ve bu konu hakkında açıkça konuşabilmek için bir toplantı yapmayı düşünüyor Lambdaistanbul’da.

Çocuğu eşcinsel olan ve bununla yüzleşemeyen bütün aileleri de davet ediyor: “Çünkü ailelerine açılmayan o kadar çok çocuk var ki. Eşcinsel annesi olmak korkutucu bir şey değil. Bir yandan şükrediyorum oğlumu kaybetmedim, bir yandan bunu paylaşabilecek cesareti kendinde bulduğu için oğluma hayranlık duyuyorum. insan her şeye alışıyormuş. Bütün bunlar bana koşulsuz sevmeyi öğretti. Yani insanı olduğu gibi, karşılık beklemeden sevmeyi.” (Hürriyet Kelebek, 15 Kasım 2006)

“Ailemize açılma” gündemimize geldikçe hep eşcinsellerin anne ve babalarına açılmalarından ve bu sıradaki stratejilerden ve nasıl tavır alınacağı üzerine konuştuk. Ancak gey ve lezbiyenlerin zorla evlendirildiği bir toplumda yaşıyoruz. Ve ebeveyn olan gey ve lezbiyenler var. “Ebeveyn eşcinseller ne yaşıyorlar” gibi bir soru ebeveyn eşcinsellerle karşılaştığımızda aklımıza gelen bir soru.

Eşcinsel Anne Olmak Üzerine Bir Tanıklık; Nurhayat

Burcu:Öncelikle cinsel yönelimini sormak istiyorum.

Nurhayat: Bir evlilik geçirdim ve bir erkeği sevdim ama daha sonra kadını sevdim. Sonuçta şu anki düşüncem lezbiyen olduğum yönünde. Bundan on yıl sonra ne olacağını ise kestiremiyorum açıkçası çünkü bundan önce bir erkek deneyimim oldu. Niye bir gün tekrar olmasın? Asla asla demeyenlerdenim. O yüzden biseksüelim diyorum.

Burcu: Kendini nasıl keşfettin? Nasıl tanımladın?

Nurhayat: Çocukluğumda ya da ilk gençliğimde böyle bir şey ol-

madı benim. Evlendikten birkaç yıl sonra bunu keşfettim. O zamanlar eşimle sorunlarımız vardı. Çok yakın bir kadın arkadaşşıma ilgi duydum. Yani 23-24 yaşında

Burcu: Evlenmen senin isteğınle mi olmuştu?

Nurhayat: Sonuçta "hayır" demedim. Görücü usulüyle oldu aşk evliliğı falan değildi. Gene de ben "hayır" deseıydim olmayacaktı sonuçta.

Burcu: Ayrılmanız nasıl oldu?

Nurhayat:Çocuğum yedi yaşındaydı o zaman. Eşimle sorunlarımız zaten evlendikten bir yıl sonra başlamıştı. Ortada çocuk var diye yürütmeye çalıştık. Yedi-sekiz yıl sürdü.

Umur: Şimdi çocuğın kaç yaşında ve senin eşcinsel olduğunu biliyor mu?

Nurhayat: On sekiz, hayır bilmiyor.

Umur: Eşcinselliğe nasıl bakıyor?

Nurhayat: Eşcinsellikle ilgili hiç konuşmadık aslında ama televizyonda stereotipleri gördüklerinde "topoşlar çıktı" falan diyor. Negatif bakıyor. Bunu kırmak istiyorum "onlar da insan diyorum" ancak üstüne gidemiyorum çünkü yaşı çok küçük.

Şimdiye kadar hep çocuk olarak gördüm. Bundan sonra daha rahat olacağını düşünüyorum. On sekizini geçtikten sonra daha oturmuş olur kişiliğı.

Burcu: Eski eşin de eşcinselliğini bilmiyor anladığım kadarıyla. Ayrılmanız bu konu üzerinden şekillenmedi diyebilir miyiz?

Nurhayat: O zaman ilişkim vardı o kadın arkadaşşımla ama ben söylemedim. Sanırım o da anlamadı. O da tanıyordu o kişiyi. Anlasaydı direk söylerdi diye düşünüyorum.

Burcu: Çocuğınla paylaşmak ister misin?

Nurhayat: Tabii ki paylaşmak istiyorum ama çok sorunlu bir çocukluk geçirdi. Tepkisinin ne olacağını da kestiremiyorum. Onun bilmesi benim için ev açısından çok rahat olurdu. Karar-sızım bu konuda söylesem mi bilemiyorum.

Burcu: Şu anda partnerin var mı?

Nurhayat: Yok. Üç yıl birlikte olduğum sevgilimle iyi anlaşıyor-lardı. Halen görüşüyoruz, onunla iyi arkadaşız. Ondan sonraki birlikteliklerim daha kısa oldu. Oğlumla diyalog içine girmeleri gerekmedi. Ama tabi gizlenmeden yaşayabilmek isterdim.

Umut: **Çocuğunla paylaşmak anne-babayla paylaşmaktan farklı mı sence?**

Nurhayat: Anne ve babamla paylaşmak zorunda değilim diye düşünüyorum. Aynı evde yaşadığım çocuğumla ise paylaşmak zorundayım. Bunu çok da istiyorum ama şu an psikolojisi altüst olur diye endişelerim var.

Burcu: **Çocuğunla paylaşmıyorsun. Yakın çevrende açık olduğun başka kimse var mı?**

Nurhayat: Kaos GL'ye bir buçuk yıl önce gelene kadar zaten kimse yoktu. Sonra bir iki arkadaşla söyledim. Çok sınırlı bir heteroseksüel çevresi. Ailemle zaten senede bir iki kez görüşüyoruz.

Umut: 1 Martta Kaos GL ile birlikte yürüdün. Artık senin için biliyor olmanın sakıncası veya tehlikesi olmadığı anlamına da geliyor.

Nurhayat: Sanmıyorum. Hiç onları düşünmedim. Hem işimden hem ailemden dolayı açığa çıkmak istemem. O kalabalık ortamda dikkat çekmez diye düşündüm.

Burcu: Biseksüel olduğunu dillendirdin ama eşcinselliği kimlik olarak almak başka bir şey. Sen kendi adına böyle bir kimliği alıyor musun?

Nurhayat: Ben kendimi etiketlendirmeyi gereksiz buluyorum. Sonuçta bu benim özel hayatım.

Burcu: Eşcinsel olmak insana hayatı sorgulatıyor. "Bana niye böyle bakıyorlar ya da ben çocuğuma niye açık olamıyorum gibi."

Nurhayat: Aslında hiç de oturup ben neyim diye düşünmedim. Uzun uzun bunun etrafında düşünmedim. Sizler sordukça biseksüelim dedim.

Umut: Üstünde çok fazla düşünüp bunu soru veya sorun olarak görmediğin için de belki bunu çocuğunla paylaşma gereği duymuyorsun.

Nurhayat: Benim hayatım Kaos GL'den sonra değişti. Ondan önce düşünmüyordum ben lezbiyen miyim, biseksüel miyim?

Burcu:Bu ülkede lezbiyen olduğu için kadınların elinden çocuklarının velayeti alınabiliyor. Senin çocuğun için belki bu risk daha azdı ama...

Nurhayat:Bu sebeple elimden almaya kalksalar karşı çıkardım. Çocuğu anne büyütecek diye bir kural yok babaya da verilebilir ama cinsel yöneliminden dolayı ise buna karşı çıkarım.

Burcu:Biseksüel ya da lezbiyen olarak sence annelik nasıl bir deneyim?

Nurhayat:Bence bir fark yok.

Umut:Ataerkilliğin kendini buram buram hissettirdiği aile kurumunda heteroseksüel bir annenin bile cinselliği yok zaten. Önce anne sonra eş hiçbir zaman kadın olamıyor. Ben oğlun eşcinsel olsa ne hissederdin onu merak ediyorum?

Nurhayat:Hoşuma giderdi aslında. Gözlemliyorum hiç öyle bir şey yok.

Burcu: Aksi söylenmediği müddetçe herkes heteroseksüeldir önyargısını da yenilememek lazım.

Nurhayat:Eşcinsel sanatçılara tavırlarından falan hetero olduğunu düşünüyorum. Kız arkadaşı yok, arkadaşları hep erkek ama.. Keşke olsaydı diye üzülüyorum da. Nasıl istiyorsa öyle olmasını istiyorum oğlumun. "Eşcinseller çok sıkıntı çekiyor olmasın" demiyorum. Nasıl mutlu oluyorsa. Eşcinsel olsa kendime daha yakın hissedeceğim.

Umut: Belki daha çabuk paylaşırdın.

Nurhayat:Tabi ki

Burcu:Ataerkil heteroseksist toplumda heteroseksüel olsa da zor bir hayat bekliyor onu. Toplumsal erkekliğin cenderesinde o da sıkışacak. Sen nasıl bakıyorsun bu kalıplara?

Nurhayat:Saçma buluyorum. Kolay düzeleceğini de sanmıyorum.

Burcu: Kendine baktığında sen hayatının neresinde görüyorsun toplumsal kadınlık kalıbını?

Nurhayat: Açık bir eşcinsel olmadığım için beni çok fazla etkilemiyor. Sonuçta herkes beni hetero diye biliyor. Evliliğimi biliyorlar çünkü.

Kimse aksini düşünmüyor. Heteroseksüel varsayıyorlar.

Burcu:Belki mesleğinle de ilgili bir durum bu. Öğretmenlik, hemşirelik gibi çok kadına özgü görülen bir mesleğin var.

Umut: Lezbiyenler erkeksi kadınlardır önyargısı yüzünden bir lezbiyen böyle kadına yakıştıran işleri yapamaz gibi görülüyor.

Nurhayat: Evet ben lezbiyenim dediğimde 'yok canım. Mümkün değil sen lezbiyen olamazsın' diyorlar.

Umut:Eşcinselliğini ne aile hayatında ne de iş hayatında paylaşabiliyorsun

Nurhayat:Sorarlarsa doğruyu söylerim Artık yalan söylemem yani. Ama ben şimdiye kadar söyleme gereği duymadım.

Umut:Kimseyle paylaşmamak senin kendi özelinde daha büyük gerilimler yaratmıyor mu? Eşcinselliğe daha fazla anlam yüklemek şeklinde de olabilir bu.

Nurhayat:Ailemle bağım yok ama işyerimde açık olmak isterdim.

Umut:Herhangi heteroseksüel bir iş arkadaşın sevgilisi ya da eşi geldiğinde tanıştırabilir ya da onunla el ele çıkıp gidebilir. Sen ise herhangi bir arkadaşın gibi davranmak zorundasın. Bunlar da gerginlik yaratıyor olabilir.

Nurhayat: Bu gerilim sevgilimle tartışmalara da yol açıyor ister istemez.

Umut: Evlenmiş bir kadın olmak ya da biseksüel olmak diğer eşcinsel kadınlarla aranda bir sorun yaratıyor mu?

Nurhayat:Evet maalesef oluyor. Rahatlıkla biseksüelim diyemiyorum çünkü biseksüelleri, her ne kadar reddedilse de, dışlıyorlar. Birçok arkadaşımın bakışını fark edebiliyorum

Burcu:Bunu biseksüel başka kadınlardan da duydum. Biseksüelliği kimlik olarak üstüne alan pek insanla da karşılaşmıyorum. Oysa böylelikle bir araya da gelebilirdiniz.

Nurhayat:Belki de dışlandığımız için üstümüze almıyoruz. Sanki dönemişiz, ikiyüzlüymüşüz gibi.Öyle bir anlam yükleniyor. Birini seçmek

zorunda mıyız? Bir seçim yapmak zorunda kalsam kadını seçerim.

Umut: Açıkça tepki veren oldu mu bu konuda?

Nurhayat: Evet Kaos GL'den bir arkadaş "biseksüel bir kadınla birlikte olmam" demişti.

Burcu: Aykırılar içinde aykırı olmak..

Umut: Aslında bu kendi eşcinselliğini nasıl kurduyuyla da ilgili. Lezbiyenlerdeki geyfobi ya da tersi veya transfobi, biseksüelfobi. Kendi cinsellikleri ile barışamamalarından kaynaklı.

Belki senin yaşından kaynaklı bir uzaklık da olabilir lezbiyenlerle aranda.

Nurhayat: Evet küçükler. KKM'ye geleli bir buçuk yıl oldu halen adapte olmuş değilim. Çok yalnız hissediyorum. Bu benim kişiliğimden de kaynaklı. Çok içe dönüğüm. iletişim kurmakta zorlanıyorum.

Umut: Burada iki taraflı bir durum var aynı mantığı onların senin büyük olman üzerinden kurması da mümkün.

Nurhayat: Onlar daha küçük ve çoğunluktalar. Kendi aralarında zaten rahat iletişim kuruyorlar. Bu hem benden hem onlardan kaynaklanıyor.

Umut: Üst üste binen pek çok konu var. Yaş, cinsel yönelim veya işyerinde açılmamak gibi.

Kaosla tanışman nasıl olmuştu?

Nurhayat: Bir gazetede Legatonun internet adresi vardı. Ben onu kopardım ve internetim olmadığı için iki yıl köşe bucak sakladım. Sonra eve bilgisayar aldık. internet kullanmayı öğrendim. ilk girdiğim adres orasıdır. Oradan uğraşarak KKM'yi buldum. Ne telefon numarası ne adres vardı. 118i aradım kayıtlı değildi. Umutsuzluğa kapıldım. Aradan uzun bir süre geçti tekrar denemeye karar verdim. KKM'nin telefonunu buldum. Dergiyi de bulamamıştım. Kaosa telefon açıp dergiyi nasıl alabileceğimi sordum Buradan alabilirsiniz dediler. Nasıl geleyim?(gülüyor) Hiç kimseyi bilmiyorum, kimse beni bilmiyor. Beni bilen iki erkek arkadaşım vardı demiştim. Onlardan birini alıp geldim. Çok iyi karşılandık. Dergiyi aldık. Ertesi gün öbür erkek arkadaşım geldi. O sevincimle kabıma sığamıyordum. Böyle bir yer bulmuşum, paylaşmak istiyordum. 38-39 yaşında keşfediyorum. O zamana kadar kendi içimde yaşıyordum eşcinselliği kimseyle paylaşmadan.

Burcu:Seninle KKM etkinliklerinde, kadın toplantılarında karşılaştık pek çok kez ama devam etmedi.

Nurhayat: Bir kere aylarca geldim. Sonra baktım tartışıyorlar hatta olmayan birinin arkasından konuşular bir seferinde. Bir dönem gel-medim sonra iyice koptum. Beni çok bencil olarak nitelendirebilirsiniz ama ben biraz da kendimi rahat hissetmek için geliyordum. Hala öyle, benim için bir dergâh gibidir Kaos. Ne zaman işten yorgun çıksam bir çay içip gidiyordum işyerime uzak olmasına rağmen özellikle ilk zamanlar bulutların üzerindeyken. Dinleniyordum ben orada. Çok aktif olamadığımı farkındayım ama.

Burcu: Burada insanların emeğine çok ihtiyacımız var gerçekten. Yanımızda olan insanların bir terslik gördüklerinde gitmek yerine eleştirmelerine ve bize açık davranmalarına da ihtiyacımız var. Sen arkadan konuşmak olarak algıladığın olayı dillendirseydin hem bunu açıklama fırsatı vermiş olurdu o insanlara hem de birlikte dönmek mümkün olurdu.

Umut: Kaos GL’li insanlar olarak sana yeterince ilgi göstere-medik belki. Kullandığımız iletişim kanalları doğru da olmayabilir. Sonuçta coşkuyla geldiğin KKMden uzaklaşabiliyorsun. Bu belki bizim bir iç sorunumuz.

Nurhayat: Burada bana iyi davranmayan kişiler de oldu ilk başlarda hem de ama bu benim hevesimi kırmadı. Gelmeye devam ettim. Sonuçta KKM kişilere ait bir yer değil.

Burcu: Anladığım kadarıyla bu bir kırgınlık ya da kızgınlıktan çok iletişim kurmakta zorlanma.

Nurhayat: Evet insan üzüyor ya da geriliyor. Bunu eksikliğim olarak görüyorum.

Umut: Kültür merkezinde ancak biz varsak bir şey yapılabilir. Boşanmış, kırk yaşında, çocuklu bir kadın olarak burada var olman senin gibi kadınların burada var olmasına bir kapı da açabilir. Senden sonra gelen kadınların burada mutsuz olmaması için senin burada çaba göstermen ve lezbiyenlerle ve geylerle daha çok çatışman, zaman geçirmen gerekiyor.

Sen Ankara’da görev yapıyordun ve 38 yaşında keşfettin. Taşradaki

kadın ise lezbiyenliğini kuramayabiliyor, ne yaşadığını bilemeyebiliyor. Nurhayat: Ankara'ya gelmeseydim Kaos'tan belki hiç haberim olmayacaktı.

Umut: Senin Kaos Kültür Merkezinde açık olmadan da bir şeyler yapabileceğinin altının çizilmesi gerekiyordu belki.

Nurhayat: Aktif olarak çalışmak bana göre değil aslında. O kadar yorgunum ki. Tek başıma hayat mücadelesi veriyorum üstüne çocuğun sorumluluğu. O toplantılara gelmeyi, atölye çalışmalarına katılmayı gerçekten isterdim ama bu gücü kendimde bulamıyorum. Bencillikle suçlayabilirsiniz ama.. Toplantılara katılıyorum, insanları dinliyorum, bir şeyler yapıldığını görüyorum ve mutlu oluyorum.

Umut: Kaos GL'li kadınlarla birlikte ne yapmak istersin?

Nurhayat: Yapılması gerekenler zaten yapılıyor. Onları takdir ediyorum. Çok insan sohbet toplantılarından hoşlanıyor. insanların birbirini tanımasını ve yakınlaşmasını sağlıyor o toplantılar.

Umut: Burada biraz nefes almak istiyorsun.

Nurhayat: Evet ben rahatlamak, dinlenmek, dergâh gibi biraz huzur bulmak için geliyorum.

Burcu:KKM dışında eşcinsellerle başka iletişim kanallarının var mı? Arkadaş çevresi ya da internet gibi.

Nurhayat: Bilitis'teyim ama dışarıda tanıdığım ancak birkaç kişi var.

Burcu: Kaos'ta heteroseksizmle ve ataerkil sistemle mücadele ediyoruz ama bunu yapmanın tek yolu burada olmak değil. Dışarıda herhangi bir çalışman oldu mu?

Nurhayat:Feministim ama biraz tembelim galiba. O tür şeylerde çalışmak istemiyorum.

Umut:Buraya gelmeden önce lezbiyenliğe dair neler düşünüyordun? Bir kadınla yaşadığın şeyleri nasıl tanımlıyordun?

Nurhayat: O kadını sevdiğimde bu en büyük aşktı benim için. Çok garipsemedim, ben hemen kabullendim. Erken yaşlarda olsa belki yaşırdım ama 24-25 yaşlarında kişiliğim büyük oranda oturmuştu zaten. Umut: Ailene dönersek, eşcinselliğini çocuğunla paylaştığında nasıl tep-

ki vereceğini düşünüyorsun?

Nurhayat: Olumsuz tepki vereceğini hissediyorum. Şu anda ciddi bir ilişkim olsaydı belki söylemek zorunda kalırdım. Söylemenin yollarını arardım. Öye bir durum olmadığı için kafasını karıştırmak istemiyorum. Üniversiteye hazırlanırken etkilemek de istemiyorum.

Burcu:Bence kendine tembelim diyerek biraz haksızlık ediyorsun. Evlilik geçirmiş, çocuklu bir kadın bir gün biseksü-elliğini kabulleniyor ve Kaosa geliyor, kendi benzerlerini arıyor...

Nurhayat:Öyle düşününce kendimle gurur duyuyorum zaten (gülüyor). Biraz da korkuyorum açığa çıkmaktan.

Burcu: Geleceğe baktığında hayatını nasıl görüyorsun?

Nurhayat:Bir kadınla birlikte yaşlanmak, ölmek. Ayrıca çocuğumun bilmesini kabullenmesini de isterim.

Burcu: Bu Türkiye'deki ilklerden biri de olacak belki. Annesinin biseksüel olduğunu kabullenmek sence onda neyi değiştirir?

Nurhayat: Hiç düşünmediğim şeyleri soruyorsun. insanlara daha hoşgörülü olur. Eşcinsel olmasa bile cinsel yönelimlere saygılı olur.

Umut: iyi anne, iyi evlat hep heteroseksüel düşünülüyor. Ben eşcinselim ama annemin lezbiyen olması hayatta karşılığını bulmuyor. Senin oğlunun aklına benim annem lezbiyen olabilir mi sorusu gelse belki televizyonda gördüğü eşcinsellere karşı senin yanında o kadar rahat sert tepkiler vermeyecek. Bütün bunlar zincirleme geliyor. Sen oğlunu düşününce eşcinselliği sade hayal olarak kalıyor. Senin anne olman bizim sorularımızı da etkiliyor. Soru sormakta zorlanıyoruz. Annelik bu toplumda kutsal bir şey.

Burcu: Kutsanmış olan her şeye şüpheyile bakmak gerekiyor. Annelik de en çok kutsanmış olanı.

Nurhayat: Arkadaşlarım beni anne gibi görmediklerini söylerler. Evli bazı kadınlar gibi sürekli çocuğumdan bahsetmem. Bana anneliği hiç yakıştırmıyorlar.

Burcu:insanın kendi hayatının olması çocuğunu sadece kendine ait bir şeymiş gibi sahiplenmemeyi de getiriyor ve her iki tarafı da özgürleştiriyor.

Nurhayat: Avrupa'daki gibi çocuklar on sekiz yaşından sonra evden ayrılıyor olsa ben yollardım. Yirmi, yirmi beş yaşında evden ayrılıyorlar. Anne ağlıyor. Niye? Gidiyormuş oğlu.

Burcu: Çocuk sahibi olmak isteyen benim gibi eşcinsellere neler söyleyebilirsin?

Nurhayat: Klasik laftır çok sorumluluk istiyor. Ben çok zorlandım, hep yalnızdım. Çocuk lafını duyduğumda irite oluyo-rum artık.

Burcu: Partnerinle büyütme olanağın olsaydı farklı olur muydu?

Nurhayat: Evlilikteki sorunları yaşamamış olsaydım ben de düşünürdüm ama doğumundan itibaren bütün yükü benim üstümdeydi. Şimdiki aklım olsa doğurmazdım diyecek kadar zor, hem dünya hem Türkiye şartlarında.

Burcu: Aranızdaki bağ nasıl?

Nurhayat: Uyumluyuz. Eskiden daha agresifti ama şimdi oturuyor yavaş yavaş. Boşanmanın suçunu bana yüklüyordu belki de ondan.

Burcu: Senin cinsel yöneliminden bahsedememen gibi onun da sana anlatamadığı bir şeyler vardır belki. Cinsellik ya da kız arkadaş mesela.

Nurhayat: Anlatmadığı şey yoktur ama bilemiyorum tabi. "Olsa anlatırım" diyor.

Burcu: Klasik anne çocuk ilişkisindeki duvarlar yok o zaman.

Nurhayat: Ben öyle düşünüyorum en azından.

Burcu: Teşekkürler.

Kaos GL dergisi, Eylül - Ekim 2003 Sayı 17

Lezbiyen ve Anne Olmak Hazırlayan: Yeşim T. Başaran KAOS GL-
Seninle sohbet etmek istediğim konu hem lezbiyen hem de anne olduğun için, çocuksuz lezbiyenlerden farklı olarak yaşadığın zorluklar. Çocuğunu başından geçen bir evlilik sırasında dünyaya getirdiğini biliyorum, istersen önce evlendiğin günlere dönelim, neden evlendin, neler yaşadın? CANAN- 88'de evlendim, 21 yaşındaydım. 21 yaşında biri olarak, yaşadığım çevrede evden ayrılmanın tek yolu evlenmekti. O adam veya evlilik için öldüğüm için evlenmedim. Ayrıca, 21 yaşına ka-

dar aile içinde göremediğim ilgi, şefkat bana çekici geldi. Birinin beni sevmesi güzeldi. Bir de annemle çok inatlaşıyordum. Annem istemişti sözlenmiştik, yine annem istemişti söz bozulmuştu. Sırf annem benim adıma karar verdi diye inat edip, 2 hafta içinde annemin “pişman olursun” laflarına rağmen, aileden ve evden kaçmak için evlendim. Evlendikten birkaç ay sonra, hiçbir yerden kaçamayacağımı anladım. Çünkü kendimden kaçamazdım. Yaklaşık birbuçuk yıl sürdü bu evlilik. O kadar sürmeyebilirdi de ama evliliğin devam edemeyeceğini anlayıp kabul ettiğimde beş aylık hamileydim ve bu herifin ailesiyle oturuyordum. KAOS GL- Hiçbir yerin yok muydu, gidebileceğin? CANAN- Yoktu tabii. Kaçmam ailemi reddetmem demekti. Bizim ailede kaçan olur ama hemen barışılır. Böyle bir karar vermiştim, kendi kendime ayakta duracağım diye, eve dönmem annemin “pişman olursun” sözlerini doğrulamam anlamına gelirdi. Evlendikten 6 ay sonra, o adamla birlikte korkarak annemlerin evine gittik. Çünkü nasıl karşılayacaklarını bilmiyorduk. Annemin elini öptük, oturduk. Annem önce surat asıyordu, sonra bağırmaya başladı. Biz de iki saat kadar oturduktan sonra kalktık, annem elini vermek istemedi ama sonra öptürdü. Bu da bir çeşit kabul edişti. Sonraları bir iki kere daha ziyaret ettik, ardından doğum yaptım. Sancılar başlayınca onlara telefonla haber verildi. Gelen cevap ise “biz pikniğe gidiyoruz” idi. Bu beni çok incitmişti, kırmıştı. Doğumumdan sonra gelirler diye bekledim, ama ne annem ne de abim gelmediler. Bunun üzerine ben de yedi ay onlara gitmedim. Çünkü telefon bile açmadılar bana. O herif bir kere gitti, ona da ters davranmışlar. Ama sonra, biz küçüğüz bir nevi hatalıyız diyerek, telefon açıp çocukla birlikte gittik. Annem telefonda “bizde böyle durumlarda adet bir iki gün yatıya kalmaktır, ona göre hazırlan gel” demişti. Ben de birkaç gün kalmak üzere gittim. ilk karşılama daha sıcaktı, ilgi çocuk üzerineydi, hediyeler verdiler, sevdiler. ikinci akşam artık o herif mi desem, o adam mı, eşim mi, neyse işte o herif sohbet ederken havayı gerginleştirdi, ve annemle ağız dalaşına girdi. Tartışma adamın ailesiyle ilgiliydi. Bu arada anlatmam gereken birşey var. Evliliğin yaklaşık ikinci ayından sonra evlendiğim adamın bir sorunu olduğunu anladım. Ruhsal bir sorundu. Onun lise dönemlerinde başlayan birşey. Aklına olumsuz bir düşünce geldiğinde, işte ölüm, kaza, yangın, eroin gibi, karşısındaki kişi konuşuyorsa, yürüyorsa, yani ne yapıyorsa yapsın durduruyor ve bekletiyor, olumlu şeyler düşünmeye çalışıyor, doğum, deniz, çiçek, mutluluk, filan. Düşüncelere yoğunlaştığında işaret veri-

yor ve karşısındakinin aynen biraz önce yaptığı şeye devam etmesini istiyor, tüm detaylara dikkat ederek. İlk zamanlar bunun bir oyun, şaka olduğunu düşünmüştüm ama zaman geçtikçe bunun bir rahatsızlık olduğunu anladım. Konuştuğumda bunu kabul ediyordu ama elinde olmadığını söylüyordu. Yaptıklarının farkında olduğu için bunun bir delilik olmadığını ama yakın çevresine rahatsızlık verdiğini, tedavi edilmesi gerektiğini söylediğimde, annesin "benim oğlum deli değil, sen kendi anneni doktora götür" laflarıyla vazgeçiyordum. Bunun üzerine, ben de istediklerine uymaya başladım. Bu da bir çözüm değildi. Çünkü garip davranıyordu. balkondan atlamak, soğuk duşun altına girmek, giysilerini yakmak, yani böyle abuk sabuk şeyler. Çocuğun doğumuna kadar olan süre ve sonrasında bunlarla da uğraşıyordum. Annemlere gittiğimizde evliliği bitirmeye karar vermiştim; olumsuzlukları düzeltmeye çalışıyordum ama annemlerdeyken artık düzelmeyeceğini anladım. Anneme birşey anlatmamıştım ama annem olanları başkalarından duyuyordu. "Burası babanın evi, gelebilirsin" deyince güç aldım. Ve akşam da adamla annem kavga etmeye başlayınca teyzemin oğlu adama "bu iki aileyi biraraya getirmeye çalışma, onlar kendileri hallederler" dedi. Ama bu onun için birşey ifade etmedi, inatla kabul ettirmeye çalıştı, ve tartışma bitecek gibi değildi. Birara bana, ki bu arada kıstayız ve saat gecenin biri, "kalk gidiyoruz" dedi. Ben de gitmek istemediğimi, ayrılmak istediğimi söyledim. Şok oldu. Mücadele edecek gücümün kalmadığını, onun değişmek istemediğini, dönersem iyi şeyler olmayacağını söyledim. Bu kararı vermemde asıl neden, bir ay önce o hareketleri Çan'a da yaptırmaya başlamasıydı. Çocuk ağlıyorken, olumsuz birşey düşünmüşse ve çocuğu susturmuşsa, ardından onu yeniden ağlatmaya çalışıyordu. Böyle yapıp düşünce bazında rahatlıyordu. Bu da sabrımın tükenmesine yetti. Çan'ı her zaman kolladım, biz yetişkinler bile adama katlanamıyoruz. Bu nedenle çok kavgalarımız olmuştu. İşte, eve dönelim; ayrılma konuşmamızda annem bayıldı, abim bana "sen burda kalmak istiyor musun, eğer istiyorsan, annemi hastaneye götürüreceğiz, bizle gel, yoksa seni götürmeye çalışır" dedi. Can uyuyordu, kardeşimi evde çocukla beraber bırakıp, abimlerle hastaneye gittik. Bunu fırsat bilen herif çocuğu alıp teyzesine götürmüştü. Ertesi gün eve döndük, annem geçici felç geçiriyordu. Bir süre sonra adam geldi, beni eve götürmek istedi. Gitmeyeceğimi söyledim. Çocuğun teyzesinde olduğunu bakıma ihtiyacı olduğunu söyledi. Çocuğumu istediğimi, bakamıyorlarsa, burada bakabileceğimi, getirmezse bile dava yoluyla alacağımı söyle-

dim. Akşam teyze geldi, ikna etmeye çalıştı. "Orada nelere katlandığını biliyorum, senin de beş kızın var, beni kızın gibi sevdiğini söylersin, sen kızının bunları yaşamasına nasıl izin verirsin, eğer dönersem, ya ben onu, ya o beni öldürür." Ertesi gün boşanma ve velayet davası açtım. Çocuk onlarda kaldı bir ay, sonra bir komşusuyla gönderdi. Bir ay boyunca Çan'ı hiç yıkamamışlar, perişan haldeydi. O bir ay çocuğu alacağıma inandığım için dayanmak zorundaydım, dönseydim Çan'ın ve benim hayatımızı riske atmış olurdu. ilk celse üç ay sonra oldu. Teyzeyle konuşup boşanmaya razı etmeye çalıştım, çünkü onun hastalığını kullanmak istemiyordum. ilk davada ayrılmak istemediğini, beni sevdiğini, birlikte olmak için gerekli koşulları sağlayacağını söyledi. Dava ertelendi, ama ben "ey açsın, tedavi olsun gideceğim" dedim. Çok kızgındım çünkü. ikinci davada tanık olarak teyzemin oğlu ve abimi tanık olarak yazdırdım. Hakim tanıkları dinledi, boşanmaya ve Çan'ın velayetinin bana verilmesine karar verdi. Kendime nafaka istemedim ama Çan'a istedim. Nafaka 1990'da 50 bin liraydı, ayrıca Can iki haftada bir ve bayramları babasını görebilecekti.

KAOS GL-Boşanıp ailenin yanına dönmek tek çözüm müydü?

CANAN- izmir'de bir kadın misafirhanesi açıldığını duymuştum. Ya eve dönecektim, ya da izmir'e gidip orayı arayacaktım. Ayrıca kendimin dışında düşünmem gereken bir çocuk vardı, onu bırakmayı hiç düşünmedim. Evliliğimde yaşadığım yerde kontrol altındaydım, orada yaşananları annelere, arkadaşlarıma haber vereceğimden korkuyorlardı. Arkadaşlarımla görüşemi-yordum bile. Eve hapsedilmiştim, hiç yalnız bırakılmıyordum. Dolayısıyla misafirhanenin yerini, koşullarını araştırarak fırsatım yoktu. Gidebileceğim tek yer ailemin eviydi. Zorunluluktan bir dönüştü, gidebileceğim başka güvenli bir yer olsa, orayı tercih ederdim.

KAOS GL- Artık yeter, deyip ailenin yanına döndün, peki orada umduğunu buldun mu?

CANAN- Hayır, çünkü tam bunları yaşarken, ailemin tutumunda değişiklik yoktu, evlenmeden önce neyse, gene aynıydı. ilk birkaç ay fena değildi. Ama annem söylenmeye başladı. istemediğimiz bir evlilik yaptın, bir de çocukla eve döndün, falan. Ben annelerle oturmak istemiyordum. Çan'la birlikte kalabileceğim bir ev istiyordum, bu koşulları yaratabilmek için de iş aramaya başladım. Bilgisayar, muhasebe kursuna gittim. Kursta tanıştığım bir kadınla iş bulmak üzere konuşur-

ken, bana Mor Çatı'nın bir bültenini verdi. Bültendeki adrese gittim. Oradaki kadınlarla niçin oraya gittiğim üzerine konuştuk, iş aradığımı söyledim, daha önce neler yaptığımı anlattım. Bu görüşmeden bir hafta sonra, bana bir kitap pazarlama şirketinde iş buldular. Bu işe başladım, işin yakın civarında bir yuva buldum. Sabah Çan'ı yuvaya bırakıyordum, akşam da eve dönüyorduk. Bu 1991 yılında oluyordu, maaşım bir milyon, yuva ücreti altıyüz bin. Mor Çatı yuvayla görüştü, ücret ikiyüz bine indi. Bu koşullarda Can ve kendim için istediğim yaşıntıyı kuramayacağımın farkındaydım. Adamın teyzesini aradım, Can 89 doğumlu, 7 ay birlikte olduğumuzu düşün, çocuk bir buçuk yaşında, 7 ayı düş, boşandıktan sonra babası görmek için Çan'ı bir kere bile aramadı. Öfkeliydim. Çan'a yönelik sorumlulukları olduğunu, bunu için onu zorlamak gerektiğini düşünüyordum. Çocuğu yokmuş gibi davranıyordu. Bunlara kızdığım için, ekonomik koşullardan dolayı teyzesini arayıp, yuva parasını ödemelerini istedim. Teyzesi bana adamın yeniden evlendiğini, iyi bir işi olduğunu, araba aldığını, öteki kadından da bir oğlu olduğunu ve tedavi olduğunu söyledi. Ben de bunların beni ilgilendirmediklerini ve niçin tüm bunları birlikteyken denemediklerini söyledim. Teyzesi de söylediklerimi ileticeğini söyledi. Daha sonra yine aradım. Teyze bu işlere karışmak istemediklerini söyledi. Çünkü adam onun üzerine yürümüş. Ayrıca hiçbir şey vermeyeceklerini söylemiş. Ben çocuğu tek başıma yapmadım, dedim. Bir nafaka davası açtım. 1992 yılında mahkeme sonucunda nafaka 250.000 liraya yükseltildi. Bu parayı da o değil, annesi yatırıyordu. Bu arada işten ayrılmak zorunda kaldım, şirket iflas etmişti. Yeniden Mor Çatı'ya başvurdum. Onbeş gün sonra bana daha üretken olabileceğim, ekonomik olarak daha iyi bir iş buldular. Tüm bu süreçte Mor Çatı'ya gidip geliyordum. Bilinç yükseltme toplantılarına katılıyordum.. Benzer sorunları yaşayan kadınlarla tanıştım, söyleştim. Tüm bunlar kendime yönelmemi sağladı, yalnız olmadığımı gördüm, değerli olma hissini, kendimi sevmeyi öğrendim. Kadın kimliğimi, cinselliğimi sorgulama dönemlerimde çok şeyi gördüm. Adını koymadığım ama çok önceden de varolan kendi cinsime yönelik ilgimi keşfettim. Çocukluk dönemime döndüm, kendimi daha farklı bir gözle gözden geçirdim. Ama yine de adını koyamıyordum, bunu konuşabileceğim, tartışabileceğim birileri yoktu çevremde, pek çok şeyde olduğu gibi; bu Mor Çatı'ya gitmeye başlamamdan önceydi. Heteroseksüel kimliğiyle büyütül-müştüm.

KAOS GL-Bunları Mor Çatı’da konuşabiliyor muydun?

CANAN- Tüm bunları konuşabileceğim insanlar, o dönemde sadece oradakilerdi, sadece bu değil başka birçok yönüm. Oradakilerle konuştukça, pek çok konuda kafam netleşti. Kimlerle beraber olmak istiyordum, nasıl mutlu olacağım? Tüm bu sorulara yanıt buluyordum. Artık benim için Çan’la bir evde oturabilmek daha anlamlı birşey haline gelmişti. Kendimi tanıdım. O sıralar 23-24 yaşlarındaydım. Kendimi bu yaşlarda tanıyabilmek hem mutluluk, hem üzüntü veriyordu.

KAOS GL- Kendini nasıl tanımlıyordun?

CANAN- ilk defa bir kadına aşık olmuşum. Ama cinselliğe dair korkularım, utançlarım vardı. Kendimi seviyordum ama kendi bedenime bile uzaktım. Kadınları sevmeyi, sevebileceğimi gördüm, kendimle iyice yakınlaşmıştım. Bu kabullenişle üzerimden büyük bir yük kalkmıştı. Lezbiyenliğimi bir çılgılık gibi yaşıyordum. Ailemin dışındaki çevreme büyük bir çoşkuyla açılıyordum.

KAOS GL- insanlara açılmaya başladığın zamanlar tanıdığın lezbiyen kadın var mıydı?

CANAN- Bu açılma döneminde bir sürü kadınla konuştum, lezbiyen olduğumu söyledim ama konuştuğum kadınlardan hiçbiri lezbiyen değildi, ve onun arkasından benden başka lezbiyen kadın yok mu diye bir arayış içerisine girdim. Sonuçta konuştuğum kadınlar, yıllardır kadın konusunda çalışan, mücadele veren kadınlardı; onların tanıma ihtimali olduğunu düşünüyordum. Ne yazık ki onlardan beklediğim cevabı alamadım. Daha önceki dönemlerde kadınlarla birlikte olan, o zamanlar biseksüel ve heteroseksüel olan kadınlar vardı. Kadınlarla sohbetlerimde, heteroseksüel olduğunu ama aşık olabileceği bir kadın olsa onunla yaşayabileceğini söyleyen kadınlar da vardı. Bir süre böyle giti. Kadınlarla konuşuyorum, arıyorum arıyorum kimse yok. Tam da bunun arkasından bir kadın toplantısında iki kadın geldi, kendilerinin lezbiyen olduklarını ve bir grup kurduklarını söylediler, aradığım şey elimin uzanacağı bir yerdeydi. Bu kadınlar lezbiyen kadınların, diğer kadın gruplarıyla neler yapabileceklerini, nasıl bir iletişim kanalı oluşturacaklarını konuşmak istediklerini söylediler. Bir toplantı yapıldı. Bu lezbiyen kadın grubunun ismi Venüs’ün Kızkardeşleri idi. Toplantıda onlarla tanışmış olmama ne kadar sevindiğimi, gruba katılmak istediğimi söyledim. Bir hafta sonra tanışma toplantısı gibi birşey düzenlediler, ardından da gruba katılmış oldum. iki yıldır bu gruptayım, çalışmalarına katılıyorum.

Bu grupla birlikte eşcinsellerin diğer çalışmalarına katıldım, insanlarla tanışma fırsatı buldum.

KAOS GL- Feminist kadınlarla olan ilişkilerinde kendinle barışman-
da ne denli yararlı olduğundan bahsettin. Peki lezbiyen kadınların, bir
lezbiyen kadın grubunun sana kattıklarından da bahseder misin?

CANAN- Bu heteroseksist sistemin dayatmalarıyla dört duvar ara-
sında kalmış, kendini tanıyamamış, tanıma fırsatı bulamayan, kendisi
gibi başka insanların da olduğundan haberi bile olmayan, heteroseksiz-
min ve cinsiyetçiliğin dayattıklarından dolayı kendini sapık gibi gören,
hissettiklerinin hastalık veya sapıklık olduğunu düşünen, tabu olan
cinselliğin konuşulmadığı bir toplumda bu sorularına cevap bulamayan
insanlar ailesi ve arkadaşlarıyla cinselliğin c'inden bile konuşamazken
kendi cinsine olan ilgilerini kiminle konuşup, içinde hissettiklerini ki-
minle paylaşacak ki. Sonuçta Venüs'ün Kızkardeşleri'nin bana bu an-
lamda kattığı çok şey oldu. Kafamdaki bütün soruları tartışma imkanı
buldum, konuştukça ne kadar benzer süreçlerden geçtiğimizi gördüm.
Gene de beni onlardan ayıran bir yanımdı, ben çocuk sahibi bir
lezbiyendim. O arkadaşlarla birbirimize çok uzak değiliz, birşeyleri hep
birlikte değiştireceğimizi, birbirimize destek olduğumuzu, bu desteğe
ihtiyacı olan başka lezbiyen kadınların olduğunu biliyoruz; onlara ulaş-
mak istiyoruz. Yalnız olmadığımızı bilmek büyük bir güç veriyor, ondan
sonra benzer sorunları konuşmak, tartışmak nispeten kolay. Ama hala,
çocuk sahibi başka bir lezbiyen kadın tanımıyorum ve bu grubun içinde
bu sorunları tartışamıyorum. Bu sorunu -bu arada çocuğum sorun çünkü
lezbiyen olduğumu bilmiyor, başka bir sürü şey daha var- o ortama
taşıyamıyorum. Çocuğumla kurduğum ortaklık açısından konuşup, bu
konudaki sorularıma da yanıt bulabileceğim lezbiyen kadınlar yok. Daha
doğrusu ben şu anda tanımıyorum ama tanımayı çok istiyorum.

KAOS GL- Aslında, sen de ben de çok iyi biliyoruz ki, evli birçok
kadın kapılar ardından, ismini koymadan lezbiyenliği yaşıyor. Bu belki
de bizi en çok çıldırtan şey, yani adının konmaması ve toplumsal iki-
yüzlülük, öyle değil mi?

CANAN- Evet, öyle! Şey var, ben bunu gerek kadın hareketin-deki
kadınlarla tanışmadan önce yaşadığım mahalleden, gerekse kadın top-
lantılarında^ tanıklıklardan biliyorum. Bunlar hep konuşulur. Kadınlar
birbirlerine el şakaları, laf atmalar, falan. Bazı şeylerin tanımlamasını

yapıp, adını koyarsan çok ürkütücü oluyor. Onlara, hastalık, sapıklık dedikleri şeyleri kendilerinin yaşadıklarını söylersen, toplumun ikiyüzlülüğünün dengesi bozulur. Öyle insanlara ben, kendime dair tanımlarımı söylersem, istismara bile uğrarım. Çünkü bu yanıma çok az ima ettiğim bir kadının elleri her fırsatta üzerimdeydi. Bu adı konmamış ikiyüzlülüğün kahvelerde, surda burda, erkek mekanlarında yaşandığını da biliyorum. Bu evli kadınlar kocalarıyla, heteroseksist toplumun öğrettiği ve beklediği gibi, görevmiş gibi yaşıyorlar. Asıl cinselliklerinin, yani kadınlarla olan birlikteliklerinin adı konsa, karşımıza en büyük eşcinsel düşmanı çıkar. Yani çıkıp da, sen busun desen, heralde taşlarlar.

KAOS GL- Sonuç olarak, kendi çevrende, kendine lezbiyen diyen çocuk sahibi hiçbir kadın yok.

CANAN- ilk zamanlarda, lezbiyen kadınlar ararken, şimdi de çocuk sahibi lezbiyenlere ulaşmak istiyorum. Yurt dışında çocuklu lezbiyenlerin örgütlendiklerini biliyorum. Burada da, biz birbirimizi bulsak, deneyimlerimizi paylaşırsak, bir dayanışma içine girsek istiyorum. Mesela bir gün Canla yüzleşmek zorunda kalacağım. Çan'ı her ne kadar olumlu şekilde yetiştirmeye çalışsam da, o da heteroseksist bir toplumda yaşıyor. Reddettiğimiz değerlerle yetiyecek, bu noktada toplumu bir ahtapota benzetiyorum. Ahtapotun kollarından biri bense, diğerleri gelenekler, örf, adet, devlet, eğitim sistemi. Benim dışımdaki kolların da etkisi büyük olacak. Ben onunla ne kadar konuşsam da, okulda arkadaşlarıyla konuşurken, kendi yaşamında istese de istemese de etkilenecek, toplumun etkileriyle büyüyecek, kişiliği bu şekilde gelişecek. Ben ahtapotun sadece bir koluyum. Boşandığım zaman, evlen, çocuğunu babasız bırakma, demişlerdi. Ben de, yalnız başına çocuk büyüten tek kadın ben değilim, diyordum. Mücadele etmeliyim, bunun için de benim gibi düşünen kadınlarla dayanışma içine girmem gerekiyor. Zaten benim de o dayanışmaya ihtiyacım var. Birbirimizle dayanışmamız gerekiyor. Bu cendereden başka bir çıkış yolu göremiyorum.

KAOS GL- Sevgili ilişkilerinde bu dayanışmayı yaşamıyor musun?

CANAN- Yoğun yaşadığım bazı ilişkilerde, çocuğum sorun oldu, birlikte olduğum kadın açısından. ilki şeydi, kendi çocuğu olmadığı için kıskanıyordu, bu kıskançlıkta öfke vardı, çocuktan uzak durmaya çalışıyordu, yokmuş gibi davranıyordu, onu hep tersliyordu. Ben Canla birlikte bir yaşam istiyordum. O kadın için Can yokmuş gibi yapamazdım.

Neden paylaşmak istemiyorsun diye sorduğumda, hem Çan'ı hem beni kırıyordu, incitiyordu. Can ona ne kadar yaklaştıysa, sevgilim onu itiyordu. Bu konuşmalardan sonraki süreçte, Canla arkadaş olmayı denediğini gördüm, bir süre sonra gayet iyi anlaşır gibi oldular, birbirlerini sevmeye başladılar. Sevgilimin içinde her zaman kendi çocuğuna sahip olma isteği vardı, bundan dolayı benim doğurduğum çocuğa olan aksi davranışlarını anlamak güçtü benim için. Daha sonra bu ilişki başka nedenlerle bitti. Bir süre sonra, tanıştığım, birlikte olduğum başka bir kadın, İstanbul'da yaşamamasına rağmen, onun özellikle erkek çocuklarına olan soğukluğu -bana göre cinsiyetçiliği, çünkü bu politik bir red idi- önyargısı dolayısıyla, görüştüğümüz çok az zamanlarda Çan'ın varlığı onu agresifleştiriyor ve sinirli davranışlar içerisine sokuyordu. Benim bir tercih yapmamı istiyordu, ya ben ya Can, gibi. Ama benim böyle bir tercih yapmam söz konusu değildi. Bu ilişkide, sigara içmem de sorun olmuştu, ilişkimiz bir çıkmaza girmişti. Bunu İstanbul'a son gelişinde oturup, konuştuğumuzda o çocuğu anneme ya da babasına bırakmamın benim için uygun olacağını savunuyordu. Böyle bir şeyin mümkün olamayacağını söyledim. O da beni Canla birlikte kabul edecek bir sevgili dileğinde bulundu ve ayrıldık. Ben o ilişkinin ilerisini göremiyordum, çünkü sigara biri için vazgeçilebilecek birşey ama Can değil. Zaten benden Çan'dan ayrılmamı isteyen birisinin samimiyetine de inanmıyorum. Ama bu kadınla hala görüşüyoruz, birbirimizden haberdarız. Yani şu ana kadar sevgililerimle yaşadığım ilişkilerde bir dayanışma görmedim. Can da her ne kadar benim lezbiyen olduğumu bilmese de, ya da yanımdaki kadının sevgilim olduğunu anlamasa da, o bir şekilde o kadınla yakınlığımı anlı-yor ve kıskanıyor.

KAOS GL- Diğer kadınlarla olan konuşmalarımdan bildiğim kadarıyla lezbiyen anneler, lezbiyenliklerini yaşarlarken vicdani olarak rahatsızlık duyuyorlar. Yani istediğin anlamda üçlü bir ilişki oluşturamamının dışında, çocuğuna karşı neler hissediyor.

CANAN- Bu noktada şey var, Çan'a nasıl baktığım. Bir kere tüm bu konuşmaların içerisinde çocuğum, oğlum gibi laflar ağızımdan çıkmış olsa da, Çan'ı kendi malım gibi görmüyorum. Ben onu dünyaya getirmede bir aracım sadece. O ayrı bir birey, düşünceleri, kaygıları olan, kendi sorularını soran, tartışan, gerekirse benimle kavga eden ki etsin, hayatı paylaştığım bir insan. Ne ben onun malıyım, ne de o benim. Ben onu belirlemek istemiyorum. Aynı şekilde onun da beni belirlemesini

istemiyorum. Birlikte yaşadığımız, birlikte yaptığımız şeylerde mümkün olduğunca ortak davranmaya çalışıyoruz. Belki bunları yetişkinlerden bile beklemek biraz şey ama onun kendi ayakları üzerinde durması, özgüveni olan bir birey olması için bir yerden başlamak gerekiyor. Bütün bunları bir katılık, bir soğukluk içerisinde değil, birbirimizi seve- rek, sevdiğimizi göstererek, söyleyerek yaşamaya çalışıyoruz. Bu benim Çan'a bakışım. Bunca zaman böyle yaşadık. Benim kendimi çok geç tanıdığım, kendim için çok geç birşeyler yapmaya başladığım, bunu başkalarının yapmayacağını bildiğim için vicdan azabı çekmiyorum. Ben buyum. Zamanı geldiğinde -bu zaman ne zaman gelir, bilmiyorum- otu- rup konuştuğumuzda, onun anlayabileceği şekilde kendimi anlattığımda umuyorum beni anlar, iyimser bir bekleyiş bu tabi. Ne kendimi ne de onu aldat-mak istemiyorum, hissetmediğim bir şeyi yaşamak istemiy- rum, hissetmediğim birşeyi ona mazeret gösterip yalan söylemek iste- miyorum. Çünkü aramızda yalana dayalı bir ilişki yok. Ama o şimdien küçük bir heteroseksüel, beş yaşındayken ciddi ciddi, anne benim ne zaman sevgilim olacak, diye sordu, cinsiyet tanımlamasının olmaması hoştu. Ben sabırlı olmasını istedim. Zaten birinci sınıfta bir kız arkada- şını beğendiğini anlatmaya başladı. Onun cinselliği üzerinde belirleyici değilim, kendini ne şekilde tanımlarsa tanımlasın, onun yanında olaca- ğım.

KAOS GL- Klasik bir soru; son olarak neler söylemek istersin?

CANAN- Toplumda insan yetiştirilmiyor, kadın veya erkek yetiştirili- yor. Bir takım roller dayatılıyor. Hepimiz öyle büyüdük. Belki biz biraz kabuğunu kıranlardanız. Cinsiyetçiliğin, erkek çocuğu oyuncaklarla falan şiddete, egemen olmaya yöneltmenin, kız çocuğunu eve kapatıp gele- cekte ki heteroseksüel kadın rolüne, kimliğine hazırlamanın karşısındaki bir kişi de olsak, bir kişiyiz işte. Bu rollerden bağımsız yetiştireceğimiz bir çocuğun da önemli olduğunu düşünüyorum. Onu baskıcı toplumsal rollerden uzak tutmak görevi bizim üzerimize düşüyor. Kadınlık kadını, erkeklik de erkeği boğan birşey. Bu rollerden hiç kimse memnun değil. Adamlar ağlayamıyor bile, be, böyle salakça bir şey olur mu? Ağlaya- mayan erkeklere acıyorum, adam duygularını yaşayamıyor düşünsene. O da aşık oluyor, acı çekiyor ama üzerine yüklenen değerlerden dolayı bunu gösteremiyor. Kadın da bunun karşısında, kendisine yüklenen görevlerle, yuvayı dışı kuş yapar söylemiyle, habire yuva yapıyor ama o yuvanın içinde ne kadar mutlu, ne kadar kendini yaşıyor, bu da bir

soru. Kadının mutlu olacağı, erkeğin de ağlayacağı bir gün gelecek! Yalnız başına lezbiyen bir anne olarak yaşamak çok ağır ama burada seninle söyleşirken bahsedemediğimiz, değinemediğimiz o kadar çok konu var ki, söyleyecek o kadar çok sözümüz var ki, ama buna KAOS GL'nin sayfaları yetmeyecek, diğer insanlar isyan edecek. Üstelik KAOS GL'nin sayfa sorunu varken, ben artık susayım, başka sayılarda devam ederiz diyelim.

**"Sarılıp gövdesine sımsıkı bir kadın kendini doğurabilir isterse"
Edip Cansever**

Kendinize sarılmaktan korkmayın Lezbiyen Ebeveynli Çocuklar
Aşağıdaki araştırma, İngiltere'deki City Üniversitesi Aile ve Çocuk Psikolojisi Araştırma Merkezi'nden Susan Golombok, Beth Perry, Amanda Burston, Clare Murray, Julie Mooney-Somers ve Madeleine Stevens ile Bristol Üniversitesi Pediatrik ve Doğum Öncesi Epidemioloji Bölümü'nden Jean Golding tarafından ortaklaşa gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma, Amerikan Psikoloji Derneği'nin yayın organı olan APA Journals'ın 39. sayısında Ocak 2003 tarihinde yayınlanmıştır. Araştırmanın orijinal metnine [http://www.sciencedirect.com-psycARTICLES/journals-APA/Journals-Developmental Psychology](http://www.sciencedirect.com-psycARTICLES/journals-APA/Journals-Developmental%20Psychology) başlığı altında Volume 39, Issue 1 linkinden ulaşılabilir.

Özet

Bu çalışma, ebeveyn-çocuk ilişkisinin niteliğini ve örneklem olarak seçilen lezbiyen ebeveynlere sahip 7 yaş çocuklarının sosyal, duygusal ve toplumsal cinsiyet gelişimlerini incelemektedir. Aileler ile 14 bin anne ve onların çocuklarını kapsayan Avon Ebeveyn ve Çocuk Çalışması üzerinden ilişki kurulmuştur. Annenin lezbiyen olduğu 39 aile, 74 iki ebeveynli heteroseksüel aile ve anne ve çocuklarından oluşan 60 aile, annelere, babalara veya lezbiyen annenin partnerine (co-mother), çocuklara ve çocukların öğretmenlerine uygulanan standart mülakat ve anket yoluyla karşılaştırılmıştır.

Lezbiyen bir anneye büyüyen çocuğun gelişiminin olası sonuçlarını tahmin etmeye çalışırken, çocuğun psikolojik uyumlanmasına ilişkin ebeveynlik süreçleri noktasında lezbiyen anne, heteroseksüel anneden farklılık göstermediği sürece, herhangi bir güçlüğün beklenmesi anlamlı değildir. Ancak, çocuklar ve ebeveynleri arasındaki ilişki bir sosyal

boşluk ortamında gerçekleşmez. Geniş sosyal çevre aile yaşamının nitelikleri ve çocuğun psikolojik sağlığı üzerinde belirleyici bir etkiye sahip olabilir. Annenin lezbiyen olduğu bir ailede büyüyen bir çocuğun psikolojik problemlere sahip olması yönündeki beklenti, çocuğun annesinin cinsel yöneliminden rahatsız olacağı ve yaşlıları tarafından dışlanacağı varsayımından kaynaklanır. Psikoloji literatüründe, yaşlılarla ilişkilerin olumlu sosyal ve duygusal gelişimde önemli rol oynadığına dair genel bir görüş birliği vardır. Dolayısıyla, çocuğun annenin lezbiyen olduğu bir ailede büyümesinin yaşlılarla ilişkilerinin niteliğinde değişimler yaratacağı öne sürülür.

Bununla birlikte lezbiyen ebeveynlerle büyüyen bir çocuğun atipik toplumsal cinsiyet gelişimi geçireceği, heteroseksüel ailelerdeki yaşlılarına kıyasla, erkek çocukların kişilik ve davranışlarında daha az "maskülen", kızlarınsa daha az "feminen" olacağı iddia edilir. Lezbiyen annelerin çocuklarının heteroseksüel ailelerin çocuklarından farklı olup olmayacakları, ailelerin çocukların toplumsal cinsiyet gelişimlerini ne derece etkilediklerine bağlıdır. Toplumsal cinsiyet gelişimi biyolojik olarak belirleniyorsa, örneğin, genetik etki ya da doğum öncesi hormonlardaki değişiklikler belirleyiciyse, bu durumda ebeveynlerin çocuklarını yetiştirme tarzı önemini kaybetmektedir. Ancak, akranlarının çocukların toplumsal cinsiyet gelişiminde önemli rol oynadıkları varsayımı gittikçe artan oranda kabul görmektedir. Hemcinsleri ile davranışsal uyumlarından dolayı çocuklar toplumsal cinsiyet ayrımına tabi tutulurlar ve birbirinden farklı erkek ve kadın kültürü böyle kurulmuş olur.

Annenin lezbiyen olduğu ailelere dair önceki incelemeler, lezbiyen olduğunu kabul etmeden önce heteroseksüel evlilik yapmış olan kadınlar üzerine odaklanmıştır ve inceleme konusu olan çocuklar da genellikle küçük yaşlarından beri babalarıyla yaşamış olan çocuklardan seçilmişlerdir.

Son zamanlarda çalışmalar lezbiyen ailelerde büyüyen çocuklar üzerine yoğunlaşmıştır. Gittikçe artan oranda kadın, lezbiyen olduğunu açıkladıktan sonra ebeveyn oluyor ve tek başına ya da partneriyle birlikte aile sorumluluklarını paylaşarak bir aile kurmayı tasarlıyor.

Lezbiyen annelerin çocukları üzerine yapılan araştırmalar değerlendirilirken, araştırmacıların lezbiyen anneye sahip çocukların, heteroseksüel ailelerdeki yaşlıları ile aralarındaki farkların gözden kaçır-

dığı yaygın olarak ifade edilir. Lezbiyen ebeveynlere sahip çocukların toplumsal cinsiyet gelişiminde kesinlikle farklılık gösterdiği vurgulanır. Ancak araştırmalar, bu farklılığı hayli küçük bir grupta saptayıp araştırmanın bütününe mâl edenler ve çok büyük örneklem seçiminden kaynaklanan tesadüfi etkilerin sonucu olan yüzeysel farklılıkları abartanlar olarak sınıflandırılabilir.

Yöntem

Katılımcılar Çalışmaya katılan ailelerin demografik karakterleri yaşanılan bölgenin özellikleri, ebeveynlerin eğitim durumları, ev ve otomobil sahipliği gibi noktalarda İngiltere'nin bütünüyle benzeşmektedir. Çalışmaya dahil olan çocuklar ülkenin geri kalanındaki çocuklarla düşük doğum kilosu, fiziksel ve zihinsel yetersizlik, fiziksel hastalık ve psikolojik rahatsızlık gibi noktalarda oran olarak benzerlik göstermektedir. Kadınlar hamilelik durumlarının doğrulanmasının hemen ardından çalışmaya dahil olmuşlar ve hamileliklerin farklı dönemlerinde anketlerini tamamlamışlardır.

Bu çalışma Avon Ebeveyn ve Çocuk Çalışmasına dahil olan çocuklar yedi yaşına geldiklerinde başlatılmıştır. Avon Çalışması'na dahil olan lezbiyen annelerden 18'i (tüm lezbiyenlerin % 90'ı) bu çalışmaya dahil olmuştur. Örneklemen büyüklüğünü artırmak için yaş sınırı 5-6 yaş çocuklarını da kapsayacak şekilde aşağı çekilmiştir. Bu da, 21 lezbiyen ailenin daha çalışmaya dahil olabilmesini sağlamıştır.

Çalışmaya katılan 39 lezbiyen anneye sahip aileden 20'si sadece anne ve çocuktan oluşurken, geri kalan 19'u lezbiyen bir çiftten ve çocuktan oluşmaktadır. Çocuklarda 11'i yapay dölleme yoluyla doğarken, geri kalan 28'i heteroseksüel bir ailede doğmuş ve ardından anneleriyle yaşamaya başlamışlardır.

Lezbiyen anneye sahip aileler iki kontrol grubuyla karşılaştırılarak ele alınmıştır. Bunlar: Çocukları doğumundan itibaren kendileriyle yaşayan 74 heteroseksüel aile.

Çocukların 18 aylık ya da daha küçük yaştan itibaren anneleriyle yaşadığı tek anneli aileler.

Lezbiyen annelerin kontrol gruplarındaki annelerle aşağıdaki özellikler noktasında benzerlik gösteriyor olmalarına dikkat edilmiştir:

Annenin hamilelik sırasında sahip olduğu eğitim durumu.

Avon Çalışması1 na dahil olan çocuk 47 aylıkken ailenin sahip olduğu çocuk sayısı.

Her bir aile tipindeki kız ve erkek çocuk sayısı aşağı yukarı eşittir. Annelerin yaşları, gruplar arasında büyük değişiklikler göstermemektedir ve ortalama anne yaşı 37 dir. Veriler annelerden ve onların mevcut partnerlerinden (heteroseksüel ailelerde baba ve lezbiyen ailelerde ortak anne*) sağlanmıştır. Mülakata annelerin %99'u, ortak annelerin %79'u, babaların %66'sı ve çocukların %99'u katılmıştır. Anket formları annelerin %98'i, ortak annelerin % 84'ii, babaların %80'i ve öğretmenlerin %96'sı tarafından doldurulmuştur.

Ölçekle

1) Ebeveyn Ölçekleri

A) Ebeveyn - Çocuk ilişkileri

i) içtenlikAyrıntılı ebeveynlik nitelikleri ve annelikten alınan zevke ilişkin anlamlı sonuçlar bulundu. Ancak bu durum annelerin cinsel yönelimleriyle değil, aile yapısıyla ilgilidir. iki ebeveynli ailelerde (lezbiyen veya heteroseksüel) ebeveynlik niteliklerinin daha yüksek ve annelikten alınan zevkin daha yoğun olduğu ortaya çıktı.

ii) AnlaşmazlıklarTartışma sıklığına ilişkin anlamlı bir sonuç bulundu ancak bu durum yine annelerin cinsel yönelimiyle ilgili değildir. Tek annelerin çocuklarıyla daha sık tartışma yaşadıkları bulgulandı. Çocuğa küçük çaplı şiddet uygulama (tokat atma vb.) konusunda anlamlı fark bulundu. Heteroseksüel annelerin lezbiyen annelere oranla çocuklarına daha sık küçük çaplı şiddet uyguladıkları ortaya çıktı. Küçük çaplı şiddet uygulama sıklığının aile yapısına göre (tek ya da çift ebeveyn) değişiklik göstermediği ortaya çıktı.

iii) DenetlemeÇocuğun denetlenmesine ilişkin olarak, tek annelerin iki ebeveynli ailelere oranla çocuklarını oyun zamanı dışında daha sık denetledikleri ortaya çıktı. Oyun dışında çocuğun denetlenmesi konusunda lezbiyen ve heteroseksüel anneler arasında anlamlı bir fark bulunmadı.

iv) OyunHem annelerin cinsel yönelimine, hem de aile yapısına bağlı olarak anlamlı farklılıklar bulundu. Lezbiyen annelerin, heteroseksüel

annelere kıyasla çocuklarıyla daha sık hayal gücüne dayanan oyunlar oynadıkları ortaya çıktı. Benzer biçimde, tek annelerin de, iki ebeveynli ailelere kıyasla, çocuklarıyla daha sık hayal gücüne dayanan oyunlar oynadıkları ortaya çıktı. Ev içi oyunların daha çok partneri olan lezbiyen annelerce tercih edildiği öğrenildi.

v) Partner - Çocuk ilişkileri Babaların, ortak annelere kıyasla çocuklarına daha çok duygusal bağlılık gösterdikleri ortaya çıktı. Tartışma sıklığına bakıldığında, babaların, ortak annelere kıyasla çocuklarına daha sık küçük çaplı şiddet uyguladıkları ortaya çıktı. Ayrıca ortak annelerin çocukla, babalara kıyasla daha çok ev içi oyunlar oynadıkları ortaya çıktı.

B) Çocukların Sosyal ve Duygusal Gelişimleri

Annelerin Raporları

Çocuklar arasında özel olarak anlamlı bir eğilim tespit edilememiş olsa da, akranlarına ilişkin problemlerle lezbiyen annelerin çocuklarının daha sık karşılaştığı ortaya çıkmıştır. Tek anneli ve iki ebeveynli ailelerin çocukları arasında ise anlamlı bir farklılık tespit edilememiştir. (Ölçüt Total Difficulty Scale'dir. Ölçeğin öğeleri ise hiperaktivite, duygusal belirtiler, davranış problemleri ve prososyal davranışlardır.)

Öğretmenlerin Raporları

Öğretmenler tek anneli ailelerin çocuklarının, çift ebeveynli ailelerin çocuklarına kıyasla daha yüksek oranda, hiperaktivite ve uyumlanma güçlükleri yaşadıklarını kaydetmişlerdir. Ancak duygusal belirtilere dair anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Psikiyatrik Sınıflamalar

Lezbiyen bir anneye sahip 38 çocuğun 5'inde psikiyatrik bozukluk tespit edilmiştir. 5 çocuktan 1'i davranış bozukluğu, 1'i davranış ve duygusal bozukluk, 2'si hiperaktivite ve dikkat eksikliği ve 1'i de gelişimsel sorunlar göstermektedir. Bu rakam lezbiyen annelerin çocukları toplamı içerisinde %13 oranına tekabül etmektedir. Heteroseksüel ailelerin çocuklarında ise bu oran %9'dur. 134 çocuktan 4'ü davranış bozukluğu, 3'ü duygusal bozukluk, 2'si davranış ve duygusal bozukluk, 2'si hiperaktivite ve dikkat eksikliği, 1'i ise gelişimsel bozukluk göstermektedir. (toplam 12)

Annenin Psikolojik Durumu Annenin cinsel yönelimine dair değil,

aile yapısına bağlı anlamlı bir fark tespit edilmiştir. Lezbiyen ve heteroseksüel annelerin çocuklarının doğumundan itibaren herhangi bir dönemde doktor tavsiyesiyle antidepresan ve anksiyolitik ilaç kullanma oranları aynıdır. Ancak, partneri olan annelerden çok tek anneler, heteroseksüel annelerden çok da lezbiyen anneler çocuklarının doğumundan itibaren psikolojik problemler nedeniyle doktora gitmiştir. 2) Çocuk Ölçekleri A) Yaşıtlarla İlişkiler Tek anneli çocukların diğer çocuklara kıyasla daha az oranda yaşıtlardan kabul gördükleri kaydedilmiştir. B) Aktivite Sayım Çizelgesi Aile yapısına bağlı olarak anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir. Kız çocukların değil ancak tek anneli erkek çocukların, çift ebeveynli ailelerin çocuklarına oranla daha az cinsiyet belirlenimli davranış gösterdikleri ortaya çıkmıştır. Her ne kadar çocukların cinsiyetlerine göre iki gruba ayrılmış olmalarından dolayı bu karşılaştırma için örneklem hayli küçülmüş olsa da, lezbiyen annelerden birinin oğlunun feminen davranış gösterdiği saptanmıştır. Bunun dışında aile yapısı veya annenin cinsel yönelimine bağlı olarak herhangi bir değişiklik kaydedilmemiştir.

C) Ailesel Süreçler

Ebeveynlik değişkenleri olarak ebeveynin sıcaklığı, tartışma sıklığı ve annede stres oranı kullanılmıştır. Annede stres oranı için annelerin kişisel raporları kullanılmış, ebeveynin sıcaklığı olumlu; tartışma sıklığı ise olumsuz değişken olarak ele alınmıştır. Annenin cinsel yönelimi ve ailenin yapısı bağımsız değişkenlerdir. Çocuğunun yaşının ay olarak ifadesi de bağımsız değişkendir. Annenin cinsel yönelimi ve aile yapısının çocuğun psikolojik uyumlanmasıyla bağlantılı olmadığı ortaya çıkmıştır.

Sonuç

Bu araştırmanın sonuçları, daha önce yapılan ve lezbiyen ailelerde olumlu anne-çocuk ilişkisi ile uyumlanma sürecini sorunsuz tamamlayan çocukların varlığına işaret eden çalışmalarla aynı yöndedir. Lezbiyen annelerin çocuklarına daha az şiddet uygulamaları ve çocuklarıyla daha sık hayal gücüne dayalı ve ev içi oyunlar oynuyor olmalarının dışında, ebeveynlik değişkenleri konusunda, lezbiyen ve heteroseksüel anneler arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Çocuklarda psikiyatrik bozukluğa ilişkin veriler, ailelerin yapısı, anne ve öğretmenler için kullanılan ölçekler konusunda bilgisi olmayan bağımsız bir çocuk psikologunca teşhis edilmiş ve çocuklara ilişkin anlamlı bir farklılık

elde edilmemiştir. Lezbiyen annelerin çocuklarının yaşlılarıyla daha çok problem yaşadığı, annelerin raporlarından çıkarılan bir sonuçtur. Ancak çocukların raporları bu tip bir veri sunmamaktadır. Hem kız, hem de erkek çocukları için, lezbiyen ve heteroseksüel ailelerin çocukları arasında toplumsal cinsiyet belirlenimli davranışlara dair bir fark bulunmamıştır.

Lezbiyen ailelerde, ortak annelerin, babalara kıyasla çocuklara daha az duygusal bağlılık gösterdikleri, daha az şiddet uyguladıkları ve onlarla daha seyrek tartıştıkları ortaya çıkmıştır. Bu durum, ortak annelerin çocukların disiplinine daha dışsal kaldıkları veya kadın ve erkeklerin ebeveynlik rollerine daha farklı yaklaştıkları gerekçeleriyle açıklanmaya çalışılabilir. Bir başka açıklama da, ortak annelerin yaklaşık olarak yarısının (%53) çocuk yapma kararına aktif olarak katılmamış olmaları ve çocuğun doğumundan itibaren yetiştirilme sürecinin tamamına dahil olmamaları (çocukların heteroseksüel bir ailede doğmuş olmalarından dolayı) olabilir.

Öyle görünüyor ki lezbiyen anneler tarafından yetiştirilen çocuklar ailelerinin doğaşından veya çevresinden kaynaklanan herhangi bir psikolojik problemle büyük ölçüde karşılaşma-maktadır.

Bağımsız gözlemciler konumunda olan öğretmenler, lezbiyen annelerin çocuklarının, diğerk çocuklara kıyasla daha yüksek oranda psikolojik probleme sahip olma durumuna işaret etmediler ve bu durum annelerin raporları ile de doğrulandı. Diğerk analizler de annelerin cinsel yönelimlerinin çocukların psikolojik uyumlanmaları üzerinde cüzi bir etkisi olduğunu ortaya koydu.

Bu araştırma, lezbiyen anneler ve çocukları arasındaki ilişkiye ışık tutmakla kalmayıp genel olarak çocukların gelişiminde ebeveynlerin rolünü teorik düzeyde kavramak açısından da kapsamlı bilgi sunmaktadır. Örneğın, bu araştırmanın bulguları, çocuğu tek annenin büyütmesinden-se, cinsiyetleri ne olursa olsun iki ebeveynin varlığı, çocuğun psikolojik sağlığı açısından daha olumlu sonuçlar doğurduğuna işaret etmektedir. Burada belirleyici olan, ebeveynin erkek ya da kadın olması değil, ikinci bir ebeveynin varolması ve çocukla ilğilenmesi olabilir.

Aynı zamanda, annenin cinsel yönelimi çocuktaki toplumsal cinsiyet gelişimi üzerinde büyük bir etkiye sahip değildir. Zira, lezbiyen

anneye sahip kız ya da erkek çocuklarının cinsiyet belirlenimli davranışları ile heteroseksüel ailelerin çocuklarının davranışları arasında herhangi bir farka rastlanmamıştır. Teorik bir perspektiften bakılırsa, bu çalışmanın sonuçlarının bir çocuğun toplumsal cinsiyet gelişimi için heteroseksüel ebeveynlerin gerekli olduğu görüşüyle çelişmektedir. Bunun yerine, sonuçlar, çocuğun doğum öncesi ve zihinsel süreçlerinin toplumsal cinsiyet gelişimi üzerindeki etkisine işaret eden ve ebeveynlerin rolündense, çocuğun akranlarının rolüne odaklanan teorik açıklamalara vurgu yapmaktadır. Lezbiyen anneler heteroseksüel annelerle aynı oranda çocuklarının cinsiyet gelişimine katkıda bulunabilirler ve çocuğun toplumsal cinsiyet gelişimini etkileyen cinsiyet belirlenimli davranışlar konusunda heteroseksüel annelere hayli benzerlik gösteriyor olabilirler.

*co-mother

Çeviren: Göze Orhon Kaos GL, Ocak - Şubat 2004 Sayı 19

Sözde Aile Değerleri Tery Sanderson

Geçen ay, Peter Tatchell'in, The Guardian'daki yazısına bakılacak olursa, eşcinsel topluluk iyice ahlakdışı, beceriksiz, anlamsız bir yöne doğru gidiyordu. Bu ayki gazetelere göre ise, eşcinsellerin tek istediği, heteroseksüellerin artık başlarından defetmek istedikleri sorumlulukları yüklenmek: evlenmek, çocuk sahibi olmak.

ABD'de olanlarla karşılaştırılırsa, bu konularda ülkemizde kaydedilen ilerleme ihmal edilebilecek kadar küçük. İki kendi halinde Havvaili, Pat Logan ve Joe Melillo ülkede dev ahlaki ve politik tartışmaları harekete geçirdi. On dokuz yıllık beraberlikten sonra, Joe ve Pat evlenmeleri -evli gibi görünmeleri değil gerçekten evlenmeleri- için artık zamanın geldiğini düşündüler. Kolaylıkla tahmin edilebileceği gibi, iki Havvaili'nin Sağlık Bakanlığına evlilik cüzdanı için yaptıkları başvuru reddedildi. Ve çift, erkek ve kadın değil ama erkek erkeğe bir araya gelme hakkını tartışmak üzere mahkemeye başvurdu.

Cumhuriyetçi bir senatöre göre bu olaydan sonra toplumun temel yapıtaşı olan aile anlayışı ile ilgili tartışmalar başladı. Eğer davayı kazanırlarsa, bu eyalette gerçekleştirilecek gey evlilikler geriye kalan 49 eyalet tarafından da tanınmak durumunda olacaktı. Başkan Clinton, o yakınlarda, eşcinsel haklarına olan inancını hiçe sayarak evliliğin korunmasına dair bir yasa maddesini onayladı. Buna göre, evlilik bir

erkek ve bir kadının birliğı şeklinde tanımlanıyordu. Yasa, her eyaleti, eşcinsel evlilikleri tanımamaya, heteroseksüel evli çiftlere tanınan vergi indirimlerini, eşcinsel çiftlere uygulamamaya cesaretlendiriyordu.

Bu arada, Yahudi dini lideri, Rabbi Elisabeth Sarah'ın, ki kendisi Britanya Reform Sinagoglarının başındaki kişidir, Sussex'de bir lezbiyen çifti evlendireceğı haberleri yayıldı. Sarah, Yahudi medya tarafından öfkeyle karşılanan bu kararını duyururken, sinagogda bulunanların büyük çoğunluğu orayı terk etti, sinagogun sözcüsü ise bunun kendileriyle özdeşleştirilmemesi gereken bir politika olduğunu söyleyerek kendini hemen olaydan sıyrıldı. Ama olay, Britanya Reform Sinagogunda değışim umutları doğurdu. Yöneticilerden birinin yaptığı açıklamaya göre konu, rabbilerin yapacağı bir toplantıda, Yahudi gelenekleri açısından tekrar değerlendirilip, gelecek yılın başında rapor olarak duyurulacak. Aynı yönetici bir hareket olarak, Yahudiliğe bağlılık duyan her Yahudi için, sosyal, politik, cinsel farklılıklara aldırmadan aramızda bir yer bulma taraftarı olduklarını açıkladı.

Başkaları uzlaşmaz bir şekilde karşı olmaya devam ettiler. Örneğın, Daily Telegraph'dan Barbara Amiel yazısında eşcinsel evliliklerin, evlilik kurumunun tabutuna çakılacak son çivi olduğunu yazdı. Bazı eşcinsel çiftlerin yıllar boyunca bir arada yaşayıp, ekonomik ve duygusal olarak birbirlerine destek verdikleri ilişkilerin neredeyse heteroseksüel evlilikleri geride bıraktıklarını teslim ediyor yazısında. Ama hâlâ evlilik hakkının eşcinsellere tanınmasına karşı. Bunu şöyle bir akıl yürüterek açıklıyor: "Evlilik kurumu belli amaçlarla kurulmuştur: bir aile meydana getirmek, üremek. Bazı evliliklerin sırf ekonomik nedenlere dayanması, ya da tıbbi gereklerle veya kişisel seçimlerle bunların gerçekleştirilmemesi bu gerçeğı ortadan kaldırmaz." Eşcinsellerin birbirlerine sıkıca bağılı ilişkiler kurmalarına engel olan bir şey olmadığından, ama "canlı üretmediklerinden" bahsediyordu. Bazılarının büyük bir hırsla evlilik hakkı için mücadele etmesinin sebebi, Amiel'a göre, evlilik kurumuna olan güçlü duyguları değıl, toplumun normal kabul ettiğı cinsel davranış biçimiyle, bir nöropatoloji (sinirlerle ilgili hastalık) olan eşcinsellik arasında ayrıma zemin yaratan yasal engelleri ortadan kaldırma isteğı. Tabi Barbara Amiel, evlilik kurumunun kutsallığı ile ilgili konuşma hakkına sahip, kendisi dört kez evlenip boşanmış birisi olarak!

Bir diğeri evlilik gazi olan Elisabeth Taylor'ında konuyla ilgili

olarak eşcinsellere vereceği öğütler vardı. Eşcinsellerin çok satan dergisi The Advocate'le yaptığı bir söyleşide, eşcinsel evliliklerle ilgili ne düşündüğü sorulduğunda, şöyle cevap veriyor: "Hepinize diyorum ki, çıldırmış olmalısınız. Eğer aptallaşmak istiyorsanız, tamam bu yolda devam edin, ama daha sonra sizi gözyaşları içinde görmek istemem." Bunlar sizce çekilen acılarla edinilmiş bilgeliğin ipuçları mı? Aslında, insanlar, bildiğimiz insan olarak kaldıkça, boşanma her evliliğin eşliğinde beklemesi engellenemeyecek bir gölge olarak kalacak. Bu eşcinseller için de çok farklı olmayacak. Onlara olduğu gibi, yasalarla bağlanmış ilişkileri sona erdirmek, kafaları karıştırıp, acı çektirecek, özellikle olayın içinde çocuklar da varsa. Bunun bir örneğini Dyke TV'de izledik, birlikte bir çocuk büyütmekte olan iskoç lezbiyen çift ayrılmaya karar verdiklerinde. Bir velayet sorunu olarak konu mahkemelere yansıdı ve kimse gül kokuları saçarak çıkamadı işin içinden. Bunun ardından, elini çabuk tutan iskoç Kilisesi papazlarından Bili VWallace, Daily Mail'e yaptığı açıklamada aynı cinsiyetten kişiler arasında yapılan evliliklerin izleminde pek de dengeyi uzun süre koruyamadıklarını belirtti. VWallace heteroseksüel boşanma oranlarıyla ilgili son istatistikleri görmemiş olsa gerek.

Çocuk yetiştirme sorumluluğunu almak gerçekten önemli bir karar ve ben de bunun zorlaştırılması taraftarıyım. Eşcinsel ya da heteroseksüel, hiç kimse, iyice düşünüp taşınmadan ebeveyn olma sorumluluğu almamalı. Heteroseksüeller sıklıkla kaza sonucu çocuk sahibi oluyorlar, planladıkları, ya da istemedikleri gebelikler sonunda. Eşcinsellerinse aynı sonuca ulaşmaları için geçirmeleri gereken uzun bir süreç var. Suni döllenme, evlat edinme, ya da kiralık anne, hepsi de uzun uzun, detaylı plan gerektiren olaylar, hiçbiri bir gecelik tutku ile gerçekleşmiyor. Bu gene de, eşcinsel çiftler çocuk sahibi olduklarında medyanın gürültü koparmasının önüne geçemiyor.

Daily Express, Amerika'da, Bili Zachs ve Martin Adam için bir kadının bebek taşıyor olmasını bir skandal olarak göstermek için elinden geleni ardına koymadı. Ama olayın kahramanları işbirliği yapmadılar. Sonunda gazete, çocuğun annesiyle, Andrea Gibson, görüşmeyi başardı. Anne, ne yaptığını bildiğini, iyice düşünüp karar verdiğini, pişman olmadığını, çocuk için en iyi olanı istediğini ısrarla belirtti. Küçük Sarah'ın onu seven iki erkekle birlikte sevgi dolu bir yaşamı olacağına inanıyordu. Ama bu, anti-gey propagandacı, Daily Mail Amerika

muhabirini durdurmadı. "Bebeğini eşcinsellere satan anne" başlığıyla çıkan yazısında, bizi iki eşcinselin her nasılsa kadını kandırdıklarına ve annenin şimdi yaptığına pişman olduğuna inandırmaya çalışıyordu. Ama bu görüşü destekleyecek hiç kanıt yoktu. Hükümetin konuyu gözden geçireceğine dair iddiasına rağmen ortada böyle bir şey de yoktu.

Sağın eşcinsel ebeveynlere olan itirazlarına artık pek aşınayız. Daily Mirror'dan Fiona Webster birini şöyle ifade ediyor: "sanki bir katalogdan oyuncak ısmarlar gibi, Amerika'dan bir bebek ısmarlayan eşcinsel çift, utanç verici bir karmaşaya yol açmak istemediklerini söylemişler. Eğer bu, birdenbire utangaç hale gelen çift karmaşa ve utancın ne demek olduğunu görmek istiyorlarsa, okulun ilk gününde çocuklarının okul bahçesinde bulunsunlar". Diğer bir itiraz da bu çiftlerle aynı ortamda yetişen çocukların sonunda eşcinsel olacakları. Bu konuları eşleyen bir makale de London Evening Standard'da yayınlandı. Eşcinsel ebeveynlerce yetiştirilmiş çocuklara kendi hikayelerini anlatma fırsatı verildi. Bunlardan biri, şimdi 25 yaşındaki Derby Davenport, on iki yaşındayken bir arkadaşına annesinin bir eşcinsel birliktelik yaşadığını nasıl açıkladığını anlatıyor: Arkadaşım hemen herkese bunu anlattı, ben de okulda parmakla gösterilir hale geldim, herkes benimle ilgili fısıldaşıyordu. Okula hiç gitmek istemedim bundan sonra. Ergenlik yıllarımın çoğu böyle geçti". Bu tecrübenin onu sonunda daha güçlü ve anlayışlı kıldığını kabul ediyor, ama berbat günler geçirdiğini de belirtmeden geçemiyor. Ne o, ne de gazetede konuşulmuş diğer çocuklar eşcinsel değiller, sadece bir ara bununla ilgili kafasının karıştığını söylüyor. Dan Katch babasının eşcinsel olduğunu öğrendiğinde, erkeklere karşı bir ilgisi olmadığı halde, kendisinin de günün birinde eşcinsel olacağından korkmuş. Gittiği terapistin ona, babasının eşcinsel olmasının onunla hiçbir ilgisi olmadığını açıklaması korkularını sona erdirmiş.

Aslında bu zaten sorunun yarısı: insanlar korkuyor. Eğer eşcinsellerin çocuk yetiştirmesine karşı olanlar, eşcinsel birlikteliklerin doğası ve işleyişi ile ilgili gerçekdışı korkuların tohumlarını ekmekten vazgeçmedikçe süreç biraz daha yavaş işleyecek, birçok genç de anlamsız korkular yaşamak zorunda kalacak. Bakımından sorumlu oldukları çocuğa zararlı olan eşcinsel ebeveyn değil, bu konuda vaaz vermekten vazgeçmeyen sahte ahlakçılar. Daily Express'in okur sayfasına gelen bir mektupta dendiği gibi: "Bugün, normal denilen pek çok ailede birçok çocuk ihmal ediliyor, istismar ediliyor ya da haklarından mahrum edi-

liyor. Önemli olan bir çocuğa verilen sevgi ve ilginin kalitesi, kimden geldiği değil”.

Gay Times, Çev: Kerem

Kaos GL Dergisi, Aralık-Ocak / 1999-2000, Sayı 1

Gökkuşluğu Aileleri Anıl Üver I GL Evlilik

Lezbiyen anneler, gey babalar... Gökkuşluğu aileleri insanlık tarihi boyunca toplumsal bir realite olarak karşı m ızdalar fakat “yasal olarak” yoklar. Avusturya muhabirimiz Anıl Üver, eşcinsel çiftlerin evlat edinmesi ve çocuk bakımını tartışan bir toplantıya katıldı.

KAOS GL - 13 Mart 2007

Anıl Üver - Viyana, Avusturya

Eşcinsel çiftlerin birlikteliklerinin yasal olarak tanınmadığı, dolayısıyla evlat edinme hakkının olmadığı Avusturya’da eşcinseller sadece “bakım ailesi” olabilmekteler. Yani bakıma muhtaç bir çocuğun bakımını üstlenebilmekteler. (Ama sanılmasın ki eşcinsel çiftler evlat edinme dairesinin kapısında kuyruğa girdiler. Aksine, 1 yıl içinde başvuruda bulunan eşcinsel çift sayısı yalnızca 5.) Bu bakım-evlatlık sisteminde çocuk belli bir zaman sonra isteğine bağlı olarak asıl ailesine dönebiliyor. Oysa evlat edinme bundan daha farklı bir durum.

15 Şubat - 4 Mart tarihleri arasında Viyana’da Yeşiller Partisinin, Berggasse Kültür Derneği ve Löwvenherz Kitapevi’nin destekleriyle düzenlediği “Family Reunion” (Ailenin Yeniden Bir Araya Gelmesi) adlı sergi büyük ilgi gördü. Çek Cumhuriyetinde temelleri atılan ve pek çok sanatçıyı bir araya getiren bu etkinlik Avrupa’nın diğer şehirlerinde de ilgiyle izlenmekte.

Sergi etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen panellerden birine katıldım. Tartışma konusu eşcinsel çiftlerin evlat edinmesi ve çocuk bakımımıydı. Yeşiller Partisi’nden Marco Schreuder ve Petra Galkova’nın moderatörlüğünü yaptığı toplantıda Ebeveynler ve Çocuklar Derneği’nden Helena Planicka, evlat edinme ve bakım aileleri dairesinden Martina Reichl-Rossbacher, Avusturya Aile Araştırmaları Enstitüsü’nden Olaf Kapela ve Katolik Kilisesi Aile Birliği’nden Andreas Cancura konuşmacı olarak yer aldılar.

Eşcinsel ebeveynlerle yetişen çocukların daha çok sorunları olduğu

gerekeçsiyle eşcinsellerin evlat edinme ve çocuk bakmasını sakıncalı bulan kilise mensubu katılımcıya yanıt gecikmedi. Sonuçta bu sorunların ailelerden değil eşcinsellere karşı önyargılı, ayrımcı ve eşcinselleri dışlayıcı toplumdan kaynaklandığının altı çizildi ve eklendi: “Ona bakarsanız şiddet vakaları en çok aile içinde yaşanmakta ve tabii ki bunların %99’u heteroseksüel aileler. Ayrıca, Amerika’da yayımlanan güncel bir araştırma verileri de eşcinsel ebeveynleri olan çocukların herhangi bir cinsel kimlik karmaşası yaşamadıklarını ortaya koymakta.”

Çocuğun sağlıklı bir cinsel kimlik oluşturabilmesi için hem kadın (anne) hem erkek (baba), yani her iki cinsiyetten muhatabının olması gerektiğini de vurgulayan kilise mensubu tartışmacıya katılımcılardan itirazlar yükseldi. “Çocuğa şunu yalnızca anne (kadın) verebilir ya da şunu yalnızca baba (erkek) verebilir diyebilir misiniz?” sorusu yanıtsız kaldı.

Hangi aile?

Salonda iki örnek aile de vardı. 6 yaşından beri iki annesiyle yaşayan 16 yaşındaki genç bir kadın ilk başta zorluk çekse de iki annesiyle gayet mutlu yaşadığını belirtti. Dahası, kız heteroseksüeldi... inanılmaz, di mi?

Gey babasıyla yaşayan başka bir genç kadın da, babasının cinsel yöneliminin önemli bir rol oynamadığını, meselenin “iyi” ya da “kötü” bir babaya sahip olmakla alakalı olduğunu söyledi.

Tartışma çerçevesinde akıllardaki, “‘Aile’ kavramından ne anlıyoruz?” sorusuna aile araştırma enstitüsünden katılan uzmanın verdiği yanıt “Hangi aile?” oldu. Zira çağdan çağa ve kültürden kültüre farklılık gösteren aile formları bize aslında net, sabit ve genel geçer bir aile kavramının olamayacağını gösteriyor. Yalnız, çekirdek aileden aşiret ailelere kadar açılan yelpazede hangi aile olursa olsun “kadın+erkek+çocuk(lar)”dan oluşan aile düşüncesinin hepsinde ortak olduğu da açık. Ve bu düşüncenin aileyi ayakta tutmaya yetmediği de açık. Yetimhaneler dolup taşarken ve evlat edinmek isteyen bunca eşcinsel çift varken, bu çiftlerin kösteklenmesi yerine desteklenmesi temennileri dile getirildi. Toplumun da bu yönde dönüştürülmesi için projelerin üretilmesi ve uygulanması gerektiği vurgulandı.

Toplumsal önyargıları yoruyor

Sergi etkinlikleri çerçevesinde çocuk sahibi eşcinsel çiftlerle yapılan röportajların yer aldığı bir kitapçık da sunuldu. Buradaki tanıklıklar gösteriyor ki, eşcinsel çiftler toplumun önyargılarıyla mücadele etmeyi yorucu bulmaktalar ve sonuç olarak bu çerçevede odaklanılması gereken noktanın eşcinsel ebeveynler değil, homofobik toplum olması gerektiğinin altını çizmektedirler.

Haberle ilgili adresler:

www.family-reunion.net/

Eşcinsel Ebeveynler de Çocuk Bakabilir

Pascale Krémer

Le Monde, 15 Mart 1999 Derleyerek çeviren: Deniz KARESİ İstanbul

Gittikçe artan sayıda kadın ve erkek eşcinsel, genellikle gizli bir şekilde, çocuk yetiştiren ebeveynler haline geliyor. Bu eşcinsel çiftlerin büyük çoğunluğu çocuklarını daha önceki karşıcinsel ilişkilerinden devralmış oluyorlar. Fakat geri kalanlar, evlat edinme, yapay dölleme, taşıyıcı annelik yöntemlerine başvuruyorlar. Kadın ve erkek eşcinseller arasında bir takım özel düzenlemeler¹ de uygulama alanı buluyor.

Psikolog ve psikiyatrlar, bu gelişmenin anlamı ve sonuçları konusunda tam bir fikir ayrılığı içerisinde. Toplumbilimciler; eşcinsel ebeveynliği, cinsellikle, dölleme kavramları arasındaki genel ayrıma ve çocuğun toplum içindeki artan rolüne bağlıyorlar. Ayrıca, aile biçimlerindeki evrimin (yeniden oluşmuş aileler, tek ebeveynlilik vb.) aynı cinsiyetten ebeveynlerin oluşturduğu ailelerin varlığının tanınmasını sorgulamaya açtığını vurguluyorlar.

Fransa’da, yasal ya da gizli, çeşitli yollarla çocuk sahibi olan eşcinsel çiftlerin sayısı otuz bin olarak tahmin ediliyor. Yapay döllemenin daha serbest bir yasal düzenlemeye tabi olduğu Hollanda’da yaklaşık yirmi bin çocuğun eşcinsel çiftler tarafından yetiştirildiği düşünülüyor. Ancak bu rakamlar yoruma son derece açık. Birleşik Devletler’de 1994 yılında yayınlanan bir bilimsel çalışmada bir ile beş milyon arasında lezbiyen anne ve bir ile üç milyon arasında gay babanın varlığı tahmin olarak ileri sürüldü.

“Havai, sorumluluk almaktan aciz, tuhaf hatta çocuklar içintepli-

keli mahluklar olarak görülürdük. Eğer bugün eşcinseller tamamen normalinsanlar olarak görülüyorsa neden her insan gibi onların da çocuk sahibi olmaydışınmeleri şaşırtıcı bulunsun? Neden buna layıkolmasınlar?”

Fransa’da 1986da kurulan Bugünün ve Geleceğin Gay ve Lezbiyen Ebeveynleri Birliği’nin (APGL-Association des parents et futurs parents gays et lesbiens) üye sayısı iki yıl önce yetmiş iken, bugün sekiz yüzün biraz üzerinde.

Eşcinsel aile kavramı iki yıl önce eşcinsel ebeveynliğinin militanlarınca ortaya atılmıştı. Aile toplumbilimcisi François de Singly, bu kavramda, “aile1 sözcüğünün çoğulculuğunu arttırmayı hedefleyen normatif terimlerle ifade edilebilecek bir meydan okuma” görüyor. Tek ebeveynli aileler için bunun yararlı bir strateji olduğunu da hatırlatıyor. “Bir anne ve çocuğun bir aile oluşturduğu görüldü.”

Eşcinsellik Mekezi’nin (Le Centre gay et lesbien) bildirdiğine göre, Paris’te yaklaşık iki yıldan beri, boşanma durumunda çocuğun velayetini almak için hukuksal danışmanlık talebinde bulunan eşcinsellerin sayısı gittikçe arttı. Têtu/BSP’nin iki yılda 1.040 eşcinsel üzerinde yaptığı bir araştırmaya göre lezbiyenlerin %11’i çocuk sahibi, %45’i de çocuk sahibi olmak istiyor. Gayler için bu oranlar sırasıyla %7 ve %36. Eşcinsel ebeveynliği çok yönlü bir evrim. Sivil Dayanışma Paktı (PACS-Pacte de Solidarité Sociale) üzerindeki güncel tartışmalar da bu evrimin bir parçası. Sosyalistlerin evlilik dışı birlikteliklerin yasal olarak tanınmasına ilişkin yasa tasarıları, çocuk sahibi olma konusunu ele almaktan titizlikle kaçınıyor. PACS muhalifleri, gaylerin evlat edinme hakkını elde etmesi tehlikesini sürekli öne sürerek sonunda istemeden de olsa eşcinsel ebeveynliğini kamusal düzeye tartışmaya açtılar.

Eşcinsellik düşmanı duyguların görece gerilemiş olması ve bunun yanında eşcinselliğin artan görünürlüğü sayesinde, eşcinsel çiftler çocuk sahibi olma konusunda eskisi kadar kolay pes etmiyorlar. APGL’den Eric Garnier, “kendimize anne baba olmayı yasaklamıştık çünkü bize atfedilen olumsuz imgeyi içselleştirmiştik” diyor ve şöyle devam ediyor: “Havai, sorumluluk almaktan aciz, tuhaf hatta çocuklar için tehlikeli mahluklar olarak görülürdük. Eğer bugün eşcinseller tamamen normal insanlar olarak görülüyorsa neden her insan gibi onların da çocuk sahibi olmayı düşünmeleri şaşırtıcı bulunsun? Neden buna layık olmasınlar?”

Yirmi yıl önce belki de aile içinde yaşayan, buna koşut ayrı bir hayat süren kişiler bugün boşanıp eşcinsel çiftler olarak yaşama ve çocuklarının velayetini isteme cesaretini gösterebiliyorlar. Eşcinsellerin de kendilerine bakışı değişti. Artık, çocuk sahibi olmak isteyen hemcinslerine kitle içinde erimek isteyen karşı cinsel taklitçileri oldukları kuşkusuyla yaklaşıyorlar. Öte yandan, ailenin kendisi de evrildi. Aile biçimleri çeşitlendi. Bu çeşitlilik, bugün aynı cinsiyetten ana-babanın oluşturduğu ailelerin de tanınıp tanınmayacağı sorusunu gündeme getirir oldu. Özellikle François de Singly şunu vurguluyor: "Eşcinseller 80'li yıllardan beri icat edilmiş yeni bir aile modeline daha yatkındırlar: Kişiler arası ilişkiler aracılığıyla kendini gerçekleştirme biçimi olarak aile. Eşcinseller cinsiyet ve yaş çerçevesinde tanımlanmamış belirli bir aile tipine yöneliyorlar. Aile artık toplumsal statü ve kurumsal ilişkiler yerine gittikçe artan ölçüde seçimlik bağlılıklarla tanımlanıyor. Aile yakınlar arası duygusal ilişki haline gelmiştir."

Bilimsel gelişme kadar toplumsal evrim de cinsellikle döllenme arasındaki bağın gevşemesine katkıda bulundu. Kısır çiftler bile çocuksuz kalmaya razı olmuyorlar. Etnolog Anne Cadoret günümüzde çocuksuz aile sayısının yüzyılın başına göre çok daha düşük olduğunu hatırlatıyor ve şöyle devam ediyor: "Çocuk, aile içerisinde eskiden evlilik bağının işgal ettiği merkezi konumu ele geçirdi. Birey oluşumunun tamamlanmasının yolu yine çocuktan geçiyor; ancak mülkiyetin miras bırakılması değil, bir kimliğin devam ettirilmesi düşüncesi çerçevesinde."

Eğer yükselişini sürdürürse, eşcinsel ebeveynlik üzerindeki tartışma son derece ateşli tepkiler doğurmaya devam edecektir. 'Toplum hazır değil' sloganı bir nakarat gibi tekrar beliriyor bile. CNRS (Centre

National des Recherches Scientifiques) araştırma görevlilerinden Marcela lacub'un teşhisine göre "eşcinsel çiftlerden söz edilebilir, fakat çocuk sahibi olma konusuna gelince insanlar da düşüncenin son sınırına ulaşıyorlar." lacub şöyle devam ediyor: "Eşcinsel ebeveynliği, içinde yaşadığımız döllenmeye dayalı üreme düzeni açısından son derece sarsıcı bir gelişme. Çocuğun ana-babası onu dünyaya getirenlerdir. Her türlü çocuk edinme edimi doğanın taklit edilmesi anlayışına dayanır. Bu yüzdendir ki, evlat edinilen çocukların kökenleri saklanır; yardımla döllenme durumunda ise sperm vericisine ait her türlü kimlik bilgisi ortadan kaldırılır. Biyolojik ve hukuki ebeveynin varsayımsal özdeşliğini tehlikeye düşürmektense bir aldatmaca oyununa girmek tercih edilir."

Bölüm

1 stratejiler, politikalar.

Aileye Açılma: Sorunlar, Stratejiler, Politikalar... 10. Türkiyeli Eşcinseller Buluşması "aile" raporu

Eşcinsel ailelerinin, çocuklarının eşcinselliğini kabul etmesi çok zor gerçekleşen bir süreç. Başka eşcinselleri tanısalar ve sorunsuz ilişkiler kursalar bile, çocuklarının eşcinsel olması onlara korkutucu geliyor. Biz nasıl eşcinsel olduğumuzu fark eder etmez homofobimizden arınamıyorsak, ailelerimiz de bizlerin eşcinsel olduğunu öğrendiklerinde homofobilerinden arınamıyorlar. Dolayısıyla açılır açılmaz ailelerimizin kendiliklerinden homofobilerinden arınmalarını beklememeliyiz.

Her ne kadar her birimiz özgün deneyimler yaşıyor olsak da, aslında aileye açılma süreçleri pek çok açıdan benzer bir şekilde işliyor. Bu nedenle açılma öncesi, açılma ve açılma sonrası için tartışarak oluşturacağımız stratejilere dayanan somut destek projeleri oluşturmaliyiz. Uzun vadede eşcinsel ailelerinin örgütlenmelerini sağlamayı hedeflemeliyiz.

Açılmadan önce aile kurumunu sorgulamış olmak gerekiyor. Bu, açılma sırasında ya da sonrasında karşılaşacağımız sorunları anlamamızı, oluşacak riskleri öngörmemizi ve gerekli önlemleri almamızı sağlar. Aile bağımlılık ilişkileri içerisinde kurulmuş bir kurumdur. Aile içerisinde bulunduğumuz sürece bu durumu içselleştiriyoruz. Sonuç olarak ailelerimiz önüne bastırılmış ve onlara psikolojik, sosyal ve ekonomik her anlamda bağımlı bireyler olarak çıkıyoruz. Bunu sorgulamadan, sonuç alıcı bir şekilde açılmayı gerçekleştiremeyiz. Özetle aileyi kutsallaştırmak yerine aileyi dönüştürmeye çalışmalıyız. Manchester Ebeveynler Derneği'nin sloganı "eşcinsel evlatlarımız değil, biz değişeceğiz", aile içi geliştireceğimiz politikaların zemini olmalıdır. Ekonomik bağımsızlık ve sabır aileye açılma sürecinde çok önemli etkenler olarak karşımıza çıkıyor. Fakat ürettiğimiz politikalarda ekonomik bağımsızlık ve sabrın açılmanın ön koşulu olmadığının altını çizmeliyiz.

Açılma sürecinde aileler konuya şantaj, tehdit, fiziksel şiddetle yaklaşabiliyorlar; çocuklarını suçlu duruma sokacak stratejiler izleyebiliyorlar. Elbette bu davranışların kaynağı çocuklarına olan sevgisizlikleri değil, köklerini heteroseksizmden alan korku, bilgisizlik, önyargı, vb.

etmenlerdir. Bu etmenler açılma ve sonrası süreçte kriz ortamının oluşmasına neden olmaktadır. Olağan bir şekilde gelişen bu süreci aşılamaz görmek yerine, onlarla birlikte dönüşebilmenin zeminlerini yaratmaya dönük çalışmalar yapmalıyız.

Ailelerimiz de, bizim kendimizi tanıma, kabul etme ve barışma süreçlerindeki ihtiyaçlarımızdan muaf değiller. Onların da eşcinsellikle ilgili gerçek bilgiye, kendileri ile aynı durumda olan bireylerle tanışma ve etkileşime girmeye ihtiyaçları var. Biz nasıl toplum içinde yalnızlaştığımız bir süreç yaşıyorsak, ailelerimiz de akraba çevresi ve içinde bulundukları toplumsal çevre içerisinde aynı yalnızlaşmayı yaşıyorlar. Bu bağlamda yaşanan sorunları aşmaya dönük çalışma grupları oluşturmalıyız. Bu grupların yapacağı çalışmalarda, aileye açılma sürecinde karşılaşılan durumlar ve deneyimler bir araya getirilmeli, açılma öncesi, esnası ve sonrası süreçlere ilişkin kapsamlı stratejiler geliştirmeli ve bunlara dayanarak çeşitli somut ürünler oluşturmalıyız.

Sunumlar

Ailelere, eşcinsel bireylere, eğitimcilere, psikiyatlara, psikologlara, avukatlara, sosyal hizmet uzmanlarına, bir bütün topluma dönük kendi içinde uzmanlaşmış farklı eğitim paketleri

Kendi içimizde konuyla ilgili uzmanlar yetiştirmek

Tartıştırma programları

Broşürler

internet üzerinden bilgilendirmeler

Makaleler

Çocuk olan eşcinsellerin yanı sıra, anne-baba olan eşcinsellerin de sorunlarının bu projeler kapsamında ele alınması gerekmektedir. Evlatlarına açılmaları ve çocuklarının yaşayacağı sorunları aşmalarına dönük sorunlar, vs. Bu çalışmalar çocuk sahibi olmak isteyen eşcinsellerin de önünü açacaktır.

Açılma stratejilerinin yanı sıra, açılmama stratejileri de olmalıdır. Herkese açılmayı öneremeyiz. Hangi durumlarda açılmamayı önereceğimizi, hazırlayacağımız projeler kapsamına almalıyız.

Deneyimlerimizi bir araya getirirken Batı'ya bakmak önemlidir ama yeterli değildir. Batı'nın geçmişinden gelen deneyimleri dikkate almalı, ancak sonuç olarak üretimlerimizi yerel deneyimlere dayandırmalıyız. Aileye açılmak onlara değer verdiğimizizin kanıtıdır. Eşcinsel grupları-

nın kendini ciddi bir şekilde belli eden bu soruna karşı acil harekete geçmeleri gerekmektedir. Bu anlamda, çalışma gruplarına ihtiyacımız var. Öncelikle var olan deneyimler bir araya getirilmeli, sosyolojik, psikolojik, hukuki kaynaklarla zenginleştirilmelidir. Oluşan bilgi havuzuna dayanarak topluma önereceğimiz somut politikalar geliştirmeliyiz. Bu politikalar üzerinden somut ürünler oluşturulmalı ve bu ürünlerin vücut bulacağı çalışmalarını acilen yaşama geçirmeliyiz.

Raportör: Yeşim & Ulaş, Kaos GL Dergisi, Eylül - Ekim 2003, Sayı 17
"Bilen Aile" Projesi

Umut Güner (Kaos GL): Merhaba Gökay, hoş geldin. ilk sorum doğal olarak "Ailen biliyor mu?" olacak.

Gökay (Türkiye Ayları): Annem ve babam ayrılır; ben annem ve abimle yaşıyorum, ikisi de biliyorlar ama babama söylemeyi düşünmüyorum.

Ailenin ilk tepkileri nasıldı?

Ben önce abime söylemiştim. Üniversitede dersler bitip döndüğümde anneme de söylemeyi düşünüyordum. Ama bu konuda kesin kararımı verememişim. Eve geldiğimde de, söylememe gerek olmadığı karara vardım. Çünkü söylemem bir şeyi değiştirmeyecekti ve ben başka bir yükün altına girmek istemedim. Ama bir akşam abim anneme söyledi. Ben bir arkadaşımıydım, abimden telefon geldi; "Annem çok fena, eve gel" diye, hemen gittim. Annem ağlamış, kendinden geçmiş, onu teselli etmeye çalıştım. Ama yanında bir arkadaşı daha vardı ve her ikisine birden laf anlatmak zorunda kaldım. ilk başta kabullenmedi, "seni normal yaşamına döndürmek için elimden geleni yapacağım, o zamana kadar bu tür düşünceler aklında olmayacak" dedi. Ben ise, "kabullendim, size söyleyecek güveni de kendimde buldum. Sana eşcinsel olduğumu söylüyorum, sen bana ne diyorsun" dedim. Ondan sonra, yavaş yavaş bir şeyler anlatmaya başladım. ilk başta kendimi anlatmakta zorlanıyordum. Ne demeliyim, nasıl anlatmalıyım diye...

Psikiyatra gittik beraberce, doktor, "oğlunuz sağlam" dedi. Ve annem şok oldu. Çünkü "oğlunuz hasta" denmesini bekliyordu.

Annen eşcinselliğini nasıl algıladı ve neler düşündü?

Medyadaki eşcinsel imajından etkilendiği kesin. Bunun yanında babamla boşanmış olmasının buna neden olabileceğini düşündü. Kendisini

suçladı bir dönem, "bu, benim seni yetiştirme tarzımdan kaynaklı" dedi. Baba modeli aramamın etkisi olduğunu düşündü.

Sana, eşcinselliğine ve yaşamına dair soruları rahat sorabiliyorlar mı?

Nasıl ilişkiye giriyorsun diye sordu. Dominant mı, yoksa pasif mi olduğumu merak ediyordu. Hastalık kapacağımı düşünüyordu. Ben ona sevgiden, sevgililerden bahsettim. Cinsel yolla bulaşan hastalıklar konusunda bilinçli olduğumu anlattım. Ama sevgilimle tanışmaya hazır değildi. Nasıl tiplerden hoşlandığımı da biliyor, ilginç geliyor ona zaten.

"Bilen Aile" fikri nasıl doğdu?

Aileme açıldıktan birkaç gün sonra, "Türkiye Ayılarından Mali ve Murat'a kahvaltıya gittim. Onlara olayı anlattım. Ne yapmalıyım, nasıl tavır almalıyım diye tartışırken, bizlerin ailelerimizi anlamak konusunda yetersiz kaldığımızı; eşcinsel bireye sahip bir aileyi en iyi, başka bir eşcinsel bireye sahip ailenin anlayacağını düşündük. Aileler, anneler, babalar, arkadaşlar, kardeşler, tanıdıklar, akrabalar, birbirlerini daha iyi anlarlar diye, onları bir araya toplamak fikri aklıma geldi. Hep birlikte onları bilinçlendirmek ve onların birbirlerine soru sorarak kendilerini bilinçlendirmelerini sağlamak iyi olur diye düşündüm. Ama proje benden çıkmadı; zaten bilindik bir şeydi. Sadece ilk adım benden çıktı. Ama her zaman olabileceğini düşünüyorum. Zaten bu hedeflenen bir şeydi.

Türkiye Ayılarındaki arkadaşların nasıl karşıladı bu fikrini?

Çoğu olumlu karşıladı ve sevinerek kabul ettiler ve fikir üzerinde tartışmaya başladılar. Karşı çıkanlar da oldu. Ailelerimiz için zor olabilir, onları bir araya getiremeyiz diye düşünenler oldu.

Toplantıda ailelerinize neyi anlatmayı hedeflediniz?

Bizim toplantıda vermek istediğimiz ilk şey, sadece seks için var olmadığımızı. Eşcinselliğin bir tercih olmadığı, cinselliğimizin sadece kimliklerimizden biri olduğu, sevgimizi yönelttiğimiz cinsin kendi cinsimiz olması dışında, onların (heteroseksüellerin) yaşamlarından farklı şeyler yaşamadığımızı anlattık. Eşcinselliğin yanlış ya da hastalıklı bir şey olmadığına dair mesajlar vererek devam ettik. Böylece, ailelerin bilmelerinin dışında, bilinçlenmelerini sağlamaya ve ailelerimizle daha

sağlıklı bir ilişkiyi nasıl kurabiliriz sorusuna cevap bulmaya çalıştık.

Bilen Aile toplantıları aileler için nasıl faydalı oluyor?

Ailelerimiz sadece, bizim kendi eşcinselliğimizi ve kendi yaşadıklarını biliyorlar. Bunun yanında, ne diğer erkek eşcinselleri, lezbiyenleri, travesti ve transeksüelleri ne de onların neler yaşadığını bilmiyorlar. Aile dışından örnekler gördüklerinde, başkalarının da aynı şeyleri yaşadıklarını öğrendiklerinde, hem bizi daha iyi anlıyorlar hem de bizim eşcinselliğimizden dolayı kendilerini suçlamaktan vazgeçiyorlar. Aileler, eşcinselliği tanıyor ve diğer aileler ile yaşadıklarını paylaşabiliyorlar. Benim, ailemle girdiğim iletişimin doğru bir yolda ilerlediğini düşünüyorum ama bu iletişimi kuramayanlar var. Travesti ve transeksüeller var, onların yaşadıkları sorunlar bizimkinden farklı ve onların ailelerine de ulaşmak önemli!

Toplantıya ailenin gelmesi bir süreç içinde oldu herhalde.

Aileme nasıl anlatacağımı ve bu sürecin nasıl devam edeceğini bilmediğim için de, devamı böyle olabilir diye düşündüm. Bu toplantı bir deneme toplantısı niteliğindeydi. Çok fazla ailemiz yoktu, sadece model olarak kardeş, akraba, arkadaş ve iş arkadaşı sıfatına sahip kişiler vardı. Eşi ve bebeği ile gelen bir biseksüel arkadaşımız da vardı. Ama sanırım, oradaki kişilerden en sorunlu olanı benim ailemdi, çünkü yeni öğrenmişlerdi. Diğer aile üyeleri ise, şok aşamasını çoktan atlamışlardı. Toplantı ilerledikçe, ailelerin çoğu soruları cevaplandı ve hep birlikte konuştukça, hep birlikte rahatladılar.

Toplantıda annen nasıldı ve toplantının geri bildirimlerini nasıl aldın?

Ben anneme gittiğim yerlerden zaten bahsediyordum. Az buçuk nasıl bir yere geleceğini biliyordu. Toplantı yerine ilk gelen de annem oldu. On dakika sonra, gelenler olunca rahatlamaya başladı. Toplantının başında çok heyecanlıydı. Sonradan açıldı. Dinlerken korkularını söyleyebildi, bir ara ağladı. Çünkü "hep böyle geldim, böyle gideceğim" deyince, değişmeyeceğimi duyunca, bir de toplumun önyargılarından konuşunca ağlamaya başladı. Panik içinde düşünerek dinliyordu. Bir ara sus pus oldu. Her an sevineceği bir şey duyacağını düşünüyordu sanırım. Kendisi kabullenme aşamasına geldi, ama toplumun önyargılarından kaynaklı, bir türlü rahatlayamadı.

Abin nasıl karşıladı? Toplantıya geldi mi?

Gelmedi. Ama o sıralar Ankara’da değildi, eğer olsaydı gelirdi sanırım. İlk söylediğimde şaka yaptığımı sandı. Sonra sessiz kaldı. Ama altından kalkamadı, benimle ne konuşacağını bilemediği için anneme söyledi. Şu ara, abimle bu konuda çok fazla konuşmuyoruz. Beni kabul ediyor ama bir yandan da toplumun değer yargıları ağır basıyor.

Toplantı senin için nasıl geçti?

ilk başta, panik içinde herkes birbirine bakarken, belli bir süre sonra herkes rahatladı. Bizim grup içindeki rahat etkileşimimiz ailelerimize de yansdı. Ve daha sıcak bir ortam yaratabildik. Zaten, ev ortamını tercih etme sebebimiz de bu rahatlığı ve sıcaklığı sağlamaktı. Ailelerimiz oradaydı, biz oradaydık. Sonucunda hepimiz, eşcinsellik ile ilgili yaşadığımız anları anlattık ve birbirimizi daha iyi anladık. Güzel bir toplantı oldu, en azından ailem benim arkadaşlarımla tanıştı, kendi gibi düşünen ve aynı duyguları yaşayan insanları gördü.

Toplantı sonrasında annenin değiştiğine dair ipuçları var mı? Ya da seni şok edecek bir şey söyledi mi?

Annem, duygularını içine atar genellikle; gülerek “iyi oldu, arkadaşlarını gördüm” dedi. Bana karşı tavırları değişti. Durup dururken konuyu açmamaya başladı. Bu da onun rahatladığını gösteriyor. Eşcinsellik hakkında kitaplar okuyacağım dedi. Arada bir şaka bile yapmaya başladı.

Biz eşcinseller benzer sorunlar yaşıyoruz, ama ailelerimiz de benzer sorunlar yaşıyor. Onların desteğine ihtiyacımız var. Sen bu konuda ne düşünüyorsun?

“Bilen aile” ile ailelerimizin bizi daha iyi anlaması ve bizi desteklemeleri sağlanabilir. Toplumun en önemli parçalarından biri aile ve aileye “out” (açılmak) olmamızın nedeni de ailenin desteğini almak, kendini kabul ettirmek. Bilen aile toplantılarıyla, bu daha sistematik olabilir. Sokakta, okulda heteroseksüel gibi davranıyorsun ama aileye out olmakla, en azından evde rol yapmaktan kurtuluyorsun. Sokakta, orada, burada daha sağlam duruyorsun. Karşına çıkan bir aksilikte, ailen ve arkadaşlarının desteği ile mücadele edebiliyorsun. Annem, kaygılarını bir başkasına anlatacak, bir başkası annemden bilgi alacak ve başkalarının değişmesine neden olacaktır. Diğer ülkelerde, aileler de eşcinsellerle birlikte yürüyebiliyor, onları destekliyorlar.

Bilen Aile toplantısının devamı gelecek mi?

Ailelerin bu yönde isteği daha önemli. Toplantılar daha da geniş olmalı. Biz "bilen aile"yi sadece Türkiye Ayları için değil, tüm grupların yer alabileceği bir proje olarak düşünmüştük. İlk toplantının Türkiye Ayları ile sınırlı kalmasının nedeni, nasıl olacağını ve ne olacağını bilmediğimiz içindi. Bu, zaten bir deneme toplantısıydı. Türkiyeli Eşcinseller Buluşmasında devamı getirildi. Biz, iki ayda bir yapılan düzenli toplantılar olabilir diye düşünmüştük. Ama bu konuda diğer gruplar ile birlikte çalışmak ve aileleri de unutmamak gerekiyor. Kısa zaman içinde olması, sıcaklığı sıcaklığına yapılması, önümüzü de açar. Herkesin bunun devamını getirmek isteyeceğini düşünüyorum; ben de elimden geleni yapmaya çalışacağım.

Aileni, eşcinselliğe dair okuması için internet kafeye götürdün ama neden Kaos Kültür Merkezine getirmedin?

Sık geldiğim ve bu sayede benimsediğim bir ortam olsaydı, getirirdim. Ama değildi. Şu an kendime daha yakın hissettiğim bir mekân, ailemi de getirebilirim. Aslında, ben deneme toplantısını Kaos GL'de düzenleyelim demiştim, çok güzel hazır bir ortam var diye. Ama ev ortamının deneme toplantısı için daha rahat ve sıcak olabileceğini düşünmüştük.

Bilen Aile için ileriye dönük neler düşünüyorsunuz?

Bilen Ailenin asıl amacı, ailelerin bizim dışımızda bir araya gelmeleri. Dernekleşmesi ise çok güzel olur. Ailelerin bizi her konuda destekleyecek bir konuma geleceklerini düşünüyorum, çünkü bizim için kaygılanıyorlar ve toplumun değişmesi için bir şeyler yapmaya hazır bir hale gelebilirler.

Hatta kendilerinin koordine edecekleri eylemler, toplantılar düzenleyebilirler diye düşünüyorum. Ama burada, aileyi bilinçlendirmek önemli, gerçekten doğru bir şeyler yaptıklarına inanmaları gerekiyor. Aşama aşama ilerleneceğini düşünüyorum. Sosyal etkinliklerle, ailelerin bir araya getirilmesi sağlanarak bir yandan da dernekleşme gibi bir sürece girilebilir. Pratik hayatta hem aileye hem de eşcinsel bireye yardım edebilecek projeler geliştirilebilir. Gelecek için Ankara'da veya bütün Türkiye'de bu toplantıların arkasının gelmesini diliyorum.

Son olarak eklemek istediğin bir şeyler var mı?

Başta grup arkadaşlarıma, yani Türkiye Ayları'nın diğer üyelerine, özellikle evlerini deneme toplantısına açtıkları için Mali ve Murat'a teşekkür ediyorum. Ayrıca Kaos GL'ye bu söyleşi için teşekkür ediyorum.

Ben de Kaos GL adına sana teşekkür ediyorum. Kaos GL Dergisi, Aralık 2002 - Ocak 2003, Sayı 1 3

"Ailelerimiz için en iyi psikolog, psikiyatr biziz."

"Bilen Aile Toplantısı", Türkiyeli Eşcinseller Buluşmasının "Güztanbul" ayağında yapıldı. Ailelerimizle ilk defa bir araya geldik. Ailelerimizin ne yaşadığını dinledik. Artık ailelerimiz de bizim neler yaşadığımızı daha iyi anlıyorlar ve kendileri gibi insanların olduğundan haberdar oldular.

**Toplantıya katılanların "aileye açılma" hikâyeleri...
"Heteroseksüel âşık "**

Ercin (Alkan'ın kız kardeşi): Aramızda sekiz buçuk yaş var. Nasıl öğrendiğimi ve bunun sonrasındaki ilk diyalogumuzu anlatmak istiyorum. Kaos GL dergisinde abimin bir yazısı vardı ve orda bir heteroseksüel âşık olduğunu yazmıştı. Yazıyı okuduğumda ağladım. Ağlamamın nedeni onun kimliği değil, çektiği acılardan dolayı idi. Bir heteroseksüel âşık olmuştum ve bunun karşılığını görememişti. Daha sonra ne yapacağını, bunu nasıl atlatacağını bilememişti. Düştüğü acılar beni çok üzdü. Benzer şeyler yaşıyorduk. Sonra o akşamı anlatayım: O akşamı kendisi hiç unutmuyor sanırım. "Ben seni biliyorum" dedim. "Neyi biliyorsun" dedi. Orda kendimi çok kötü hissettim. Doğru kelimeleri söylemek zorunda idim. Kesinlikle onu incitmemem gerekiyordu. Yanlış şeyler söylememem gerekiyordu. Onun gözlerine hiç bakmadan "Sen eşcinselsin" dedim. "Hayır değilim nerden çıktı, kim söyledi" dedi. "Biliyorum. Kesinlikle bunu inkâr etme. Ben biliyorum ve her zaman senin yanında olacağım" dedim. Ağlamaya başladık. Belki de hiç bilmemizi istemiyordu. Bildikten sonra çok kötü olacağını düşünüyordu. Belki, benimle birçok problem yaşayacağını zannetti. Ama benimle ilgili hiç problem yaşamadı. O konuşmamızı hiç unutmuyorum. "Ne olursa olsun senin arkadayım; seninle gurur duyuyorum" dedim. O günün akşamını hiç unutmuyorum. Ben heteroseksüelim ve insanlar oldukça, eşcinseller de olacaktır. Ama ailem böyle bakmayacaktır. Annem öğrense

"hadi doktora gidelim" diyecektir. Ben eşcinselliğe böyle bakılmasını istemiyorum. Bir hastalık ve düzeltilecek bir şey değil. Acılar çekilmesini istemiyorum. 1998 senesinden beri biliyorum abimi ve o zamandan beri nasıl yaşandığını, hangi acıların çekildiğini biliyorum. Çok fazla acılar yaşanıyor ikili ilişkilerde. Bir heteroseksüel çiftin yaşadığı acıların iki üç misli acılar yaşanıyor. Abimin bunları yaşamamasını isterdim. Onun dışında hiçbir fark yok. Çok sağlam bir kişiliği var. O zamana kadar biz ne yaşadık ne yaşıyorsak, benim ona tavrım hiç değişmedi. Kızdığım zamanlarda gene "ne kadar uyuz bir adamsın" diyorum. "Ne kadar uyuz bir kadınsın" demiyorum. Yani, hiçbir şey değişmedi. Böyle bir ayrımın yapılmasını istemiyorum, "o eşcinsel; sen heteroseksüelsin, normalsın" gözüyle bakılmasa keşke. inşallah bunları aşarsınız. Aşarsanız, yanınızda birçok heteroseksüel insan olacaktır. Biz, her konuda sizin arkanızda olacağız. insanız hepimiz ve heteroseksüellerle aranızda hiçbir fark yok, sadece daha fazla acı çekiyorsunuz. Siz kendinizi kötü hissetmeyin. Toplumda çok büyük baskı var ama bunun dışında umarım çok mutlu olursunuz ve çok güzel ilişkiler yaşarsınız.

"Belki daha çok sevmiştir."

Alkan (Lambda): Hepinize buraya geldiğiniz için teşekkür ederim. Benim eşcinselliğimi kabul etmem çok uzun sürdü. Eşcinselliğimi 4-5 sene önce kabul ettim ve aileme açılmayı hiç düşünmemiştim. Ama kardeşim biliyor. Bu, benim içimde her zaman ukde kalmıştır. istediğim gibi bir abi modeli çizememek; onun bir yeğeninin, bir yengesinin olmaması. Bu tür konularda onu hayal kırıklığına uğrattığıma inanıyorum. Onun dışında, sevgimde hiçbir şey değişmedi. Belki daha çok sevmiştir. Bildiğim tek şey, duygularımızın daha çok kuvvetlenmesidir.

"Sokak ortasında bana eşcinsel olduğunu söyledi." Serap (Mehmet'in ablası): ilk açıkladığı zaman, beni yoldan telefonla aradı; çok garip bir yerdeydi ve acilen gelmem gerektiğini söyledi. Ben, o panikle çok kötü bir şey olduğunu düşündüm ve hemen atladım. Bulunduğu sokak ortasında bana, eşcinsel olduğunu söyledi. Bunu söyledi. Yolum ortasında söyledi. Açıkçası bekliyordum. Bir şeyler hissediyordum. Beni şaşırtmadı ama onun üzgün olmasına üzüldüm. Ama gene de şok oldum. Şoku atlattıktan sonra kabullenmeye çalışıyorsunuz. Kardeşinin söz konusu. Aramızda on yaş var. Onun doğumunu, bebekliğini hatırlıyorum ve onu erkek olarak kabul etmişim o zamana kadar. Daha sonra kabul etmeye başlıyorsunuz, "neden olmasın" diyorsun. Mehmet bana

açılana kadar kopuktuk, çünkü kendi kabuğu içinde yaşıyordu. Ama şu anda, gittiği yerlere gidiyorum; arkadaşlarını tanıyorum. Sorunlarını paylaşıyorum. Bana söylemesinden bir sene sonra, abim ve anneme de açıldı. Bunu direk kardeşim yaptı. Abim gene aynı şekilde karşıladı. Annem ise, "sen onunla konuş, sen onu değiştirirsin" gibi telkinlerde bulunuyor. Abim ve annem dışında hiç kimse bilmiyor. Toplum ne der diye düşünüyorlar.

"Annemin önünde diz çöktüm"

Mehmet (Anadolu Ayıları): Ablama açıkladığımda birine âşıktım ve çok kötü bir durumda idim. Çerçeve içinde olmaktan, gizlenmekten bıkmıştım ve artık insanlardan da nefret etmeye başlamıştım. Birine açılmam gerekiyordu. O da ablamdı. O güne kadar hiç açılmamıştım. Ablama çok teşekkür ediyorum. Hatta barlara bile gittik. Hiç yadırgamadan kabullendi. Aileme gelince, gene problemlerim vardı. Annem ve abim dinciler ve elimde birayla eve gittim. "Anne sana bir şey söylemek istiyorum" dedim. Annemin önünde diz çöktüm ve "ben eşcinselim" dedim. "En iyi psikologlar, psikiyatrlar bulunacak iyileşeceksin, sen bir erkekle yapamazsın" diyorlar. Ailem -ablam dışında- beni bir kalıba yerleştirmişler ve o kalıp içinde görmek istiyorlar. Aynı toplum gibi.

"Mutlu olduğu şekilde yaşamasını istiyorum." Nihal (Yeşim'in kuzeni): Yeşim'in çok zoru seçtiğine inanıyorum. Daha güçlü olması gerektiğini düşünüyorum. Ben alışıla gelindiği gibi yaşıyorum. Ama Yeşim daha güçlü olmak zorunda. Dışarıda, insanlara kendini anlatamadığı zamanlar oluyor. Ailesinden kimileri biliyor, kimileri bilmiyor. Ben biliyorum. Her tarafta farklı davranmak zorunda kalıyor. Kendi özünü, kendi kişiliğini, yaşamının her anında ortaya koyamıyor. Bu da onu, hayatta daha zor yaşamaya itiyor. Mutlu olsun istiyorum. Mutlu olduğu şekilde yaşamasını istiyorum. Bu şekilde mutlu olduğunu görüyorum. Zorlanmış olması beni üzüyor. Keşke, toplumumuz tarafından eşcinsellik daha kabul edilmiş olsaydı da, Yeşim ve hiç biriniz bu kadar zorluklarla karşılaşmasaydınız. Hepiniz hayatınızı çok daha rahat şekilde geçirmiş olsaydınız. Gayemiz de bu. Bunu başarabilmek için bir araya geldik. Sizin yaptığınız etkinliklere katılmamızın nedeni de bu. Bir şekilde yardımcı olalım ve toplum içinde daha rahat edebilin istiyoruz. Mutlu olabilmeniz ve çevreye kendinizi daha rahat anlatabilmeniz için. Yeşim,

daha önce neyse şimdi de o gene. Yeşim’de değişen hiçbir şey yok. Ben Yeşim’i çok sevdiğim için onu farklı olarak algılamadım. Ama Yeşim için, “o farklıymış” diyen insanların kafalarını değiştirmemiz lazım diye düşünüyorum.

“Sen Lambda istanbul’u biliyor musun?”

Özgür (Yeşim’in kuzeni): Nihal ablamın tepkisi, Yeşim ona açıldığında “bizim ailede de lezbiyen varmış” oldu. Bana söylediğinde, ben de ona, “Sen Lambdaistanbul’u biliyor musun?” diye sormuştum. Eşcinsellik sapıklık vs. gibi karşılanıyor. Farklı bir şey değil sonuçta içindeki sevgi.

“Zaten ben o yüzden getirmek istiyorum”

Yeşim (Kaos GL): Ben açılma anılarımı anlatacaktım. Nihal ablaya “böyle bir toplantı olacak gelecek misin?” diye sorduğumda, “Kesinlikle gelmek istiyorum ama iki tane çocuğum var, onları bırakacağım bir yer bulursam geleceğim” demişti. Ben bu sabah aradım. “Sana kötü bir haberim var” dedi. “Ben çocukları bırakacak yer bulamadım, gele-meyeceğim” demesini beklerken, “Çocukları bırakacak yer bulamadım. Onları da getirebilir miyim?” dedi. “Berkay küçük ama Tuğçe büyük, anlayacak” dedim. “Zaten ben o yüzden getirmek istiyorum. Ben o yaşta eşcinselliği tanımış olsaydım, eşcinseller bu kadar zor şartlarda yaşıyor olmayacaktı” dedi. Sabah herkes evde uyuyordu. Bende bunu anlatmak istedim. Kardeşim de gelecekti ama işi çıktı herhalde. Ona açılma sürecim de benim için çok önemli. On dakika nasıl söylesem diye düşündüm. Ve “Sana kötü bir şey söyleyeceğim. Ben kadınlardan da hoşlanıyorum” dedim. O da “Aman ben de bir şey söyleyeceğini sanmıştım” dedi. “...sadece.”

Tuğçe (Yeşim’in kuzeni, 12 yaşında): Nasıl kadınlar erkekleri, erkekler kadınları seviyorsa kadınların kadınları, erkeklerin erkekleri sevmesinin de normal olduğunu söyleyeyim sadece.

“Ben uzun süredir söylüyordum.”

Ufuk (Şafak’ın abisi): Ben uzun süredir, “Beni de götür, arkadaşla-rınla tanıştır” diyordum. Şafak’ı sonuna kadar destekliyorum. Toplumu-muz gerici olabilir, ama siz mücadeleye devam ediyorsunuz. Biz, dört

erkek kardeşiz. Şafak en küçüğümüz. Şafak'ın benimle, öbür ahilerimden daha iyi bir diyalogu var. Annem bunu olabilir diye karşıladı. Hepimizin farklı yönleri var, ama onu çok seviyorum ve destekliyorum.

"Şeytan artık pembe mi?"

Şafak: Bir erkeğe âşıktım ve o zamanlar istanbul'da yaşamıyordum. Âşık olduğum adam istanbul'da yaşıyordu ve tatilleri bahane edip onu görmeye geliyordum, ama anneannem-den çok onunla zaman geçiriyordum. Bir gün onunla buluştum. Gecenin ikisinde eve döndüm. Kalabalık bir aile toplantısı vardı. Dayım, Hollandalı bir kadınla evlenmişti. Dayım ve abimin beni aramak için Taksim'e gittiklerini öğrendim. Elime pembe üçgen çizmiştin ve kendime güvenim geliyordu. Yengem elimdeki üçgeni görünce, "o ne" diye sordu. O anda, onun beni ifade eden bir şey olduğunu söylemek yerine, daha kötü bir şey yaptım ve satanist olduğumu şeytana inandığımı söyledim. Yengem de, "homoseksüeller artık kendilerine tanrı yerine şeytanı mı buldular, şeytan artık pembe mi?" diye espri yaptı. Tabii ben çok rahatlamıştım, yengemle sabaha kadar bir parkta oturup ağladık, âşık olduğum adamı anlattım. Yengem, eve döndüğünde ailemle birebir konuştu. Ailemin ondan sonraki süreci çok kötüydü. Benim AIDS'li olduğumu düşündüler, benden uzaklaştılar, abim de öyleydi aslında. Ama gene de böyle bir ailem olduğu için, çok şanslı olduğumu hissediyorum. Böyle olmasından gerçekten çok mutluyum.

"O zaman o erkeğe söyle"

Deniz (İstanbul): Babama açılma sürecim söyledi: "O kıza söyle seni eve erken bıraksın" dedi. Ben de, "bu konu da ne kadar netsin, kız olduğunu nerden biliyorsun" dedim. "O zaman, o erkeğe söyle" dedi. Ben de "söyleyeyim" dedim. Ondan sonra hiç konuşmadık, bilir ama konuşmaya cesaret edemez. Abime açılma sürecimde âşıktım, ağlayarak yanına gittim şiirler okuyorum. Sonra, "benim çok büyük bir sorunun var" dedim. inanılmaz korktu. Eşcinsel olduğumu söyledim. O da, "ben de hastasın filan sanmıştım, çok korktum" dedi. Sonra, sevgililerimi eve götürüp tanıştırmaya başladım. Şu an da konuşmuyoruz, bunun gereğini de duymuyorum. Çünkü onların yaşamlarını da konuşmuyoruz, yattıkları adamları konuşmuyorlar. Bu süreci biraz da doğallaştırmak gerekir diye düşünüyorum.

“31 sene önceki Murat neyse şimdi de o.”

Murat (Türkiye Ayları): ‘93 yılında, üniversite kaydımı yenilemeye gideceğim, gitmeden önce, bir kız arkadaşına bir mektup yazmıştım. Atacağım diye yatağın altına koymuştum. Kayıtımı yenileyip geldiğim-de eve girdim. Ferhat Tunç’un yeni çıkan kasetini almıştım ve teybe koyup dinlemeye başlamıştım. Annem yanıma geldi, oturup ağlamaya başladı. Ben de anneme, “şarkı mı seni çok etkiledi, niye ağlıyorsun” dedim. ‘Ben senin oğlunum1 diye bir parçaydı. Bu mektup ne diye sordu. insanlar bazı zamanlar, bazı şeyleri hisseder de, kafalarından kaynar sular dökülmüş gibi hisseder ya, annemin hissettiğinin ama bana sormadığının farkındaydım. Her şeyi olduğu gibi anlattım. Sorular sormaya başladı. Her anne babanın verebileceği tepkiyi verdi ve “bir geçiş dönemi yaşıyorsun, ben de zamanın da böyle tekliflerle karşılaşmıştım, evet desem ben de bugün lezbiyen olacaktım” dedi. O, eşcinselliğin böyle olduğunu düşünüyor, halen böyle düşünüyor. Annem biliyor. Anlamak için bir çaba sarf etmediğini biliyorum. Ailem 12 senedir Alanya’da yaşıyor ve ben onların yanına gittiğimde, her seferinde bana bir kız buluyorlar. En son seferde de, bir üst kattaki muhasebeci kızı buldu. Sürekli, benim evleneceğim, torun tosun sahibi olacağım günü bekliyor. Aslında anlayışlı, tutucu olmayan, kültürlü bir kadın ama gene de anlamak istemiyor.

Bir gün de, kız kardeşimle oturup konuştuğumda, zaten biliyordum ve senin anlatmanı bekliyordum, dedi. Onunla çok güzel bir ilişkimiz var. Onun dışında, benden beş yaş küçük kardeşim var ama maçoların maçosu; ona anlatamıyorum. Ama daha küçük kardeşime anlatabileceğimi düşünüyorum. Çünkü abisi eşcinsel olsa da, heteroseksüel olsa da, abisi gene aynı abisi. 31 sene önce ki Murat neyse şimdi de o. Ama bazen insan, kendini iyi ifade edemediği için, yanlış anlaşılmalara yol açabiliyor. Burada da, bizim üzerimize düşen en büyük görevin, kendimizi olduğumuz gibi ortaya koyup farklılaştırmadan, işin ne olduğunun doğrusunu göstermek olduğunu düşünüyorum. Eğer bunu başarabilirsek, o zaman iletişim artacak, insanların anlamadığı, anlamaya çalışmadığı, tepkisiz kaldığı konularda aramızdaki açığı kapatıp ilişkileri düzeltelim diye düşünüyorum.

“Bunu bana ve çocuğuna nasıl yaparsın”

Serkan (Anadolu Ayları): 30 yaşımdayım, on üç yaşından beri eş-

cinsel olduğumu biliyorum. O zamandan beri ilişkilerim oldu. 23 yaşında evlendim. Üç yaşında bir kızım var ve onlardan ayrı yaşıyorum. Aileme out olmam, benim irademle gelişmedi. Haziran 2000 yılında, şu an halen sevgilim olan Ahmet'le tanıştım ve ona âşık oldum. Bu da direkt evliliğime yansıdı. Evdeki düzen bozuldu. Bu ilişkimize de yansıdı. Aralık ayında, karım bilgisayarımı kurcalarken -evlilik yıldönümümüzün ertesi günüydü-, sildiğimi düşündüğüm ama silmediğim ICQ notlarımdan, eşcinsel olduğumu öğrendi. Ertesi sabah işten geldiğimde, evde duygusal bir patlamanın olduğunu anlamıştım. "Bunu bana ve çocuğuna nasıl yaparsın" dedi ve gitti. Çok uzun saatler sonrası, eve tekrar geldi. Ben de ertesi gün, tüm eşyalarımı topladım ve çıktım. O her zaman, bunun bir süreç olduğunu ve sonunda ona geri döneceğimi düşünüyordu. Kızımı göremiyordum, kızımı her görmeye gittiğimde, faciayla karşılaşıyordum. Ahmet, bu konuda bana çok destek oldu ama gene de bu Ahmet'le olan ilişkiye de yansiyordu. Daha sonra ailem öğrendi. Onlara da ben söylemedim. Karım, ilk önce kız kardeşime daha sonra anneme söyledi. Evde annemde kalıyorum, kız kardeşimle aramda öyle bir garip durum var ki, biliyorlar ama bilmezden geliyorlar. Abime de babama da söyledi. Kendim out olsam daha kolay olacaktı. Benim yerime karım söylüyor, ben de yüzleşmek zorunda kalıyordum. Annem bir gün otururken, "kendine dikkat et oğlum" dedi. "Neye dikkat edeyim anne, ben yetişkin bir adamım" dedim. Annemin şöyle bir sorunu var; kızımı çok fazla düşünüyor, şu an altı buçuk yaşında okula başladı. İstanbul'a gideceğimi duyduğunda, "O pis insanların yanına mı gidiyorsun" diye ağladı. "Sus istiyorsan anne, kavga etmeyelim" dedim. Annemi Ahmet'le tanıştırmayı çok istedim ama annem istemedi. "Bu benim hayat arkadaşım" dedim. Telefonla bile konuşmadılar. Ama bir gün çok ilginç bir olay oldu; aramızda bir sorun vardı ve chatte yazıyorduk, annem de yanımda oturuyordu. "Şunu yaz" diyordu, ben de yazıyordum. Kız kardeşim öğrendiğinde, "kızın için üzülüyorum, gerisi benim için önemli değil" dedi. Bundan iki üç ay önce, kötü bir dönem yaşıyordum. Normalde sigara içmem, bir paket sigara alıp eve gittim, ağlıyorum, annem "ne oluyor" dedi.

"Sus" dedim ve ağlamaya başladım. Sonunda biraz rahatlayınca, anlattım neler olduğunu. Bana inanılmaz destek verdi o gün. Babama, gene karım anlattı. Ben çalışıyorum, annemle babamın yanında oturuyor ve telefonda bana, "şimdi babana, senin homoseksüel olduğunu

söyleyeceğim” dedi ve söylemiş, eve gittim babam bir şey konuşacağım dedi. “Nedir bu homoseksüellik meselesi” dedi. Ben de, “Bu seni ilgilendirmez” dedim. “Tamam, babamızın ama bu benim hayatım” dedim. Bana bu anlamda en büyük sorunu abim yarattı. Abim Almanya’da yaşıyor, karım onların yanına tatile gittiğinde, eşcinsel olduğumu onlara da söylemiş. Bir gün chatte, “Sen eşcinsel misin?” diye sordu. Ben de, “Evet” dedim. “Ne biçim bir adamsın sen” dedi. Ben de “Sana ne” dedim. iletişimini kesti. Yengemle aram çok iyi, onunla anlaşabiliyorum. Benim tek üzüldüğüm kızımдан ayrı olmak. Onun bir sorunu olduğunda akut olarak yanına gidemem ve her anında yanında olamam; benim en önemli sorunum kızım. Herhangi bir nedenden ötürü üç gün aramadığımda, anneme gelip “babaanne, nasıl bir baba kızını üç gün aramaz” diye soruyormuş. Bunu duyduğumda, gene ağlıyorum.

“İlişkimden vazgeçmedim.”

Ahmet (Anadolu Ayıları): Serkan’ın eşi tarafından öğrenildiğinde, benim Serkan’ın sevgilisi olduğumu öğrendiği için, ben de bir diyalog süreci yaşadım. Benim telefonumu biliyordu. Defalarca evlerine gitmiştim. ilişkiyi öğrendikten sonra beni aradı, “Sen Serkan’la böyle bir ilişki yaşıyorsun, bu ilişki yanlış, sapık bir ilişki yaşıyorsunuz. Onun peşini bırak, bizim yuvamızı yıkıyorsun” dedi. Ben de, bizim ilişkimizin seksüel temellere kurulu bir ilişki olmadığını, aynı heteroseksü-ellerin ilişkilerinde yaşanan paylaşımların tümünün bu ilişkide olduğunu anlatmaya çalıştım. Defalarca görüştük ve her seferinde aynı isteğini dile getirdi. Ben de, Serkan bana böyle bir şey söylemediği sürece bunun olmayacağını söyledim. En sonunda, o pes etti. Ayrıca, Serkan’ın bu süreç içinde çok büyük acılar yaşadığını düşünüyorum; defalarca intihar girişimleri oldu. Ben, hep onun yanında olmaya çalıştım. ilişkimden vazgeçmedim.

“Bir sabah baskına geldiler.”

Mehmet Ali (Türkiye Ayıları): Anlatılan örnekler ve aileleri burada olanlar, hep şanslı kişiler. Bunca şanslı olan insanın yanında, şanssız insanlar da var. Eğitim durumları ne olurlarsa olsun, eşcinselliği, halen hastalık ve tedavi edilebilir bir şey gibi gören insanlar da var. Benim ailem de bunlardan biri. 20 küsur yıldır, babası olmayan bir ailedeyim. Babamı kaybettikten sonra, beş kardeş ve annem, hayat mücadelesi verdik. Bu dönemde, ekonomik koşullar nedeniyle aile birbirinden çok uzaklaştı. Ben, yaklaşık dört yıldır yalnız yaşıyorum ve kardeş-lerim

bir kereliğine, evime, annemin tuzak kurması sayesinde geldiler. Bir-birimiz için yoktuk artık. Benim açılma sürecim çok farklı oldu. Bilen aile toplantısının araştırma sürecini yapıp deneme toplantısını yaptığımız dönemde, gelen röportaj teklifiyle bunu habere dönüştürdük. Bu habere destek olması için, fotoğraf da verilmesi gerekti. Benim ailem, eşcinselliğimi, Aktüel’de çıkan bu haber üzerine öğrendi. Sadece beni öğrenmekle kalmayıp beraber yaşadığım erkeği, aramızdaki ilişkiyi, sadece -onların deyimiyle- cinsel organlarının peşinde olmayıp bir hak mücadelesi içinde olduğumu öğrendiler. Bir sabah baskına geldiler. Şansıma, baskın sırasında evde yalnızdım. Murat’ı biliyorlardı. “Antalya’dan ablan geldi, annene böyle görünmesini istemiyoruz, sana geliyoruz” dediler. Sabah saat 9’dan 12’ye kadar, fiziksel şiddete varacak derecede, gergin bir ortamda, benimle sohbet ettiler! Onlar için tek önemli olan, “bizim aileden nasıl böyle biri çıkar”. “Etrafında nasıl insanlar var, ya sen intihar et ya da ben seni öldüreceğim ve el âlem ne der” noktasındaydılar. Nefret patlaması yaşadım ve izin alıp Ankara’dan uzaklaştım. Bugüne kadar en yakın olduğumu düşündüğüm ablam, günde 30 taneye varan mesaj gönderiyor. İlk önce nefret patlaması olarak yazılan mesajlar, zamanla beni suçlama, daha sonra da kendilerini suçlama mesajları haline geldi. En sonunda gelen mesajlar, daha çok benim eşcinselliğimi anlamaya çalışan mesajlardı. Ama benim istediğim bir anlamda değildi bu, benim “aktif mi pasif mi” olduğumu öğrenmek istiyorlardı. Şu an, ailemin burada olmasını çok isterdim. Biz, toplumu değiştirmek istiyorsak, ilk önce ailelerimizden başlayabiliriz. Aile, toplumun en küçük parçasıdır. İnşallah bu toplantının devamı gelir. Biz, toplumu küçük küçük ailecikler olarak değiştirirsek, ilerde bir gün, toplumun değiştiğini göreceğiz. Böylelikle mutlu olacağız.

“Sen benim oğlunsun!”

Serdar (Legato): Ben 1999 yılında aileme out oldum ama bu, ailemin eşcinselliğimle ya da eşcinsellikle ilk yüzleşmesi değildi. ilkokul üçüncü sınıftayken, sınıf öğretmenim, annemi okula çağırıp “Sizin oğlunuz hep kızlarla oynuyor, sizin ailede eşcinsel var mı?” diye sormuş. Annemle öğretmenim arasında geçen bu konuşmadan sonra, babam, beni salona çekip erkeklerle kızların sadece doktorculuk oynayabileceğini, ip atlama gibi oyunları oynamaması gerektiğini söyledi. Ben de, eşcinselliğimle ilk kez orda yüzleştim. Arada sırada, beni odaya çekip

sorarlardı “Yavrum sen eşcinsel misin, niye kız arkadaşın yok” diye. En son 16 yaşında, eşcinsel olmadığımı söylemiştim. 17 yaşında çevreme açılmaya başladım. Anneme açılmam,

2000 yılını buldu. “Ben eşcinselim” diyebildim. Annem ağlamaya başladı. Onun yetiştirilme tarzı için kabul edilmesi zordu. Ama o günden sonra -babam ve kardeşim içerde televizyon seyrederken-, biz salona geçerdik ve bana bir sürü soru sorardı. “Aktif misin, pasif misin”; aktif olduğun zaman sorun yok gibiydi. Ben, o yaşma gelene kadar yalan söylemiştim ve artık söylemek istemiyordum. Sorduğu her soruya doğru cevapları veriyordum. Aktif ya da pasifliğin olduğuna inanmadığımı vs.

2001 yılında annemin ölümüne kadar, babamla kardeşimin bilmediğini sanıyordum. Ama annem, ikili oynayarak, benim söylediğim her şeyi onlara, onların söylediği her şeyi de bana bir şekilde iletliyordu. Mesela, “eve geç gelme, erken gel” gibi vs. Bir de bu dönemde, 12 aylık bir ilişki yaşadım; anneme out olduktan üç dört ay sonra ilişkimi bitirdim. Partnerim, benden yaşça büyüktü ve bitmesini istemiyordu, bana fiziksel şiddet uygulamaya başlamıştı. Bunları anneme söylediğimde, bana destek oldu, partnerime telefon açıp konuştu. Ondan sonra ayrıldım ben sevgilimden. Sevgilim intihara teşebbüs etti. Bir gün de evi aradı, “intihar edeceğim ben” dedi. Annem bana, “Serdar, ailemizin adını düşün; o intihar etse, telefonunda senin mesajın bulunsa, ailemizin adı çıkar” dedi. Daha öncelerde de, “eve feminen arkadaşlarını getirme” gibi şeyler oluyordu. Annem vefat etti, babam geldi “biz senin eşcinsel olduğunu biliyoruz kardeşinle, bunu annenle konuşurduk” dedi. Duydukları zamanki tepkilerini anlattı; kardeşim kafasını duvarlara vurmuş, babam daha sakın karşılaşmış. Bizim aile yapımız çok iyiydi, her şeyi konuşurduk, ama kardeşim her zaman bunun dışında kalırdı. Kardeşimle her zaman sorun yaşadım ve eşcinselliğimi paylaşmadım, sevgililerimle tanıştırmadım onu, babamla tanıştırdım. Ayrıldığım sevgilim bir gün kapıya geldi. “Aşağı in yoksa seni bütün mahalleye rezil ederim” dedi. Babam aşağıya indi ve onunla bir buçuk saat konuştu. Ondan sonra eve döndü ve bana kızacak, beni dövecek diye beklerken sırtımı sıvazladı ve “Sen benim oğlumsun” dedi. Kardeşim de geldi ve “Ben de seni çok seviyorum” dedi. Ama her şey bu kadar süt liman değil. Hiçbir şey yokken, kardeşim üç ay önce, “ben, abimden utanıyorum” demiş. Bu olaydan sonra kardeşimle konuşmamaya başladım.

Ailem biliyor, ama ne kadar kabul ediyor bilmiyorum. Babama, bugün, bu toplantıdan bahsettim; gelmek istemedi. Annem olsaydı gelirdi. Ben de bu yüzden, annemin mezarına gittim. "Anne sen olsaydın gelirdin" dedim. Açılma sürecim ve ailemin bunu kabul etmesi sırasındaki yaşadıklarım, çok pozitif olmasa da; her şeyi konuşabildiğim bir ailem olduğu için tanrıya şükrediyorum.

"Psikologa gittik..."

Erdem (Ankara'dan): Aileye out olma sürecinde, psikolojik yardım sürecinden konuşmak istiyorum. Bir şekilde out oldum aileme; annemin tepkisiyle babamın tepkisi birbirinden farklıydı. Annem şaşırды, "çocuğumuzsun" gibi sahiplenici bir tavır takınırken; babam, "psikolojik yardım almanı istiyorum" dedi. Ben o sırada, GayAnkara isimli grupta, bir şeyler yapmaya çalışıyordum ve oradan tanıdığım psikologlar, psikiyatr vardı. Ayrıca, o sırada beraber olduğum insan da psikiyatrdı. "Benim tanıdığım insanlar var, ben bulacağım" dedi. Çok sıcak bakmıyordum ama birlikte psikologa gidip onlarla uzman birinin önünde tartışmayı, daha doğrusu, uzman diye niteledikleri insanın, onları ikna etmesini bekliyordum. Babam ilk başta kabul etmedi, tartışmalar kavgalar olurken annem babamı ikna etti. Psikologa gittik, bunun bir hastalık olmadığını söyledi ve babamı ikna etti. Her ne kadar zor geliyorsa da, psikolog karşısına çıkmak, onların bakış açısını değiştirmeye yarıyor.

"Kocan arıyor!"

Cüneyt (Anadolu Ayıları): Ben aslında, anneme out olmadım. Çocukluğumdan beri, yaşadığımız ufak tefek şeyler var. Cinsel içerikli yazışmalarımızın olduğu Alman sevgilimin mektubunu gördü. "Bu ne" diye sordu, ben de geçiştirdim. Daha sonra da, dört beş senelik bir ilişkim vardı; üç sene boyunca telefonla görüşüp birbirlerine hal hatır soruyorlardı. Levent evi aradığında -ki ben zaten haftanın 6 günü Levent'te kalıyordum-, "Kocan arıyor" dedi. Bunu, şaka gibi söylüyordu. Levent, iskenderun'a gitti; ben, yazlığa gittim. Üç gün sonra Levent geldi. Annem uzaktan gördü ve "Bu mu?" diye sordu ve damadını beğenmedi.

Ama babamla annem arasında, benim eşcinselliğimle ilgili bir konuşma geçmiş olacağını düşünmüyorum. Annemlerin yazlığında, büyükçe bir salon ve iki tane küçük yatak odası var; ben sevgilimin eşyalarını küçük odaya götürdüm ve beraber yatarız diye düşündüm. Ama babam, "sen ayrı, o ayrı yatacaksınız" dedi. Artık annem, "Levent ne yapıyor"

diye sormuyor; ama şimdi de, "Kazım ne yapıyor" diye düşünüyorlar. Anneme out olmasam da, annemlerin konuştuğunu biliyorum. Çünkü teyzemlerde kalırken, sevgilim aradığında, teyzem de, "kocan arıyor" diye söyleyince ben çok oldum.

"Ama geyleri seviyorum."

Özkan (Türkiye Ayıları): Benim out olmam, kendi isteğimle olmadı. Murat'larla yakın arkadaşız, beraber çektiğimiz fotoğrafları bilgisayarda saklıyorum ve annem, "fotoğraflardaki herkes şişman, bunlar baskül ailesi; kim bunlar" dedi. "Arkadaşlarım" dedim. Teker teker sordu. Neyse, eve misafirler geldi. Misafirlerin yanında gösterip "bak arkadaşların" dedi. Kapattım gazeteyi, odama gittim. Uçak mühendisiyim ben ve gazete de uçaklarla ilgili bir haber vardı, "ben bu gazeteyi saklayacağım" dedim, yok ettim. Daha sonra, fotoğraflarımın kayıtlı olduğu CD'yi aradım ama yerinde yoktu. Abime nerde olduğunu sordum. O da, kendisinde olduğunu ve konuşacağımızı söyledi. En fazla geçiştiririm diye düşündüm, "gey değilim ama geyleri seviyorum" diyecektim. Bir ilişkim var ama abimin bunu anlamış olma ihtimalini düşünmüyordum. Abim direkt, "Kim o?" diye sordu. O anda fark ettim; resimlerin bir kaçında, öpüşüyordum. Anlattım ben de. Orda, out olma olayı başladı. "Dostum musun? Düşmanım mısın?" diye sordum. O da, "Hayır dostunum ama sevgilini getir, onu dövmek istiyorum" dedi. Sevgilim iranlı ve onun yanına gidecektim. "Ben iran'a gidiyorum, rehberlik yapacağım" eledim. Artık anladılar. Yaklaşık 30 kilo aldım. Daha sonra abim, "eve hediye getirme" demeye başladı. Çünkü gidiyorum ve bir hafta sonra ayı hediyeleriyle geliyorum. Ama daha sonra, bana çok yardımcı oldu.

"Ve evlendirmeye çalışıyorlar"

Oya: Geyler ile travestilerin yaşadıkları sorunlar çok farklı. Bir travesti, asla, "aileme nasıl söyleyeceğim" gibi bir sorun yaşamaz. Ya hastanelik olur ya dayak yer; bir şekilde ailesinin haberi olur. Kız kardeşim bir gün ağlayarak eve geldi. Mahalledeki çocuklar, bunu taciz etmiş, laf atmışlardı. "Nedir benim bu erkeklerden çektiğim" diye bana dert yanıyordu. Ben de ona, "benim erkeklerden çektiklerimi anlatsam da, görsen" dedim. Bir yandan o ağlıyor, bir yandan ben ağlıyorum. Ama "ben, seni gene de çok seviyorum" dedi. En büyük destekçim o oldu. Evine gidip ziyaret edemiyorum, gitsem bile gece karanlıkta

gitmek zorunda kalıyorum ve güneş doğmadan çıkıyorum. Bunun benim için ne kadar zor olduğunu tahmin bile edemezsiniz. Sırf onu rencide etmemek için, komşularına karşı boynunu büktürmemek adına, sağdan soldan laf duymasın diye, sanki iğrenç bir yaratıkmiş gibi gidiyorum. Sizin de avantajınız şu; aileniz sizi öğrendiği zaman bunu bir şekilde kabullenebiliyor. Travesti olmasından korkuyorlar, ama bir şekilde, olmayacağını anladıklarında kabul edebiliyorlar. Evlendirmeye çalışıyorlar; inanmayacaksınız ama ailem halen bana kız bulmaya ve beni evlendirmeye çalışıyor. Karakolluk olmuştum, gazeteye çıktım. Evimin önünde bıçaklandım. Halen evime gelip gidiyorlar ve evimdeki erkeği görüyorlar; ama halen bir umutla yaşıyorlar. Konuşmadığımız zaman, bu problem kendiliğinden halledilecekmiş gibi oluyor. Toplantılara gelmiyoruz çünkü para kazanmamız gerekiyor ve birini yaparken diğerini yapamıyorsunuz.

“Siz yalan söylüyorsunuz”

Tolga (Legato): Yaklaşık sekiz sene önce benim ailem öğrendi. Doktora götürüldüm ve doktor bana, “derdin ne” dedi. Ben de, benim herhangi bir derdimin olmadığını, ailemin beni getirdiğini söyledim. Doktor, “Sen çık, onlar gelsin” dedi. On dakika sonra, içerden annemin bağırtıları geliyordu, doktora, “Siz yalan söylüyorsunuz” dedi. Doktor beni çağırdı. Benim yanımda, “Çocuğu rahat bırakın, kendiniz bir terapist gidin” dedi. Anneler gerçekten terapist gitmişler. Bu arada, benim cinsiyet değiştireceğimi düşünüyorlarmış. Aklındaki bu kavram kargaşasına son verdikten sonra, şimdi damat beğenme aşamasına geldi.

“ya çocuk ya lezbiyenliğin”

Mine (Lambda): Ben, eşcinselliğim konusunda ailemle hiç yüzleşmedim. Çocuğum olunca, bana sürekli baskı yapmaya başladılar: “Çocuğun yarın bir gün soracak, ona ne diyeceksin? Çocuğuna bir baba lazım!”. Hayatıma çeki düzen vermek gerektiği konusunda, şiddete varan baskılar yaşandı. Şu an bile, çok kötü bir baskı uygulanıyor. Teyzem bana, “keşke hayat kadını olsaydın da, lezbiyen olmasaydın; bu çok onur kırıcı bir şey” dedi. Çocuğum bana, “babam nerede?” diye hiç sormadı. Sadece bazen, “Anne, sen bazen kadın bazen erkek mi oluyorsun?” diye soruyor. Ama teyzem ve annemle böyle bir iletişim kuramıyorum. Çocuğum olduğu için mutluyum, ama bazen, bir an geliyor,

"çocuğum keşke olmasaydı da, lezbiyen-liğimi daha rahat yaşasaydım" diyorum. Ailem "ya çocuk ya lezbiyenliğin" gibi bir noktaya getiriyor. Ailemle, son dönemde çok sıkıntı yaşadım. Beni iki ay evden kovdular, ama ben çocuğuma olan sevgimden onu da aştım. "Hayır, vermeyeceğim çocuğumu" diyerek dayandım, bazen ne yapacağımı şaşıyorum. Keşke, herkesin ailesi buradaki bazı aileler gibi kabul etse de, herkes rahat ve mutlu yaşasa diye düşünüyorum.

"Benim hayatımın yüzde doksanını bilmeyen bir ailem var." Korum (Kaos GL): Aslında bilen aileyle yaşanan sorunlar kadar, bilmeyen ailelerle yaşanan sorunlar var zaten ve bu yüzden bazen coming-out diyoruz ve olmasını istiyoruz. Ailem beni bilmiyor ve "ailemle yaşadığım bir sorun var mı": Var. Ailemle, kendimle ilgili hiçbir sorunumu paylaşamıyorum. Benim hayatımın yüzde doksanını bilmeyen bir ailem var. Kendimi üzgün hissediyorsam, eve gitmek yerine, başka bir yere gitmeyi tercih ediyorum. Çünkü neden üzgün olduğumu anlatamayacağım. Ya da, kendimi çok mutlu hissediyorsam, neden mutlu hissettiğimi anlatamıyorum. Bir yere gideceksem, nereye gittiğimi paylaşmak istiyorum. Ama bunları da paylaşamıyorsa, ailenin benim için anlamı ne o zaman. Aile öğrendiği zaman çok fazla sorun yaşanabiliyor tamam; ama sorunların yanında, aileyle paylaşımın arttığını ve bununla beraber gerçekten bir aileye sahip olduğunuzu düşünüyorum. Kendimize açılmakla başlıyor bu ve açılma-kabullenme sürecimiz hemen olacak değil. Bunu, ailelerden de hemen beklememek gerekiyor. İlk önce, "hayır olamaz" diyor. Daha sonra, öfke duyuyor oğluna/kızına ya da kendisine; bu konu ile ilgili bir suçlu bulmaya çalışıyor. Bundan sonra, kabullenmeye başlıyor. Heteroseksüeller de aileleriyle sorun yaşıyorlar ve ailelerimizden, gerçekçi olmayan şeyleri beklemememiz gerekir. Haksızlığa uğrayan sadece eşcinseller değil, bence ailelerimizde haksızlığa uğruyor. Çünkü çocukları hakkında paylaşmaları gereken şeyleri paylaşmıyorlar. Psikolojik destek verilebilir; hem eşcinsellerin ailelerine açılmalarında destek olunması, hem de eşcinsel ailelerine destek olunması lazım. Bu toplantıdan, böyle bir yarar sağlayabiliriz. Psikolog isteyebilirler; bunu istedikleri zaman, önerebileceğimiz psikolog ve psikiyatr listesi çıkartabiliriz.

"veriyormuş birilerine"

Onur (Kaos GL): Benim yabancı uyruklu bir sevgilim vardı. Ailemle tanıştırdım. Teyzemin çevresi çok geniştir. Adamı araştırmış otellerde.

Adam tam olarak şu tabirle: "Veriyormuş birilerine" ve beni kullanmak istiyormuş, ondan uzak durmam gerekiyormuş. Anneme de anlatmış, annem de, "böyle bir ilişkin var mı" diye sordu. Ben de "yok" dedim. "O adam zaten evli, ama bir erkekle evli ve benim çok yakın bir arkadaşım" diye yalan söyledim. Sonuçta, bu benim yaşamım ve bir mesafe koymaya çalıştım. Bu benim özel yaşantım ve muhtemel bir heteroseksüel de olsaydım böyle olurdu. "Ben senin evlenmeni istiyorum, uzun süreli bir ilişki yaşamamı istiyorum", dedi. "Ben de istiyorum ama cinsiyetine ben karar veririm" dedim. Annemle, bu konuda konuşmamam gerekiyor. Okulu bitirdim, doktor oldum. Okulumun psikiyatri bölümündeki hocalarımın bazıları, annemden beter; gittiğim psikolog daha da beterd. Ona Kaos GL dergisini götürdüm, "bu dergi çok açık" dedi. Bir sürü garip şeyle uğraşmak zorunda kaldık. Bazı arkadaşlarımla anneleri, anneanneleri ile iletişimim daha fazla ve daha iyi anlıyorlar beni. iki senedir beraber olduğum insandan, ailemin haberi yok. Çifte bir iletişimsizlik nereye kadar gidecek bilmiyorum.

"Ailem bu konu da beni suçlar."

Mert (Legato/Kaos GL): Aileme açılma sürecim, tamamen kendi kontrolüm dışında oldu. Eşcinselliğimle barışmamın ortalarında oldu ve sinir krizi geçirdikten sonra, beni psikiyatra götürdüler. Doktor bana, "kadın iç çamaşırı giymek istiyor musun" diye sordu. Ben de şaşırdım ve ne diyeceğimi bilemedim, daha sonra, "evet" dedim. Ailem bu konu da beni halen suçlar, "sen gitmedin, değişmek istemedin" diye. Daha sonra, bunun ergenlik bunalımı olduğunu, değişeceğini söyledi. Ben bunları kaçış yolu olarak görmedim ve onunla çatışmaktan kaçmadım, ama annemle bu konuda konuşmadık ama temelinin bu konuda yattığı bir sürü tartışma yaşıyoruz. Kardeşim konusunda böyle bir problem yaşamadım ve ilk âşık olduğumda gittim, ona söyledim. Erkek olduğunu söyledim; kardeşim, hiçbir şekilde yadırgamadı. Kendi kafasında yaşadı, şu anda 16 yaşında ama her şeyi konuşabiliyorum. Babamla bu konuda hiç konuşmadık.

"Merdivende öpüşürken yakalandım."

Onur (Legato): Eşcinsellikle ilgili bir problem yaşıyışım, sekiz yıl öncesine varıyor. Benim ilkokul öğretmenim de, anneleri çağırıp özel olarak onlarla konuşmuştu. Daha sonra, babamla konuşurlarken duymuştum. Bundan bir ya da iki sene sonra, yazlıkta, bir arkadaşım ile merdivende öpüşürken yakalandım. Yakalandıktan sonra, kızılca kıya-

met koptu. Sitenin bütün sakinleri duydu. Eve gittiğim zaman yüzü çok asıktı ve gergindi. "Bunu nasıl yaparsın" dedi. "Ne yaptığımı söylersen konuşa-biliriz" dedim. "Sen onun oyununa geldin" dedi. Öpüştüğüm arkadaşım daha feminendi ve suç direk onun üzerine atıldı. Ben de buna, can simidine sarılır gibi sarıldım. O arkadaşım psikolojik yardım almak zorunda kaldı. Ben de bunun yükünü, 8 sene taşıdım. Altı yıl önce, bir açılma süreci yaşadım ve çok çabuk gerçekleşti. Bu süre içinde, anneme de söylemem gerektiğini düşünüyordum. Direkt ona söylemem gerekiyordu ama bunu söyleyemedim. "Eve gel" dedim, gelince eve gelenleri görür diye. Ev arkadaşımı sevgiliyle banyoda görmüş, bana da, benim eşcinsel olup olmadığımı sordu. Bunu geçiştirmeye çalıştım ama annem başa gelen çekilir dedi.

"Aile için en iyi psikolog psikiyatr biziz"

Koray (Kaos GL): Psikolog ya da psikiyatra götürmek, çok kolay değil; hatta gittiğiniz uzmandan beklemediğiniz tepkilerle karşılaşabilirsiniz. Bu insanların verdiği tepkileri anlamak gerekiyor. Bu tepkilerin çoğunun temelinde, eşcinselliği tanımamak ve bilmemek olduğunu unutmamak gerekiyor. Anlamaya çalışmak gerekiyor; bu, anneniz, babanız kardeşiniz, arkadaşınız da olabilir. Ayrıca bu konu konuşulmuyorsa, bu da inkârın bir biçimidir ve karşı tarafı suçlamak yerine, karşı tarafa bilgi vermek gerekiyor. Ama konuşmaya çalışmak da, kafasına tebeşir vurmak gibi değil; anlatmaya çalışarak yapmak gerekiyor. Konuşmuyorum böyle devam ediyor diye düşünmemek gerekiyor: konuşmadığınız müddetçe, aile, inkâr etmeye ve bilmemeye devam edecek. Kendi ailelerimiz için en iyi psikolog, psikiyatr biziz.

Kaos GL Dergisi, Aralık 2002 - Ocak 2003, Sayı 13

Gey ve Lezbiyenlerin Güçlendirilmesi

Gey ve lezbiyen gençlere birçok toplumda heteroseksüel gruplar tarafından baskı yapılmaktadır. Gey ve lezbiyen gençler cinsel yönelimlerinden dolayı dışlanmakta, damgalanmaktadırlar.

Aileleri ve çevrelen, arkadaşları tarafından dışlanan bu gençler toplum içerisinde yalnız kalmakta, pek çok zorluk yaşamaktadır. Özellikle ergenlik döneminde olan gey ve lezbiyenler cinsel yönelimlerini ailelerine açtıkları zaman onlardan büyük tepki almakta, heteroseksüel evliliklere zorlanmaktadırlar. Ailenin bu isteğini kabul etmeyen genç ise aileden uzaklaşmak zorunda kalmaktadır. Henüz yeterli eğitimi alma-

miş olması, bir meslek sahibi olmaması sebebi ile ekonomik zorluklar yaşamakta, çaresizlik sebebi ile kimi zaman olumsuz ilişkilere girebilmektedir ve çoğu zaman da cinsel yönelimlerini gizli tutmaktadırlar.

Sağlıklı gelişimlerinin önündeki zorluklardan dolayı gey ve lezbiyen gençler nüfus içerisinde risk altında olan bir gruptur.

Özellikle aileleri tarafından dışlanan bu gençler ile ilgili yapılan araştırmalarda ortaya çıkan sonuçlara göre; gey ve lezbiyenlerin büyük bir bölümü anne-babalarının düşmanca tutumları ile karşılaştığını ifade etmiş, yaşam tarzları hususunda ebeveyn-lerinin ayıplamalarının devam ettiğini ifade etmiştir.

Gey ve lezbiyen gençler bu tip tepkilerle baş edebilmek için çevreleriyle aralarında koruyucu bir zırh oluşturmuşlardır. Bunun gerekli olduğunu savunmaktadırlar çünkü ruhsal dengelerini koruyabilmek için bu iyi bir yoldur.

Mecazi olarak koruyucu zırh kavramı, geylerin sınırlar koyma gibi koruyucu mekanizmalar oluşturarak kişiler arası ve kuşaklar arası ilişkilerden kendilerini ve ilişkilerini koruyabilmelerini ifade etmektedir. Potansiyel anne-baba düşmanlığı ve toplumsal hoşnutsuzluklar ile baş edebilmek için geyler bu tip bir stratejiden yararlanırlar.

Dünyanın neresinde olursanız olun örneğin Amerika’da, Afrika’da veya Türkiye’de, gey ve lezbiyen bireyler, aileleri ve çevreleri tarafından dışlanmaktadır. Aileler çocuklarını heteroseksüel olarak yetiştirmek istemektedirler. Gey ve lezbiyenler, yönelimlerinin, ailelerinin isteğinin dışında olduğunu onlara anlattığında tepkiyle karşılaşmaktadır.

Aile açısından düşünüldüğünde bu durum ilk etapta normaldir. Çünkü aile çocukları için başka bir alternatif düşünmemiştir. Ailelerin kabullenme düzeyleri kültürel yapıları ile de doğru orantılıdır. Ailelerin entelektüel düzeyleri arttıkça kabullenme düzeyleri de artmaktadır. Kapalı aile yapılarında kabullenme ya çok geç olmakta ya da hiç olmamaktadır. Bu sebeple ailelerin bu durumu kabullenmeleri uzun ve zorlu bir sürecin başlamasına neden olacaktır. Genç, yaşadığı süreçte çok zorlanmakta, aile ise çevreleri tarafından tepki görmekte, çocuklarının gey ve lezbiyen olması sebebi ile kendilerini suçlamakta, çocuklarının durumunu günahlarının bir karşılığı olarak değerlendirmektedir. Gerek aileleri gerekse çevreleri tarafından tepki alan gey ve lezbiyenlerin bu

zor durumla baş edebilmeleri için güçlenmeleri ve desteklenmeleri gerekmektedir. Bu konuda hem aile hem birey hem de toplumla çalışacak olan meslek gruplarından biri de sosyal hizmet uzmanlarıdır.

Sosyal Hizmet Mesleği Açısından Gey ve Lezbiyenlerin Güçlendirilmesi Sosyal hizmet uzmanı, heteroseksüel bireylerin yanı sıra gey ve lezbiyenlerle de çalışmaktadır.

Gey ve lezbiyenlerin, içinde bulundukları toplumda destek bulması, aileleri ile olan ilişkilerinin, çevreleri ile olan ilişkilerinin düzenlenmesi, bireylerin güçlendirilmesi odağında sosyal hizmet uzmanı önemli bir rol oynamaktadır.

Türkiye’de yeni yeni seslerini duyurmaya başlayan gey ve lezbiyenlerin toplumda kabul edilebilmesi, dünyada kabul edilen haklara Türkiye’de de ulaşılabilmesi açısından sosyal hizmet mesleği etkin rol oynayacaktır.

Sosyal hizmet uzmanları ailelere doğru bilgi sağlanmasında aracı olabilir. Bu bilgi; gey ve lezbiyenlik hakkında negatif söylenceleri dağıtan, gideren bir bilgidir.

Aileleri ve çevreleri tarafından yönelimleri sebebi ile tepki alan gey ve lezbiyenler uyumsuzluk, belirsizlik ve karışıklık duyguları yaşamaktadır.

Colomon ve Cass uyumsuzluk belirsizlik ve karışıklığı şöyle tanımlar; gey ve lezbiyenlerin topluma kendi cinsel yönelimlerini kabul ettirmede yaşadıkları sıkıntılar sonucu uyumsuz davranışlar göstermesidir. Sosyal hizmet uzmanı bu uyumsuzluğu anlar ve bireylerin cinsel yönelimleri hakkında duygularını aydınlatmada destekçi olur. Bunu yaparken kişinin kendi kabul edilebilirliğini ve kendine saygı duymayı olumlu olarak geliştirmeyi sağlar. Gey ve lezbiyenlerin toplum içerisinde birbirlerini desteklemeleri için oluşturdukları sivil toplum örgütlerinde aktif olarak çalışır ve bu konuda toplumun bilinçlenmesini sağlar. Bireylerin güçlendirilmesi amacıyla bir sistem olan toplumdaki eksiklikleri göz önüne alarak gey ve lezbiyenlerin toplumdaki kaynaklardan faydalanmasını sağlar. Gey ve lezbiyenlerin sistemden kaynaklanan güçsüzlükleri ile baş edebilmesi amacı ile güçlü yönlerinin ortaya çıkarılması için bireyi destekler. Bu aşamada bireylerin kendi hayatını düzene koyma becerisi geliştirmesi, grup bilincinin kazandırılması, kendini suçlama

duygusunun azaltılması, bireylerin değişim için kişisel sorumluluk alma bilincinin geliştirilmesi için çalışır (Gutierrez, 1990:150).

Toplum ve ailesi tarafından dışlanan, olumsuz muamele ile karşılaşan gey ve lezbiyenlerin toplum içerisinde hak ettikleri, insanca yaşam standartlarında yaşayabilmeleri ve yönelimlerini özgürce ifade edebilmelerinde sosyal hizmet uzmanları, gey ve lezbiyenlerin desteklenmesi ve cesaretlendirilmesini sağlar. Onlara sorunları ile baş edebilme becerisi kazandırır.

Günümüz toplumunda gün geçtikçe seslerini daha çok duyuran gey ve lezbiyenlerin demokratik bir toplum sürecince insanca yaşamaları dileğiyle...

KAYNAKLAR

GUTIERREZ, Lorraine. "Working with Women of Color: An Empowerment Perspective". Social Work Journal of The National Association of Social Worker, Volume 35, Number 2, March, 1990.
LASALA, C. Michel. "Coupled Gay Men, Parents, And In-Laws: Intergenerational Disapproval And The Need For A Thick Skin", Family in Society: The Journal of Contemporary Human Service. Volume 79, Number : November-December 1998; 585-595.

AİLE:

Kaos GL'nin mücadele ve çalışma alanlarından biri...

GEREKÇE

Eşcinsellerin çoğu cinsel yönelimlerini, henüz aileleriyle birlikte yaşarken, ergenlik dönemlerinde keşfetmektedirler.

Gey-Lezbiyen evlatlar değişmeyecek. Ama ebeveynler geliştirilebilir.

Eşcinsel hareketin etkisiyle gey-lezbiyenlerin özgüvenleri gelişti.

Böylece pek çok gey-lezbiyen aileleriyle aralarındaki yalan ilişkiyi sorgulamaya ve çözüme kavuşturmaya ihtiyaç duymaya başladılar.

Uzun süreli gey birliktelikler ve lezbiyen birliktelikler yaşanmaya başlandı.

Bazı gey ve lezbiyen çiftler, evlenmek ve yasalarca tanınan aileler kurmak istiyorlar.

VAROLAN DURUM

Mevcut aile kurumu, gey-lezbiyen ergenler için, yabancılaşma merkezleridir.

Heteroseksüel söylemin belirleyiciliğinden dolayı gey-lezbiyen ergenler kendilerine yabancılaşmakta ve zorunlu heteroseksüellik dayatması karşısında kendi varoluşlarını yaratamamaktadırlar.

Mevcut aile kurumundaki ilişkileri şekillendiren heteroseksüel söylem, aynı zamanda, heteroseksüel ergenlerin de kendilerini özgürce geliştirmelerine olanak tanımamaktadır.

Aile kurumunda, ebeveynler ve gey-lezbiyen evlatlar arasındaki çatışma, çözümsüzlüğünü sürdürmektedir.

HEDEF

Mevcut aile kurumunun özgürlükçü dönüşümünü amaçlıyoruz.

Cinsiyetsiz bir toplum için mücadele edeceğiz.

Evlerini terk etmek zorunda kalan, zorla evlendirilmeye çalışılan lezbiyen ve geyler, hayati tehlikesi olduğu için göç etmek ve saklanmak zorunda kalan, yaşlı olduğu için kendi başına yaşayamayan eşcinsellere yararlanacakları sosyal destek mekanizmalarını yaratmak istiyoruz. Gey ve Lezbiyen ailelerin ve gey ve lezbiyen evliliklerin kurulabilmesinin yasal ve sosyal olanaklarının yaratılması.

^^^k

^^^k

NE YAPACAĞIZ?

Gey-Lezbiyen bireylerin, ailelerinden ve yakın akrabalarından gördükleri ruhsal ve fiziksel şiddeti ortaya çıkaracağız.

Gey-Lezbiyen evlada sahip olduğunu gizleyen; bu durumdan utanan ailelerin güçlendirilmesi için önceden eğiteceğimiz sosyal hizmet uzmanları ile birlikte çalışacağız.

Evladı eşcinsel ebeveynler grubunun oluşturulması için çalışacağız. Bu grup üzerinden tecrübe ve birlikte neler yapabileceklerine dair fikir alışverişinde bulunmaları için ebeveynleri destekleyeceğiz.

Gey, Lezbiyen, Biseksüel olan, kendi rızasıyla veya toplumsal baskıyla zorla evlendirilen ebeveynler için bilgilenme ve beraber hareket edebilme olanağı sunacak atölyeler düzenleyeceğiz.

Gey-lezbiyen bireylere ve ailelerine yönelik, bireylerin cinsel yönelimlerini açıklama sürecinde karşılaştıkları soru ve sorunlara yönelik broşürler hazırlayacağız.

Akademisyenler Buluşması organize edeceğiz. "Aile Antropolojisi", "Aile Sosyolojisi" gibi akademik yaklaşımlarda sorumluluk alan akademisyenleri, çalışmalarında gey-lezbiyen realitesini de işlemeleri konusunda motive edeceğiz.

Çalışmalarımızda, gerektiğinde medya ile iletişime geçeceğiz.

NASIL ÇALIŞACAĞIZ?

Aile Komisyonuna katılmak için "açılmak" şart değildir.

Komisyon toplantılarımız herkese açık olacak ve önceden duyurulacak.

Ebeveyn toplantıları ve atölyeleri, ebeveynler kendilerini hazır hissedene kadar, önceden kayıtlı ve kesinlikle kapalı olacaktır. İlân edilmeyecektir.

Evladı eşcinsel ebeveynlerle çalışırken Psikolojik-Psikiyatrik Homofobi Karşıtı Grup ile ortaklaşacağız.

Ergen eşcinsellerin aile kurumunda yaşadıkları sorunların tespiti ve çözüm yolları için çalışacağız.

Seminer Planı

- Kurumsallaşmış Aile Nasıl Oluşturdu? Aile Kurumu Hep Var mıydı? Aynı Zaman Diliminde Farklı Toplumlarda Kurumsallaşmış Aile Pratikleri Neler Oldu? Dikey Zaman Diliminde Aynı Toplumlarda Aile Kurumu Nasıl

Değişti ve Dönüştü?

- Kurumsallaşmış Aile ve Yabancılaşma... Gey-Lezbiyen Çocuklar ve Gençler için Aile Kurumu Ne ifade Ediyor? Korunaklı Bir Yuva mı; Yoksa Zorunlu Heteroseksüellik Kısıncında Bir Yabancılaşma Kaynağı mı?
- Eşcinseller, Birlikte Yaşamı Nasıl Kuruyorlar; Nasıl Yaşıyorlar? Birlikte Yaşamlar, Nasıl Evliliğe ve Kurumsallaşmış Ailelere Dönüşüyor? Farklı Toplumlarda, Birlikte Yaşam Pratikleri ve Eşcinsel Aileler Nasıl Gelişiyor?
- Kan Bağının Fonksiyonu Nedir? Gey-Lezbiyenlerin, Sosyal Hayatta Kurdukları Arkadaşlıklar Neden Ailelerinden Daha Öncelikli Olabilmektedir? Yardımlaşma, Dayanışma, Merhamet Pratikleri Aile Kurumu Dışında Nasıl Yaratılabilir?
- İsteyerek ya da Heteroseksist Kuşatma Altında Evlenmek Durumunda Kalmış Eşcinsel Kadınlar ve Eşcinsel Erkekler, Aile Kurumunda Neler Yaşıyorlar? Nasıl ve Neye Rağmen Sürdürebiliyorlar? Gey-Lezbiyen ve

Ebeveyn Olmak...

- Tarihsel Olarak Geleneksel Aile Kurumunun Çözülmesinin, Gey-Lezbiyen Varoluşunun Ortaya Çıkmasında Bir Etkisi Olmuş mudur? Nasıl?
- Aile ve Akrabalık ilişkilerinin, Gey-Lezbiyen Bireylerin Varoluşlarını Kurmalarında Etkileri Nelerdir?
- Gey/Lezbiyen Olduğumu Ailem Duyarsa Hayatım Kararır... Nasıl Yani? Gey-Lezbiyen Bireyler, Ailelerinden ve Yakın Akrabalarından Ne Tür Fiziksel Şiddet Görmektedirler? (Yaşanılanların Sözlü Aktarımı ve Derlenmesi)
- Aile Terapileri Neyi "Terapi" Eder? Heteroseksüel Söylemin Yeniden Üretiminde Rolü Nedir? Heteroseksüel Söyleme Eleştirel Yaklaşım için "Bağımsız Psikoloji Merkezleri" ile Ortak Çalışmak Mümkün müdür? Mücadelemize Ne Sağlar?
- Eşcinsellerin Çoğu, Cinsel Yönelimlerinin Dayatılandan Farklı Olduğunu, Henüz Aileleriyle Yaşarken, Ergenlik Dönemlerinde Keşfetmektedirler. Bu Noktada Hangi Çatışmalar Yaşanmaktadır ve Bu Çatışmaların Yönlendirilme Olanakları Nelerdir? Bu Dönemde, Gey-Lezbiyen Birey-

lerin, Zorunlu Heteroseksüelliğe Karşı Geliştirdikleri Direniş Pratikleri Nelerdir? (Deneyimlerin Sözlü Aktarımı ve Derlenmesi)

- Heteroseksüel Söylem, Gey Birlikteliklerde ve Lezbiyen Birlikteliklerde de Belirleyici midir? Toplumsal Cinsiyet Sorunu Nasıl Yaşanmaktadır?
- Biseksüel Kadınlar ve Biseksüel Erkekler, Heteroseksüel Aileyi Yeniden Üretmeye Harcadıkları Emeklerini, Neden Biseksüel Pratiklerinin Kurumsallaşmasında da Göstermezler?
- Ev içi Emek Ne Demektir? Kurumsallaşmış Aileyi Sorgulamada Etkisi Nedir?
- Kadın Kurtuluş Hareketi, Aile Kurumunu Nasıl Ele Almaktadır?
- Aile Kurumu, Minyatür Bir Devlet Midir? Özgürlükçü Düşünce Aile Kurumunu Nasıl Ele Alır?
- '68'de Ne Oldu? Kız ve Erkek Evlatlar Ailelerini Neden Terk Ettiler?
- "Aile Antropolojisi", "Aile Sosyolojisi" gibi Akademik Yaklaşımlar Ne Anlatırlar? Kime ve Neden Anlatırlar?
- "Aile" Kutsal mıdır? Aile Kurumu, Nasıl Oluyor da, En Büyük Acıların Yaşandığı Yerlerden Biri Olabiliyor?
- Mevcut Kurumsal Ailenin Özgürlükçü Dönüşümü Mümkün müdür? Nasıl? Mümkün Olmuyorsa Yıkım Araçları Neler Olabilir?
- Gey-Lezbiyen Evlatlar Değişmeyeceğine Göre Ebeveynler Nasıl Geliştirilebilir? Özgürlük Mücadelemize Etkileri Ne Olabilir?
- Toplum Merkezleri ile Ana-Çocuk Sağlığı Merkezleri, Ailelerle Etkileşimde, Gey-Lezbiyen Mücadelesinin Bir Aracı Olabilir mi? Nasıl?
- Evsiz ve Yaşlı Eşcinseller için Ortak Ev, Eşcinsel Kurtuluş Hareketinin Sorumluluğu mudur? Özgürlük Mücadelemiz, Ortak Evleri Nasıl Yaratabilir?
- Ebeveynler, Evlatlarının Eşcinsel Olduğunu Öğrendiklerinde Ne Yaşarlar? Neden Komşularından ve Akrabalarından Gizlerler? Evlatlarını Değiştiremediklerinde, Neden Bazı Ana-Babaların Kendileri Psikiyatra Giderler? "Öğrenme" Anında Yaşanan Bir Travma Mıdır? Bu Alanda, Bağımsız Psi-

kolog, Psikiyatr ve Sosyal Hizmet Uzmanları Nasıl Yönlendirilebilir?

Eşcinsel Sözlüğü TERİMLER ve ANLAMLARI

EŞCİNSEL: Kendi cinsinden olanlara duygusal, erotik ve cinsel yönelim içinde bulunan kadın veya erkek. Eşcinsel terimi, hem kadın eşcinseller hem de erkek eşcinseller için kullanılmakla birlikte günlük hayatta daha çok, erkek eşcinselleri anlatır.

EŞCİNSELLİK: "Homosexuality" teriminin birebir çevirisidir. Zamanında bir tıp terimi olarak tanımlanmıştır. Kadın veya erkek, kişinin erotik, cinsel, duygusal açıdan kendi cinsine yönelik olma durumudur. Toplum genelinde ve bazı ruh sağlığı profesyonellerindeki kanının aksine eşcinsellik ile transeksüalizm veya transvestik davranış birbirinin uzantısı, örneğin transeksüalizm eşcinselliğin daha aşırı bir şekli değildir. Bunlar ayrı düzlemlere ait olgulardır.

GEY: Bu terim, eşcinsel kurtuluş hareketiyle birlikte ortaya çıkmıştır. Başlangıçta hem kadın hem erkek eşcinselleri kapsayan bir kelime olmakla beraber, günümüzde sadece erkek eşcinseller kendileri için kullanılmaktadırlar. Bu süreçte, "homoseksüellik'ten politik bir kopuş olarak tanımlanmıştır. "Homoseksüel" kelimesi, tıp tarafından tanımlanmış olduğu halde, "gey" kelimesi, aynı cinsten insanların birbirlerine karşı duygusal, erotik, cinsel yönelimleriyle yarattıkları hayat tarzını tanımlamak için, eşcinsel bireyler tarafından ortaya konmuştur. Bu kelimenin, Türkçeye, ingilizceden olduğu gibi alınması 80'lere rastlar. **LEZBİYEN:** Eşcinsel kadın şair Sappho'nun yaşadığı Lesbos (Midilli) adasının isminden türetilmiş bir terim olup, duygusal, cinsel, erotik yönelimleri kendi cinsinden bireylere yönelik olan kadınları tanımlamak için kullanılmaktadır.

BİSEKSÜEL: Duygusal, erotik ve cinsel yönelimlerini kendi cinsine ve aynı zamanda diğer cinsye yönelten kadın ya da erkek.

HOMOFOBİ: Bu terim, eşcinsellere yönelik önyargı ve nefreti anlatır. Bir tür kaygı ve korku ifadesi olarak tanımlanmakla birlikte eşcinsellere yönelik ayrımcılık ideolojisi olarak da tanımlanabilir.

HETEROSEKSİZM: Bir tür ırkçılıktır. Kadınlara yönelik ayrımcılık olan seksizmin (cinsiyetçilik), heteroseksüel olmayanlara yönelik halidir. Heteroseksizm, heteroseksüelliği bir zorunluluk olarak görme ve biricik

varoluş biçimi olarak dayatma halidir.

HETEROSEKSİST: Heteroseksizm! savunan kişidir. Heterosek-süellik dışında hiçbir varoluşu kabul etmez ve heteroseksüel olmayanlara şiddete varan fizik ya da psikolojik terör uygular.

HETEROSEKSÜELLİK: Bireylerin, cinsel, duygusal ve erotik olarak karşı cinsten kişilere yönelmiş olma halidir. Kendiliğinden ve zorunlu olarak, toplumda egemen varoluştur. Bu kendiliğinden ve zorunluluk hali, heteroseksüel bireylerin kendilerini "heteroseksüel" olarak tanımlamalarına bile gerek duyurma-maktadır. Bu durumdaki bireyler, kendini "eşcinsel" ya da "heteroseksüel olmayan" diye tanımlayan bireylerin ortaya çıkmasını kavrayamamakta, "homofobik" ve "heteroseksist" olabilmektedir. Doğal olarak bu durum, bütün heteroseksüellerin heteroseksist olduğu anlamına gelmemektedir.

TRANSEKSÜELLİK: Karşı cinse ait olma, karşı cinse benzeme isteği, kendisini karşı cinsten biriymiş gibi hissetme.

TRANSEKSÜEL: Hem erkek hem de kadın için geçerli. Yani kişi erkek olduğu halde kadın olmayı isteyebilir, kadın olduğu halde erkek olmayı isteyebilir. Ancak transeksüel, daha çok ruhsal eğilimler için belirleyici bir kelime. Kişinin davranışlarından çok iç dünyasında kendisini karşı cinsten biri gibi görmesi, hissetmesi. Bu yüzden transeksüelleri dış görünüşlerinden belirlemek söz konusu değil. Çünkü kendilerini karşı cinsten hissettiklerini dış görünüşlerine her zaman yansıtmazlar.

TRAVESTİ: Daha çok dış görünüşle ve davranışlarıyla karşı cinse ait olma isteğini hissettirir. Halk arasında travesti dendiğinde daha çok kadın kılığındaki erkekler akla gelse de travesti kelimesi aslında hem erkek hem de kadın için geçerli. Travestiler, karşı cinsin eşyalarını kullanmaktan, karşı cinsin giydiği kıyafetleri giymekten, ait olmak istediği cinsin davranışını sergilemekten zevk alan kimseler. Yani bir travestiyi dış görünüşü ve davranışlarından tanımak mümkün. Halk arasında ameliyatla kadın olmamış, yalnızca dış görünümü ve davranışlarıyla kadın kimliğine bürünenleri; transeksüel de giyim ve davranışlardan öte ameliyatla kadın olanları belirlemek için kullanılan yerleşmiş kelimelerdir. Bununla birlikte ameliyat olmuş ya da olmamış kadın veya erkeklerden biyolojik cinsiyetine ve görünümüne bir şekilde müdahale edenlerin tamamını kapsayacak şekilde TRANSGENDER terimi yurtdışında kulla-

nılmakla birlikte her şeyin birbirine karıştırıldığı ülkemizde bu terim henüz pratik karşılığını bulamamıştır.

TRANSFOBİ: Bu terim, travesti ve transeksüellere yönelik önyargı ve nefreti anlatır. Biyolojik cinsiyetinden dolayı kendisinden beklenen seksüel ve toplumsal rollere uymayarak cinsiyet değiştirenlere karşı bir tür kaygı ve korku ifadesidir.

EŞCİNSEL BİLİNÇ: Eşcinsel olmanın eleştirel gücü yalnız bir cinsel pratiği ötekine tercih etmek olamaz. Eşcinsel olmak, toplumda cinsel hazzı düzenleyen reçeteler karşısında olduğu kadar heteroseksüel toplumun siyasal ve toplumsal yapısı karşısında da eleştirel bir tavır takınmak demektir.

STONEVALL: 29 Haziran 1969 gecesine gönderme yapar. O gece New York'taki küçük bir gey bar'ın (Stonevall Inn) uzun süredir polis tacizine maruz kalan müşterileri bir baskın sırasında saldırıya karşılık verdiler. Başkaldırıları iki gece sürdü ve dünyadaki eşcinsel imajının bir parçası haline geldi. Stonevall, topluma karşı birleşik gey hareketinin simgesi haline gelmiştir ve çoğu Gey Pride (Eşcinsellik Onuru) kutlamasında anılmaktadır.

PEMBE ÜÇGEN (THE PINK TRIANGLE): Nazi toplama kamplarındaki eşcinsel tutsaklar üzerinde kullanıldı. Nazi toplama kamplarında öldürülen eşcinselleri anımsatıcı bir işaret olduğu için 1970'lerin başlarında ABD'deki gey aktivistler tarafından dayanışma ve direnişin sembolü olarak kullanılmaya başlandı. Gey özgürlük hareketinin dünya çapında bilinen işaretlerindendir.

CİNSEL YÖNELİM: Cinsel yönelim, cinselliği oluşturan dört unsurdan biridir. Diğer üçünden belli bir cinsiyetteki (gender) bireye karşı süregelen duygusal, romantik ve cinsel çekimle ayrılır. Cinsellikle ilgili diğer üç unsur da biyolojik cinsiyet, toplumsal cinsiyet (gender) kimliği (erkek ya da kadın olmaya ilişkin psikolojik duyum) ve sosyal cinsiyet rolü (eril ya da kadınsı davranışları belirleyen kültürel normlara uyum).

Tanınmış üç cinsel yönelime göre; kişinin kendi cinsiyetinden birine yönelmesi eşcinsellik, kişinin karşı cinsiyetten birine yönelmesi Heteroseksüellik, kişinin her iki cinsiyete de yönelmesi biseksüelliktir.

Eşcinsel yönelimli bireyler "gey" ya da "lezbiyen" olarak da adlandırılırlar.

Cinsel yönelim, duyguları ve kendilik kavramını (self-concept) içerdiği için cinsel davranıştan farklıdır. Bireyler davranışlarıyla cinsel yönelimlerini ifade edebilecekleri gibi etmeyebilirler de.